

اتاق تبریز

نشریه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
شماره ۱۶ - دی . بهمن ۱۴۰۲

هفت چین چالش‌های اقتصاد ۱۴۰۳

چالش نرخ تورم
چالش نوسان ارزی
چالش تحریم‌ها
چالش رکود تورمی
چالش ناترازی انرژی
چالش مدیریت آب
چالش نقدینگی

محصول: آذینجا تبریز

با آثار و گفتاری از:

یونس ژائله، پرهام رضایی، مسعود بنابیان، رضا جعفری، قاسم خلیل‌نژاد قوبدل، سیدباقر شریف‌زاده، محمدباقر بهشتی،
ساسان نیک‌رفتار خیابانی، ساناز شهابی، منصور حیدری، سهند شهبازی، سیده الهام سلامی،
جعفر ساعی‌نیا، امین طبقچی

MOTAGHED

HOLDING

هلدينگ معتقد

برند شناخته شده در زمینه تولید انواع درب های ضد سرقت ،
درب های اولترالوکس، درب های اتاقی و انواع کفیوش و دیوارپوش

گروه صنعتی
معتقد
درب
MOTAGHED

payvar sanat
Tabriz

ADA

هلیا
HELIYA

adapanel

darbmotaghed

041-4104

تبریز، شهرک سرمایه گذاری خارجه،
خیابان اروپا، جنب سه راهی اوپک

بسم الله الرحمن الرحيم

اتاق تبریز

نشریه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

شماره ۱۶ - دی . بهمن ۱۴۰۲

صاحب امتیاز :

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

مدیر مسئول:

مسعود بنابیان

سر دبیر:

ساسان نبیک رفتار خیابانی

همکاران:

ساناز شهابی، منصور حیدری، سهند شهبازی، سیده الهام سلامی، فرانک نوروزی، اولدوز اقدم ارسی، پری اشتیری، علی ولی زاده فرد، جعفر ساعی نیا، امین طبقچی

عکس:

بهزاد عزیزپور، مریم یوسفی، مینا نوعی

نشانی:

تبریز، خیابان ارتش شمالی، شماره ۶۵، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

تلفن:

۳۵۲۶۴۱۱۱ (۰۴۱)

تلفن سفارش آگهی:

۳۵۲۶۴۱۱۳ - ۳۵۲۶۴۱۰۱ (۰۴۱)

وب سایت: www.tzccim.ir

تلگرام: @tzccim

اینستاگرام: @tzccim

توضیحات مجله:

نشریه اتاق تبریز از تمامی صاحبان اندیشه، و قلم در حوزه‌های مربوطه مقاله می‌پذیرد. از ارسال کنندگان مطالب درخواست می‌شود شرح کوتاهی از مشخصات فردی، سوابق علمی و تحصیلی، سوابق اجرایی، تالیفات و ترجمه‌های خود را به همراه عکس به نشانی ایمیل news@tzccim.ir ارسال کنند.

آراء و نظرات چاپ شده در نشریه لزوماً بیانگر دیدگاه نشریه اتاق تبریز نیست.

نشریه اتاق تبریز در ویرایش مطالب دریافتی آزاد است.

سخن مدیرمسئول

چالش‌های اقتصادی سال ۱۴۰۳

سخن سردبیر

چالش‌هایی از ازل تا ابد

پرونده: هفت چپین چالش‌های اقتصاد ۱۴۰۳

یادداشت رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز؛

زبان مشترک دولت و بخش خصوصی برای قرار از چالش‌های اقتصادی

گفتگو با رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرج

سال ۱۴۰۳، سال ابرچالش‌ها

آب و انرژی دو ابرچالش مهم کشور

ذخایر تحلیل‌رفته ارزی ایران!

گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز

مالیات توری و چالش‌های تولید در سال ۱۴۰۳

گمرک، سازمانی برای وصول درآمد نیست

لزوم تسامح و تساهل با مؤدیان مالیاتی

مطالبه افزایش پلکانی حقوق و دستمزد

فقدان نگاه سیستماتیک در حوزه حمل‌ونقل و گمرک

دیدگاه کارشناسی کمیسیون‌های اتاق بازرگانی تبریز در مورد چالش‌های اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۳

هفت‌سین چالش‌های صنایع در سال ۱۴۰۳

ضرورت ابهام‌زدایی از نظام اقتصادی و وحدت سیاست‌گذاری در اقتصاد ایران

تخصیص بهینه منابع مالی بر اساس ظرفیت‌های اقتصادی استان‌ها

اختلاف نرخ سود تسهیلات و سود سپرده دغدغه جدید صنایع

چالش نرخ ارز برای سال ۱۴۰۳ در ایران

نیاز به اصلاحات جدی در حوزه اقتصاد

تحقق هم‌سویی دولت با بخش خصوصی آرزویی محال برای سال ۱۴۰۳

۵ خطر بزرگ پیش روی اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۴

گزارش‌ها

میزگرد بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ کشور در اتاق تبریز

بزرگداشت نیم‌قرن تجربه فاخر در اتاق تبریز

سلسله نشست‌های "کتاب ماه" با محوریت نقد و بررسی کتاب

سلسله نشست‌های "گفتگوی محیط زیستی" در اتاق تبریز

دریچه‌ای به جهان

ارمنستان

معرفی کتاب

سرآب توسعه

انرژی

نگاهی به ساختمان‌های ایران از منظر مصرف انرژی

رویدادهای اتاق بازرگانی تبریز

رویدادهای اتاق بازرگانی تبریز در دی و بهمن سال ۱۴۰۲

گزارش تصویری

عملکرد اتاق بازرگانی تبریز

بخش بین‌الملل

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز

کمیسیون‌های مشورتی

پنجره واحد کسب‌وکار - کارنه تیر

مصور کارت - گواهی مبدأ

واحد آموزش

روابط عمومی - مرکز داوری

سخن مدیر مسئول

مسعود بنابیان

نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز

چالش‌های اقتصادی سال ۱۴۰۳

داده است. بنابراین چنین رویکردی، سبب فشار به منابع ارزی شده و بحث تعهدات ارزی را پیش می‌آورد. یکی از مسائل اساسی که در سال ۱۴۰۲ تورم و تولید را دچار چالش اساسی کرد، تعهد ارزی با نرخ کمتر از نرخ واقعی ارز بود. بی‌توجهی دولت و بانک مرکزی به تعهدات ارزی بر اساس نرخ واقعی سبب شد تا صادرکنندگان با ضرر مواجه شده و با کاهش صادرات، ضمن کاهش ارزآوری، رشد اقتصادی ۸ درصدی که هر سال برنامه‌ریزی می‌شود تحقق نیابد. یکی دیگر از آفات مهم تعهدات ارزی، سوء استفاده از رانت ارزی و انحراف منابع ارزی به سمت فعالیت‌های غیر مولد و سفته‌بازانه بود. این در حالی بود که اختصاص ارز به سمت فعالیت‌های مولد و تولید می‌توانست با صادرات محصولات تولیدی، ارز تخصیص داده شده قبلی را جبران کرده و بحران ارزی کشور را مرتفع کند ولی سیاستگذاری اشتباه در حوزه ارز، اختلاس ارزی در اقتصاد را به وجود آورد. مشاهده می‌شود که عدم برنامه‌ریزی در حوزه آب چه مشکلی را برای تورم و تولید کشور فراهم می‌نماید.

یکی دیگر از چالش‌های اساسی سال ۱۴۰۲ قطعی مکرر برق و خصوصاً قطعی برق واحدهای صنعتی بود. با وجود آنکه که عدم تامین انرژی برای واحدهای تولیدی منجر به کاهش تولید شد، با این حال، عدم آمادگی کافی از سوی مسئولان امر برای برنامه‌ریزی و مطلع کردن صنایع از زمان‌های قطعی برق نیز، مشکلات تولید را دوچندان کرد. مشکلات انرژی تنها از ناحیه عرضه و تامین انرژی مطرح نبود، بلکه ابلاغ خلق الساعه هزینه‌های نامتعارف انرژی در قبوض برق و گاز سبب افزایش هزینه‌های تولید شده و در سال رشد تولید، موانع جدی برای تولیدکنندگان به وجود آمد.

از نکات بارز چالش‌های سال ۱۴۰۲ که نتایج آن در سال ۱۴۰۳ نمود پیدا خواهد کرد، تدوین بودجه سالیانه ۱۴۰۳ و تنظیم برنامه‌ای مبتنی بر افزایش مالیات ترمیمی از تولیدکنندگان است. اعتقاد سازمان برنامه و بودجه بر این مسئله که تورم سبب می‌شود تا قیمت محصولات تولیدکنندگان افزایش یابد و از این طریق، تولیدکنندگان باید مالیات افزایش قیمت را بپردازند. اما واقعیت آن است که افزایش قیمت محصولات، به دلیل افزایش قیمت تمام شده کالاها که در نتیجه افزایش دستمزد، افزایش قیمت مواد اولیه، هزینه‌های انبارداری و ... افزایش یافته است و مالیات ترمیمی صرفاً منجر به افزایش هزینه بنگاه‌های اقتصادی شده و فشار مضاعف بر وضعیت رکودی اقتصاد وارد می‌سازد.

تجربه سال ۱۴۰۲ و وجود برنامه بودجه سالانه ۱۴۰۳ این ضرورت را می‌رساند که مسئولان امر باید آمادگی بیشتری برای حل بحران‌های اقتصادی و اجتماعی داشته باشند. در راستای داشتن آمادگی و برنامه‌ریزی برای حل بحران‌ها، باید از چالش‌های اقتصادی سال ۱۴۰۳ پیش‌بینی وجود داشته و از این طریق نیز راه‌حل‌ها مشخص شوند. این شماره از نشریه به بررسی چالش‌های اقتصادی سال ۱۴۰۳ می‌پردازد. در این شماره بحث‌های مختلفی از جمله تولید، تورم، کسری بودجه، نقدینگی و نقش آن در بروز تورم و تولید، درآمد‌های نفتی و ارزی و نحوه مدیریت و استفاده از این درآمد‌ها مطرح شده و راه‌حل‌های مختص به آن چالش‌ها نیز مطرح می‌شود.

سال ۱۴۰۲ با نام‌گذاری "مهار تورم و رشد تولید" توسط مقام معظم رهبری هدفگذاری شد. با این حال در سال جاری که هدف بر کنترل تورم و افزایش رشد اقتصادی معطوف شده بود، توفیقات چندانی، به‌خصوص در حوزه تورم حاصل نشد. یکی از دلایل این امر، نداشتن برنامه‌ریزی لازم و عدم شناخت کافی سیاستگذاران اقتصادی با چالش‌های بازار پول و بانک بود. به نظر می‌رسد دو چالش تورم و تولید همچنان دغدغه اصلی آحاد مردم، سیاستگذاران و صنعتگران برای سال ۱۴۰۳ باشد. تجربه سال ۱۴۰۲ نشان از آن دارد که پشت پرده عدم رشد کافی اقتصاد و تورم، چندین مساله‌ی عمده کلان دیگری باشد که عدم توجه کافی به آن‌ها، سیاستگذاران را در رسیدن به اهداف مطلوب ناکام گذاشته است.

باید گفت، دولت و بانک مرکزی برای حل بحران تورم، مسئله نقدینگی را هدفگذاری کرده و با کاهش رشد نقدینگی سعی در کنترل تورم دارد. یکی از کارهای مثبت بانک مرکزی در این راستا، کاهش رشد نقدینگی از ۳۸ درصد به ۲۵ درصد بود. با این حال، کاهش رشد نقدینگی اثرات ضد تورمی بر اقتصاد کشور نداشته و همچنان مقدار تورم بالای ۴۰ درصد است. شاید یکی از عواملی که سبب شد اقدامات مثبت در کاهش رشد نقدینگی منجر به کاهش نرخ تورم نشود، انتظارات تورمی یکی از دو مولفه مهم و موثر در کنترل تورم کشور است، ولی بروز تنش‌های بین‌المللی و عدم آمادگی کافی از سوی سیاستگذاران منجر به افزایش انتظارات تورمی شده و از این طریق تورم در کشور کنترل نشد. از سوی دیگر، بانک مرکزی در راستای کنترل رشد نقدینگی، تنها قسمت تسهیلات‌دهی به بخش خصوصی را کنترل کرد و همچنان میزان سهم بخش دولتی در دریافت تسهیلات بالا بوده است. شایان ذکر است پول پر قدرت که عامل اصلی در بروز تورم کشور است بالای ۴۰ درصد رشد داشته است و احتمالاً به همین دلایل است که تورم در کشور کنترل نشده است. هدف از ارائه این آمار آن است که کنترل نقدینگی نباید سیاستگذاران را دچار توهم کنترل تورم کند؛ بلکه عوامل اصلی ایجاد کننده تورم که پایه پولی (در نتیجه کسری بودجه دولت افزایش می‌یابد) و انتظارات تورمی (حوادث و تنش‌های سیاسی نقش غیر قابل انکاری دارد) به عنوان دو عامل ایجاد کننده تورم تلقی می‌گردد؛ به قوت خود باقی است و باید راه‌کارهای مناسبی برای کنترل عامل‌های ایجادکننده تورم تدبیر شود.

روابط اقتصادی پویایی خاصی با یکدیگر دارند و بروز هر گونه مشکل در یک از بخش اقتصاد به سایر بخش‌ها نیز سرایت کرده و ریسک سیستماتیک که وجود تورم و عدم رشد اقتصادی ماحصل آن است را به وجود می‌آورد. به جرات می‌توان گفت که مهمترین مشکل کشور در سال ۱۴۰۲ بحران آب بود. بحران آب و خشکسالی را می‌توان از دو ناحیه مورد بررسی قرار داد. در وهله اول، نبود منابع آبی نیازهای آشامیدنی مردم را با مشکل مواجه ساخته و از این طریق یک بحران اجتماعی در کشور به وجود آورد. مسئله دوم، اثرات خشکسالی بر وضعیت اقتصادی و تحت تأثیر قرار دادن تولید و تورم کشور است. وجود بحران آب و خشکسالی سبب صدمه به محصولات کشاورزی شده و از این طریق نیاز کشور به واردات محصولات اساسی را افزایش

ساسان نیک‌رفتار خیابانی

چالش‌هایی از ازل تا ابد

در حالت نرمال، وقتی سخن از چالش یا بحران به میان می‌آید، باید نقطه شروعی برای آن ترسیم کرده و در نهایت این چالش با تحولات اقلیمی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی یا سیاست‌گذاری در زمانی به نقطه پایان برسد.

حال که به دنبال بررسی چالش‌های اقتصادی و به‌طور مشخص بخش خصوصی در سال ۱۴۰۳ هستیم، بنا به نظرات مندرج توسط صاحب‌نظران، کارشناسان و فعالان اقتصادی به مواردی چون استمرار نرخ بالای تورم، نوسانات ارز، کمبود نقدینگی، تبعات تحریم و محدودیت‌های روابط بین‌المللی، کاهش نرخ سرمایه‌گذاری، رکود تورمی، مشکل فرسودگی ماشین‌آلات صنعتی، چالش نیروی انسانی بخش صنعت، بحران انرژی و ... برخورد می‌کنیم.

در تحلیل چرایی ابتلا به چنین شرایطی، شاهد این واقعیت تلخ هستیم که بسیاری از این موارد، چالش‌ازلی و شاید ابدی صنعتگران و تاجران استان و کشور طی ۱۲۰ سال اخیر نیز بوده‌اند.

از لحاظ سیاسی قرارگیری در منطقه‌ای استراتژیک خاورمیانه، همزمان با نبود عقلائیات در طبقه‌ی تصمیم‌گیران موجب شده که از غافله پیشرفت و توسعه عقب بمانیم و کشورهای سلطه‌گر ما را طعمه‌ی اهداف خود قرار دهند و به بازی بگیرند.

از لحاظ مدیریتی به دلیل عدم رشد عقلائیات، عدم ارتباط با جهان، عدم باور به علم و برنامه‌ریزی، در ایران نظام تملق و چاپلوسی از شایسته‌سالاری سبقت گرفته است.

با سیری در تاریخ معاصر مشخص می‌شود که کشور ما، از لحاظ تفکر اقتصادی، با دچار شدن به دوقطبی غرب‌گرایی و اسلام‌گرایی موجب از دست رفتن دستاوردهای جنبش مشروطه شد. سپس با آغاز سلطنت پهلوی به دلیل ترس از نفوذ تفکر سوسیالیستی و کمونیستی اتحاد جماهیر شوروی، به ناسیونالیسم افراطی در غلبیدیم. در دوره محمدرضا شاه و پس از کودتای سال ۱۳۳۲، به دامان لیبرالیسم غربی و آمریکا پریدیم و بعد انقلاب به دنبال اقتصاد اسلامی بودیم. بنابراین واضح است که نبود یک رویکرد ثابت و معتدلانه در مواجهه با امر اقتصادی، خود چالشی بزرگ برای ثبات و پیشرفت اقتصادی کشور بوده است.

همین از شاخه به شاخه شدن، فعالان اقتصادی و حتی سیاست‌گذاران را با فضایی دوگانه یا حتی چندگانه مواجه کرده است. در مقابل در کشورهای توسعه‌یافته از واحدهای صنعتی بگیرد تا بنگاه‌های فرهنگی، از احزاب سیاسی بگیرد تا باشگاه‌های ورزشی از یک تاریخچه و استمرار صدساله و بیشتر برخوردار هستند. موردی که خلاف آن در تمامی زمینه‌ها در کشور احساس می‌شود، عدم ثبات در امور است. استمرار است که

تبدیل به برند می‌شود و در اذهان جای می‌گیرد و انباشت تجربه را برای دیگران در پی دارد. کدام اتحادیه یا انجمنی در ایران تاب آورده و قدمتی صد یا نود یا حتی هفتاد هشتاد ساله دارد؟

متأسفانه در جامعه کوتاه‌مدت، چالش‌ها حل نمی‌شوند بلکه استمرار یافته و یا در بهترین حالت رنگ و شکل عوض می‌کنند. نتیجه چنین شرایطی، بروز این واقعیت تلخ است که با نگاهی به معهود اسناد باقیمانده از گذشته در هر عرصه‌ای شاهد مشکلات و چالش‌های تجار، بازرگانان، صنعتگران، اصناف و اتحادیه‌ها هستیم که بسیار شبیه به مشکلات امروز ماست.

یعنی وقتی مشکلات و مسائل فعالان اقتصادی صدسال گذشته را مرور می‌کنیم (فرقی ندارد همین امر در مورد فعالان اجتماعی و فرهنگی و ... نیز صدق می‌کند) گویی این‌ها را از زبان یک فعال اقتصادی امروزی می‌خوانیم. این آفت و دردی بسیار بزرگ است. این امر به این معناست که کشور طی صدسال گذشته ایستا بوده است. چالش‌ها همان چالش‌هاست و نه‌تنها حل و فصل نشده‌اند، بلکه به‌گونه‌ای دیگر تبلور یافته‌اند.

از لحاظ اجتماعی، «مسئله» چیزی است که علت آن عامل انسانی است و با شناخت ابعاد و جوانب آن بتوان در خواست افراد آن جامعه، برای حل آن اقدام کرد. زمانی که این «مسئله»‌ها حل نمی‌شوند و استمرار می‌یابند خطر تبدیل شدن آن‌ها به «مشکل» وجود خواهد داشت.

بنابراین باید برای حل و رهایی از این چالش‌ها، به دنبال راهکارهای اساسی، عملیاتی و منطقی باشیم. امروز بیش از هر زمان دیگری نیاز به تفکر سیستمی و همه‌جانبه داریم. اعتقاد به توسعه پایدار، کلید حل مشکلات کشور است. عدم توجه به توسعه همه‌جانبه که منجر به پیشرفت در تمامی ابعاد شود چالش‌هایی نوینی چون کمبود نیروی انسانی بخش صنعت و بحران انرژی در تمامی ابعاد (آب، برق و گاز) را در پی خواهد داشت.

با توجه به افزایش جمعیت و استمرار محدودیت‌های بین‌المللی و کاهش نقش نفت در اداره کشور، سردمداران باید بیش از هر زمان دیگر شرایط را برای تولید و رونق اقتصادی فراهم کرده و به فعالان اقتصادی واقعی میدان دهند. اگر «تولید» در کنار «تفکر سیستمی» و اعتقاد به «توسعه پایدار» هدف واقعی سیاستمداران و قانون‌گذاران باشد، بدون شک چاره‌ای نخواهد ماند که راه را برای کنترل جدی نرخ تورم، یکسان‌سازی نرخ ارز، تأمین سرمایه در گردش تولیدکنندگان، افزایش روابط بین‌المللی و تحرک بیشتر دیپلماسی اقتصادی، تشویق به سرمایه‌گذاری‌های بیشتر در کشور، تأمین مالی و اعطای وام جهت نوسازی ماشین‌آلات و نهایتاً حل ناترازی‌های بخش انرژی با سرمایه‌گذاری و مدیریت تولید و مصرف درست هموار سازند.

هفت چین چالش‌های اقتصاد ۱۴۰۳

چالش نرخ تورم
چالش نوسان ارزی
چالش تحریم‌ها
چالش رکود تورمی
چالش ناترازی انرژی
چالش مدیریت آب
چالش نقدینگی

یونس ژائله، رئیس اتاق بازرگانی تبریز؛

زبان مشترک دولت و بخش خصوصی برای فرار از چالش‌های اقتصادی

اجازه می‌دهد با بخش خصوصی برای دستیابی به تأثیری بیشتر از آنچه که هرکدام به‌تنهایی می‌توانستند، انجام دهند، کار کند. این سیاست با تمرکز بر ساختن اقتصادی آزادتر، مرفه‌تر و وفادار به ارزش‌های کشور، مهمترین اصل برای تغییر فرهنگ کاری دولت است. افزایش همکاری دولت با بخش خصوصی در تمام زمینه‌ها، کشور را به هدف خود برای پایان دادن به مشکلات اقتصادی و اجتماعی و فراهم آوردن فرصت‌های بیشتری برای کسب‌وکارهای ایرانی نزدیک می‌کند.

تجربه اقتصادی کشورهای موفق حکایت از آن دارد که حرکت به سمت خوداتکایی با مشارکت دادن و بها دادن به بخش خصوصی کاملاً قابلیت تحقق دارد. منابع بخش خصوصی در حال حاضر تقریباً ۹۰ درصد جریان‌های مالی در کشورهای در حال توسعه موفق را به خود اختصاص داده است. بخش خصوصی از هر ۱۰ شغل موجود، ۹ شغل را در کشورهای در حال توسعه ایجاد کرده و مسیر مهمی برای حل چالش‌ها و مسائل فراهم کرده است. چنین تجربیاتی نشان می‌دهد که بخش خصوصی مقیاس و منابع لازم را برای مطابقت با پیچیدگی و چالش‌هایی که کشورها در راه رسیدن به‌سوی خوداتکایی با آن روبرو هستند، دارد. مهمترین چالشی که اقتصاد ایران با آن روبرو است و

در حال حاضر یکی از مهمترین مشکلات اقتصاد و وضعیت اجتماعی کشورمان، عدم شناخت و باور به توانایی و پتانسیل دو بخش دولتی و خصوصی نسبت به یکدیگر است. هر دو بخش دولتی و خصوصی باید با کشف چگونگی استفاده از قابلیت‌های منحصر به فرد دیگری، برای رفع مشکلات موجود تلاش کنند، در غیر این صورت، هیچ‌یک به‌تنهایی قادر به حل مسائل نیستند. تعامل بخش خصوصی و دولت می‌تواند چالش‌هایی را که غیرقابل حل به‌نظر می‌رسد، بسیار واقعی و دست‌یافتنی کند. در این بین شرکت‌های خصوصی، یکی از قدرتمندترین نیروها برای بالا بردن سطح زندگی، تقویت سرمایه اجتماعی و تسریع حرکت کشورها به سمت خوداتکایی است.

معتمد که آینده رشد و توسعه اقتصادی کشور، مبتنی بر همسویی دولت با شرکت‌های خصوصی در تدوین برنامه، اجرا و رسیدن به اهداف کلان اقتصادی است. دولت، مجلس و قوه قضائیه باید متعهد به تعمیق همکاری خود با بخش خصوصی در جستجوی اهداف برنامه‌ریزی شده از قبیل رشد اقتصادی، قدرت و صلابت کشور، کشاورزی و سلامت تا کمک‌های بشردوستانه، توانمندسازی زنان، آموزش و رسیدگی به انواع بحران‌ها باشند. این رویکرد، دولت را ملزم به تنظیم نقش خود خواهد کرد و به دولت

در سال ۱۴۰۳ نیز به نظر می‌رسد در کشور ادامه داشته باشد، همین عدم تعامل مؤثر بخش خصوصی و دولت است. شواهد و تجربیات سال‌های گذشته نشان از آن دارد که بخش خصوصی در هیچ‌کدام از فرآیندهای شناسایی چالش‌های اقتصادی، برنامه‌ریزی و نحوه اجرای سیاست‌های اقتصادی نقش چندانی نداشته است. شاید به همین دلیل است که بیشتر سیاست‌های دولت در کشور با شکست مواجه می‌شود.

ماهیت بخش خصوصی خلق ثروت است و در راه رسیدن به این خلق ثروت، منابع را به نحوی به کار می‌گیرد که کمترین اتلاف و بیشترین بهره‌وری از منابع محقق می‌شود. با چنین رویکردی، بخش خصوصی در کشور کنار گذاشته شده و بدون نظر گرفتن از بخش خصوصی، برنامه‌ریزی برای مهار تورم و رشد اقتصادی صورت می‌گیرد. سؤالی که باید از برنامه‌ریزان پرسید، این است که چه کسی تولید و خلق ثروت می‌کند؟ چه کسی در میدان اقتصاد باید کار کند؟ مسلماً این بخش خصوصی است که فرماندهی اقتصاد را درست دارد و با فعالیت بی‌وقفه تلاش می‌کند در کشور خلق ثروت کند. بنابراین وقتی دولتمردان برای کشور برنامه‌ریزی می‌کنند و از فرماندهان اقتصاد یا همان بخش خصوصی نظرخواهی نمی‌کنند، نه تنها رشد اقتصادی محقق نمی‌شود، بلکه تورم هم به وجود می‌آید. شرایط فعلی اقتصاد کشور به‌وضوح نشان می‌دهد که کنار گذاشتن بخش خصوصی، عامل اصلی مشکلات کشور است. برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران با صدور آیین‌نامه و بخشنامه‌های خلق الساعه و ایجاد سامانه‌های مختلف عملاً سرمایه‌ی در گردش بنگاه‌های اقتصادی را کاهش داده‌اند. چنین سامانه‌هایی منجر به عدم گردش نقدینگی در واحدهای تولیدی شده است. هنگامی که در اقتصادی نقدینگی وجود داشته باشد، ولی به سمت تولید هدایت نشود، حتماً تورم به وجود خواهد آمد. برای حل مشکلات و عدم بروز بحران اقتصادی در سال‌های آتی لازم است، دولت اهداف کلان را مشخص کرده و از بخش خصوصی بخواهد که این اهداف کلان را عملیاتی کند. بنابراین، دولت و بخش خصوصی با تعامل همه‌جانبه و شناسایی کردن مشکلات، طوری برنامه‌ریزی کنند که تولید و خلق ثروت در کشور تحریک می‌شود.

همانگونه که اشاره شد، عدم تعامل مؤثر بین بخش خصوصی و دولت، از چالش‌های اصلی در کشور به‌شمار می‌رود، بنابراین اگر گام اول محکم برداشته شود، سایر مشکلات کاملاً قابل حل است. برای سال ۱۴۰۳ لازم است یک برنامه استراتژیک طراحی شود، به‌طوریکه شناسایی، نقشه‌برداری، و مشورت با بازیگران بخش خصوصی متناسب با اندازه، بلوغ و صنعت ویژه در دستور کار قرار گرفته و اولویت‌های مربوطه به‌صورت جدی پیگیری شوند و پس از مشخص کردن نقاط ضعف و قوت، اولویت‌های اصلی برای تحقق آن تدوین شود.

سپس در مرحله بعد، طراحی و اجرای پروژه‌های اولویت‌دار مدّ نظر قرار گیرد، به‌طوریکه، شناسایی محدودیت‌ها به‌طور مشترک و ارزیابی راه‌حل‌های مبتنی بر نیازهای بازار و انعطاف‌پذیری برای فعال کردن همکاری در مراحل مختلف و مدیریت تطبیقی بر اساس شواهد و فرصت‌های بازار تنظیم شود. در این زمینه لازم است دولت دیدگاه‌ها و محدودیت‌های بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری را در تئوری‌های تغییر، تحلیل‌ها،

● ● ●
مهمترین چالشی که اقتصاد ایران با آن روبرو است و در سال ۱۴۰۳ نیز به نظر می‌رسد در کشور ادامه داشته باشد، همین عدم تعامل مؤثر بخش خصوصی و دولت است. شواهد و تجربیات سال‌های گذشته نشان از آن دارد که بخش خصوصی در هیچ‌کدام از فرآیندهای شناسایی چالش‌های اقتصادی، برنامه‌ریزی و نحوه اجرای سیاست‌های اقتصادی نقش چندانی نداشته است. شاید به همین دلیل است که بیشتر سیاست‌های دولت در کشور با شکست مواجه می‌شود.

نظارت، ارزیابی و برنامه‌های انجام پروژه‌ها ادغام کند. چنین عملی منجر به طراحی با اطلاعات بهتر، شناسایی راه‌حل‌های بالقوه مبتنی بر نیازهای بازار و فرصت‌های بیشتر برای همکاری در اجرا خواهد شد.

مرحله سوم که مهمتر از تمامی مراحل است، بحث نظارت است. نظارت باید به نحوی صورت پذیرد که نه تنها لطمه‌ای به خلق ثروت وارد نسازد، بلکه عامل تحریک و افزایش قدرت رقابت‌پذیری برای شرکت‌های بخش خصوصی باشد. دولت بایستی با نظارت بر پیشرفت کارها مانند نتایج تجاری و توسعه مثل ارزش سرمایه‌گذاری خصوصی جدید، مشاغل ایجاد شده، درآمد مالیاتی ایجاد شده، افزایش امنیت غذایی کشور، افزایش قدرت خرید کارگران و ... را رصد کرده و از هرگونه انحراف از این مسیر جلوگیری کند. چنین نظارتی می‌تواند آگاهی از فرصت‌های سرمایه‌گذاری را افزایش دهد و ریسک درک شده را برای سرمایه‌گذاران آینده کاهش دهد. متأسفانه نبود چنین سیستم نظارتی که ناشی از عدم وجود تعامل همه‌جانبه بین بخش خصوصی و دولتی است، نتایج معکوسی برای اقتصاد کشور داشته است.

مصادق بارزی از فراموش شدن بخش خصوصی در ایران، بودجه سالانه‌ای که برای سال ۱۴۰۳ تنظیم شده است. در تنظیم این بودجه، نه مجلس و نه دولت هیچ مشورت و کار کارشناسی از بخش خصوصی نگرفته‌اند. از منظر دولت، کسری بودجه دولت عامل نابسامانی کشور است. بنابراین ابتدا هزینه‌های خود را شناسایی کرده و بر اساس همان هزینه‌ها درآمدهایی را تعریف کرده است. در این راستا یکی از برنامه‌های سازمان برنامه‌بودجه دریافت شدید مالیات و مخصوصاً مالیات توری از تولیدکنندگان، برای پوشش هزینه‌های خود است.

فارغ از نتایج زیان‌باری که چنین سیاستی بر تولید دارد، باید پرسید آیا قرار است از طرق دیگر از تولیدکنندگان حمایت شود؟ تسهیلات بانکی و نقدینگی در اختیار بخش خصوصی قرار خواهد گرفت تا بدون محدودیت سرمایه در گردش و تولید صورت گرفته و درآمد مالیاتی دولت محقق شود؟

مشخص است که اصلاً چنین برنامه‌ای تدوین نشده است، دلیل آن نیز واضح است؛ چراکه سازمان برنامه بودجه بدون تفکر سیستمی و یکپارچه، برای حوزه‌های مختلف برنامه تدوین کرده است و در بسیاری از موارد، برنامه‌های نگارش شده در تضاد با یکدیگر هستند و هیچ‌گونه ساختار منسجمی هم ندارند. در سال ۱۴۰۳ بخش خصوصی باید مرحله به مرحله زمان صرف کند تا مشکلات تولیدکنندگان در ارتباط با این برنامه‌ریزی را تصحیح کند و تازمانی که تمامی مشکلات به بخش دولتی انتقال داده شود، سال تمام‌شده و برنامه‌ی بودجه‌ی دیگری از راه می‌رسد. این چرخه باطل باید متوقف شود. من با اطمینان بیان می‌کنم اگر برنامه خلق ثروت توسط دولت و بخش خصوصی تدوین شود، نه تنها درآمدهای مالیاتی دولت محقق می‌شود، بلکه شاهد افزایش رفاه و خلق ثروت در جامعه خواهیم بود. بخش خصوصی تمامی راه‌های رسیدن به افزایش تولید را می‌داند و لازمه تحقق آن این است که حرف بخش خصوصی شنیده‌شده و اجرا شود.

رئیس اتاق بازرگانی استان البرز؛

محدودیت سرمایه‌گذاری و تأمین مالی از چالش‌های جدی سال ۱۴۰۳

پرهام رضایی؛ رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان البرز در گفتگو با نشریه اتاق تبریز به بیان چالش‌های صنایع و فعالان اقتصادی در سال ۱۴۰۳ پرداخت.

گفتگو: ساسان نیک‌رفتار خیابانی

● با توجه به شرایط موجود، پیش‌بینی شما از چالش‌های حوزه اقتصاد و تجارت در سال ۱۴۰۳ چیست؟

برای پاسخ به این پرسش باید به شرایط فعلی اقتصاد و تجارت توجه کنیم. افزایش نرخ تورم، نوسانات ارزی، کمبود نقدینگی در حوزه تولید و صنعت و محدودیت در برخی روابط بین‌المللی تحت تأثیر تحریم‌های ظالمانه اقتصادی از مهم‌ترین بحران‌ها و چالش‌های کنونی است.

با توجه به شرایط حال حاضر، چالش‌های اقتصادی تولید و صنعت ایران بسیار گسترده است. نخستین مورد، محدودیت سرمایه‌گذاری و تأمین مالی است که موجب شده است، بسیاری از شرکت‌های متوسط و کوچک صنعتی و تولیدی نتوانند فعالیت‌های خود را توسعه و گسترش دهند. از دیگر معضلات جدی در سال ۱۴۰۳ محدودیت در

صادرات است که به دو دلیل تحریم‌های اقتصادی و پایین بودن توان رقابت برخی تولیدات ایرانی، به دلیل عدم قیمت‌گذاری مناسب و کم‌توجهی به نوع بسته‌بندی محصولات صادراتی است. برای حل این چالش، تلاش برای تقویت روابط با کشورهای دیگر، ارائه تخفیف‌های مالیاتی و تجاری و فراهم کردن زمینه همکاری‌های مناسب بین‌المللی شرکت‌های ایرانی با هم‌تایان خود در دیگر نقاط دنیا از مؤلفه‌های مهم و اساسی است.

● با توجه به طرح پیش‌نویس لایحه بودجه ۱۴۰۳ و برنامه هفتم توسعه از نظر شما تا چه حد منافع بخش خصوصی در نظر گرفته شده است؟

امید است در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ انتظارات بخش خصوصی در عمل به مطالبات و درخواست فعالان این حوزه

می‌تواند بر فرآیند تولید و صادرات اثرگذار باشد؟

افزایش نرخ بهای حامل‌های انرژی در ماه‌های اخیر می‌تواند تأثیرات متنوعی بر فرآیند تولید و صادرات داشته باشد که یکی از مهمترین آن بالا رفتن هزینه‌های تولید و در نتیجه کاهش سود حاصل از فروش کالا یا خدمات مجموعه‌های صنعتی است. در نتیجه صعودی شدن هزینه‌های مصرف حامل‌های انرژی و فشار بر حوزه تولید و صنعت طبیعی است که با رشد قیمت محصولات داخلی مواجه شویم و این مسئله زنگ خطری است که کیفیت تولید و در نتیجه صادرات یک شرکت را نامطلوب کند.

● فکر می‌کنید صنایع در سال ۱۴۰۳ علاوه بر موارد طرح شده با چه چالش‌های دیگری مواجه خواهند بود؟

به نظر می‌رسد صنایع در سال آینده ممکن است با چالش‌های جدید و جدی‌تری مواجه شوند که بخش قابل توجهی متأثر از تحریم‌های اقتصادی داخلی و خارجی است. این مسئله می‌تواند باعث کاهش سرمایه‌گذاری و توسعه صنایع ایرانی شود.

چالش دیگری که می‌تواند صنایع کشور را در سال آینده تحت تأثیر قرار دهد، مشکلات ناشی از عدم تأمین به موقع ارز مورد نیاز جهت تهیه تجهیزات، ماشین‌آلات و مواد اولیه است. به نحوی که با استمرار وضعیت موجود در تخصیص و تأمین ارز در این حوزه، احتمال کاهش فعالیت برخی صنایع به واسطه محدودیت مواد اولیه و به تبع آن افزایش قیمت وجود خواهد داشت.

در مجموع صنایع کشور در سال آینده با چالش‌های متنوعی روبرو هستند که برای مقابله با آن به ساختار سازمانی مناسب، ترسیم نقشه راه، فراهم کردن تجهیزات، ورود تکنولوژی‌های جدید، سرمایه و نیروی کار مرتبط صنایع نیاز است. در نتیجه با مدیریت مناسب و برنامه‌ریزی دقیق است که می‌توانیم فضای رشد و رقابت‌پذیری تولیدات ایرانی در بازار بین‌المللی را فراهم کنیم.

امید آن‌که سیاست‌گذاری دولت در سال آتی در بخش‌های تولیدی و صنعتی، به نحوی تنظیم و عملیاتی شود که روند رو به رشدی را نسبت به سالیان اخیر در حوزه اقتصادی شاهد باشیم.

در نتیجه صعودی شدن هزینه‌های مصرف حامل‌های انرژی و فشار بر حوزه تولید و صنعت طبیعی است که با رشد قیمت محصولات داخلی مواجه شویم و این مسئله زنگ خطری است که کیفیت تولید و در نتیجه صادرات یک شرکت را نامطلوب کند.

در زمینه توسعه کسب‌وکار، بستر گسترش تولید و به‌موازات آن ایجاد فرصت‌های صادراتی جدید تأمین شود.

در خصوص برنامه‌های توسعه‌ای کشور، به‌ویژه برنامه هفتم توسعه، بارها این مسائل مطرح شده است که تضمین شفافیت و پایداری در بخش خصوصی، نیازمند وضع قوانین و مقررات صریح برای پیگیری شکایات و رسیدگی به نقض شدن قوانین است که انجام آن به صلاح و نفع فعالان این حوزه بوده است تا در سایه آن نظارت بر عملکرد بخش خصوصی عادلانه و منصفانه انجام گیرد.

به‌طور کلی، حمایت از بخش خصوصی در بودجه سال آتی و برنامه هفتم توسعه کشور نیازمند توجه بیشتر به نکاتی است که منجر به جذب سرمایه، توسعه بخش خصوصی، افزایش راندمان، کیفیت تولید و در نهایت رونق اقتصادی شود.

● در حال حاضر کمبود نیروی انسانی یکی از چالش‌های اساسی صنایع به شمار می‌رود، با توجه به شرایط فعلی و افزایش ۲۰ درصدی حقوق‌ها در سال ۱۴۰۳، بحران نیروی انسانی در سال آتی تشدید می‌شود یا خیر؟

با توجه به احتمال افزایش ۲۰ درصدی حقوق در سال آینده و پایین بودن سطح درآمدها نسبت به تورم افسارگسیخته جامعه، طبیعی است که افراد کمی به سمت اشتغال در بخش‌های مختلف از جمله صنایع جذب شوند، که این خود چالش جدی در تأمین منابع انسانی در حوزه فعالیت‌های تولیدی و کارخانه‌ای است.

البته در بحث جذب نیروی کار مواردی نظیر جذابیت شغلی، شرایط کاری و دیگر مزایای مدنظر در بخش‌های صنعتی برای منابع انسانی به‌ویژه کارگران خط تولید مطرح است، البته در سال آتی هرگونه پیش‌بینی در خصوص بحران نیروی انسانی یا رد آن به عوامل مهمی از جمله میزان تقاضای بازار و مسائل بودجه‌ای و مالی شرکت‌ها بستگی دارد.

● دولت طی ماه‌های اخیر اقدام به افزایش نرخ بهای حامل‌های انرژی از جمله قبوض برق و گاز صنایع کرده است، این امر تا چه میزان

سال ۱۴۰۳، سال ابرچالش‌ها

رضا جعفری
عضو هیئت رئیسه
اتاق بازرگانی تبریز

مثبتی در این زمینه صورت نمی‌گیرد، بلکه در بسیاری از موارد، شرایط را برای ما سخت‌تر می‌کند.

باید اذعان کرد، دیپلماسی اشتباه دولت، صادرات را اسیر و زندانی کرده است و باید این رویه اصلاح شود.

بحث تحریم‌ها و عدم پیوستن به پیمان FATF نیز که موجب عدم تعامل بانک‌های ایرانی با سایر کشورها شده است، عملاً تجارت و اقتصاد کشور را با رکود مواجه کرده است. اگر زمانی کسانی ادعا می‌کردند که تحریم‌ها کاغذپاره است، امروز در عمل اثرات منفی آن در اقتصاد کشور نظاره‌گر هستند.

واقعیت دیگری که امروز در کشور شاهد آن هستیم، شعارزدگی بانک مرکزی و وزارت اقتصاد و دارایی کشور است، تا زمانی که این دو مجموعه نرخ آزاد ارز که در کف خیابان‌ها و بازار وجود دارند، را انکار کرده و از واقعیت‌ها چشم‌پوشی کنند، این روند همچنان ادامه‌دار خواهد بود.

یکسری سیاست‌ها نیز در کشور وجود دارد که منجر به افزایش مشکلات بخش خصوصی می‌شود که از آن جمله می‌توان به اخذ تعرفه‌های سنگین برای ورود ماشین‌آلات اشاره کرد. در حال حاضر تکنولوژی بسیاری از واحدهای صنعتی ما فرسوده شده است و نیاز به تزریق دستگاه‌های جدید به کشور است.

بحث کمبود نیروی کار و حقوق پایه قانون کار از دیگر دغدغه‌های بخش خصوصی محسوب می‌شود. البته مشکل در اینجا بخش خصوصی نیست، بلکه خود دولت است که به‌عنوان کارفرمای بزرگ، تمایلی به افزایش پایه حقوقی ندارد و اجازه افزایش حقوق کارگران را نیز نمی‌دهد، همین امر باعث بروز مشکلات عدیده‌ای برای ما شده است.

چالش‌های بخش تجارت و صنعت را در سال ۱۴۰۳ می‌توان به چند دسته تقسیم کرد، با این حال در حالت کلی می‌توان با سه دیدگاه به آینده نگریست: تداوم روند فعلی، اصلاح یا وخیم‌تر شدن شرایط موجود.

از دید منطقی، اگر انتظار داریم که، شرایط به همین منوال سپری شده (اوضاع نه بدتر شود و نه بهبود یابد)، در این حالت باید خود را برای مواجهه با چندین ابرچالش آماده کنیم. اولین و اصلی‌ترین ابرچالش در سال آتی، بروز رکود تورمی و عدم تامین نقدینگی خواهد بود. در حال حاضر دولت برای کنترل نقدینگی، مانع از اعطای تسهیلات توسط بانک‌ها شده است تا به‌زعم خودش، ارزش برابری ریال را در برابر دلار حفظ کند. این خطایی است که سال‌های گذشته نیز از سوی دولت صورت گرفته همچنین عدم تزریق نقدینگی به‌خصوص به واحدهای تولیدی، به این بحران دامن می‌زند.

از سوی دیگر تجربه سال‌های قبل در زمینه قیمت ارز، نشان داده است که آزاد شدن یکباره فنر قیمت نرخ ارز و چندین برابر شدن نرخ ارز و عدم تامین نقدینگی، منجر به تشدید رکود تورمی خواهد شد.

چالش مهم دیگری که سال آینده تشدید خواهد شد، بحث ناترازی انرژی است. در حالی که کشور ایران به‌عنوان دومین تولیدکننده گاز دنیا و چهارمین تولیدکننده نفت دنیا شناخته می‌شود، ما با ناترازی شدید در حوزه گاز، برق و حتی آب و تعرفه انرژی مواجه هستیم.

سیاست و دیپلماسی خارجی دولت نیز از مواردی است که نقش مهمی در اقتصاد کشور دارد، در شرایطی که دولت می‌تواند با تسهیل‌گری، مسیر تجارت را برای فعالان این حوزه، هموار کند، متأسفانه ما شاهد هستیم، نه‌تنها اقدام

بحث کمبود نیروی کار و حقوق پایه قانون کار از دیگر دغدغه‌های بخش خصوصی محسوب می‌شود. البته مشکل در اینجا بخش خصوصی نیست، بلکه خود دولت است که به‌عنوان کارفرمای بزرگ، تمایلی به افزایش پایه حقوقی ندارد و اجازه افزایش حقوق کارگران را نیز نمی‌دهد، همین امر باعث بروز مشکلات عدیده‌ای برای ما شده است.

آب و انرژی دو ابرچالش مهم کشور

وجود دارد که آیا سدسازی می‌تواند در تشدید تبخیر و افزایش دما مؤثر باشد؟ آمارهای ارائه‌شده برای سدهای مختلف حاکی از تبخیرهای بالا است. در سد ارس سالانه حدود ۱۶۷ میلیون متر مکعب آب تبخیر می‌شود.

در سد کرخه سالانه ۳۳۴/۱۴ میلیون متر مکعب آب تبخیر می‌شود. سد شهید کاظمی ۴۱/۱ میلیون متر مکعب آب، سد درودزن سالانه ۹۴/۳۸ و سد دوستی (حوضه سرخس)، سالانه حدود ۸۳ میلیون متر مکعب آب تبخیر می‌شود.

ملاحظه می‌شود که کل حجم آبی که در این پنج سد تبخیر می‌شود، حدود ۷۲۰ میلیون متر مکعب است. بنابراین، لازم است در راستای جلوگیری از تبخیر آب، راهکارهای منطقی و علمی مورد توجه قرار گیرد.

بحث آب و محیط زیست علاوه بر اینکه چالشی اساسی برای تمامی جوانب زندگی مردم به‌شمار می‌رود، به‌صورت مستقیم و غیر مستقیم، حوزه صنعت را نیز تحت تأثیر قرار داده‌اند. کمبود منابع آبی و ناترازی انرژی‌های گاز و برق، مانع بزرگی در راستای توسعه واحدهای تولیدی و صنعتی موجود و ایجاد کارخانجات جدید محسوب می‌شود، چرا که در صورت نبود این سه زیرساخت مهم و اساسی، نه‌تنها نمی‌توان به توسعه فعالیت‌های تولیدی اندیشید، بلکه در صورت تداوم شرایط، بسیاری از بخش‌های مرتبط با کشاورزی و بخش صنعت، به‌ورطه نابودی کشیده خواهند شد. در این صورت علاوه بر راکد شدن بخش عمده‌ای از اقتصاد کشور، شاهد بیکاری بسیاری از افراد و به‌دنبال آن، بروز پیامدهای منفی این پدیده خواهیم بود.

بنابراین دولت در کنار تمامی برنامه‌های توسعه خود باید نگاه ویژه‌ای به محیط زیست و منابع طبیعی داشته باشد، تا در آینده این چالش به تهدید بزرگتری تبدیل نشود.

بحران آب و انرژی دو مورد از بحران‌هایی است که وضعیت اقتصاد ایران را طی سال‌های گذشته تحت تأثیر قرار داده است. بحران آب در ایران چند سالی است که وجود دارد، به‌طوری‌که با توجه به شاخص‌ها و معیارهای مختلف، بحران آب در ایران شدید است و با تداوم این روند، ایران تا سال ۲۰۲۵ در وضعیت بدتری قرار خواهد گرفت. به نظر می‌رسد به‌زودی تمام نقاط ایران مثل تالاب گاوخونی یا دریاچه ارومیه با مشکل مواجه شوند. محققان و صاحب‌نظران حوزه آب در ایران علل و عوامل مختلفی را برای وضعیت کنونی شناسایی کرده‌اند. یکی از علل اصلی بحران خشکسالی و آب در ایران، تغییر اقلیم است. با توجه به موقعیت جغرافیایی ایران و نوسانات سالانه بارندگی به‌دلیل خشکسالی و ناهنجاری‌های اقلیمی، این عامل نقش مهمی در بحران آب ایفا کرده و مشکلات زیادی را به وجود آورده است. در کنار کاهش میزان بارندگی، باید به نقش افزایش دما در تبخیر نیز اشاره کرد. همچنین، روند تبخیر آب حکایت از آن دارد که بعد از سال ۱۳۷۵ یک روند صعودی در تبخیر به وجود آمده است. دومین عامل مهم در زمینه بحران آب، سدسازی‌های غیراصولی است. بر اساس آمار ارائه‌شده توسط شرکت مدیریت منابع آب ایران در سال ۱۳۹۱، از مجموع ۱۳۶۶ سد ایران، ۶۴۷ سد در دست بهره‌برداری، ۱۴۶ سد در حال ساخت و ۵۷۳ سد در دست مطالعه است. طبق شواهد، ۲۹۸ مورد از این سدها مربوط به وزارت جهاد کشاورزی و ۳۴۹ عدد مربوط به وزارت نیرو است.

ساخت این سدها در کشور جنبه‌های مثبت و منفی بسیاری داشته است، به‌طوری‌که برخی از آن‌ها به کشاورزی و تأمین آب شهری کمک کرده و برخی دیگر منجر به خشک شدن دریاچه‌ها، تالاب‌ها و رودخانه‌ها شده است. در کنار اثرات سدسازی بر تولیدات محصولات کشاورزی، این بحث

قاسم خلیل‌نژاد قوبیل
عضو هیئت رئیسه
اتاق بازرگانی تبریز

بحث آب و محیط زیست علاوه بر اینکه چالشی اساسی برای تمامی جوانب زندگی مردم به‌شمار می‌روند، به‌صورت مستقیم و غیر مستقیم، حوزه صنعت را نیز تحت تأثیر قرار داده‌اند. کمبود منابع آبی و ناترازی انرژی‌های گاز و برق، مانع بزرگی در راستای توسعه واحدهای تولیدی و صنعتی موجود و ایجاد کارخانجات جدید محسوب می‌شود.

ذخایر تحلیل رفته ارزی ایران!

سید باقر شریفزاده
رئیس شورای راهبردی
مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز

منجر به کاهش درآمد و تأثیر منفی ثروت بر مصرف و در نتیجه کاهش تقاضای کل می‌شود. کاهش تقاضای کل منجر به کاهش جریان‌های نقدی مورد انتظار برای شرکت‌ها می‌شود.

اگرچه اقتصاد صادرکننده نفت نیز اثرات منفی هزینه تولید را تجربه خواهد کرد، اما به دلیل افزایش درآمدهای نفتی (که ارزش تقاضای صادراتی برای نفت افزایش می‌یابد) از اثر درآمدی مثبت بهره می‌برد که منجر به افزایش تقاضای کل می‌شود. تغییر مثبت در تقاضای کل تنها در صورتی رخ می‌دهد که اثر درآمد به گونه‌ای باشد که بتواند اثر منفی هزینه تولید را متعادل کند.

کشورهای نفتی معمولاً زیرساخت‌های فیزیکی و اجتماعی را با استفاده از درآمدهای نفتی خود تأمین مالی می‌کنند. افزایش درآمد نفت منجر به انتقال ثروت از اقتصادهای واردکننده نفت به اقتصادهای صادرکننده نفت می‌شود؛ که امکان افزایش خریدهای دولتی را فراهم می‌کند. به فرض اینکه مصرف و خریدهای دولتی مکمل در نظر گرفته شوند، این مورد منجر به مصرف بیشتر خانوارها خواهد شد. در چنین حالتی، انتظار می‌رود شرکت‌های خصوصی جریان‌های نقدی و در نتیجه سودآوری خود را افزایش دهند.

ملاحظه می‌شود که درآمدهای نفتی می‌تواند

مهمترین ویژگی اقتصاد ایران، نفتی بودن آن است. به عبارت بهتر، درآمدهای نفتی، سهم عمده‌ای در رشد و توسعه و همچنین تضعیف اقتصاد دارد. ویژگی‌های اقتصاد کشورها و موقعیت نفتی آن‌ها، عامل بسیار مهمی در تعیین رابطه مثبت یا منفی قیمت یا درآمد نفت بر یک اقتصاد است. افزایش قیمت نفت، نشان‌دهنده انتقال پول از کشورهای واردکننده نفت به کشورهای صادرکننده نفت است. کشورهای واردکننده نفت، پول بیشتری را برای تأمین هزینه‌های تقاضای نفت برای کشورهای صادرکننده نفت صرف می‌کنند. اگر کشورهای صادرکننده نفت از درآمد خود برای خرید کالا و خدمات ملی استفاده کنند، این امر منجر به عملکرد اقتصادی بالاتری خواهد شد. تغییرات مثبت قیمت نفت باعث افزایش بازدهی و کارایی صنایع مرتبط با نفت می‌شود، از جمله: بخش نفت، گاز و معدن. با این حال، صنایع وابسته به نفت از جمله حمل‌ونقل از افزایش قیمت نفت دچار زیان می‌شوند که در نهایت باعث کاهش ثروت و ارزش سرمایه‌گذاری آن‌ها می‌شود.

برای یک کشور نفتی، درآمد کمتر منجر به مصرف کمتر و در نتیجه کاهش تولید کل خواهد شد. نتیجه‌ی این مورد نیز کاهش تقاضای نیروی کار است. به عبارت دیگر، افزایش قیمت نفت شرایط تجارت را برای یک اقتصاد واردکننده نفت بدتر می‌کند، که

مصرف و تقاضای کل در اقتصاد را دستخوش تغییر کرده و از این طریق بر متغیرهای کلان اقتصادی تأثیر به‌سزایی داشته باشد. یکی از متغیرهای کلان که از درآمدهای نفتی اثر پذیرفته و بر ایجاد ریسک سیستماتیک اقتصاد کلان تأثیر دارد، تورم است. به عبارت بهتر، درآمدهای نفتی می‌تواند بستری را فراهم آورد که تورم در اقتصاد تقویت شود و از این طریق سایر متغیرهای کلان را دچار اختلال کند.

در مباحث ادبیات اقتصادی و مطالعات تجربی اثبات شده است که ریشه تورم پول است. از سوی دیگر، درآمدهای نفتی تحت مکانیسم‌هایی منجر به ایجاد و خلق پول می‌شود و از این طریق تورم در کشور به‌وجود می‌آید. پیدا کردن حلقه ارتباطی بین درآمدهای نفتی و تورم می‌تواند سیاست‌گذاری مناسب در این حوزه را فراهم آورده و مدیریت بهینه‌ای در استفاده از درآمدهای نفتی ایجاد کرده و توسعه اقتصادی در کشور پدیدار شود. به نظر می‌رسد یکی از حلقه‌های ارتباطی مهم بین درآمدهای نفتی و تورم، نرخ ارز است. در مباحث اقتصاد کلان باز اشاره شده است که رژیم‌های ارزی در کارایی سیاست پولی و مالی نقش مهمی دارد. زمانی که در یک اقتصاد، رژیم ارزی ثابت اعمال می‌شود، سیاست پولی ناکارآمد شده و عرضه پول به نحوی تنظیم می‌شود که نرخ ارز تصویب شده، ثابت بماند. در این راستا، می‌توان تصور کرد زمانی که نرخ ارز ثابت نگه‌داشته شده و درآمدهای نفتی افزایش می‌یابد، عرضه پول در اقتصاد بیشتر شده و از این طریق تورم در اقتصاد به‌وجود می‌آید. در مقابل، زمانی که درآمدهای نفتی کاهش می‌یابد و سیستم ارزی ثابت اعمال می‌شود؛ انتظار بر آن است که بانک مرکزی در بازار ارز تزریق کرده و با کاهش پایه پولی، مقدار پول را در اقتصاد کاهش می‌دهد. ملاحظه می‌شود نرخ ارز مکانیسم مؤثری در انتقال اثرات درآمدهای نفتی بر تورم یک کشور نفتی است.

تجربه اقتصاد ایران از تغییر درآمدهای نفتی حاکی از آن است که با تبدیل درآمدهای ارزی ناشی از نفت به پایه پولی بستر لازم برای ایجاد تورم در کشور فراهم شده است. با ایجاد تورم در کشور و با در دسترس بودن ارز، واردات در کشور افزایش یافته و تورم تا حدی کنترل شده است. در مقابل، سرکوب تورم با استفاده از ارزهای نفتی تحمیل رکود یا بیماری هلندی بر پیکره اقتصاد ایران بوده است. چنین رویکرد و مدیریتی در قبال درآمدهای نفتی، سیاست‌گذاران را به این نتیجه رسانده است که باید از شر درآمدهای نفتی خلاص شد تا اقتصاد ایران شکوفا شود. عجیب آن است که چنین تفکری نفع‌ها صحیح نیست، بلکه باید از یک منظر دیگر به درآمدهای نفتی نگاه کرد. به عبارت بهتر، درآمدهای نفتی، علت تورم رکودی در اقتصاد ایران نبوده است، بلکه عدم وجود عقلانیت اقتصادی و دیدگاه نادرست به درآمدهای نفتی که در بیشتر مواقع صرف هزینه‌های جاری و بزرگ شدن اندازه دولت شده است،

درآمدهای نفتی،
علت تورم رکودی
در اقتصاد ایران
نبوده است،
بلکه عدم وجود
عقلانیت اقتصادی و
دیدگاه نادرست به
درآمدهای نفتی که
در بیشتر مواقع صرف
هزینه‌های جاری و
بزرگ شدن اندازه
دولت شده است.

علت عقب‌ماندگی اقتصاد ایران است. تحلیل داده‌های تورم، سیاست پولی، نرخ و درآمدهای نفتی نشان از آن دارد که درآمدهای نفتی همواره سبب افزایش رشد پایه پولی در کشور شده است. افزایش پایه پولی در کشور به‌منزله افزایش رشد نقدینگی و فراهم شدن بستر لازم برای ایجاد تورم در کشور است. تحلیل واکنش پول به نرخ ارز نشان می‌دهد که در دو بازه زمانی نرخ ارز سبب شده است تا مقدار نقدینگی در اقتصاد کاهش یابد. در بازه زمانی اول مربوط به اواخر سال ۹۱ و اوایل سال ۱۳۹۲ است که اقتصاد ایران تحریم شده است و بانک مرکزی با تزریق ارز در بازار و جمع‌آوری نقدینگی سعی کرده است، بازار ارز و تورم را کنترل کند. بازه زمانی دوم مربوط به سال ۱۳۹۷ است که مجدداً تحریم‌های اقتصادی سبب شده تا مقدار تزریق ارز در بازار افزایش یافته و مقدار نقدینگی در جامعه کاهش پیدا کرده است. نکته قابل توجه آن است که از اوایل سال ۱۳۹۸ نرخ ارز مجدد سبب افزایش نقدینگی در کشور شده است. دلیل اصلی این امر وجود چند نوع نرخ ارز در بازار است که سبب شده است با کاهش درآمدهای نفتی، قدرت مانور دولت در ارز کاهش یابد و مجبور شود با استفاده از چاپ پول و خرید ارز از بازار آزاد، هزینه‌های ارزی خود را پوشش دهد.

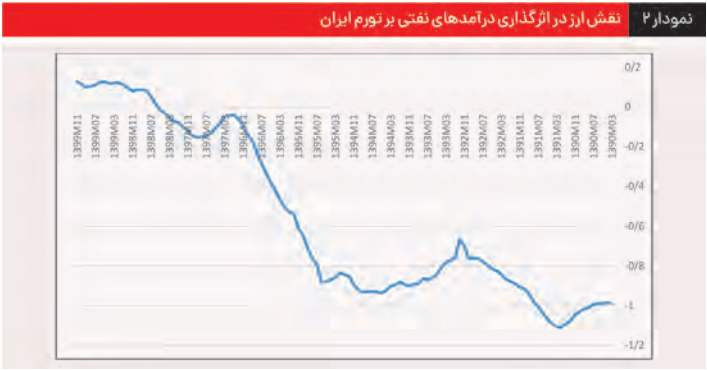
طبق نمودار ۱ ملاحظه می‌شود که عدم تعیین نرخ ارز بهینه در اقتصاد ایران همواره منجر به تقویت و عرضه نقدینگی در اقتصاد ایران شده است. این عامل در زمان‌هایی که درآمدهای نفتی بالا بوده است، با شدت بیشتری اتفاق افتاده است. نتایج واکنش آنی نقدینگی نسبت به نرخ ارز نشان می‌دهد که با تغییر یافتن درآمد نفتی و ثابت ماندن نرخ ارز، سیاست پولی کارآمد در ایران منفعل شده و در راستای اعمال نرخ ارز ثابت، نقدینگی در اقتصاد افزایش یافته است.

بنابراین، ملاحظه می‌شود که درآمدهای نفتی، یکی از ریشه‌های اصلی به‌وجود آورنده تورم در ایران را تقویت می‌کند. از سوی دیگر، درآمد نفتی سبب می‌شود تا مقدار ارز در دسترس دولت افزایش یافته و با استفاده از واردات بتواند تورم را کنترل کند. تحلیل واکنش تورم نسبت به درآمد نفتی با در نظر گرفتن نقش نرخ ارز نشان از

ثابت نگه داشتن و عدم تعیین نرخ ارز بهینه، تغییرات نفتی به صورت سیاست پولی انبساطی ظاهر شده و ریشه های ایجاد تورم را پدید می آورد. در ادامه و با افزایش تورم و با وجود در دسترس بودن ارز، تورم از طریق واردات کنترل می شود که اثر چنین رویکردی کاهش تولید ناخالص داخلی است. در نتیجه تا زمانی که ارز در دسترس بیشتر باشد، سرکوب تورم با شدت بالاتری انجام می گیرد. در مقابل با تخلیه ذخایر ارزی و کمبود ارز، نرخ ارز افزایش یافته و از این طریق تورم افزایش می یابد.

نمودار ۲ نشان می دهد که از شهریور ماه سال ۱۳۹۸ تورم نسبت به شوک های ارزی واکنش مثبت نشان داده است. همچنین کاهش درآمد نفتی سبب شده است با افزایش شدید در نرخ ارز، تورم واکنش مثبت به تغییرات نفتی داشته باشد. این امر لزوم سیاست گذاری در حوزه درآمدهای ارزی و تقویت ذخایر ارزی را نشان می دهد و تحریم بودن ایران می تواند شدت واکنش آنی تورم به تغییرات نفتی را هر روز افزایش داده و کشور را به سمت ابرتورم ببرد. به نظر می رسد یکی از چالش های اصلی دولت در سال ۱۴۰۳ مدیریت نرخ ارز و مقدار ارز باشد. برای حل این چالش لازم است دولت دو رویکرد را مورد توجه قرار دهد. در وهله نخست سعی کند مقدار فروش نفت و درآمدهای ارزی ناشی از نفت را افزایش دهد و ذخایر ارزی کشور را تقویت کند. در وهله دوم با برچیدن سیاست چند نرخ، تنها یک نرخ ارز که بهینه باشد در اقتصاد اعمال کرده و با حمایت از صادرات غیر نفتی، صادرکنندگان را تشویق کند تا به افزایش تولید و صادرات پرداخته و ارزآوری در کشور را تقویت کنند.

آن دارد که افزایش درآمدهای نفتی تا سال ۱۳۹۸ سبب شده است تا مقدار تورم در کشور کاهش یابد ولی بعد از سال ۱۳۹۸ درآمد نفتی سبب افزایش تورم در کشور شده است. دلیل اصلی این امر آن است که وجود درآمد ارزی از یک سو و پایین بودن نرخ ارز از مقدار بهینه اش، باعث افزایش تقاضا برای واردات شده و از این طریق تورم تا حدی کنترل شده است. تحلیل واکنش تورم، نشان از آن دارد که هر چقدر درآمد نفتی افزایش یافته، مقدار کاهش تورم نیز به شدت بالا رفته است، ولی بعد از سال ۱۳۹۸ رفته رفته واکنش منفی تورم از بین رفته و کمبود درآمد نفتی منجر به افزایش تورم در کشور شده است.

در حالت کلی ملاحظه می شود که نرخ ارز نقش بسیار مهمی در مکانیسم انتقال اثرات درآمدهای نفتی بر تورم دارد. مکانیسم عملکردی نرخ ارز بدین صورت است که با

گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز

مالیات تورمی و چالش‌های تولید

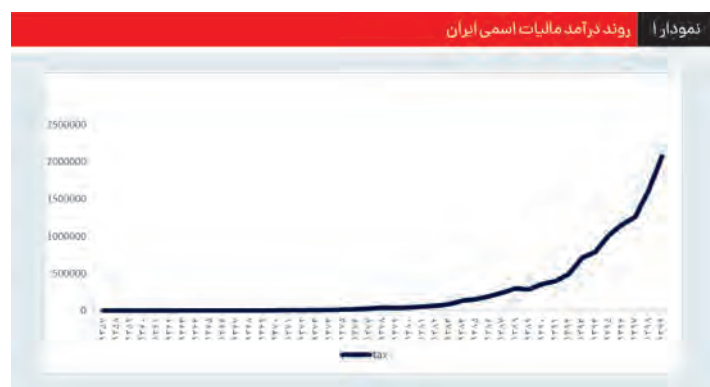
در سال ۱۴۰۳

با توجه به نمودار (۲) ملاحظه می‌شود که درآمد مالیاتی حقیقی در برخی سال‌ها کاهش داشته است و مهمترین سالی که این اتفاق افتاده، مربوط به سال ۱۳۹۷ است. بنابراین، مقدار قابل توجهی از درآمد دریافت شده توسط دولت در برخی سال‌ها ناشی از تورم بوده است.

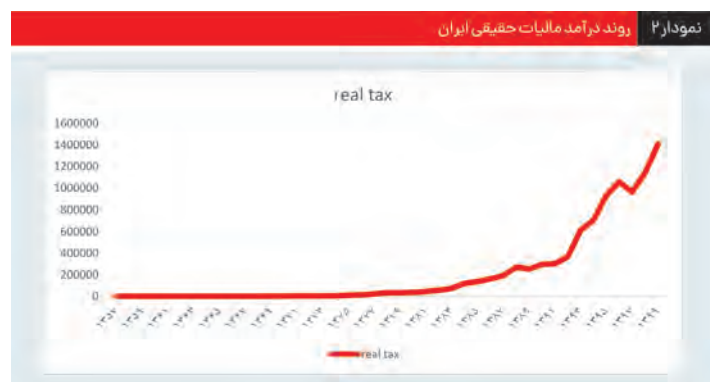
در حالت کلی درآمدهای مالیاتی تابعی از درآمد ملی (تولید ناخالص داخلی) است. به عبارت بهتر، برای افزایش درآمدهای مالیاتی باید بستر تولید در یک کشور فراهم شود. روند رشد درآمد مالیاتی در ایران نشان از آن دارد که با افزایش رشد اقتصادی در ایران، درآمد مالیاتی نیز افزایش یافته است و با کاهش رشد اقتصادی نیز، درآمد مالیاتی کاهش یافته است. بررسی روند رشد اقتصادی و رشد درآمد مالیاتی در ایران حاکی از آن است که در مواقعی که رشد اقتصادی افزایش یافته است، رشد درآمدهای مالیاتی نیز بالا بوده است. طبق نمودار، تمامی روندها مشابه هم بوده و حاکی از ارتباط مستقیم رشد اقتصادی و درآمد مالیاتی است. در سال ۱۳۹۱ و با شروع تحریم و رکود اقتصادی، درآمد مالیاتی به شدت کاهش یافته است. در سال ۱۳۹۳ و با اوج گرفتن رشد اقتصادی مجدداً درآمد مالیاتی افزایش یافته است. این وضعیت در باقی سال‌ها نیز روندی همسو از رشد اقتصادی به درآمد مالیاتی را به تصویر می‌کشد. شاید به نظر برسد که افزایش درآمد مالیاتی، باعث افزایش رشد اقتصادی شده است، ولی مرور وقایع اقتصاد ایران، اثرگذاری رشد اقتصادی بر درآمد مالیاتی را نشان می‌دهد.

اقتصاد ایران یک اقتصاد وابسته به تکنولوژی خارجی است و عمده اقتصاد ایران به صورت سنتی و با تکنولوژی‌های عقب‌مانده اداره می‌شود و تنها زمانی که کشور توانسته است با جهان ارتباط داشته باشد و تحریم‌ها را رفع کند؛ تکنولوژی وارد کشور شده و رشد اقتصادی افزایش یافته است. رشد اقتصادی مثبت سال‌های ۱۳۹۰، ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ به دلیل عدم وجود سایه تحریم بر اقتصاد ایران است و دقیقاً در این سال‌ها میزان درآمد مالیاتی افزایش یافته است.

مالیات یکی از مهمترین منابع درآمدی دولت محسوب می‌شود که نقش پررنگی در تراز بودجه دولت و ایجاد یک اقتصاد باثبات دارد. درآمدهای مالیاتی یکی از متغیرهای اثرگذار بر رشد اقتصادی است. در مقابل، جزو متغیرهایی است که از رشد اقتصادی و میزان تولید کشور اثر می‌پذیرد. قبل از پرداختن به موضوع مالیات و رشد اقتصادی، ابتدا به بررسی روند درآمد مالیاتی در ایران پرداخته می‌شود. نمودار (۱) نشان می‌دهد که در حالت کلی درآمد مالیاتی روند رو به رشدی را تجربه کرده است. مطابق این نمودار، روند رو به رشد درآمد مالیاتی از دهه ۱۳۸۰ روند صعودی داشته است، با این حال نقطه عطف در افزایش درآمدهای مالیاتی، سال ۱۳۹۷ است.

مهمترین دلیل افزایش درآمد مالیاتی بعد از سال ۱۳۹۷، نرخ تورم است. در این سال میزان تورم افزایش شدیدی داشته است و به همین دلیل نیز میزان درآمد مالیاتی بالا رفته است. با توجه به موارد اشاره شده، برای تحلیل صحیح از درآمد مالیاتی لازم است تا مقدار تورم موجود در اقتصاد از آن کم شود. نمودار (۲) درآمد مالیاتی حقیقی را نشان می‌دهد.

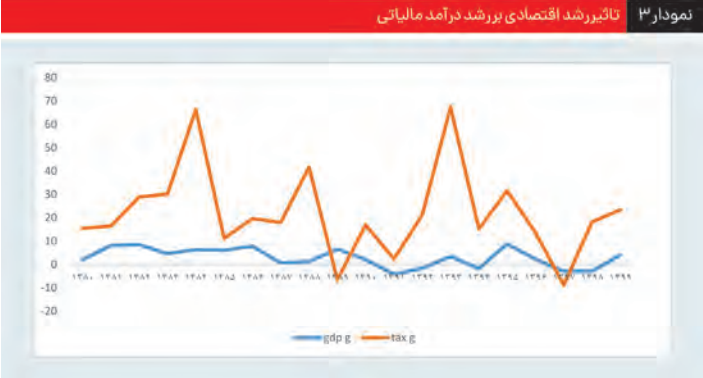
تحلیل بودجه سال ۱۴۰۳				
هزار میلیارد تومان	۱۴۰۳	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰
مالیات اشخاص حقوقی	۴۵۱	۲۹۳	۱۹۰	۱۱۶
مالیات بر درآمدها	۱۵۲	۱۲۹	۸۵	۶۰
مالیات بر ثروت	۴۹	۳۳	۱۹	۱۴
مجموع مالیات‌های مستقیم	۶۵۲	۴۵۵	۲۹۴	۱۹۰
مالیات بر کالا و خدمات	۳۷۰	۲۷۳	۱۷۸	۱۱۶
مجموع	۱۱۲۲	۷۲۸	۴۷۲	۳۰۵

در سال ۱۴۰۰ در حدود ۳۰۵ هزار میلیارد تومان مالیات اخذ شده است. در سال ۱۴۰۰ طبق گزارش بانک مرکزی نرخ تورم ۴۶/۲ درصد بوده است. بر این اساس مقدار درآمد حقیقی مالیات دریافت شده، در حدود ۲۰۹ هزار میلیارد تومان بوده است. از سوی دیگر مقدار تولید ناخالص داخلی (به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰) ۴۲۵/۶۶۵۳ همت بوده، همچنین نسبت مالیات حقیقی به تولید ناخالص داخلی ۳/۱ درصد بوده است. در سال ۱۴۰۱ نیز مقدار ۴۷۲ همت مالیات اخذ شده است. در این سال مقدار تورم ۴۶/۵ بوده است. بنابراین مقدار درآمد مالیات حقیقی اخذ شده، ۳۲۳ هزار میلیارد تومان بوده است. در این سال مقدار تولید ناخالص داخلی برابر با ۱۵۲۷۰ همت بوده است. بنابراین نسبت مالیات حقیقی به تولید ۲/۱ درصد بوده است.

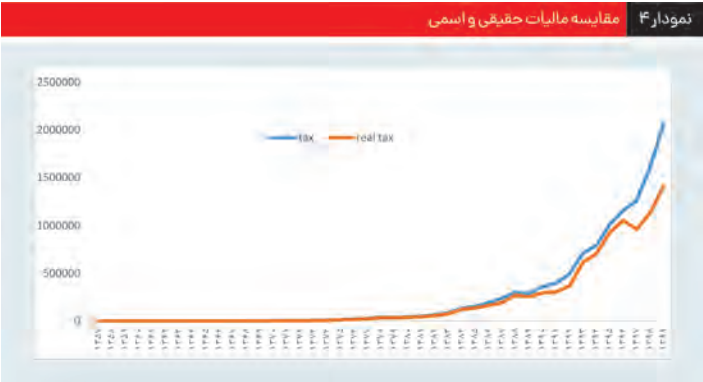
اگر رشد اقتصادی سال ۱۴۰۲ در حالت ایده‌آل ۴ درصد در نظر گرفته شود، تولید ناخالص داخلی آن برابر با ۱۵۸۸۱ همت خواهد بود. از سوی دیگر، مقدار تورم در سال ۱۴۰۲ برابر با ۴۷ درصد بوده است. این میزان از تورم نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۲ درآمد مالیاتی حقیقی ۴۹۵ همت خواهد بود. نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی برابر با ۳/۱ درصد است.

طبق پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول، مقدار تورم در سال ۱۴۰۳، برابر با ۳۲/۵ درصد خواهد بود. با این حال اگر مقدار رشد نقدینگی سال جاری، ملاک پیش‌بینی تورم قرار بگیرد، حداقل تورم ایران ۲۵ درصد خواهد بود. بنابراین، درآمد مالیاتی حقیقی ۹۰۰ همت خواهد بود. اگر رشد ۸ درصدی در

در راستای مشخص کردن تأثیر درآمدهای مالیاتی بر رشد اقتصادی از دو رویکرد مهم استفاده می‌شود. ابتدا به مقایسه اثرات درآمدهای مالیاتی حقیقی و اسمی بر رشد اقتصادی پرداخته می‌شود.

این نمودار تفاوت درآمد مالیاتی حقیقی و اسمی را نشان می‌دهد. طبق نمودار بعد از سال ۱۳۸۷ درآمدهای مالیاتی اسمی و حقیقی شکاف داشته‌اند و این شکاف هر سال به دلیل تورم افزایش یافته است. بعد از سال ۱۳۹۷ شکاف درآمد حقیقی و اسمی به شدت افزایش یافته و در سال ۱۳۹۹ به اوج خود رسیده است.

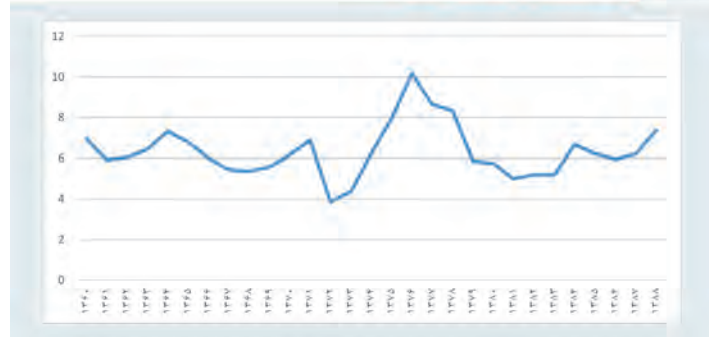
نمودار شماره (۴) نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۹ میزان قابل توجه ۶۶۳ هزار میلیارد ریال مالیات، به دلیل افزایش تورم دریافت شده است. این رقم در سال ۱۳۹۷، ۹۶۴ هزار میلیارد بوده است و نشان می‌دهد که تورم، مالیات اضافی بر تولیدکنندگان و کارآفرینان تحمیل می‌کند و به همین دلیل نیز می‌تواند تأثیر منفی بر تولید داشته باشد. بر اساس نمودار شماره (۶) دقت در آمارهای کسری بودجه نشان از آن دارد که بعد از سال ۱۳۹۷ مقدار آن به شدت افزایش یافته است. مهمترین دلیل این امر افزایش تورم بالای ۴۰ درصدی بعد از سال ۱۳۹۷ است. آمارهای ارائه شده نشان از آن دارد که گرفتن مالیات از تورم در وهله اول علیه خود دولت است. وجود تورم در جامعه به خودی خود فضای سرمایه‌گذاری را در جامعه بی‌ثبات کرده و با کاهش تولید سبب کاهش درآمد مالیاتی می‌شود. با توجه به این امر، گرفتن مالیات از تورم منجر به هزینه مضاعف شده و تحقق درآمد مالیاتی که تابعی از تولید ناخالص داخلی است را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

اقتصاد محقق شود، تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۱۴۰۳ برابر با ۱۷۱۵۲ همت خواهد بود. در خوش‌بینانه‌ترین حالت ممکن رشد اقتصادی ۳ درصد خواهد بود.

مقایسه این دو آمار نشان می‌دهد که نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی حدود ۵/۳ درصد خواهد بود. سهم مالیاتی اسمی از تولید ناخالص داخلی ۶/۱ درصد خواهد بود. در دومین سناریو اگر رشد اقتصادی ۳ درصد در نظر گرفته شود؛ مقدار تولید ناخالص داخلی برابر با ۱۶۳۵۸ همت خواهد بود. بنابراین نسبت مالیاتی حقیقی به تولید ناخالص داخلی رقمی در حدود ۵/۵ درصد خواهد بود. نسبت کل مالیاتی به تولید ناخالص داخلی ۷ درصد خواهد بود.

مقایسه این آمارها نشان از آن دارد که نسبت درآمد مالیاتی به تولید ناخالص داخلی در سه سال اخیر افزایش یافته است. در این افزایش نکات قابل توجهی نهفته است که در ادامه اشاره می‌شود.

نمودار ۶ نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی

نمودار ۷ روند زمانی تورم ایران

درآمد مالیاتی به تولید ناخالص داخلی کمتر از ۴ درصد است، ولی طبق گزارش سازمان امور مالیاتی ضرایب مالیاتی در دهه ۹۰ به‌طور متوسط بیشتر از ۱۰ درصد بوده است و این امر نشان می‌دهد که بخش شفاف اقتصاد و تولیدکنندگان، مالیات را می‌پردازند، ولی تورم در کشور سبب شده است تا اقتصاد زیرزمینی در کشور حاکم شود. یعنی ۷ درصد از ضرایب مالیاتی تعیین شده در اقتصاد وصول نشده است.

روند نسبت مالیاتی به تولید ناخالص داخلی حاکی از آن است که بهترین دوران مالیات‌گیری در سال‌های ۱۳۷۶، ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ رخ داده است و در این سال‌ها دو اتفاق مهم رخ داده که سبب شده است تا نسبت درآمدهای مالیاتی افزایش یابد.

در دهه ۶۰ و ۷۰ ارتباط کاملاً معنی‌داری بین تورم و نسبت درآمدهای مالیاتی به تولید ناخالص داخلی وجود دارد. زمان‌هایی که تورم فزاینده وجود داشته است، نسبت درآمدهای مالیاتی کاهش یافته و در دورانی که تورم کاهش یافته، نسبت درآمدهای مالیاتی به شدت افزایش پیدا کرده است. ملاحظه می‌شود در سال ۱۳۷۶ با سقوط شدید تورم، بالاترین نسبت درآمدهای مالیاتی در کشور محقق شده است. در دهه ۱۳۸۰ درآمدهای نفتی بر کشور حاکم شده است و بیشترین اتکای دولت به این بخش بوده است و به همین جهت نسبت درآمد مالیاتی اندک بوده است. بنابراین، در دوران اقتصاد بدون نفت، افزایش نسبت مالیاتی، مستلزم کاهش شدید میزان تورم است. اگر تورم مهار نشود، اقتصاد غیر شفاف و زیرزمینی در کشور حاکم شده و بخش شفاف اقتصاد، کارایی خود را به دلیل پرداخت بیش از حد مالیات از دست خواهد داد.

از سوی دیگر تورم موجود در کشور سبب می‌شود تا انضباط مالی دولت نیز تحت تأثیر قرار گرفته و نتواند بودجه را تراز کند. مهمترین عامل مخل‌کننده شفافیت و انضباط بودجه در ایران، بالا بودن نرخ تورم است. مواقعی که میزان تورم افزایش می‌یابد، هزینه‌های جاری دولت نیز خودبه‌خود افزایش می‌یابد. گرچه با بررسی علمی ملاحظه می‌شود که ارتباط این دو متغیر دو طرفه بوده و هر دو عامل یکدیگر را تقویت می‌کند. طبق آمار ثبت شده توسط بانک مرکزی، تا سال ۱۳۹۲ ابتدا افزایش هزینه‌های جاری منجر به تقویت تورم شده است، ولی بعد از سال ۱۳۹۲ این مقدار تورم بوده است که سبب تقویت هزینه‌های جاری شده است.

نمودار ۸ مقایسه روند تورم و هزینه‌های جاری دولت

ملاحظه می‌شود، هدف‌گذاری مالیات در سال ۱۴۰۳ دو برابر کردن نسبت درآمد مالیاتی نسبت به سال ۱۴۰۲ است. سازمان برنامه‌بودجه اگر نتواند از مؤدیان جدید مالیات اخذ کرده و به نسبت سال ۱۴۰۲ مالیات (۴/۵ درصد) دریافت کند؛ مقداری در حدود ۷۳۶ همت عایدی خواهد داشت (حتی با محاسبه تورم)، بنابراین مقداری در حدود ۳۸۶ همت کسری در دریافت مالیات خواهد داشت.

بنابراین به احتمال زیاد فشار اصلی بر بخش شفاف اقتصاد خواهد بود و مالیات تورمی از تولیدکنندگان دریافت خواهد شد. دومین نکته مهم در مورد مالیات‌ستانی است که نسبت

باید ۲۴۳ همت مالیات به نرخ تورم کشور بپردازد که هزینه بسیار مضاعفی بر این بخش است.

استفاده از آمار توصیفی برای نشان دادن حقایق اقتصادی می‌تواند شرط لازم باشد، ولی کافی نیست. با توجه به اینکه دولت می‌تواند طی یک سال پایه‌های مالیاتی را افزایش داده، یا مؤدیان جدید مالیاتی را شناسایی کند. همچنین از طرفی هزینه‌های جاری نیز می‌تواند در طول یک سال اقدام به استخدام یا آغاز پروژه‌های جدیدی را تعریف کرده و هزینه‌های خود را افزایش دهد؛ بنابراین، برای نشان دادن اثرات تورم بر درآمد مالیاتی و هزینه‌های جاری از روشی استفاده می‌کند که فقط اثرات خالص تورم بر کسری بودجه را نشان دهد. برای نشان دادن اثرات خالص تورم بر کسری بودجه از داده‌های ماهانه تورم و از داده‌های فصلی درآمد مالیاتی و هزینه‌های جاری استفاده می‌شود. تخمین داده‌های با فرکانس بالا بر روی داده‌های با فرکانس پایین، اثرات خالص داده‌های با فرکانس بالا را نشان می‌دهد. به عبارت بهتر، اگر هزینه‌های جاری دولت به دلیل استخدام یا هر پروژه‌ی دیگری افزایش یافته باشد، نباید تورم‌های مختلف آن را تعبیر دهد، ولی اگر تغییرات ماهانه تورم منجر به تغییرات فصلی هزینه‌های جاری دولت شود، نشان دهنده اثرات تورم بر بودجه دولت است. برای درآمد‌های مالیاتی نیز این روش کاملاً صادق است.

محاسبات صورت گرفته نشان می‌دهد که تورم ماه‌های اول و دوم هر فصل تأثیر مثبتی بر افزایش هزینه‌های دولتی دارند. در مقابل اثرات ماه سوم تأثیر منفی بر هزینه‌های جاری دولت دارد. بررسی ویژگی آمارهای تورم نشان از آن دارد که ماه‌های سوم هر فصل دارای کمترین نرخ است. همچنین آمار ماه دوم بیشترین و ماه اول نیز آماری بینابین ماه دوم و سوم دارد.

ماه سوم	ماه دوم	ماه اول	
۱/۸۱	۲/۲۴	۱/۹۳	میانگین نرخ تورم
-۰/۰۰۵	۰/۰۰۵	۰/۰۰۴	اثرگذاری بر هزینه جاری

این تخمین به‌وضوح اثرگذاری بسیار بالای نرخ تورم در افزایش و رشد هزینه‌های جاری دولت را اثبات می‌کند و این نکته را می‌رساند که قدم اول در انضباط مالی، کاهش تورم است. برای تبیین اثرات تورم بر درآمد مالیاتی نیز از رویکرد داده‌های

مشاهده می‌شود که بعد از سال ۱۳۹۲ تورم بر هزینه‌های جاری مقدم بوده است و تورم بعد از چند دوره، سبب افزایش هزینه‌های جاری شده است. بنابراین مهمترین اصل در ایجاد انضباط مالی، مهار تورم است. مهار تورم از چند عامل تأثیر می‌پذیرد که به نظر می‌رسد در شرایط فعلی اقتصادی ایران کنترل آن‌ها سخت و نشدنی باشد. یکی از متغیرهای اثرگذار بر تورم که توجه چندانی به آن نمی‌شود، اما می‌تواند در مهار تورم و انضباط بودجه اثر بخش باشد، کنترل انتظارات تورمی است. اگر ریشه تورم پول و سیاست‌های پولی انبساطی در نظر گرفته شود، ملاحظه می‌شود که اثرگذاری پول بر تورم در دوره‌ها و زمان‌های مختلف، متفاوت بوده است.

نمودار شماره (۹) نشان می‌دهد که از سال ۱۳۵۷ تا سال ۱۴۰۰ تقریباً روند یک‌به‌یک بین رشد نقدینگی و تورم وجود دارد. یکی از دوره‌هایی که اثرگذاری نقدینگی بر تورم اندک بوده است، دوره ۱۳۷۹ الی ۱۳۸۹ و دوره ۱۳۹۲-۱۳۹۶ است. در این دوران ساختار سیاست و اقتصاد ایران به نحوی است که انتظارات تورمی چندان فعال نیست.

بنابراین مهمترین رویکردی که دولت در سال ۱۴۰۳ برای داشتن انضباط در بودجه باید مدنظر قرار دهد، مهار تورم است که کلید اصلی آن نیز کنترل انتظارات تورمی می‌باشد. اگر دولت نتواند انتظارات تورمی را کنترل کند، تورم به‌وجود آمده و افزایش حقوق و مزایا بعد از چند ماه کیفیت خود را از دست خواهد داد و دولت مجبور خواهد بود برای افزایش رضایت کارکنان و سایر هزینه‌های جاری، مقدار هزینه‌های خود را افزایش داده و به بی‌انضباطی مالی روی آورد.

با توجه به موارد اشاره شده، لازم است سازمان برنامه‌بودجه و سازمان امور مالیاتی، مالیات‌ستانی را به‌نحوی تنظیم کند که کمترین فشار هزینه‌ای به بخش شفاف اقتصاد تحمیل شود و مهمترین اصل در مدیریت درآمد مالیاتی کنترل تورم است. کنترل تورم، سبب خواهد شد تا فضای اقتصاد زیرزمینی تنگ‌تر شده و شناسایی مؤدیان مالیاتی برای سازمان امور مالیاتی راحت‌تر انجام شود و در دومین وهله، سازمان برنامه‌بودجه از درآمدهای حقیقی تولیدکنندگان مالیات دریافت کنند. به عبارت بهتر، تورم سود اضافی برای تولیدکنندگان ندارد و صرفاً با افزایش تورم، هزینه‌های تهیه مواد اولیه، دستمزد، بازاریابی و ... افزایش یافته و عملاً سودی به آن‌ها تعلق نمی‌گیرد و لازم است در دریافت مالیات، میزان تورم کسر شود. در سال ۱۴۰۳ اگر درآمد مالیاتی ۱۲۱۲ همت محقق شود و ۲۵ درصد نرخ تورم کشور باشد، بخش شفاف اقتصاد کشور

ترکیبی با فرکانس مختلف استفاده کرده و اثبات می‌شود که وجود تورم کاهنده درآمد مالیاتی است و برای افزایش درآمد مالیاتی باید میزان تورم در کشور کاهش یابد.

ماه سوم	ماه دوم	ماه اول	
۱/۸۱	۲/۲۴	۱/۹۳	میانگین نرخ تورم
۳/۷۶	-۰/۰۶	۴/۲۳	اثرگذاری بر درآمد مالیاتی حقیقی

نتایج حاصل از محاسبات نشان می‌دهد که در تورم‌های به‌شدت بالا، درآمد مالیاتی حقیقی به‌شدت کاهش می‌یابد.

این در حالی است که در تورم‌های ملایم، درآمد مالیاتی حقیقی افزایش یافته است. نکته بسیار قابل توجه در مورد اثرگذاری بیشتر ماه اول که تورم بالاتری نسبت به ماه سوم دارد، بر درآمد مالیاتی حقیقی است. دلیل این امر آن است که تورم به‌صورت آستانه‌ای، رشد اقتصادی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و در نرخ‌های کمتر و بیشتر از آن، رشد اقتصادی کاهش می‌یابد. از آنجایی که درآمد مالیاتی تابعی از رشد اقتصادی است، می‌توان بیان کرد که تورم‌های شدید منجر به ناکارآمدی سیستم مالیاتی و تقویت اقتصاد زیرزمینی می‌شود و تورم‌های ملایم نه‌تنها اثرات منفی ندارد، بلکه اثرات مثبتی نیز بر اقتصادی جای می‌گذارد.

نتیجه مزبور این نکته را نیز یادآوری می‌کند که هر جهشی در نرخ تورم، نمی‌تواند بر اقتصاد مفید باشد. به عبارت بهتر، در اقتصاد ایران سرکوب مالی و سرکوب ارزی عامل مهم در کاهش تورم است، ولی هر دوی این عامل‌ها سبب کاهش رشد اقتصادی می‌شوند و برای کنترل تورم لازم است سیاست‌گذاری به نحوی اعمال شود که کمترین صدمه را به تولید برساند.

با توجه به موارد بیان شده می‌توان گفت که اقتصاد ایران برای حرکت به سمت کارآمدی و تقویت مالیات‌ستانی باید نرخ تورم را کنترل کرده و بستر لازم برای جلوگیری از اقتصاد زیرزمینی را از این طریق فراهم آورد.

در نشست مدیران ادارات و فعالان اقتصادی با مدیران گمرکات استان
مشکلات حوزه گمرک بررسی شد

گمرک، سازمانی برای وصول درآمد نیست

گزارش: ساناز شهبابی - فائزه قره‌پور

نشست مدیران ادارات و فعالان اقتصادی با مدیران گمرکات استان آذربایجان شرقی همزمان با روز جهانی گمرک، با تأکید بر طرح و نقد مشکلات و مسائل حوزه گمرک، با حضور ابراهیم نقدی؛ معاون حقوقی و نظارت گمرکات جمهوری اسلامی ایران، صادق نامدار؛ ناظر گمرکات استان آذربایجان شرقی و مدیرکل گمرک تبریز، جعفر محرم‌پور، دبیر اتاق تبریز، هیئت نمایندگان اتاق تبریز و مدیران گمرک‌های شهرستان‌های استان در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

بازرگانی در آمارگیری اهم مشکلات واحدهای اقتصادی در
حوزه گمرک تأکید کرد.

بخشنامه‌های حوزه تجارت خارجی مشکل‌ساز است

ابراهیم نقدی؛ معاون حقوقی و نظارت گمرکات جمهوری اسلامی ایران در این نشست تصریح کرد: دستگاه‌های مسئول و تصمیم‌گیر در حوزه تجارت خارجی زیاد است و باید بپذیریم که بخشنامه‌های ابلاغی و مصوب در حوزه تجارت خارجی زیاد و مشکل‌ساز است و برخی از موانع و مشکلات نیز به تصمیمات بازمی‌گردد.

وی از پیگیری بحث مدیریت واحد مرزها توسط دولت خبر

جعفر محرم‌پور؛ دبیر اتاق بازرگانی تبریز در ابتدای این نشست، بر اهتمام اتاق تبریز در برگزاری نشست‌های متعدد در حوزه گمرک، مالیات، کار، تأمین اجتماعی و سیستم بانکی با حضور مسئولان مربوطه برای رفع و کاهش مشکلات بخش خصوصی استان تأکید کرد.

وی صدور بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های خلق الساعه، قوانین متناقض سازمان‌های مرتبط باهم، نبود مدیریت یکپارچه، عدم استقرار آزمایشگاه‌های تخصصی تعیین هویت، فعالیت افراد بدون مجوز، هزینه‌های انبارداری، حمل و نقل و جابجایی غیر اصولی را از جمله دغدغه‌های مطرح شده از سوی فعالان اقتصادی استان عنوان کرد و بر نقش اتاق

۲۲۹ بخشنامه به ۱۱۴ بخشنامه نشان می‌دهد اما باز هم زیاد است و باعث اختلال در حوزه تجارت و صادرات و واردات می‌شود.

نقدی با اشاره به موضوع عدم استقرار دائمی برخی نمایندگان سازمان‌های متولی در صدور مجوز، تعدد بخشنامه‌ها در صادرات و واردات از سوی سازمان‌ها، بالا بودن دریافت کارمزد غیرمعارف توسط سازمان‌های صدور مجوز، ایستایی کالاها در گمرک، مشکلات بانکی در نقل و انتقال ارز، عدم تمکن مالی صاحبان کالا در پرداخت ورودی، زمان نمونه‌برداری از محموله‌ها، ناهماهنگی در مدیریت مرزها و ... را از جمله مشکلات گمرکی کشور عنوان کرد. وی با انتقاد از طولانی بودن پروسه نمونه‌برداری‌های سازمان‌های مختلف از محموله‌ها گفت: وقتی دنیا هر روز به دنبال تحول است، اداره به شیوه سنتی دیگر امکان‌پذیر نیست و باید دستگاه‌ها اقدامات خود را به‌روز کنند. با قوانین دهه‌های قبل نمی‌توان تجارت در سال ۲۰۲۴ را اداره کرد. معاون حقوقی و نظارت گمرکات جمهوری اسلامی ایران از راه‌اندازی سامانه جدید گمرک و سامانه ارزش هوشمند خبر داد.

نقد سازنده، لازمه رسیدن به نتیجه مطلوب

جمشید بزرگر، نایب رئیس اتاق تبریز هدف از برگزاری نشست مدیران ادارات و فعالان اقتصادی با مدیران گمرکات استان را طرح نقطه نظرات بخش خصوصی در رابطه با بهبود شرایط در حوزه گمرکات استان عنوان کرد. وی با بیان اینکه نقد سازنده می‌تواند در بسیاری از مسائل گره‌گشا باشد، افزود: ما باید آستانه تحمل خود را در برابر نقدهای سازنده افزایش دهیم، همچنین حوزه روابط تجاری خود را وسعت دهیم تا به نتیجه مطلوب برسیم.

سیستم فعلی ناکارآمد است

مسعود بناییان، نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به وجود مسائل متعدد در حوزه صادرات و واردات گفت: مشکلات حوزه گمرکی همواره جزو پنج مشکل اصلی تجار است.

وی ضمن انتقاد از وجود زنجیره بسیار طولیل در بخش

داد و گفت: باید قبول کنیم که امروز تجارت در کشور ما سهل، آسان و روان نیست و عمده دلایل آن نیز به ناهماهنگی‌ها و سازمان‌های مختلف دخیل در این حوزه بازمی‌گردد.

وی با اشاره به نام‌گذاری روز جهانی گمرک، اظهار کرد: فلسفه نام‌گذاری روز جهانی گمرک به اجلاس افتتاحیه شورای همکاری گمرکی در تاریخ ۲۶ ژانویه سال ۱۹۸۳ میلادی بازمی‌گردد. این شورای همکاری در سال ۱۹۵۳ با حضور ۱۷ کشور در بروکسل شکل گرفت و ۳۰ سال بعد، در روز تأسیس آن نیز روز جهانی گمرک نام‌گذاری شد.

وی افزود: هر ساله رئیس سازمان گمرک، شعاری برای این روز تعیین می‌کند که شعار امسال، «تعامل هدفمند با شرکای سنتی و جدید» است و تبیین جالبی نیز از این شعار دارد که می‌گوید، امروزه دنیا با چالش‌هایی مواجه است که قطعاً در دهه‌های قبل با آن مواجه نبود. دنیا همواره در حال تغییر بوده و چالش‌ها محدود به انقلاب‌های فناورانه، زیست‌محیطی و بهداشتی نیست.

نقدی ادامه داد: گمرکات در دوران شیوع کرونا در بحث واردات واکسن و دارو نقش بسزایی داشتند و چالش‌های موجود نیز یک رویکرد فعالانه را از گمرک می‌طلبد. در شعار امسال روز جهانی گمرک، دنیا این مسیر را دنبال می‌کند که گمرک صرفاً یک سازمان وصول درآمد نبوده و این نقش هر روز کم‌رنگ‌تر شده و شاهد نقش‌های جدیدی در حوزه‌های جدید نظارت، کنترل و ... هستیم.

وی گفت: گمرک جمهوری اسلامی ایران در بحث قوانین به‌عنوان یک مرزبان اقتصادی نام‌گذاری شده و نقش محوری و هماهنگ‌کننده را در مرزها دارد و دغدغه آن نیز حل مشکلات گمرکات است.

معاون حقوقی و نظارت گمرکات جمهوری اسلامی ایران با بیان این‌که مجموع اظهارنامه‌های صادر شده در ۹ ماهه سال جاری تعداد ۷۹۵ هزار و ۹۶۱ اظهارنامه بوده است، گفت: اهم تسهیلات ارائه شده برای این تعداد فعال اقتصادی کشور شامل استفاده حداکثری از مسیر سبز و زرد، موافقت با انتقال کالا به انبارهای اختصاصی، ترخیص نسبه، اخذ ضمانت‌نامه بانکی، ۲۴ ساعته شده گمرکات مهم و ... می‌شود.

نقدی از به‌روزرسانی دستورالعمل‌های دریافت تضامین، انتخاب مسیر، ورود موقت خودرو و سواری، خدمات ترخیص نسبه و خبر داد و افزود: رصد و پایش زمان پاسخگویی به استعلامات سازمان‌های مختلف دامپزشکی، غذا و دارو، حفظ نباتات و ... در حال انجام بوده و شاهد کاهش این مدت هستیم.

وی در تشریح وضعیت صدور بخشنامه‌ها در کشور، اظهار کرد: تعداد بخشنامه‌های مبادلات تجاری وزارتخانه‌ها و سایر سازمان‌های متولی درگیر در حوزه تجارت، در سال ۱۴۰۱ شامل ۳۱۹ بخشنامه بوده که ۲۰۷ مورد در حوزه صادرات و ۱۱۲ مورد در حوزه واردات بوده است؛ همچنین تعداد بخشنامه‌های صادر شده در ۹ ماهه سال جاری نسبت به مدت زمان مشابه در سال گذشته کاهش ۵۰ درصدی را از

سریوشیده ۱۰ هزار مترمربع و ترانزیت مبدا و مقصد، گمرک سهلان برخوردار از مزایای منطقه ویژه سهلان، گمرک جلفا برخوردار از مزایای منطقه آزاد ارس، گمرک مراغه دارای ظرفیت ریلی و سیلوی ۱۰ هزار تنی و گمرک بناب نیز برخوردار از پایانه صادراتی است.

وی ادامه داد: در گمرک بناب، دو نفر پرسنل داریم و با این حداقل پرسنل، مجموع صادرات این گمرک ۳۴۵ میلیون دلار بوده که میزان آن از ۱۰ الی ۲۰ گمرک کشور بیشتر است. نامدار با بیان اینکه در یک گمرک، تعداد ۲۰ سازمان مستقر هستند که فعالیت آن‌ها مثل زنجیر به هم وصل است، اظهار کرد: گمرک، یک سازمان فراملی بوده و دو بحث کاهش زمان ترخیص و هزینه در آن مطرح است. در بحث کاهش زمان ترخیص، قانون بهبود فضای کسب و کار مؤثر بوده و تقریباً دیو و رسوب کالاهای در گمرکات استان به صفر رسیده است.

نامدار با اشاره به پیگیری اصلاح ساختارها در گمرکات گفت: اصلاح ساختاری گمرک نوردوز در روزهای ابتدایی روی کارآمدن استاندار جدید آذربایجان شرقی در دستور کار قرار گرفته است.

وی با اشاره به پیگیری پیاده‌سازی گمرک دیجیتال در استان افزود: در تمامی گمرکات استان، مرور بخشنامه‌ها جزو اولویت کاری مدیران بوده تا وحدت رویه انجام شود.

ناظر گمرکات استان، ترخیص نسبه، ترخیص ۹۰ درصد با حداقل اسناد، ورود موقت برای واحدهای تولیدی، تسهیلات ویژه برای شرکت‌های دانش‌بنیان که ۲۰ شرکت از این تسهیلات برخوردار هستند و مجوز انبارهای اختصاصی را از جمله اقدامات گمرکات استان عنوان کرد.

نامدار از آمادگی گمرک استان برای فعالسازی کارگویی هوایی در فرودگاه بین‌المللی شهید مدنی تبریز خبر داد و گفت: بسیاری از کارها در مرزها به صورت موازی کاری انجام می‌گیرد که اتاق بازرگانی باید برای حذف این موازی‌کاری‌ها کمک کند.

وی پیگیری و رفع مشکلات تجار و بازرگانان را از جمله دستور کارهای گمرکات استان عنوان کرد و گفت: امیدواریم میزان صادرات استان با همکاری‌ها و هم‌افزایی‌ها در سال آینده به دو برابر افزایش یابد.

گمرکات گفت: چندین نهاد و سازمان به صورت همزمان در زمینه واردات و صادرات دخیل هستند و نبود انسجام و یکپارچگی و ناهماهنگی بین این بخش‌ها، فعالان اقتصادی را با چالش‌های عدیده‌ای مواجه کرده است. بنابیان تأکید کرد: دنیای تجارت امروز بسیار سریع است، اما در این شرایط ما شاهد فرایند طولانی صادرات و واردات در مبادی ورودی کشور هستیم.

نایب رئیس اتاق تبریز با اشاره به موازی کاری و ناهماهنگی بین مجموعه‌های مختلف از جمله انبارهای عمومی، ترانزیت، مبادی ورودی، سازمان صمت، بانک مرکزی، آزمایشگاه‌های استاندارد و... گفت: موازی کاری‌ها و نبود سیستم یکپارچه بین این مجموعه‌ها، مشکل بخش خصوصی نیست، اما این بخش را با چالش‌های بزرگی مواجه می‌کند.

وی ادامه داد: مخاطب ما سیستم ناکارآمد فعلی است و تا زمانی که این مسائل در قالب کلان کشوری حل نشود، مشکلات همچنان پابرجا خواهد بود. مشکل ما یک گمرک خاص نیست، بلکه سیستمی است که پاسخگوی نیازهای بخش خصوصی نیست.

بنابیان گفت: در شرایطی که فعالان اقتصادی از لحاظ نقدینگی در بدترین شرایط هستند، خواب سرمایه در مرزها، به نفع هیچ کس نیست.

لزوم تسریع فرایندها در حوزه گمرک

احمد فتاح‌زاده، رئیس کمیسیون گمرک، حمل و نقل و لجستیک اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به اهمیت و جایگاه ویژه گمرکات استان در توسعه تجارت گفت: بخش مهمی از فرایند صادرات و واردات به امور گمرکی اختصاص دارد.

وی بر لزوم تسریع فرایندها، هماهنگی بین ارگان‌های ذیربط و افزایش امکانات و زیرساخت‌ها در حوزه گمرکی تأکید کرد.

استقبال از راه‌اندازی کارگویی هوایی در فرودگاه تبریز

صادق نامدار، ناظر گمرکات آذربایجان شرقی گفت: گمرکات استان، ظرفیت‌هایی بسیاری دارند و بین ۱۶۴ گمرک سطح کشور، بی‌نظیر هستند.

وی افزود: گمرک تبریز دارای ظرفیت ریلی، انبار

حضور افراد بی هویت در گمرک و وجود رفتارهای سلیقه‌ای را شاهد هستیم.

وی افزود: مشکل دیگر نیز اجرای بخشنامه‌های خلق الساعه است که هیچ تشکلی برای ارائه پیشنهادات در آن نقشی ندارد.

باراندوزی با اشاره به یکی از دستورات اخیر در بحث سوختگیری‌های ناوگان حمل و نقل ترانزیتی گفت: در گمرک جلفا زیرساختی برای سوختگیری ناوگان نداریم و ناوگان مجبور است که سه روز در صف بماند و سوختگیری کند و سپس برود. از سویی مشکل تبعیض بین گمرکات را شاهد هستیم.

وی با بیان این که گمرک می‌تواند در تصمیم‌گیری‌ها و به‌خصوص شورای تأمین مرزها تأثیرگذار باشد، تأکید کرد: یکی دیگر از مشکلات نیز تعلیق ایران از کنوانسیون بیمه سبز است که تأثیر منفی در صنف حمل و نقل گذاشته است؛ همچنین در اخذ ویزا برای ناوگان نیز مشکل داریم و ماهانه حداکثر ۸۰ ویزا اخذ می‌شود که تعداد بسیار پایینی است.

شرکت‌های حمل و نقل، حافظ اموال صاحبان کالا هستند

ذاکری؛ رئیس انجمن شرکت‌های حمل و نقل آذربایجان شرقی بر ضرورت توجه ویژه به حقوق قانونی و هویت شرکت‌های حمل و نقل تأکید کرد.

وی با بیان اینکه شرکت‌های حمل و نقل، مسئول، امانت‌دار و حافظ اموال صاحبان کالا هستند و باید بتوانند در اسرع وقت و با بهترین کیفیت محصولات را به دست مشتری برسانند، تأکید کرد: مرز محل عبور است، نه محل تخلیه و بارگیری و این امر باید در مرزها به حداقل برسد.

امن‌الهی؛ مسئول مرکز داوری اتاق بازرگانی تبریز نیز در این نشست خواستار رفع دغدغه‌های تجار در مرزها شد. وی با بیان اینکه در قانون گمرکی موارد تخلف به‌صراحت ذکر شده است، افزود: ما نباید با خودتحریمی و برخی سختگیری‌ها انگیزه فعالیت را از فعالان بخش خصوصی بگیریم.

لزوم اداره گمرکات به صورت منطقه‌ای

رضا کامی؛ رئیس انجمن کارگزاران گمرکی، در تشریح مشکلات گمرکی گفت: عدم وجود مدیریت واحد در مرزها یکی از مشکلات گمرکات و ترانزیت بوده و در جهت بهبود عملکرد گمرکات نیز پیشنهاد ایجاد مناطق پنج‌گانه گمرکی کشوری را داریم.

وی افزود: اگر گمرکات به صورت منطقه‌ای اداره شده و اختیارات در حد معمول برای ستادها در نظر گرفته شوند، بخش اعظمی از مشکلات موجود در همان ستادها رفع خواهد شد.

کامی بر لزوم برقراری حاکمیت قانون در مورد عملکرد تشریفات گمرکی توسط کارگزاران گمرکی به‌عنوان وکلای رسمی و پیشگیری از افراد غیررسمی، تعامل بیشتر گمرکات با تشکلهای اقتصادی به‌خصوص اتاق بازرگانی و انجمن کارگزاران سراسر کشور، برقراری و پذیرش وکالت‌های کاری بین کارگزاران گمرکی که سال‌ها به صورت غیرقانونی لغو شده است و بررسی مشکلات اقتصادی در گمرک که ناشی از تصمیم‌گیری‌هایی است که گمرک در آن حضور ندارد، تأکید کرد.

وی افزود: شاهد هستیم که در اغلب مواقع، قوانین و مقررات گمرک امکان اجرایی شدن نداشته یا ملغی می‌شوند.

کامی با تأکید بر نگرش کلان کشوری برای اهمیت دادن به ترانزیت خارجی، اظهار کرد: امکانات کشور در جهت ترانزیت خارجی بر کسی پوشیده نیست، اما عملکردهایی که در مرزها و گمرکات استان انجام می‌گیرد، پتانسیل ارزآوری را در حد مورد انتظار امکان‌پذیر نمی‌سازد. وی همچنین ایجاد مراکز لجستیک و واگذاری بخش اقدامات غیرحاکمیتی به بخش خصوصی را در راستای تسهیل ترانزیت‌ها و حل مشکلات گمرک پیشنهاد داد.

عدم وجود زیرساخت لازم برای تصمیمات اتخاذ شده

حمید باراندوزی؛ رئیس انجمن شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی شمال غرب کشور اظهار کرد: یکی از مهمترین مشکلات ما، بحث گمرک بازرگان است و مشکلات بسیاری چون کندی روند حمل و نقل، صف‌های طولانی،

بررسی مشکلات و مسائل حوزه مالیاتی فعالان اقتصادی استان آذربایجان شرقی در اتاق تبریز

لزوم تسامح و تساهل با مؤدیان مالیاتی

گزارش: ساناز شهبابی - فرانک نوروزی

نشست بررسی مشکلات و مسائل فعالان اقتصادی استان آذربایجان شرقی با حضور جمعی از هیئت نمایندگان اتاق تبریز، مدیرکل امور و معاونان مالیاتی استان آذربایجان شرقی و جمعی از فعالان اقتصادی استان در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد. جعفر محرمپور؛ دبیر اتاق تبریز در ابتدای این جلسه به تشریح مشکلات فعالان اقتصادی در حوزه‌های مختلف پرداخت و گفت: عمده چالش‌های این قشر در رابطه با مسائل گمرکی، مالیاتی، تأمین اجتماعی و به‌خصوص بانکی است. به‌همین منظور اتاق تبریز در نظر دارد، با برگزاری نشست‌های مشترک بین مسئولان دولتی و بخش خصوصی، دغدغه‌های موجود را در راستای بهبود شرایط طرح کند. وی با بیان اینکه در اقتصاد ایران، تورم توأم با رکود است، افزود: دولت در عمل از تورم موجود نیز مالیات اخذ می‌کند و همین امر بیشترین نارضایتی را برای بخش خصوصی شفاف ایجاد کرده است، در حالی که شرکت‌های زیرزمینی که غیر شفاف هستند، هیچ دغدغه‌ای در این زمینه ندارند. محرمپور با تأکید بر اینکه سازمان امور مالیاتی و فعالان اقتصادی همه در یک کشتی قرار دارند، گفت: زمانی که این کشتی سوراخ شود، همه ما غرق خواهیم شد. اگر بخش خصوصی دچار مشکل شود، سازمان امور مالیاتی و حتی کل کشور نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرد، بنابراین نباید بخش خصوصی دولتی را دو مجموعه جدا از هم تصور کرد.

حمایت از واحدهای تولیدی در زبان است، نه عمل

مهدی امینی؛ رئیس کمیسیون بانک، مالیات و تأمین اجتماعی اتاق تبریز ضمن تأکید بر اینکه باید تمامی نهادها و ارگان‌ها برای حل مشکلات واحدهای صنعتی اهتمام ورزند، گفت: اقتصاد و صنعت کشور دچار مشکلات اساسی است و ما هرروزه شاهد تعطیلی واحدهای صنعتی یکی پس از دیگری هستیم، متأسفانه روز به روز هم شرایط بدتر می‌شود و حمایت از واحدهای تولیدی تنها در زبان است، نه در عمل.

وی ادامه داد: علیرغم این شرایط دشوار و قوانین موجود که بخش خصوصی به آن معترض است، مدام بخشنامه‌های جدید خلق الساعه از سوی دولت صادر می‌شود و همین امر مشکلات ما را دوچندان کرده است. رئیس کمیسیون بانک، مالیات و تأمین اجتماعی اتاق تبریز خواستار اختصاص مکان مناسب‌تری برای استقرار نماینده اتاق تبریز در هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی شده و بر تخصیص اختیارات بر مبنای حمایت از واحدهای تولیدی تأکید کرد.

امینی از فعالان اقتصادی به‌عنوان سربازان اقتصادی یاد و تصریح کرد: اگر این قشر به دلیل قوانین سختگیرانه و شرایط موجود، نتواند به حیات خود ادامه دهد، سازمان امور مالیاتی و سایر بخش‌ها نیز به دنبال آن با مشکل مواجه خواهند شد.

فرایند عودت ارزش افزوده در استان تسریع شود

نوید امجد؛ رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود فضای کسب‌وکار با اشاره به ورود مفهوم اقتصاد مقاومتی طی چند سال اخیر به کشور گفت: اقتصاد مقاومتی یک مفهوم رایج در جهان است و در کشورهای فاقد شرایط عادی اجرایی می‌شود، اما اجرای آن در ایران درست و اصولی صورت نگرفته و دچار نقصان است.

وی سوق یافتن درآمدهای دولت به سمت مالیات را

اتفاقی مبارک و در عین حال نامبارک دانست و ادامه داد: کاهش وابستگی دولت به درآمدهای نفتی نکته مثبت به‌شمار می‌رود، با این حال اگر مالیات‌ستانی به شیوه ناصحیح انجام شود، بخش خصوصی و اقتصاد کل کشور، چندین سال بعد، چنان دچار بحران می‌شود که قابل جبران نیست.

رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود فضای کسب‌وکار با اشاره به بندهای ۴۷ و ۴۸ برنامه هفتم توسعه در رابطه با منابع جدید درآمدی دولت افزود: تعیین مصادیق، محل و نحوه اجرای این بندها با ابهامات زیادی مواجه است و احتمال بروز مشکل چه در زمان تفسیر و چه در زمان اجرای این بندها وجود دارد.

وی اضافه کرد: حرکت به سمت بهبود فضای کسب‌وکار در استان، نیازمند افزایش میزان صادرات است، اما با توجه به شرایط فعلی کشور و قوانین سختگیرانه، نمی‌توان به‌راحتی در مسیر توسعه گام برداشت بنابراین بایستی تصحیحاتی در قانون ایجاد شود.

امجد، بحث عودت ارزش افزوده را یکی از دغدغه‌های اساسی فعالان اقتصادی در حوزه مالیات عنوان کرد و افزود: اگر مشکلی در عرصه برگشت ارزش افزوده وجود داشته باشد تأثیر آن را در قیمت تمام‌شده خواهیم دید و این یعنی تورم. مسئولان استانی برای توسعه صادرات استان و افزایش قدرت رقابت صادرکنندگان استانی با سایر استان‌ها باید سعی در کوتاه کردن فرآیند و بازه زمانی عودت ارزش افزوده داشته باشند.

اهتمام بر مبارزه با فرار مالیاتی است

عیسی اروج‌زاده؛ مدیرکل امور مالیاتی استان آذربایجان شرقی در این نشست با تأکید بر اهمیت مالیات به‌عنوان مهم‌ترین منبع درآمدی دولت گفت: اهتمام این مجموعه بر مبارزه با فرار مالیاتی است و چندین بار در زمینه تکریم ارباب‌رجوع، شناسایی موارد فرار مالیاتی و فناوری اطلاعات بین ۴۲ استان کشور، رتبه نخست را به‌خود اختصاص داده است.

می‌دهیم و امیدواریم شاهد شکوفایی هرچه بیشتر این بخش باشیم.

کاهش دخالت در پرونده‌های مالیاتی از طریق سامانه مؤدیان

غلامعلی چراغی؛ معاون حسابرسی مالیاتی اشخاص حقوقی تبریز با بیان اینکه سعی ما در کاهش ناراضیاتی مؤدیان است، افزود: استرداد مالیات صادرکنندگان و ارزش افزوده بسیار جای بحث دارد، اما با اجرایی شدن کامل سامانه مؤدیان، این فرایند به‌موقع انجام می‌شود. وی افزود: ماهانه ۱۲ تا ۱۳ هزار اظهارنامه ارزش افزوده به‌دست ما می‌رسد که اکثرشان استرداد منفی هستند. چراغی با تأکید بر خواسته‌های هر دو طرف اظهار کرد: اصل بر مالیات بر اساس مستندات است و بایستی خواسته‌های قانون‌گذار و مالیات‌ده همزمان رعایت شود. وی در تشریح روش‌های رسیدگی و نحوه محاسبه مالیات گفت: شرکت‌ها باید از همان اول دفاتر اسناد و مدارک خود را به‌صورت جدی و مستند ارائه دهند، تا بعدها دچار مشکل نشوند، در حال حاضر روش‌های رسیدگی نسبت به قبل تغییر یافته و اولویت با دفاتر و اسناد مدارک با اعتبار است.

سختگیری‌های نابجا در مالیات‌ستانی

کریم رحیمی، مدیرعامل شرکت فولاد ناب تبریز گفت: متأسفانه در استان ما در حوزه مالیات، به‌جای اعطای مشوق‌های مالیاتی، سختگیری می‌شود، به عبارتی استرداد ارزش افزوده در صنعت فولاد به کابوس تبدیل شده است.

وی در تشریح چالش‌های استرداد ارزش افزوده اظهار کرد: اکثر واحدهای صنعتی و تولیدی در مسئله استرداد به‌شدت با مشکل مواجه هستند و در صورتی که یکی از دو شرکتی که با یکدیگر معامله می‌کنند، دچار مشکل باشد، کل قرارداد زیر سوال رفته و شرکتی که تمام فعالیت‌هایش درست است، نیز دچار مشکل می‌شود.

وی بر لزوم آموزش بیشتر مؤدیان مالیاتی با مفاهیم و فرایندهای پرداخت مالیات تأکید کرد و افزود: بخش عمده‌ای از مشکلات موجود، ناشی از عدم اشراف کامل بر قوانین مالیاتی است، به همین دلیل این اداره کل سعی دارد با برگزاری دوره‌های آموزشی، این خلأ را از بین ببرد و طی دو سال اخیر بیش از ۱۰۰ جلسه آموزشی در اتاق بازرگانی برگزار شده است.

اروج‌زاده با اشاره به راه‌اندازی سامانه مؤدیان مالیاتی و پایانه‌های فروشگاهی گفت: با راه‌اندازی این سامانه، تکریم ارباب‌رجوع و برقراری عدالت مالیاتی به دلیل تعیین مالیات بر اساس اطلاعات ارسالی و صورت‌حساب‌های صادره از سوی مؤدی صورت خواهد پذیرفت.

وی در خصوص عودت ارزش افزوده گفت: اصلی‌ترین مشکل در این زمینه عدم تکمیل صحیح اظهارنامه‌های مالیاتی و عدم ارائه اسناد و مدارک معتبر می‌باشد با این وجود قول مساعد در خصوص رسیدگی و تسریع در استردادهای مالیات بر ارزش افزوده صادر شد.

مدیرکل امور مالیاتی استان، مبنای محاسبه مالیات را دفاتر قانونی، تراکنش‌های مالی و تحقیقات میدانی عنوان و خاطرنشان کرد: در تنظیم دفاتر قانونی باید تمامی هزینه‌های مالی و موارد مربوطه به‌طور کامل درج شود. وی گفت: برخی مشکلات در حوزه امور مالیاتی مربوط به قوانین کشوری است و اشخاص نقشی در آن ندارند، با این حال همواره ما بر این هستیم تا مشکلات مؤدیان مالیاتی را در صورت امکان بررسی و رفع کنیم، چرا که ما حمایت از بخش خصوصی را ضروری می‌دانیم.

اروج‌زاده از انجام طرح‌های تشویقی از جمله بخشودگی مالیاتی یا مشوق‌های مالیاتی برای مؤدیان در برهه‌های مختلف زمانی خبر داد و گفت: این اقدام در راستای حمایت از فعالان اقتصادی صورت می‌گیرد.

وی ضمن قدردانی از اتاق بازرگانی تبریز در برگزاری جلسات آموزشی و نشست‌های هم‌اندیشی به‌منظور بررسی مسائل مالیاتی فعالان اقتصادی گفت: ما نیز تمام توان خود را برای کاهش فشار به بخش خصوصی انجام

در میزگرد بررسی چالش‌های کمبود نیروی انسانی در حوزه صنعت مطرح شد

مطالبه افزایش پلکانی حقوق و دستمزد

کارگر هست، اما کارگر بودن نمی‌صرفد

گزارش: ساسان نیک‌رفتار خیابانی - اولدوز اقدام ارسی

میزگرد بررسی مشکلات صنایع در سال ۱۴۰۳ با محوریت کمبود نیروی انسانی با حضور نمایندگان هیئت‌رئیس و هیئت نمایندگان اتاق تبریز و نماینده‌ای از بخش کارفرما و نماینده‌ای کارگران برگزار شد.

ساسان نیک‌رفتار خیابانی، سردبیر نشریه اتاق تبریز با بیان اینکه نشریه اتاق تبریز به‌صورت «موضوع محوری» منتشر می‌شود، گفت: با توجه به اینکه به پایان سال ۱۴۰۲، رسیده‌ایم، موضوع این شماره به چالش‌های اقتصادی بخش خصوصی در سال آتی اختصاص یافته است و در این بین طی سال‌های اخیر، کمبود نیروی انسانی واحدهای صنعتی به‌تدریج پررنگ شده و رفته رفته به یک چالش تبدیل می‌شود. به همین مناسبت میزگردی با حضور نمایندگانی از اتاق تبریز، خانه صمت، کارفرمایان و کارگران برگزار شده است تا به این چالش از زوایای مختلف پرداخته شود. همچنین در این جلسه از مدیرکل محترم تأمین اجتماعی استان و مدیرکل محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان به‌عنوان نمایندگان بخش دولت دعوت شده بود که متأسفانه حضور نیافتند.

قشر کارگر و وجود مشاغل کاذب مانند تاکسی‌های اینترنتی است. کارفرما طبق قانون کار مصوب ابتدای هر سال، قیمت تمام‌شده محصول را تعیین و دستمزد کارگر را بر اساس قانون پرداخت می‌کند و توانایی افزایش دستمزد کارگر را ندارد.

وی افزود: در حالی که در مقابل شهرک‌ها و واحدهای صنعتی، شاهد نصب آگهی‌های استخدام متعدد هستیم، از سویی آمار بالایی مستمری‌بگیران بیمه بیکاری، نشان

افزایش حقوق در طول سال پلکانی باشد

مسعود بناییان؛ نایب‌رئیس اتاق بازرگانی تبریز در ابتدای این میزگرد گفت: چالش تأمین نیروی انسانی باید از دیدگاه کارگر و کارفرما مورد بررسی قرار گیرد.

وی با بیان اینکه آمارهای اداره کار و صندوق بیکاری خود نشان‌دهنده وجود بیکاری در جامعه است، گفت: براساس آخرین آمار در استان، ۷۴۲۰ نفر مستمری‌بگیر بیمه بیکاری وجود دارد که یکی از دلایل آن، دستمزد پایین

از وجود افراد بیکار در جامعه دارد. مقصر شرایط پیش آمده کنونی، نه کارفرماست نه کارگر. از طرفی شورای عالی کار نسبت به اعتراضات در مورد افزایش دستمزد بی تفاوت است. از سویی دیگر ادامه ی روند فعلی و وجود شغل های کاذب و پایین بودن رقم قانون کار، موجب کمبود نیروی انسانی واحدهای صنعتی می شود. گرچه این مشکل با افزایش حقوق حل می شود، با این حال افزایش حقوق خود موجب شوک و باز شدن فنر تورم خواهد شد.

به گفته ی بنایان، این افزایش حقوق در صورتی از تورم جلوگیری خواهد کرد که به صورت پلکانی اتفاق بیفتد و به شکل سنتی فعلی (یک بار در ابتدای سال) تعیین نشود. در سال ۱۴۰۰ افزایش حقوق ۵۷ درصدی به صورت آنی داشتیم که موجب ایجاد تورم و شوک شد. متأسفانه با سرکوب قیمت ها از جمله نرخ ارز و بنزین، همین سرکوب ها بالاخره در جایی خود را نشان خواهند داد که شوک شدیدتری به جامعه، کارگران و کارفرمایان وارد خواهد کرد.

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با بیان اینکه می توان مانند کشور ترکیه، دستمزد و قانون کار را به شکل فصلی اعلام کرد، یادآور شد: رفته رفته نبود نیروی انسانی در بخش های تولیدی و صنعتی به یک چالش بزرگ تبدیل می شود. هم اکنون در واحد صنعتی بنده، بخشی از فرایند کار به دلیل نبود نیروی کار، تعطیل شده است و باید به شکل جدی برای این مسئله چاره ای اندیشید.

بنابیان افزود: قانون کار بایستی برای تشویق کارگر سیاست های تشویقی اعمال کند. در نتیجه تشویق کارگر و تربیت نیروی کار متخصص نتیجه بهتری خواهیم گرفت.

افزایش حقوق برای تمامی طیف های شغلی یکسان نباشد

مهدی امینی؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز و رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان در این میزگرد با تأکید بر تعامل مناسب بین نیروی کار و کارفرما در استان گفت: کارفرمایان با افزایش حقوق ۵۷ یا ۲۷ درصدی کارگران موافق نیستند، دولت خود به عنوان بزرگترین کارفرما، علاقه چندانی به افزایش حقوق ندارد. افزایش حقوق

کارگرها باید به صورت مستمر اتفاق بیفتد و لزوماً در اول سال اعلام نشود.

وی تأکید کرد: این افزایش حقوق برای تمامی طیف های شغلی یکسان نباشد. از طرفی باید بین نیروی کار باسواد و بی سواد و ماهر و غیرماهر از لحاظ پرداخت حقوق تفاوت قائل شد.

وی افزود: در شرایطی که کارگران در گرما و سرما با عرق جبین مشغول کار هستند و کارفرما نیز سرمایه و آبروی خود را با ریسک پای کار گذاشته است، نقش و سهم دولت در این بین کجاست؟ ۷ درصد از بیمه تأمین اجتماعی سهم کارگر و ۲۳ درصد سهم کارفرماست، اما تأمین اجتماعی در قبال آن، چه خدماتی ارائه می دهد؟

رئیس کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق تبریز تصریح کرد: نمی شود قانون کار برای واحد صنعتی عظیم با یک کارگاه کوچک، یا یک سوپرمارکت یکسان باشد. واحدهای کوچک توانایی استخدام حسابدار و ایجاد بخش امور مالی ندارند که به امور مالیاتی و دارایی و تأمین اجتماعی رسیدگی کند.

امینی یادآور شد: امنیت شغلی همراه با امنیت سرمایه گذاری دو مؤلفه ای هستند که در کنار هم توانایی برطرف کردن چالش های نیروی کار و کارفرما دارند. اگر کارگر دغدغه ی معیشتی داشته باشد، درست نمی تواند کار خود را انجام دهد. تولیدکننده و صنعتگر نیز اگر هر روز با مشکل نیروی انسانی و مالیات و ... مواجه باشد، سعی می کند سرمایه ی خود را در جایی دیگر هزینه کند.

وی با انتقاد از قانون های موجود در حوزه بیمه بیکاری گفت: متأسفانه قوانین و بخشنامه های موجود موجب شده که تعداد مستمری بگیران بیمه بیکاری به طور کاذب افزایش یابد. البته افزایش تعداد این نوع بیمه بگیران به ضرر خود کارگران هست، چراکه از صندوقی که توسط خود کارگر تأمین شده، پرداخت می شود.

امینی افزود: شرایط طوری رقم خورده که با یک پارادوکس مواجه هستیم. از سویی کمبود نیروی کار داریم و از سویی دیگر بیکار هم داریم.

عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز افزود: پیشنهاد ما این است که واحدهای صنعتی نیازهای نیروی انسانی خود را براساس ظرفیت و مهارت اعلام کنند و طی فرایندی نیروی کار مرتبط از بین مستمری بگیران بیمه بیکاری و افراد جویای کار جذب شود.

کارگر هست، اما کارگر بودن نمی صرفد

چنگیز قاسمی؛ نماینده کانون کارگران استان در این میزگرد گفت: برگزاری چنین میزگردهایی موجب هم افزایی بین کارگر و کارفرما می شود.

وی افزود: همان طور که کارگر به دنبال امنیت شغلی و تأمین معیشت است، کارفرما نیز به دنبال امنیت سرمایه گذاری و افزایش سود است.

قاسمی با بیان اینکه امروز بحث مزد منطقه ای مطرح

اجتماعی استان خاطرنشان شد: پژوهش دوم نشان می‌دهد متولدان دهه ۳۰ اکثراً افرادی ایده‌آل‌گرا هستند، این ایده‌آل‌گرایی برای متولدان دهه ۵۰ به کمال‌گرایی تبدیل شد. سپس در دهه ۶۰ شاهد گذار از ایده‌آل‌گرایی به سوی واقعیت‌گرایی هستیم. متولدان دهه ۷۰ به‌شدت واقع‌گرا هستند. در عین حال سرمایه‌ی اجتماعی نیز به‌شدت در جامعه کاهش یافته است. جوانان امروز کشور با این سوال مواجهند که با چه چشم‌اندازی کار کنیم؟ اگر بیمه شدیم، در چه شرایطی بازنشسته خواهیم شد؟

وی ادامه داد: جوان امروزی می‌گوید پس از ۳۵ سال کار مستمر بازنشسته خواهم شد و به پول امروز ۷ میلیون تومان حقوق خواهیم گرفت!

رئیس هیات مدیره انجمن سازندگان ماشین، قطعه و مجموعه‌های صنعتی و خودرویی آذربایجان شرقی در مورد تبعات این وضعیت گفت: باید این اصل را مدنظر داشته باشیم که شغل با شغل متفاوت است و نباید به تمامی مشاغل به یک چشم نگاه شود. ضربه نبود نیروی انسانی، ضربه‌اش به صنعتی چون صنعت قطعه‌سازی دوچندان است. در ابتدای سال که قیمت جدید قانون کار تعیین می‌شود، براساس آن قراردادهای نیروی انسانی بسته و هزینه تمام شده کالا و قطعه تعیین می‌شود. حال تا پایان سال هر اتفاقی رخ دهد، این دو هزینه را نمی‌توان تغییر داد. فرهاد تأکید کرد: بحران نیروی انسانی، بحران تورم و فشارهای اقتصادی، کار واحدهای صنعتی را مختل کرده است و صنعتگران متضرر شده‌اند.

وی هشدار داد: با این وضعیت مسیر از کارگری به سمت خودکارسازی در حال حرکت است. این مسیر خطرناکی برای تولید و صنعت کشور است و تبعات آن به مراتب در آینده گسترده‌تر خواهد بود.

دولت دست کارفرما را بسته است

مهدی امینی در ادامه این میزگرد با بیان اینکه دولت دست کارفرما را بسته است، توضیح داد: برای مثال کارگری از مهارت بالایی برخوردار است و کارفرما ترجیح می‌دهد، حقوق بیشتری برای او واریز کند، اما در این میان مالیات و تأمین اجتماعی از این افزایش دستمزد، سهم‌خواهی

است، گفت: اگر کارگر و کارفرما با هم مذاکره کنند، قطعاً به نتیجه بهتری خواهند رسید. مثلاً بین هزینه‌های تهران و تبریز یا تبریز و اهر تفاوت بسیار است. مزد منطقه‌ای امتحان خود را پس داده و جواب نداده است. چنین بحث‌هایی موجب مهاجرت فزاینده نیروی کار از روستاها به شهرها می‌شود.

قاسمی با تأکید بر اینکه کارگر هست، اما کارگر بودن نمی‌صرفد، اظهار داشت: اصولاً کسی که به‌صورت غیرارادی کار خود را از دست می‌دهد، شامل بیمه بیکاری می‌شود، ولی در کشور قانون به‌درستی اجرا نمی‌شود. این امر به صنایع و تولید کشور ضربه می‌زند. اگر صنعت رونق بگیرد، کارگر و کارفرما نیز آسایش و رفاه خواهند داشت و اگر ضربه بخورد، دود آن به چشم هر دو خواهد رفت.

ایجاد پدیده‌ی خودکارفرمایی، به‌جای کارگری در آینده

به‌رادر فرهاد: عضو کانون کارفرمایان استان در این میزگرد اظهار داشت: دلیل اصلی کمبود نیروی کار، اقتصاد است. قصد دارم به این موضوع از دیدگاه اقتصاد رفتاری نگاه کنم. متأسفانه در ایران علم اقتصاد رفتاری مغفول مانده است. نتیجه دو پژوهشی که شرح می‌دهم می‌تواند منظورم را بهتر برساند. طبق این تحقیق سرمایه‌های یک کشور عبارتند از سرمایه‌های زیرزمینی مانند نفت و گاز، نیروی انسانی و سرمایه اجتماعی. نتیجه این پژوهش نشان می‌دهد که وضعیت ایران در سرمایه‌های زیرزمینی بسیار بالا، در نیروی انسانی متوسط و در سرمایه اجتماعی پایین است.

فرهاد ادامه داد: این در حالی است که کشورهای ژاپن و تایوان دارای شرایط متفاوت‌تری هستند. سرمایه زیرزمینی کم، نیروی انسانی متوسط و سرمایه انسانی بالا است. پیش‌بینی این پژوهش برای سال ۲۰۵۰ این است که کشورهای برزیل و هند دارای سرمایه اجتماعی بالایی خواهند بود. نتیجه این پژوهش حاکی است، پیشرفت یک کشور بسته به منابع و سرمایه‌های زیرزمینی نیست بلکه موارد دیگری نیز دخیل هستند.

نماینده اتاق در هیئت‌های تشخیص مطالبات تأمین

تحصیل کرده هستند و به کارهای یدی تن نمی دهند. قاسمی یادآور شد: متأسفانه سیاست گذاری ها هم درست نیست. زمانی وام خوداشتغالی داده شد، ولی تقریباً هیچکدام این وام ها به اشتغال منجر نشد و اکثراً صرف امور جاری و ساخت و ساز شد. اگر چنین مبالغی به سرمایه گذاران واقعی داده می شد، هم اشتغال و هم تولید رونق می گرفت.

وی پیشنهاد داد: اجرای طرح هایی چون طرح طبقه بندی مشاغل می تواند برخی مشکلات از جمله میزان تحصیلات و میزان مسئولیت را در کنار سنوات پوشش دهد و موفق باشد.

روزمرگی سیستم قانون گذاری

مسعود بناییان با اشاره به پژوهش های صورت گرفته در اتاق ایران گفت: طبق بررسی مرکز پژوهش کمیسیون حاکمیت شرکتی تقریباً ۷۵ درصد از شرکت های ما به صورت خانوادگی اداره می شوند. این امر ناشی از شرایط وام دهی بانک ها به شرکت ها است. طبق آمار همین کمیسیون، تعداد شرکت ها در استان ما خیلی زیاد هستند. برای مثال فقط ۲۵۰۰ شرکت فقط در منطقه آزاد ارس دارای مجوز هستند که اکثر آن ها به دلیل استفاده از مزایای آن منطقه مجوز شرکت گرفته اند. هیچیک از این شرکت ها متوجه تبعات کار خود نیستند، چراکه سیستم قانون گذاری ما به شدت دچار روزمرگی شده اند.

نایب رئیس اتاق تبریز در جمع بندی این میزگرد گفت: ما در مجموع چند راهکار داریم. برخی یارانه ها از جمله یارانه حامل های انرژی هزینه های هنگفتی روی دست دولت می گذارد و با ایجاد کسری بودجه، و افزایش نقدینگی، موجب تورم در جامعه می شود. باید سالانه به طور اصولی تعدیل صورت گیرد. با این امر مشاغل کاذب نیز کم رنگ می شوند. از سویی دیگر با یکسان سازی نرخ ارز به قیمت واقعی می توان جلوی رانت و فساد را گرفت و نیروی انسانی و سرمایه را به مسیر درست تولید هدایت کرد.

می کنند. همچنین در مورد مشاغل سخت و زیان آور نیز مسائل زیادی وجود دارد. برای مثال در گذشته هر ماه ۴ درصد سهم سخت و زیان آور پرداخت می شد، اما اکنون کل مبلغ باید یکجا پرداخت شود و این امر به کارفرما فشار وارد می کند.

رئیس خانه صمت استان در پایان جمع بندی کرد: باید فرق بین کارگر ساده و کارگر ماهر و میزان تحصیلات آنها در پرداخت دستمزد لحاظ شود. در حال حاضر در قانون پرداخت تنها سنوات لحاظ می شود. ادامه ی این روند بدون شک منجر به تعطیلی واحدهای کوچک می شود. اگر جالش نیروی انسانی حل نشود، سرمایه گذاران ترجیح خواهند داد، پول و سرمایه ی خود را به جای تولید در بانک بگذارند و از حاشیه سود ۳۰ درصدی بهره مند شوند.

از دست رفتن مزیت واحدهای کوچک و متوسط

بهراد فرشاد؛ عضو کانون کارفرمایان استان نیز در جمع بندی نتایج چالش نیروی انسانی واحدهای صنعتی گفت: مزیت کسب و کارهای کوچک با این روند از بین خواهد رفت و این برای استان ما که اکثر بخش خصوصی به شکل واحدهای کوچک و متوسط فعالیت دارند، خطر بزرگی است.

وی خاطرنشان کرد: برخی از فعالیت های تولیدی همچون صنعت قطعه سازی، به نیروی انسانی وابسته است و نیازمند توجه دولت در قانون گذاری و حل این چالش است.

چنگیز قاسمی؛ نماینده کارگران در کمیته های بدوی بررسی و تطبیق مشاغل سخت و زیان آور استان نیز با بیان اینکه در گذشته مردان بزرگی چون توکلی ها، صدقیانی ها و خویی ها اتاق بازرگانی تبریز و صنعت و تجارت استان را بنیان نهادند، گفت: این کارآفرینان همواره به فکر کارگران و نسل های آتی بودند.

وی ادامه داد: با تحولات سریع جهان، برخی مشاغل در حال انقراض هستند. مثلاً در گذشته در محله مهادمهین تبریز ۳۵۰ شغل وجود داشت که همگی از بین رفته اند. باید فکری به حال این مسائل کرد. متأسفانه در اثر تغییر فرهنگ، نسل جدید راحت طلب شده و اکثریت آنها

میزگرد بررسی چالش‌های بخش خصوصی با محوریت حوزه حمل و نقل در سال ۱۴۰۳

فقدان نگاه سیستماتیک در حوزه حمل و نقل و گمرک

گزارش: سانا شهبابی - فرانک نوروزی

میزگرد بررسی چالش‌های بخش خصوصی با محوریت حوزه حمل و نقل، گمرک و لجستیک در سال ۱۴۰۳ با حضور رئیس کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز، رئیس اتحادیه کارگزاران و مشاوران امور گمرکی استان و رئیس انجمن شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی استان آذربایجان شرقی در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد. در این جلسه چندین محور که دغدغه اصلی فعالان این حوزه محسوب می‌شوند، مطرح شد که از آن جمله می‌توان به فرسودگی ناوگان حمل و نقل در استان، خود مالکی ناوگان حمل و نقل، عدم ارائه تسهیلات بانکی به شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی، تعدد بخشنامه‌ها، مشکلات مالیاتی و قوانین مالیاتی در حوزه حمل و نقل، تعدد ارکان‌های نظارتی و نبود وحدت رویه، ناکافی بودن زیرساخت شبکه ریلی برای حمل بار، مشکلات اخذ ویزا، افزایش قیمت لوازم مصرفی و کمبود لاستیک، مشکل بیمه سبز برای حمل بار به اروپا، نبود مرجع هماهنگ کننده ترانزیت در کشور و... اشاره کرد.

ناوگان حمل و نقل استان فرسوده است

سید احمد فتح‌زاده؛ رئیس کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق بازرگانی تبریز در ابتدای این نشست به بیان چالش‌های استان در این حوزه پرداخت و افزود: یکی از مشکلات اصلی فعالان اقتصادی در استان آذربایجان شرقی فرسودگی ناوگان حمل و نقل است.

وی با اشاره به پیامدهای فرسودگی ناوگان حمل و نقل گفت: آلودگی هوا و تخریب محیط‌زیست، هزینه هنگفت و افزایش بی‌رویه هزینه‌های تعمیر، عدم دسترسی به قطعات باکیفیت از جمله مشکلات فعالان این عرصه به‌شمار می‌رود.

فتح‌زاده با انتقاد از عدم دسترسی قطعات باکیفیت برای خودروهای سنگین افزود: با توجه به طولانی بودن زمان رانندگی و بعضاً ناهموار بودن مسیرها، کیفیت قطعات خودرو حائز اهمیت است. نایاب بودن قطعات باکیفیت، مشکلی اساسی برای ناوگان حمل و نقل کشوری است و ما مجبور به استفاده از قطعات بی‌کیفیت چینی یا هندی می‌شویم، درحالی‌که قطعه‌ای باکیفیت با طول عمر متوسط ۱۵ سال، کارایی خیلی بهتری نسبت به قطعات متوسط دارند، ما پس از گذشت چند سال مجبور به تعویض قطعات بی‌کیفیت می‌شویم.

وی با بیان اینکه افزایش قیمت لوازم بدکی در سال‌های اخیر به یکی از چالش‌های این عرصه تبدیل شده است، گفت: برای

مثال پس از صرف ۴۵ درصد از عمر لاستیک‌های ایرانی، احتمال ترکیدن آن‌ها به‌شدت افزایش می‌یابد، بنابراین ما مجبور هستیم، پس از گذشت مدت کوتاهی آن‌ها را تعویض کنیم، لاستیک‌های با کیفیت آلمانی هم یا در بازار وجود ندارد، یا به قیمت بسیار بالا پیدا می‌شود و بسیاری از رانندگان قادر به تعویض به‌موقع لاستیک یا خرید لاستیک باکیفیت نیستند و این امر برای حوزه حمل و نقل خطر بزرگی محسوب می‌شود.

رئیس کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز با اشاره به ضعف زیرساخت‌های ریلی در کشور اظهار کرد: ضعف و نبود زیرساخت‌های مناسب حمل و نقل در کشور ما موجب افزایش هزینه‌ها شده است، درحالی‌که اگر مسیرهای ریلی برای نقاط مختلف کشوری در دسترس باشند، قطعاً تولیدکنندگان مجبور به حمل کالای خود به‌وسیله کامیون نمی‌شوند و با توجه به اینکه هزینه حمل و نقل ریلی بسیار به‌صرفه‌تر از حمل و نقل جاده‌ای است، شاهد کاهش قیمت‌های تمام‌شده محصول خواهیم بود.

تعدد ارکان‌های نظارتی بر ناوگان حمل و نقل

رضا کامی؛ رئیس انجمن کارگزاران گمرکی استان در این میزگرد با نگاهی به گذشته حمل و نقل استان و چالش‌های این عرصه اظهار داشت: اکثر مشکلات در این حوزه برگرفته از دیدگاه مسئولین به ناوگان حمل و نقل است.

وی اخذ هزینه‌های گزاف توسط آزمایشگاه‌های همکار را از دیگر مشکلات موجود عنوان کرد.

این فعال اقتصادی با اشاره به مشکلات بارگیری و تخلیه در مرزها تصریح کرد: در انبارهای عمومی گمرک سهلان هیچ‌گونه وسیله و تجهیزات مناسبی وجود ندارد. برای مثال هنوز هم از جرتقیل‌های ۶۰ سال پیش استفاده می‌شود که این امر موجب آسیب رساندن به اجناس و متضرر شدن صاحبان کالا می‌شود. امیرمیران با انتقاد از عدم توجه نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی گفت: قبلاً گمرک آذربایجان، منطقه‌ای بود و تمامی موارد در خود منطقه بررسی می‌شد، اما اکنون رسیدگی به پرونده‌ها در تهران متمرکز شده است و باعث اتلاف وقت و انرژی می‌شود.

وی با بیان اینکه این مشکلات در سالیان گذشته بارها مطرح و به مسئولین انتقال داده شده‌اند، اما نتیجه‌ای حاصل نشده است، تأکید کرد: دلیل این امر، بی‌توجهی دولت به حوزه حمل‌ونقل است.

امیرمیران، یکی دیگر از چالش‌های اساسی حوزه حمل‌ونقل را عدم تخصیص به‌موقع ارز دانست و افزود: با تداوم شرایط فعلی، فعالیت برای تجار و شرکت‌های حمل‌ونقل، صرفه اقتصادی ندارد.

مرز محل تخلیه و بارگیری نیست

علی‌اکبر ذاکری، رئیس انجمن شرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی استان آذربایجان شرقی در این میزگرد با اشاره به مشکلاتی نظیر فرسودگی ناوگان حمل‌ونقل جاده‌ای، عدم همکاری بانک‌ها، وضعیت اسفبار جاده‌ها، وقت‌کشی آزمایشگاه‌ها و هزینه‌های گزاف آزمایش، عدم هماهنگی ساعات کاری گمرکات در مرزها با سایر کشورها، مشکلات تخلیه و بارگیری در مرزها و... را از جمله چالش‌های اصلی این حوزه عنوان کرد و گفت: متأسفانه عیلرغم پیگیری‌های مداوم و اعتراض به وضع

به گفته وی، ۲۴ ارگان دولتی ناظر بر این حوزه وجود دارد که هماهنگی بین این ارگان‌ها باعث طولانی شدن روند اداری ترخیص کالا شده و موجب متضرر شدن صاحبان کسب‌وکار می‌شود.

وی افزود: حوزه لجستیک می‌تواند بزرگترین درآمد ریالی و ارزی برای کشور را به‌همراه داشته باشد، با این حال ما از این ظرفیت نمی‌توانیم بهره کافی ببریم.

کامی با بیان اینکه ممکن است با تداوم روند فعلی، ترانزیت زمینی ایران به سرنوشت ترانزیت هوایی دچار شود، گفت: همان‌گونه که ایران در گذشته در عرصه ترانزیت هوایی، جز اصلی‌ترین مسیرها به‌شمار می‌رفت، اما رفته‌رفته در حاشیه قرار گرفته و کشورهای مثل ترکیه و امارات به‌جای کشور ما نقش‌آفرینی می‌کنند، ترانزیت زمینی نیز ظاهراً در این مسیر پیش می‌رود و پس از گذشت مدت کوتاهی، جایگاه خود را از دست خواهند داد.

وی ضمن تأکید مجدد بر فرسودگی ناوگان حمل‌ونقل و زیرساخت‌ها، اظهار داشت: سیستم جاده‌ای و زیرساخت‌های ریلی برای شرایط فعلی اصلاً مناسب نیستند و باعث بروز مشکلات عدیده‌ای می‌شوند.

به گفته وی اقتصاد کشور با مشکلات عدم قیمت‌گذاری صحیح روبرو است و راه‌حل این وضع، رقابتی شدن اقتصاد است.

پروسه طولانی در مرزها و گمرکات کشور

سید محمد امیر میران، نائب رئیس انجمن کارگزاران گمرکی استان با بیان اینکه هزینه‌های انبارداری گمرک به‌دلیل طولانی بودن پروسه در مرزها افزایش می‌یابد، گفت: آزمایشگاه‌های همکار موظف هستند، ظرف ۱ الی ۱۵ روز جواب اعلام‌ها را بدهند، اما در مواقعی شاهد هستیم این پروسه چندین ماه به‌طول می‌انجامد. این در صورتی است که فعال اقتصادی از روند آزمایش و اعلام اطلاعاتی ندارد.

موجود، تاکنون هیچ نتیجه‌ای در راستای بهبود امور حاصل نشده است.

وی افزود: به نظر می‌آید یکی از دلایل مهم این چالش‌ها، فصلی بودن تصمیمات و عدم مشورت‌گیری مسئولان مربوطه از کارشناسان و فعالان این حوزه است.

ذاکری ضمن طرح یکی از دغدغه‌های فعالان این حوزه که بازگیری و تخلیه در مرزها است، تشریح کرد: مرز، محل عبور است، نه جای تخلیه و بارگیری کالا، درحالی‌که راه‌های آسانی برای جلوگیری از قاچاق کالا وجود دارد، با این حال مسئولین ما در مرزها بر تخلیه بار تأکید دارند که این خود عامل فساد است. پیشنهاد من برای حل این مشکل، سپردن مدیریت مرزها به افراد متخصص و بخش خصوصی است که کاملاً به مشکلات واقف هستند.

وی افزود: یکی دیگر از مشکلات ما نبود شرکت‌های بزرگ حمل‌ونقل بین‌المللی است. در حال حاضر سیستم لجستیک ما راننده محور است که همین امر موجب به‌وجود آمدن مشکلات زیادی شده است.

عدم هماهنگی سازمان‌ها با گمرک در مسیر واردات

مهرداد ایرانی اصل؛ عضو هیئت‌رئیس انجمن کارگزاران گمرکی استان، واگذاری کارت‌های بازرگانی به افراد غیر جهت صادرات را آسیب جدی به عرصه تجارت به‌خصوص در برگشت ارز حاصل از صادرات دانست و گفت: کارگزاران امور گمرکی در این موضوع کوچک‌ترین نقشی نداشته و ندارند.

وی به مسئله چالش‌های ارزی پرداخت و تأکید کرد: چند نرخ بودن ارز مشکلات عدیده‌ای را در کشور به وجود آورده است و در حال حاضر بسیاری از پرونده‌های موجود در سطح گمرکات کشور، مربوط به این امر در خصوص دیر انجام یافتن تخصیص ارز وارداتی است.

وی اظهار داشت: سیستم رایانه‌ای در اصل برای تسهیل امور گمرکی است، در صورتی که از بدو تشکیل سیستم EPL در گمرک و یکپارچه شدن سازمان‌های مربوطه متأسفانه EPL مرتبط با آزمایشگاه و سیستم یکپارچه سازمان هم‌جوار گمرک با آزمایشگاه تعریف نشده و این امر باعث ایجاد مشکلات عدیده‌ای برای واردکنندگان را در مورد تعیین ماهیت کالاهای وارداتی به‌وجود آورده است.

به‌طور مثال تعداد آزمایشگاه‌های همکار در مناطقی مثل بندرعباس با آن حجم از تجارت، فقط ۱۵ آزمایشگاه همکار فعالیت دارند که حتی بیش از یک ماه پروسه زمانی برای کالاهای وارداتی صرف می‌شود. ضمناً بنا به گفته مسئولان سازمان استاندارد

تعیین ماهیت به عهده این سازمان نبوده و در اختیار آزمایشگاه‌ها است. به‌همین دلیل سازمان‌های استاندارد از همکاری در اعلام تعیین ماهیت خودداری کرده و باعث مشکلاتی برای واردکنندگان می‌شوند. طبق اساسنامه اداره کل استاندارد، آزمایشگاه‌ها تنها مجوز تعیین ماهیت را دارند.

سید ضیاء رضوی؛ دبیر کمیسیون حمل‌ونقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز نیز با اشاره به اعمال تحریم‌ها علیه کشورمان عنوان کرد: تاکنون بخش خصوصی استان با تمام تلاش و همت خود در گرداندن چرخه واحدهای تولیدی خود موفق عمل کرده است.

دبیر کمیسیون حمل‌ونقل، گمرک و لجستیک با اشاره به برگزاری جلسات کمیسیون اظهار داشت: هدف کمیسیون بررسی موضوعات و مشکلات و شناخت نیازهای فعالان این حوزه در جهت کمک به بهبود فضای کسب‌وکار با همکاری سازمان‌ها و ادارات مرتبط بوده است. در این راستا بازدیدهای میدانی از گمرکات استان، جهت ایجاد هم‌افزایی بیشتر و کمک در تسریع عملیات خدمات‌رسانی با حضور ارگان‌های مسئول صورت پذیرفت.

وی تأکید کرد: همکاری دولت در ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت توسعه و توانمندسازی شرکت‌های حمل‌ونقل در سال آتی بیشتر از هر زمانی احساس می‌شود. در زمینه زیرساخت‌های گمرکی و لجستیکی باید از کشورهای موفق، جهت ارتقاء و توسعه الگوبرداری صحیح صورت پذیرد تا بتوانیم در کاهش هزینه، مدیریت زمان و مدیریت ریسک در این حوزه بهتر عمل کنیم. رضوی دغدغه‌های فعالان حوزه حمل‌ونقل، گمرک و لجستیک را تأثیرگذار بر روند تولید، چرخه اقتصادی و به‌خصوص صادرات دانست و افزود: بسیاری از موضوعات مطرح شده توسط فعالان این حوزه قابل بررسی بوده و حل مسائل بر روند ارتقاء و گسترش تجارت خارجی تأثیرات مثبتی خواهد داشت.

وی با اشاره به فعالیت شرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی استان در طول ۱۱ ماهه سال جاری گفت: شرکت‌های حمل‌ونقل عضو اتاق بازرگانی تبریز امسال برای محموله‌های صادراتی و وارداتی تعداد ۲۱ هزار جلد کارنه‌تیر از این اتاق دریافت کرده‌اند و اتاق تبریز بعد از اتاق تهران، به‌عنوان دومین مقام صادرکننده کارنه‌تیر در کشور است و این نشان از پویایی و فعالیت شرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی این منطقه دارد.

رضوی در خاتمه اظهار امیدواری کرد، با حمایت‌های دولت از بخش خصوصی و فعالان این عرصه که به‌عنوان یکی از زیرساخت‌های اصلی تجارت مطرح است، شاهد رشد و ارتقای جایگاه تولید و صادرات در استان باشیم.

**دیدگاه کارشناسی کمیسیون های
اتاق بازرگانی تبریز
در مورد
چالش های اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۳**

دیدگاه کارشناسی کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز
در مورد چالش‌های صنایع در سال ۱۴۰۳

کمر خمیده صنعت فولاد زیر بار ناترازی انرژی

گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مورد بحث و بررسی
مجدد قرار گیرد.

در ماده ۲۵ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار به تأمین
آب و برق و مخابرات تأکید شده که در مواقع خاص بنگاه
اقتصادی در اولویت قطع قرار نگیرند، ولی در کشور عکس
آن عمل می‌شود. آیین‌نامه با قانون مغایرت دارد. در آیین‌نامه
نوشته که «اگر در مواقع عادی اتفاق افتاد، هزینه‌های ناشی
از قطع، باید جبران شود».

بزرگ‌ترین مشکل استان این است که ما نمی‌توانیم از
ظرفیت‌های ایجاد شده استفاده کنیم. در استان آذربایجان شرقی
حدود ۲ تا ۳ ماه در حوزه آب و برق مشکل داریم. صنعت فولاد
۳ ماه تعطیل و از مدار خارج می‌شود. لذا پیشنهاد می‌شود که
ماده ۲۵ اجرا شود و قراردادهای شرکت‌های خدمات‌رسان با
بنگاه‌های اقتصادی ۱۲ ماهه باشد.

لذا جهت حل این مشکل، موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

الف- برآورد خسارت وارد شده از قطعی برق و گاز به
واحدهای صنعتی با کمک دبیرخانه شوراهای گفت‌وگوی
بخش دولتی و خصوصی استان‌ها انجام شود.

ب- در مورد اجرای ماده ۲۵ قانون و آیین‌نامه اجرایی آن،
در شرایط فعلی با در نظر گرفتن وجه التزام شرکت‌های
خدمات‌رسان، تأمین برق و گاز صورت گیرد. با پیشنهاد
شرکت‌های خدمات‌رسان به سازمان برنامه‌بودجه این ماده
اجرایی شود.

۲- مشکلات قطعی برق و کمبود گاز مصرفی، مشکلات
کلانی از جمله عدم توسعه‌ی صنایع موجود، عدم سرمایه‌گذاری

۱- یکی از مهمترین مشکلات صاحبان صنایع و معادن
استان، مشکل ناترازی انرژی است. نظر به رصدهای انجام
گرفته توسط این کمیسیون، خوشبختانه واحدهای تولیدی و
صنایع بیشترین همکاری را با دستگاه‌های اجرایی و زیرساختی
استان از جمله شرکت گاز استان در راستای صرفه‌جویی انرژی
و گاز در سال گذشته و جاری داشته‌اند. (پیگیری وضعیت
اجرای ماده ۲۵ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار و
آیین‌نامه اجرایی آن)

*ماده ۲۵ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار: «در
زمان کمبود برق، گاز یا خدمات مخابرات، واحدهای تولیدی
صنعتی و کشاورزی نباید در اولویت قطع برق یا گاز یا خدمات
مخابرات قرار داشته باشند و شرکت‌های عرضه‌کننده برق،
گاز و خدمات مخابرات موظف هستند، هنگام عقد قرارداد با
واحدهای تولیدی اعم از صنعتی، کشاورزی و خدماتی، وجه
التزام قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات را در متن قرارداد
پیش‌بینی کنند. هرگاه دولت به دلیل کمبودهای مقطعی به
شرکت‌های عرضه‌کننده برق یا گاز یا خدمات مخابرات دستور دهد،
موقتاً جریان برق یا گاز یا خدمات مخابراتی واحدهای تولیدی
متعلق به شرکت‌های خصوصی و تعاونی را قطع کنند، موظف
است نحوه جبران خسارت‌های وارده به این شرکت‌ها ناشی
از تصمیم فوق را نیز تعیین و اعلام کند».

قرار بود آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف سه ماه توسط
وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، نفت،
نیرو و ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه شود؛ اما در نهایت
بعد از ۵ سال این آیین‌نامه تصویب شد. این موضوع باید
در اتاق‌های بازرگانی سطح کشور و همچنین جلسه شورای

یکی از چالش‌های
اساسی نظام مالیاتی
در ایران، تمرکز
دریافت مالیات
از بخش صنعت
است. بر اساس
برآوردها بیش از ۶۰
درصد مالیات کشور
از بخش صنعت
اخذ شده و بخش
خدمات سهم بسیار
پایینی در حدود ۲۲
درصد را در مالیات
دریافتی دولت
داشته‌اند. این در
حالی است که در
کشورهای مختلف
سهم مالیات پرداختی
صنعت غالباً زیر ۱۵
درصد است.

جدید، وجود پروژه‌های نیمه‌تمام دولتی و استفاده نادرست و غیر برابر از منابع مس و فولاد در استان وجود دارد. برای احیای سرمایه‌گذاری در استان باید تمامی مسئولان ادارات شرایط این امر را تسهیل و اعطای مزایای خاص را به اطلاع عموم مردم و حتی خارج از کشور برسانند و در مرحله بعدی تمامی موانع سر راه توسعه‌ی صنایع موجود از میان برداشته شود و پروژه‌های نیمه‌تمام غیر دولتی و دولتی استان نیز با در نظر گرفتن تمامی جوانب امر به بخش خصوصی واگذار شود تا به مرحله‌ی بهره‌برداری برسد.

آذربایجان شرقی با دارا بودن ۸۰۱ میلیارد تن ذخایر معدنی تخمینی، رتبه نخست کشور را در این زمینه دارد و از نظر تنوع مواد معدنی هم در وضعیت مناسبی است. حدود ۵۶۳ معدن در آذربایجان شرقی وجود دارد که ۳۴۱ واحد (بیش از ۶۰ درصد) از این تعداد به دلایل مختلف راکد و غیرفعال شده‌اند. ظرفیت اسمی استخراج معادن استان ۴۰ میلیون تن است و چهار هزار و ۷۰۰ نفر به‌طور مستقیم و همین تعداد به‌صورت پیمانکاری در این حوزه مشغول کار هستند. از ۶۵ ماده معدنی شناسایی شده، ۵۲ ماده معدنی در این استان وجود دارد که ظرفیت بزرگی برای توسعه اقتصادی استان آذربایجان شرقی به‌شمار می‌رود. وجود برخی مشکلات از جمله قوانین دست و پاگیر، پایین بودن توان مالی بهره‌برداران و همچنین داشتن معارض، استعلام منابع طبیعی، افزایش مناطق حفاظت‌شده محیط‌زیست، معارضان محلی، کمبود نقدینگی و استهلاک ماشین‌آلات معدنی است که موجب غیرفعال و نیمه‌فعال شدن معادن در استان شده است و همین امر موجب کاهش سهم این صنعت در اقتصاد استان به دو درصد گردیده است.

۳- مسئله مالیات:

یکی از چالش‌های اساسی نظام مالیاتی در ایران، تمرکز در یافت مالیات از بخش صنعت است. بر اساس برآوردها بیش از ۶۰ درصد مالیات کشور از بخش صنعت اخذ شده و بخش خدمات سهم بسیار پایینی در حدود ۲۲ درصد را در مالیات دریافتی دولت داشته‌اند. این در حالی است که در کشورهای مختلف سهم مالیات پرداختی صنعت غالباً زیر ۱۵ درصد است و سهم بالای ۷۰ درصد مالیات از بخش خدمات دریافت می‌شود. گرچه این شاخص در سال‌های اخیر بهبود یافته است، اما همچنان شاهد هستیم که نظام مالیاتی کشور از اخذ مالیات از بخش‌های متعدد خدماتی از جمله سازندگان مسکن (بسازوفروش‌ها)، تجار بدون شناسنامه، برخی اصناف پردرآمد در شهرهای بزرگ، سپرده‌های بانکی و... توانایی لازم ندارد. وفق بودجه سال ۱۴۰۳ با افزایش بیش از سی درصدی مالیات از بخش صنعت در سال آتی شاهد تعطیلی بسیاری از واحدهای صنعتی و فولادی خواهیم بود، لذا ضروری است نسبت به اصلاح مالیات در بخش صنعت و فولاد اقدام شود.

۴- بررسی‌ها نشان می‌دهند که هزینه‌های حمل‌ونقل بیشترین تأثیر را بر قیمت مواد معدنی در واحدهای فرآوری در سال‌های اخیر دارد. همچنین حضور واحدهای فعال فرآوری

بر عرضه و تقاضا و به‌تبع آن بر قیمت مواد اولیه عرضه شده مؤثر است. در کنار این موارد متأسفانه موضوع مواد ناریه معدنی و افزایش آن بر فرآیند فعالیت معدن کاران تأثیر گذاشته است. با توجه به بررسی‌های انجام شده، متأسفانه افزایش ۱۵۰ تا ۳۰۰ درصدی قیمت مواد ناریه (مواد منفجره غیرنظامی) مورد نیاز در معادن طی سال جاری بسیار بر کندی اکتشافات معدنی افزوده است.

به اعتقاد معدن کاران استان آذربایجان شرقی علت افزایش قیمت در درجه اول، انحصاری بودن بازار تولید و توزیع این نوع مواد در کشور است. هرچند باید محدودیت‌های ناشی از تحریم نیز بدان اضافه کرد. برای حل موضوع مربوط به مشکلات مواد ناریه معدنی پیشنهاد می‌شود:

الف- ایجاد نمایندگی توزیع مواد ناریه در استان‌ها زیر نظر وزارت دفاع برای دسترسی راحت‌تر و کاهش هزینه‌ها (بر اساس قانون مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و دارندگان سلاح و مهمات غیرمجاز مصوب ۱۳۹۰ و آیین‌نامه اجرایی آن مصوب (از جمله بند الف ماده ۲) وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مرجع ذیصلاح صدور مجوزهای فروش، واردات، صادرات و ساخت مواد تحت کنترل (مواد ناریه، انفجاری و...) و حمل انبوه آن‌ها است و در حال حاضر این مواد به‌صورت انحصاری توسط سازمان صنایع دفاع ایران از توابع وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تولید و توزیع می‌شود).

ب- پایان دادن به انحصاری بودن تولید و توزیع مواد ناریه و حرکت به سمت رقابتی شدن برای بالا بردن سطح کیفیت و کاهش قیمت.

۵- توقف اجرای اخذ ۲ درصد مالیات علی‌الحساب صادرات مواد و محصولات معدنی. اکتشافات پایه در همه کشورها، برعهده دولت است، اطلاعات پایه تولید شده در این بخش که از سوی سازمان و نهادهای مربوط تهیه می‌شود، باید تجمیع شود و در اختیار تمام فعالان معدنی که قصد سرمایه‌گذاری در بخش اکتشاف را دارند، قرار گیرد. دولت باید حقوق دولتی و عوارض دریافتی از بخش معادن را برای توسعه خود معادن هزینه کند و به ارتقای توان اکتشاف و استخراج اهتمام بورزد. در واقع با تفویض به شورای معادن نحوه صرفه عوارض در همان استان و با نظارت شورای معادن همان استان صورت گیرد.

۶- وفق ماده ۲ و ۳ قانون بهبود مستمر فضای کسب‌وکار، متأسفانه در صدور بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها، نظر بخش خصوصی اخذ نشده و این موضوع باعث ایجاد مشکلاتی برای بخش خصوصی می‌شود. بخش خصوصی از دستور جلسات و مصوبات شورای عالی معادن مطلع نمی‌باشند و زمانی در جریان حکم صادره قرار می‌گیرد که حکم ابلاغ شده است. لذا پیشنهاد می‌شود مصوبات شورای عالی معادن، به شورای استان‌ها ارسال شود تا در اختیار معدن کاران هم قرار گیرد و از تصمیمات اطلاع داشته باشند.

بزرگ‌ترین مشکل استان این است که ما نمی‌توانیم از ظرفیت‌های ایجاد شده استفاده کنیم. در استان آذربایجان شرقی حدود ۲ تا ۳ ماه در حوزه آب و برق مشکل داریم. صنعت فولاد ۳ ماه تعطیل و از مدار خارج می‌شود. لذا پیشنهاد می‌شود که ماده ۲۵ اجرا شود و قراردادهای شرکت‌های خدمات‌رسان با بنگاه‌های اقتصادی ۱۲ ماهه باشد.

دیدگاه کارشناسی کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز در مورد چالش‌های صنایع در سال ۱۴۰۳

صنایع اسیر بی‌ثباتی سیاست‌ها و قوانین

کارخانجات و شرکت‌های تولیدی، به‌ناچار واحدهای خود را به حالت نیمه فعال یا راکد در می‌آورند که این خود سدی بزرگ در برابر تولید و صادرات کشور است. به‌منظور رفع چنین مشکلاتی و بهبود آن، لازم است تا دولت پیش از انجام تصمیمات ابتدا با یاری برترین اساتید دانشگاهی و کارشناسان خبره کشور و بین‌الملل طرح را صحت‌سنجی کند.

چالش بعدی تغییرات غیرقابل پیش‌بینی قیمت مواد اولیه و محصولات است. این تغییرات باعث می‌شود که تولیدکنندگان نتوانند بودجه‌بندی دقیق و مؤثری برای خرید و فروش کالاهای خود انجام دهند و در نتیجه با مشکلات مالی و نقدینگی روبرو خواهند شد. برای حل این مشکل، لازم است که دولت با ایجاد یک سامانه اطلاع‌رسانی و نظارتی، قیمت‌های بازار را به‌صورت منظم و شفاف اعلام کند و از تعیین قیمت‌های ناعادلانه و دخالت‌های غیرقانونی در بازار جلوگیری کند. همچنین باید با ایجاد تعادل بین عرضه و تقاضا، از شکل‌گیری نوسانات شدید قیمت جلوگیری کرده و با اعطای تسهیلات و حمایت‌های مالی، تولیدکنندگان را در مقابله با تغییرات قیمت یاری کند. اعطای تسهیلات به سرمایه‌گذارانی که مایل هستند به تولید مواد اولیه در کشور روی آورند، از ارکان مهم پیشرفت در کشور است؛ زیرا بیشتر مواد اولیه کارخانجات از کشورهای خارجی وارد می‌شود.

چالش سومی که صنعت و تولید ایران در سال ۱۴۰۳ با آن مواجه خواهد شد، نرخ ارز و نوسانات آن است. نرخ ارزی که یکی از عوامل تعیین‌کننده هزینه تمام‌شده واحدهای صنعتی است

با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور ایران در سال ۱۴۰۲ و پیش‌بینی‌های موجود، می‌توان گفت که بخش صنعت و تولید در سال ۱۴۰۳ با چالش‌ها و مشکلات متعددی روبرو خواهند بود. در این متن، سعی می‌کنیم برخی از این چالش‌ها و مشکلات را مورد بررسی قرار دهیم و راهکارهای احتمالی برای مقابله با آن‌ها را ارائه دهیم.

یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی صنعت و تولید ایران در سال ۱۴۰۳، بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار، تولید و صادرات است. این بی‌ثباتی باعث می‌شود که سرمایه‌گذاران، کارآفرینان و تولیدکنندگان نتوانند با اطمینان و انگیزه لازم به فعالیت خود ادامه دهند و برنامه‌ریزی بلندمدت برای توسعه و ارتقای کسب‌وکار خود داشته باشند. بنابراین، لازم است که دولت و مجلس طی همکاری مستمر و هماهنگی با یکدیگر، سیاست‌ها و قوانین مشخص و ثابتی را برای حمایت از صنعت و تولید اعمال کنند و از تغییرات ناگهانی و غیرمنطقی خودداری کنند. همچنین باید رویه‌های اجرایی را ساده‌سازی و شفاف‌سازی کرده و از ایجاد موانع اداری و بروکراتیک برای اخذ مجوز، دریافت وام، پرداخت مالیات، بیمه و ... خودداری کرد.

یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های فعلی صنایع، تغییر مداوم قوانین بوده که لازم است در این خصوص ساماندهی صورت گیرد. همچنین اعطای تسهیلات بانکی در کشور با مشکل بزرگی مواجه است. بسیاری از صاحبان صنعت به دلیل تغییرات مداوم و بی‌رویه در ضوابط و قوانین، بدون در نظر گرفتن سود

کارخانجات و واحدهای صنعتی باید سریعاً پایگاه‌های مدیریت بهینه انرژی را تأسیس کرده و از برترین مشاورین این حوزه برای کاهش هزینه‌های خود در بحث انرژی کمک بگیرند.

و تأثیر مستقیمی بر رقابت‌پذیری و صادرات محصولات دارد. در حال حاضر، نحوه تخصیص ارز به واردات مواد اولیه، از دغدغه‌های اصلی فعالان عرصه تولید و صنعت است. برای رفع این مشکل، لازم است که دولت با ایجاد یک سیستم ارزی منصفانه و شفاف، ارز را به‌صورت اولویت‌بندی شده و با نرخ مناسب به واردکنندگان مواد اولیه تخصیص دهد و از انحصار و تبانی در بازار ارز جلوگیری کند. همچنین باید با اتخاذ سیاست‌های اقتصادی مناسب، ثبات نرخ ارز را تأمین کرده و از نوسانات شدید و غیرقابل پیش‌بینی آن خودداری کند. درعین‌حال، باید با تشویق به تولید محصولات با ارزش افزوده بالا و کاهش وابستگی به واردات مواد اولیه، از تقاضای بیش‌ازحد ارز جلوگیری و از صادرات محصولات تولیدی حمایت کند. استان آذربایجان شرقی یکی از بهترین بسترهای کشور برای احداث کارخانجات تولید مواد اولیه در کشور را داشته و می‌تواند با ایجاد اشتغال و بحث خودکفایی در تولید مواد اولیه بسیاری از مشکلات اقتصادی را حل کند.

چالش چهارمی که صنعت و تولید ایران در سال ۱۴۰۳ با آن مواجه خواهد شد، کمبود منابع انرژی و آب است. این کمبود باعث می‌شود که تولیدکنندگان نتوانند به‌صورت پیوسته و کارآمد از این منابع استفاده کنند و در نتیجه با کاهش کیفیت و کمیت تولید و افزایش هزینه‌های تولید روبرو شوند. برای رفع این مشکل، لازم است که دولت با ایجاد زیرساخت‌های لازم، تأمین و توزیع منابع انرژی و آب را به‌صورت عادلانه و متناسب با نیازهای واحدهای صنعتی انجام دهد و از هدررفت و تلفات آن‌ها جلوگیری کند. کارخانجات و واحدهای صنعتی باید سریعاً پایگاه‌های مدیریت بهینه انرژی را تأسیس کرده و از برترین مشاورین این حوزه برای کاهش هزینه‌های خود در بحث انرژی کمک بگیرند. در روزهای اخیر افزایش ناگهانی قیمت حامل‌های انرژی بدون برنامه‌ریزی و اطلاع‌رسانی صحیح و در میانه سال باعث بروز مشکلات عدیده در واحدهای ملی صنایع و بخش تولید شده است. همچنین باید با ارائه تسهیلات و حمایت‌های فنی و مالی، تولیدکنندگان را تشویق به استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر و فناوری‌های کاهش مصرف آب کرده و از ایجاد آلودگی‌های زیست‌محیطی ناشی از استفاده از این منابع جلوگیری کند. بسیاری از صنایع به دلیل کمبود منابع مالی ناشی از عدم تعادل ارزی در کشور، قادر به احداث نیروگاه خود تأمین نیستند. نیاز است تا دولت تسهیلاتی را در این خصوص در اختیار صنایع قرار داده و در مسیر احداث نیروگاه خودتأمین بروکرایی اداری را کاهش دهد. همچنین نیاز است تا تجهیزات بکار رفته در نیروگاه‌های قبلی به‌روز شوند تا راندمان افزایش یابد. راهکارهای زیر در رابطه با انرژی و چالش‌های آن پیشنهاد می‌شود:

- اعمال و اعلام نرخ جدید تغییرات حامل‌های انرژی در ابتدای هر سال.
- تعدیل سالانه قیمت حامل‌های انرژی بر اساس نرخ مشخص که منجر به افزایش هزینه تولید نشود.
- نظرخواهی از تولیدکنندگان در مورد تغییرات نرخ حامل‌های انرژی.

باید با ارائه تسهیلات و حمایت‌های فنی و مالی، تولیدکنندگان را تشویق به استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر و فناوری‌های کاهش مصرف آب کرده و از ایجاد آلودگی‌های زیست‌محیطی ناشی از استفاده از این منابع جلوگیری کند.

- تغییر رویه نقدی سازی یارانه به هدفمندی واقعی و اختصاص درآمدهای حاصل از تغییرات حامل انرژی به سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی.
- توقف قیمت‌گذاری دستوری کالاهای تولیدی و جلوگیری از ضرر دهی بنگاه‌ها در راستای تشکیل پس‌انداز و سرمایه‌گذاری مطلوب در بخش نوسازی ماشین‌آلات.
- در اولویت قرار دادن بخش تولید و عدم تحمیل هزینه مضاعف بر بخش شفاف و تولیدی اقتصاد.

ضعف در رقابت بین‌المللی و پابرجا ماندن تحریم‌های اقتصادی نیز یکی از چالش‌های سال آتی خواهد بود. این رقابت و تحریم‌ها باعث می‌شود که تولیدکنندگان ایرانی نتوانند به‌راحتی به بازارهای خارجی دسترسی پیدا کنند و از فرصت‌های صادراتی بهره‌مند شوند. برای حل این مشکل، لازم است که دولت با ایجاد روابط سیاسی و اقتصادی مثبت و سازنده با کشورهای دیگر، از تحریم‌های اقتصادی علیه ایران کاسته و از توافقات تجاری و گمرکی با آن‌ها بهره بگیرد. همچنین باید با ایجاد شبکه‌های ارتباطی و اطلاع‌رسانی، تولیدکنندگان ایرانی را با بازارهای هدف آشنا کند و از تبلیغات و بازاریابی محصولات ایرانی حمایت کند. درعین‌حال، باید با ارتقای کیفیت و استاندارد محصولات ایرانی و افزایش ارزش افزوده آن‌ها، رقابت‌پذیری آن‌ها را در بازارهای بین‌المللی افزایش دهد و از حمایت از برندهای ایرانی جلوگیری نکند. در حال حاضر اکثر واحدهای تولیدی کشور در حال تولید محصولات با کیفیت پایین‌تر از استانداردهای بین‌المللی هستند و نظارتی بر آن‌ها وجود ندارد. یکی از عواملی که سبب ایجاد چنین فضایی شده، نبود ماشین‌آلات نو و فعالیت سنتی صنایع است. برگزاری دوره‌های آموزشی بازاریابی بین‌الملل و اصول و فنون مذاکره در واحدهای صنعتی می‌تواند به افزایش صادرات کشور کمک کند.

چالش ششمی که صنعت و تولید ایران در سال ۱۴۰۳ با آن مواجه خواهد شد، کهنه بودن ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی است. این کهنه بودن باعث می‌شود که تولیدکنندگان نتوانند از ظرفیت و بهره‌وری بالای این وسایل بهره ببرند و در نتیجه با کاهش تولید، افزایش هزینه‌ها، افت کیفیت و ایجاد مشکلات فنی و ایمنی روبرو شوند. برای رفع این مشکل، لازم است که دولت با ایجاد بسترهای لازم، تولید یا واردات ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی مدرن و پیشرفته را تسهیل و تشویق کند و از تحریم‌ها و موانع قانونی و اداری برای این امر برطرف کند. همچنین باید با ارائه تسهیلات و حمایت‌های مالی و فنی، تولیدکنندگان را تشویق به تجدید سرمایه‌گذاری و تعویض ماشین‌آلات و تجهیزات کهنه و فرسوده خود کرده و از ایجاد زباله‌های صنعتی ناشی از این وسایل جلوگیری کند.

توسعه فناوری در سطح کشور و مشکلات محیط زیستی نیز جزو مشکلات اصلی کشور برای سال آتی محسوب شده و نیاز به انجام فرهنگ‌سازی در واحدهای آموزشی و سطح منابع انسانی واحدهای صنعتی دارد. البته باید گفت که ایجاد بستر همکاری مستمر میان دانشجویان و واحدهای صنعتی از طریق کمیته ارتباط صنعت و دانشگاه در کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی تبریز نیز می‌تواند نقش تسهیل‌گر را برای استان ایفا کند.

دیدگاه کارشناسی کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز در مورد چالش‌های پیش‌روی حوزه صادرات در سال ۱۴۰۳

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
تبریز
Tabriz Chamber of Commerce, Industry, Mines & Agriculture

رفع تعهد ارزی، دغدغه اصلی تجار

۱۰- مشکلات مرتبط با جاده‌های دسترسی به کشورهای هدف صادراتی از جمله جمهوری آذربایجان، ارمنستان و ترکیه که کیفیت مطلوبی ندارند: بهسازی و تعریض جاده‌های منتهی به مرزهای بیله‌سوار، آستارا، نوردوز و همچنین اتمام آزادراه تبریز-بازرگان. لازم به ذکر است که با اتصال تنها ۶۰ کیلومتر مسیر ریلی در مرز جلفا به جمهوری آذربایجان، بسیاری از این مشکلات حل خواهد شد.

۱۱- کمبود کامیون‌های کانتینری یخچال‌دار: ارائه مجوزهای ویژه و سریع و تسهیلات مناسب جهت واردات کامیون‌های یخچال‌دار و تسهیل در ترخیص آنها از گمرک.

۱۲- مشکلات مربوط به فرسودگی ناوگان حمل و نقل: ارائه مجوزهای ویژه و سریع و همچنین تسهیلات بلندمدت جهت واردات کامیون‌ها و تریلرهای جدید و تسهیل در ترخیص آنها از گمرک. لازم به ذکر است در صورت ترخیص خودروهای موجود در گمرک‌های کشور، این مشکل نیز تا حد زیادی مرتفع خواهد شد.

۱۳- مجهز نبودن برخی گمرک‌ها از جمله بیله‌سوار به دستگاه ایکس‌ری کامیونی: تجهیز گمرک‌های مذکور به این دستگاه.

۱۴- مشکلات مرتبط با بازرسی‌های غیرمتعارف در مرزهای مشترک بخصوص ترکیه و جمهوری آذربایجان: تلاش در جهت حل این مشکل توسط نمایندگی‌های وزارت امور خارجه در آنکارا و باکو.

۱۵- مشکلات مربوط به دسترسی فعالان اقتصادی شمال کشور به سوریه با توجه به بسته بودن مرز بوکمال در مرز بین عراق و سوریه و همچنین مشکلات مربوط به عبور کالا از مسیر ترکیه به سوریه و به تبع آن، اجبار به ارسال از طریق مسیر دریایی بندرعباس به لاذقیه که با توجه به مسافت زیاد استان با جنوب کشور، عملاً رقابت با استان‌های جنوبی غیرممکن است: اعطای امتیاز و تخفیف‌های ویژه توسط راه‌آهن جمهوری اسلامی به استان‌های شمالی کشور برای ارسال کالا از طریق ریلی به بندرعباس.

۱۶- مشکلات مرتبط با پایانه مرزی بیله‌سوار با جمهوری آذربایجان به عنوان مرکز ثقل صادرات زمینی به جمهوری آذربایجان، فدراسیون روسیه و اتحادیه اوراسیا و معطلی کامیون‌های حامل اقلام صادراتی: تلاش در جهت حل این مشکل توسط نمایندگی‌های وزارت امور خارجه در مسکو و باکو.

۱۷- مشکلات مرتبط با پایانه مرزی بازرگان به عنوان مرز اصلی صادرات به ترکیه و اروپا و معطلی کامیون‌های حامل اقلام صادراتی: تلاش در جهت حل این مشکل توسط نمایندگی‌های وزارت امور خارجه در آنکارا و ارزوم.

مشکلات مرتبط با نقل و انتقال پول و مسائل بانکی ناشی از تحریم‌ها: تلاش و هماهنگی سفارتخانه‌ها جهت ایجاد شرایط برای تهاتر کالاهای صادراتی ایران.

۱- مشکلات مرتبط با اصل قانون رفع تعهدات ارزی: حذف قانون رفع تعهدات ارزی.

۲- مشکلات مرتبط با تغییرات متعدد در بخشنامه‌ها و مقررات رفع تعهد ارزی: در صورت ادامه اجرای این قانون، ثبات در مقررات و دستورالعمل‌های اجرایی آن.

۳- مشکلات مرتبط با اجرای قانون رفع تعهدات ارزی: در صورت ادامه اجرای این قانون، حل مشکلات مربوط به صادرات از محل ورود موقت، صادرات نمونه (سمپل) و صادرات کالاهای خاص که فروش آنها زمان‌بر است (مانند فرش و صنایع دستی).

۴- مشکلات مرتبط با چند نرخ بودن ارز: تک‌نرخ و واقعی کردن قیمت ارز و تعیین یک محل مشخص برای خرید و فروش ارز یعنی بانک مثل تمامی نقاط دنیا.

۵- رویکرد سیاسی سفارتخانه‌ها و نمایندگی‌های کشورهای گشایشی در این امر صورت گرفته است، ولی تغییر رویکرد از سیاسی به اقتصادی-تجاری لازمه اصلی تحرک دیپلماسی اقتصادی است.

۶- عدم وجود موافقتنامه‌های تجارت آزاد و حتی تجارت ترجیحی با اکثر کشورهای هدف صادراتی و ناکارآمدی موافقتنامه‌های تجارت ترجیحی موجود فعلی: رایزنی با مقامات دولتی کشورهای هدف صادراتی با حضور نمایندگان بخش خصوصی در جهت امضای موافقتنامه تجارت ترجیحی و تجارت آزاد و اصلاح موافقتنامه‌های تجارت ترجیحی موجود.

۷- عدم وجود پروازهای مستقیم از مراکز تجاری کشور به اکثر کشورهای هدف صادراتی؛ متأسفانه پروازها کمتر (در صورت برقراری) در تهران متمرکز شده و قطب‌های صنعتی-تجاری کشور از این امکان محروم مانده‌اند: تلاش در جهت برقراری خط پروازی مستقیم از قطب‌های صنعتی-تجاری کشور به کشورهای هدف صادراتی.

۸- مشکلات مرتبط با تغییرات متعدد در بخشنامه‌ها و مقررات صادراتی و صدور بخشنامه‌های خلق الساعه: ثبات در قوانین و بخشنامه‌های ابلاغی خصوصاً در مورد تجارت فرامرزی.

۹- ارزش‌گذاری غیر واقعی برخی اقلام صادراتی و ایجاد اشکال در انجام تعهد ارزی: بررسی کارشناسی دقیق در خصوص اصلاح قیمت‌های پایه صادراتی.

دیدگاه کارشناسی کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز
در مورد چالش‌های پیش‌روی بخش کشاورزی در سال ۱۴۰۳

کشاورزان گرفتار نبودن گردش سیستمی

سهند، سیلان و ایجاد کمربند سبز از بناب تا شبستر می‌تواند در برابر تهدیدات دریاچه ارومیه مانع شود و این مهم با مدیریت یکپارچه امکان‌پذیر است.

حسین کوهستانی؛ استاد دانشگاه تبریز و نایب رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز

• ناهماهنگی نهادی-مدیریتی بین واحدهای درون‌بخشی کشاورزی نظیر تعاون روستایی، منابع طبیعی، امور اراضی، دامپزشکی و... و برون‌بخشی با واحدهای مرتبط نظیر آب منطقه‌ای، وزارت صمت، بنیاد مسکن، وزارت کشور، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و...

• ناهماهنگی و عدم پشتیبانی بخش کشاورزی، توسط نهادهای بیرونی به‌ویژه قوه قضاییه، گمرکات کشور و فرمانداری‌ها.

• وجود قوانین و مقررات ناقص، متناقض و موازی مصوب شده برای بخش کشاورزی و روستایی

• نبود نگرش واحد و متمرکز در بخش کشاورزی و روستایی به عنوان مهمترین بخش تأمین‌کننده امنیت غذایی (باید در کتب آموزش و پرورش پررنگ شود، بخش تولید دارای تقدم باشد، به‌وسیله سایر بخش پشتیبانی شود و...)

• کاهش سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی به دلیل عدم توانایی رقابت با سایر بخش‌ها به‌ویژه صنعت و خدمات

بشیر جعفری، رئیس کمیسیون آب، کشاورزی و محیط زیست

• خشکسالی‌های پی‌درپی و کاهش بارندگی‌ها، در کنار گسترش سطح کشت در بخش کشاورزی طی سال‌های گذشته به قطع حق‌آبه دریاچه ارومیه منجر شده و همچنان بزرگ‌ترین تهدید طی سال آینده و سال‌های آینده خواهد بود.

• صادرات محصولات کشاورزی و واردات نهادهای بخش کشاورزی و فرآوری محصولات کشاورزی با وضعیت کنونی تمرکز مدیریت در کشور برای تولیدکنندگان اقتصادی نخواهد بود، بنابراین باید مدیریت یکپارچه برنامه‌محور در سطح استان برای تقویت صادرات، واردات، فرآوری، حمل‌ونقل، گمرک، دریافت گواهی بهداشتی، به‌ویژه اجرای کشاورزی قراردادی، بازاریابی و بازاریابی صورت گیرد. بدون مدیریت یکپارچه دستیابی به این اهداف امکان‌پذیر نیست.

• ادامه مهاجرت روستاییان به کلان‌شهرها که به حاشیه‌نشینی منتهی می‌شود، از دیگر تهدیدها و چالش‌هایی است که به دلایلی همچون درآمد ناکافی و بی‌توجهی دولت به کسب و کارهای مکمل به‌وجود می‌آید. این در حالی است که احیای دامداری‌های سنتی یا اجرای طرح "هر روستا یک محصول" و ایجاد زنجیره ارزش، می‌تواند به خروج استان از این چالش‌ها کمک کند.

• در نهایت احیای جنگل‌های ارسباران، احیای مراتع

دیدگاه کارشناسی کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق تبریز
در مورد چالش‌های سال ۱۴۰۳

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
تبریز
Tabriz Chamber of Commerce, Industry, Mines & Agriculture

چالش‌های مالیاتی فعالان اقتصادی استان

متفاوت برای مؤدیان مالیاتی که انجام آن‌ها موجب تحمیل هزینه‌های مضاعف و اتلاف وقت فعالان اقتصادی می‌شود.

مالیات بر ارزش افزوده:

- اساسی‌ترین چالش در بخش فوق، برای فعالان اقتصادی، عدم التزام به موقع پرداختی مؤدیان از محل ارزش افزوده و عدم پرداخت جریمه تأخیر از سوی سازمان به مؤدیان مالیاتی است.
- افزایش مجدد یک درصد مالیات بر ارزش افزوده در قانون بودجه سال ۱۴۰۳.
- عدم رسیدگی به موقع به مالیات دوره‌های ارزش افزوده.

غلامرضا شریفی؛ مشاور مالیاتی کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق تبریز

مالیات‌های مستقیم:

- افزایش بی‌رویه مالیاتی استان در قوانین بودجه سالانه و انتقال فشار مالیاتی به فعالان اقتصادی استان اعم از تولیدی و تجاری.
- نحوه رسیدگی به دفاتر، اسناد و مدارک مؤدیان توسط مأموران مالیاتی به‌طور سلیقه‌ای. (مخصوصاً در رابطه با تعیین ارزش منصفانه)
- اعمال فشار بر فعالان اقتصادی مبنی بر نگرارش توافقی مالیات قبل از صدور برگ تشخیص که این موضوع حق اعتراض را از مؤدیان مالیاتی در مراحل بعدی سلب می‌کند.
- عدم ساماندهی وضعیت محیطی هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی موجب نارضایتی مؤدیان و نمایندگان بند ۳ موضوع ماده ۲۴۴ قانون م-م شده است.
- اعلام سامانه‌های جدید و خلق الساعه و تکالیف

دیدگاه کارشناسی کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز
در مورد چالش‌های پیش‌رو در سال ۱۴۰۳

صادرات فرش تحت تاثیر نرخ تسعیر ارز

و افغانستان که از واردکنندگان عمده کالا از ایران هستند، در حاله‌ای از ابهام است که باید در کمیسیون‌های مشترک همکاری اقتصادی با این کشورها تصمیمات مؤثری گرفته شود.

نرخ تورم و نرخ سود بانکی در سال ۱۴۰۳ نیز از چالش‌های اقتصادی پیش‌روی دولت و بخش خصوصی است.

روش‌های مقابله با ایران‌هراسی نیز از موضوعاتی است که باید به‌صورت جدی مورد توجه قرار گیرد. تعیین تکلیف نحوه پیمان‌سازی جهت کالاهای صادراتی و بخصوص فرش از دیگر چالش‌های پیش‌رو در سال ۱۴۰۳ است.

مهمترین چالش سال ۱۴۰۳ نرخ تسعیر ارز است که می‌تواند تأثیر بسزایی در صادرات و واردات کشور داشته باشد. چالش بعدی مربوط به نحوه اخذ مالیات بر درآمد و ارزش افزوده است که با توجه به سیاست‌های جدید دریافت مالیات در بودجه سال ۱۴۰۳ می‌تواند بحران‌هایی را برای فعالان اقتصادی به وجود آورد. نقل و انتقال ارز برای خرید کالاهای وارداتی و همچنین دریافت ارز برای کالاهای صادراتی با توجه به تحریم‌های ظالمانه موجود و محدودیت‌های به‌وجود آمده جدید، در کشورهای همسایه از بحران‌های سال آتی خواهد بود. همچنین نحوه همکاری تجاری با کشورهای همسایه، به‌خصوص کشورهای روسیه، عراق

گفتگوی نشریه اتاق تبریز با فعالان اقتصادی استان

هفت سین چالش‌های صنایع در سال ۱۴۰۳

در آستانه ورود به سال ۱۴۰۳، همچنان شاهد افزایش قدرت‌نمایی تورم در کشور هستیم. این روزها نرخ ارز دوباره در حال اوج‌گیری است و مشخصاً تبعات آن طی ماه‌های آتی بیشتر بروز خواهد کرد. نکته تأسف بار اینکه نه تنها تمامی مشکلات موجود در حوزه اقتصاد و تولید همچنان پابرجا است، بلکه احتمال بزرگ‌تر شدن لیست چالش‌های بخش خصوصی و فعالان اقتصادی در این شرایط محسوس است. جواب این سوال که چالش‌های پیش‌روی صنعت در سال ۱۴۰۳، بیشتر شامل چه مواردی می‌شود، در گفتگوی تعدادی از فعالان بخش خصوصی استان با نشریه اتاق تبریز به اشتراک گذاشته شده است.

گفتگو: فرانک نوروزی

است که در صورت تحقق این امر در درازمدت، دولت از محل صرفه‌جویی انرژی و تولید قطعه با قیمت تمام‌شده‌ی پایین‌تر و باکیفیت‌تر، سود سرشاری را خواهد برد. در مسیر اجرای صحیح این فرآیند، انجمن ماشین‌سازان و قطعه‌سازان خودروی استان با سرمایه اجتماعی ۳۰ ساله، می‌تواند به‌عنوان مشاور امین عمل کند.

فرسودگی ماشین‌آلات صنعت قطعه‌سازی، تهدیدی جدی

بهراد فرشاد؛ رئیس هیئت مدیره انجمن سازندگان ماشین، قطعه و مجموعه‌های صنعتی و خودرویی آذربایجان شرقی

انتظار افزایش قیمت مواد اولیه و رکود شدید بازار

علیرضا جباریان‌فام؛ رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان کفش آذربایجان شرقی

با توجه به شرایط موجود، برای سال پیش‌رو، انتظار افزایش قیمت مواد اولیه و شدت یافتن رکود بازار را داریم. همچنین کمبود نیروی کار ماهر و نیمه‌ماهر و فرسودگی ماشین‌آلات و تجهیزات نیز به‌شدت موجب نگرانی است. برای رهایی از این وضع، نیازمند حمایت برای دستیابی به بازارهای منطقه‌ای و جهانی هستیم، چراکه رقبای ما در عرصه جهانی حضور پررنگی دارند ولی ما نمی‌توانیم به‌دلیل تحریم‌های بین‌المللی آزادانه عمل کنیم.

ما همچنین نیازمند حضور مستمر در کشورهای هدف هستیم، اما تامین هزینه‌های هنگفت شرکت در نمایشگاه‌های خارج از کشور برای شرکت‌های ایرانی، اصلاً آسان نیست. در این راستا دولت می‌تواند با انجام حمایت‌های مالی و معنوی، بخش خصوصی را برای حضور در عرصه بین‌المللی توانمندتر کند.

فرسوده بودن، قدیمی بودن و مصرف بالای انرژی ماشین‌آلات موجود در صنعت قطعه‌سازی استان، باعث کاهش تولید در مقیاس انبوه شده است. در نتیجه با افزایش قیمت تمام‌شده محصول، واحد تولیدی امکان رقابت در بازار را از دست می‌دهد و به‌مرور زمان واحد تولیدی در مسیر تعطیلی قرار می‌گیرد، به‌طوری‌که طبق آمارهای غیررسمی، سهم بازار قطعه‌سازان استان در تولید قطعات کارخانجات ایران خودرو و سایپا حدود پنج درصد و در تولید قطعات شرکت تراکتورسازی حدود ۶۰ درصد است.

اما در سال ۱۴۰۳ با توجه به افزایش قیمت تمام‌شده محصول برای واحدهای تولیدی از یک طرف و اعمال سیستم انقباضی شدید بانک‌ها به‌خصوص در استان آذربایجان شرقی از طرف دیگر و همچنین افزایش تولید و نیاز شدید خودروسازان و کارخانجات منطقه از جمله تراکتورسازی به قطعات خودرو، واحدهای تولیدی مجبور به استفاده بیش‌ازحد از خطوط فرسوده خود شده‌اند و این امر منجر به استهلاک شدید دستگاه‌ها و تجهیزات تولیدی شده است.

با توجه به حاشیه سود پایین صنعت قطعه‌سازی و گران‌قیمت بودن خطوط تولید، برای نوسازی خطوط تولید این صنعت، نیاز به اعطای تسهیلات کم‌بهره و بلندمدت

چند چالش اصلی در صنعت چوب و سلولزی در ایران عبارتند از:

۱. کمبود مواد اولیه: کاهش جنگل‌ها و محدودیت در تأمین چوب، می‌تواند منجر به کاهش تولید و افزایش قیمت مواد اولیه شود.

۲. فناوری و تجهیزات قدیمی: بسیاری از کارخانجات در ایران از تجهیزات قدیمی استفاده می‌کنند که باعث کاهش کارایی و کیفیت محصولات می‌شود.

۳. محیط زیست و حفاظت از منابع طبیعی: تخریب جنگل‌ها و نبود استانداردهای حفاظت محیط‌زیست می‌تواند منجر به مشکلات زیست‌محیطی و تنش بر منابع طبیعی شود.

۴. رقابت بین‌المللی: صنایع چوب و سلولزی ایران با کشورهایی در حال رقابت است که از تکنولوژی بالایی برخوردارند و هزینه‌های تولیدشان کمتر است، اما در ایران چنین شرایطی حاکم نیست و همین امر می‌تواند باعث کاهش صادرات و افزایش واردات شود.

۵. نیروی کار ماهر و کارآمد: کمبود نیروی کار متخصص و ماهر در بخش صنعت چوب و سلولزی، می‌تواند به مشکلات تولید و کیفیت محصولات منجر شود.

چندین عامل می‌تواند به کمبود نیروی کار ماهر در صنعت چوب و سلولزی منجر شود که عبارتند از:

۱. کمبود آموزش نیروی متخصص: نبود برنامه‌های آموزشی مناسب و کافی برای توسعه مهارت‌های موردنیاز در این صنعت، می‌تواند به کاهش نیروی کار ماهر منجر شود.

۲. جذابیت شغلی: نبود جذابیت شغلی و شرایط کاری مناسب می‌تواند باعث عدم جذب نیروی کار ماهر و با تجربه شود.

۳. مهاجرت نیروی کار: برخی از نیروهای ماهر ممکن است به دلیل فرصت‌های شغلی بهتر یا شرایط زندگی بهتر به کشورهای دیگر مهاجرت کنند.

۴. رشد صنعت‌های دیگر: رشد صنایع دیگری مانند فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) می‌تواند به جذب نیروی کار ماهر از صنایع سنتی مانند صنعت چوب و سلولزی کمک کند.

۵. نبود تکنولوژی‌های نوین: عدم به‌روزرسانی و استفاده از تکنولوژی‌های نوین می‌تواند باعث عدم جذب نیروهای ماهر به صنعت چوب و سلولزی شود.

برخی از راهکارهای ممکن برای مواجهه با کمبود نیروی کار ماهر در صنعت چوب و سلولزی عبارتند از:

۱. ارتقاء آموزش و مهارت‌ها: ایجاد برنامه‌های آموزشی و توسعه مهارت‌های موردنیاز در همکاری با صنعت و دانشگاه‌ها.

۲. تشویق به ایجاد اشتغال: ارائه تسهیلات و تشویق به ایجاد شرکت‌ها و کارخانه‌های جدید در صنعت چوب و سلولزی.

چالش‌های سیاست‌گذاری و نظارتی بخش کشاورزی در ایران

علیرضا پورآقابالایی، رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصولات کشاورزی استان

بخش کشاورزی در ایران با چالش‌های مهمی مواجه است که رشد و سودآوری آن را محدود می‌کند. این چالش‌ها شامل کمبود آب، تخریب زمین، فقدان فناوری‌ها و زیرساخت‌های مدرن، محدودیت‌های مالی، چالش‌های سیاست‌گذاری و نظارتی و دسترسی به بازار و موانع تجارت بین‌المللی است.

برای مقابله با این چالش‌ها، دولت ایران می‌تواند سیاست‌ها و ابتکارات متعددی را اجرا کند. این‌ها شامل سرمایه‌گذاری در دستگاه‌های آبیاری مدرن برای رسیدگی به کمبود آب، ترویج شیوه‌های مدیریت پایدار زمین برای مبارزه با تخریب زمین، دسترسی به تجهیزات و ماشین‌آلات مدرن، توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل و ذخیره‌سازی، فراهم کردن دسترسی به اعتبار و تأمین مالی برای کشاورزان، ساده‌سازی فرآیندهای نظارتی و ترویج قراردادهای تجاری بین‌المللی برای افزایش دسترسی به بازار می‌شود.

با وجود چالش‌های پیش‌روی این صنعت، چشم‌انداز آینده بخش کشاورزی در ایران امیدوارکننده است. این کشور دارای آب‌وهوای مطلوبی برای کشاورزی است و علاقه فزاینده‌ای به توسعه صنعت از طریق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و ابتکارات دولتی وجود دارد. صنعت کشاورزی در ایران با سیاست‌ها و سرمایه‌گذاری‌های صحیح، این پتانسیل را دارد که به سهم عمده‌ای در اقتصاد و امنیت غذایی کشور تبدیل شود.

کمبود مواد اولیه و نیروی انسانی ماهر، از چالش‌های صنعت چوب و سلولزی

امیر نراقی، رئیس کانون انجمن‌های صنفی کارفرمایان استان آذربایجان شرقی

۳. بهبود شرایط کاری: ایجاد شرایط کاری جذابتر و بهبود شرایط کاری و اجتماعی می‌تواند باعث جذب و نگهداشت نیروی کار ماهر شود.

۴. توسعه تکنولوژی و اتوماسیون: بهره‌گیری از تکنولوژی‌های نوین و اتوماسیون در فرآیندهای تولید می‌تواند باعث افزایش بهره‌وری و کاهش وابستگی به نیروی کار ماهر شود.

۵. توسعه بازار کار: ایجاد برنامه‌ها و سیاست‌هایی برای توسعه بازار کار و جلب سرمایه‌گذاری در صنایع مختلف می‌تواند به افزایش اشتغال و جذب نیروی کار ماهر کمک کند.

رونق تولید و رشد اقتصاد تنها راه حل مشکلات کشور

جلیل نواده ابادز؛ رئیس هیئت مدیره گروه صنعتی پارس ساختار

متأسفانه بخش تولید دارای مشکلات و معضلات مختلفی است که این موضوع باعث می‌شود تا رفق تولید و تولیدکننده گرفته شود، از این رو لازم است تا مسئولان تمام تلاش خود را در زمینه رفع موانع تولید و تحقق جهش تولید به کار بگیرند، چرا که تنها راه حل مشکلات کشورمان رونق تولید و رشد اقتصادی است.

در چند سال گذشته رهبر معظم انقلاب در زمینه رفع موانع تولید مطالب مهمی مطرح کرده‌اند که مسئولان باید این دیدگاه‌ها را در جهت رونق و حمایت از تولید مورد توجه قرار دهند. حمایت به معنی برداشتن موانع و یکی از این موانع، وجود قوانین و مقررات دست و پاگیر و خلق الساعه است، به نحوی که برخی از قوانین در راستای تسهیل راه تولید و تولیدکننده است و در برخی موارد متضاد و نقض کننده یکدیگر هستند که باعث سردرگمی تولیدکنندگان شده است.

سرمایه‌گذاری در کشور ما سال‌ها است که دچار اختلال شده و باید در این زمینه اهتمام ورزیده شود، در حالی که تولیدکننده برخی اوقات به جای هفت‌خوان باید ۷۰ خوان را بگذرانند و این موارد باعث شده که نرخ سرمایه‌گذاری به نرخ استهلاک منفی شده و این یک فاجعه است. دولت و مجلس بایستی به کاهش عوامل بازدارنده تولید از جمله پیامدهای ناشی از دستورالعمل‌ها و قوانین دست و پاگیر تولید کمک کنند، چرا که میزان درآمد

و هزینه فعالان اقتصادی در بخش‌های گوناگون از جمله صنعت همخوانی نداشته باشد و این خود موجب وقفه در چرخش روند تولید است.

یکی دیگر از چالش‌های تولیدکنندگان که در سال ۱۴۰۲ با آن دست‌وپنجه نرم کردند، تأمین سرمایه در گردش بر اساس سیاست انقباض مالی دولت برای مهار تورم بود. این سیاست‌ها، لطمه سنگینی به ورود جریان نقدینگی در بخش صنعت و تجارت وارد کرد و بخش‌های مختلف صنعت و تجارت آسیب‌های جدی دید.

کمیود نقدینگی، دیگر چالشی است که در شش ماهه دوم بیشتر محسوس بود و همه شرکت‌ها را هم گرفتار کرد. ناتوانی بنگاه‌ها در تأمین نیازهای خود در حوزه منابع مالی، موجب شده که فعالان اقتصادی با کمتر از ۵۰ درصد از ظرفیت اسمی خود کار کنند. کاهش ظرفیت اسمی، فشار مضاعفی به بنگاه‌ها می‌آورد، چرا که هزینه‌های سربار را نسبت به هر واحد تولید محصول یا خدمت افزایش می‌دهد. بنگاه‌ها برای ادامه حیات و پیشرفت، به‌خصوص در آنجایی که مسئله قیمت‌گذاری دستوری یا نوعی از قیمت‌گذاری دستوری بر صنایع حاکم است، نیاز به نقدینگی دارند. وضعیت صنعت، به‌ویژه صنایع کوچک و متوسط خصوصی خالص که برای اداره امور خود، دسترسی به منابعی غیر از منابع بانکی ندارند، ناهنجار است.

نوسانات نرخ ارز نیز در این بین تولیدکنندگان را دچار آسیب‌های فراوانی کرده است که ثبات آن می‌تواند مانع از بروز مشکلات بیشتر شود. درخواست بخش کسب‌وکار، ثبات نرخ ارز با هر قیمتی که سیاست‌گذاران تصمیم بگیرند، است؛ زیرا فقط در این شرایط است که فعالان اقتصادی از جمله تجارت و تولید می‌توانند برای فعالیت‌های خود برنامه‌ریزی کنند.

از سوی دیگر قطعی برق در فصول گرم و قطعی گاز در فصول سرد سال، مشکلات بسیاری را برای صنایع و کسب‌وکارها ایجاد می‌کند و خسارت مالی سنگینی را به آن‌ها تحمیل می‌کند. خسارت‌هایی که فقط به کاهش تولید و تعطیلی موقت کارخانه‌ها محدود نمی‌شود و در بعضی از مواقع همراه با خسارت سنگین به تجهیزات و زیرساخت‌های تولید است. به‌طور کلی تعطیلی صنایع بزرگ ایران به‌شدت به اقتصاد کشور آسیب می‌زند؛ این تعطیلی‌ها باعث کاهش تولید و در نتیجه کاهش درآمد و افزایش بیکاری می‌شود. همچنین تعطیلی صنایع بزرگ می‌تواند باعث کاهش صادرات و افزایش واردات شود که این امر منجر به کاهش تراز تجاری کشور می‌شود. هرچند خسارتی که به صنایع وارد می‌شود، بسته به نوع و اندازه صنایع متفاوت است اما با توجه به اهمیت صنایع بزرگ در تولید و اشتغال‌زایی، حتی یک درصد کاهش تولید نیز می‌تواند تأثیرات جدی بر روی اقتصاد کشور داشته باشد.

نگاهی به اقدامات اقتصادی طی ۴۵ سال اخیر

ضرورت ابهام‌زدایی از نظام اقتصادی و وحدت سیاست‌گذاری در اقتصاد ایران

محمدباقر بهشتی
استاد اقتصاد دانشگاه تبریز

علی‌رغم گذشت ۴۵ سال از پیروزی انقلاب اسلامی، هنوز نظام اقتصادی ایران با ابهامات زیادی مواجه است. اصل ۴۴ قانون اساسی، اقتصاد را دولتی دیده است، ولی سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی (که به دنبال فروپاشی نظام سوسیالیستی در ۱۹۹۱ و تشکیل سازمان تجارت جهانی در ۱۹۹۵ ابلاغ شد)، حداکثر سهم دولت در اقتصاد را ۲۰ درصد تعیین کرده است.

پس از پذیرفتن نظام اقتصاد آزاد در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵، در مرحله محدود کردن وسعت بخش دولتی و واگذاری مالکیت‌های دولتی به بخش خصوصی، انحرافات فراوانی صورت گرفت و به‌جای خصوصی‌سازی، اقتصاد کشور به نهادهای شبه‌دولتی سپرده شد که این اقدام به‌جای شفافیت، بر ابهام نظام اقتصادی افزود. یکی از ابعاد عدم شفافیت اقتصاد ایران، نبود وحدت سیاست‌گذاری در اقتصاد است. بخش قابل‌توجهی از اقتصاد، فراتر از حوزه اقتدار قوه مجریه است و در درون قوه مجریه هم هماهنگی لازم بین نهادهای تصمیم‌گیر وجود ندارد.

نتیجه پژوهش‌ها نشان می‌دهد که ریشه بسیاری از معضلات اقتصادی کشور از عواملی مانند: مشخص نبودن نظام اقتصادی و ابهام در دولتی یا آزاد بودن آن، عدم اقتدار دولت در مورد سیاست‌گذاری برای کل اقتصاد کلان کشور، بی‌ثبات بودن سیاست‌های اقتصادی، نادیده گرفته شدن دیپلماسی اقتصادی در روابط بین‌المللی، ضعف بخش خصوصی و اعتقاد ضعیف به خصوصی‌سازی

اقتصاد، نشأت می‌گیرد. اگر جامعه در مسیر توسعه باشد، نه انقلابی رخ می‌دهد و نه کودتایی صورت می‌گیرد. بنابراین رخ دادن انقلاب اسلامی، به معنی آن بود که کشور ایران در دوره قبل از انقلاب در مسیر توسعه قرار نداشت. نظام اقتصادی حاکم در دوره قبل از انقلاب، نظامی بود با مقررات اقتصاد سرمایه‌داری، هرچند بسیاری از اندیشمندان معتقدند که به دلایل تاریخی، ایران وارد دوران سرمایه‌داری (صنعتی) نشده است. (علمداری، ۱۳۸۹، صص ۲۶۲-۲۴۹) هرچند در دوره قبل از انقلاب وضعیت متغیرهای تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی مناسب بود، با این حال به دلیل نامتعادل‌تر بودن توزیع درآمد، درصد کمی از مردم، از رشد اقتصادی بهره‌مند بودند. بنابراین، عملکرد اقتصادی در این دوره، رضایت عمومی را همراه نداشت. از طرف دیگر، همسایگی ایران با کشور سوسیالیستی شوروی و رسوخ اندیشه‌های توده‌پسند نظام اقتصاد سوسیالیستی و شعارهای جذاب آن در مخالفت با نظام سرمایه‌داری، توأم با نامشخص بودن جایگاه اقتصاد در شعارهای انقلاب اسلامی، نظام جمهوری اسلامی را به سمت دولتی کردن اقتصاد سوق داد و برای همین است که در تدوین قانون اساسی، اصلی به نام اصل ۴۴ نقش بست که تقریباً اغلب اقتصاد را در بخش دولتی دیده بود و تنها بخش اندکی از اقتصاد را به بخش تعاونی و قسمت باقیمانده آن را هم از آن بخش خصوصی دانسته بود. (اصل ۴۴ قانون اساسی) بنابراین، تا زمان فروپاشی شوروی در ۱۹۹۱ و تشکیل

سازمان تجارت جهانی در ۱۹۹۵ و حاکمیت نظام اقتصاد آزاد در جهان، تصمیم‌گیرندگان اقتصادی کشور دید منفی نسبت به نظام اقتصاد سرمایه‌داری داشتند و اقتصاد کشور را با توسل به درآمد متمرکز نفت، به شیوه دولتی اداره می‌کردند. برای روشن شدن ابهام نظام اقتصادی کشور، عملکرد اقتصادی ۴۵ ساله را به تفکیک چند دوره زیر مورد بررسی قرار می‌دهیم.

جنگ تحمیلی: دخالت دولت در اقتصاد دوره ۱۳۶۷-۱۳۵۷ (دوره انقلاب و جنگ و تبیین ویژگی‌های جمهوری اسلامی)

انقلاب اسلامی که در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ به پیروزی رسید، نهادهای نظام شاهنشاهی را زیر سؤال برد، به‌طوری‌که با ایجاد چندین نهاد جدید بر آن شد تا نهادهای کارآمد به وجود آورد. در این راستا:

الف- کمیته‌های انقلاب اسلامی، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تأسیس شدند تا نیروهای انتظامی (شهرداری، ژاندارمری و مرزبانی) و ارتش را کارآمد سازند. ب- از طریق مصادره اموال و املاک وابستگان دربار شاهنشاهی، نهاد بنیاد مستضعفین تشکیل شد.

ج- برای عمران و آبادی روستاها دو نهاد جهاد سازندگی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی به وجود آمد. د- به‌منظور حمایت از مستمندان و خانواده شهدا و دیگر ایثارگران، دو نهاد کمیته امداد امام خمینی و بنیاد شهید به وجود آمد.

و- نهادهای قضایی جدید مانند دادگاه انقلاب و دادگاه ویژه روحانیت تشکیل شدند.

کل کشور تا استقرار ارکان جمهوری اسلامی در ۷ خرداد ۱۳۵۹ زیر نظر شورای انقلاب اسلامی اداره می‌شد. در اندیشه اداره جامعه در قانون اساسی جمهوری اسلامی که در ۱۱ و ۱۲ آذر ماه سال ۱۳۵۸ (در ۱۲ فصل شامل ۱۷۵ اصل) طی فرمانده عمومی به تصویب رسید، یک فصل (فصل چهارم شامل ۱۳ اصل در برگیرنده اصل‌های ۴۳ لغایت ۵۵) به اقتصاد و امور مالی اختصاص یافته است.

در قانون اساسی تغییرات اساسی در نظام اجتماعی و سیاسی مطرح شده است که طبق بند ۱۰ اصل سوم آن دولت مکلف است، نظام اداری صحیح ایجاد کند و تشکیلات غیر ضرور را حذف کند. (معاونت حقوقی ریاست جمهوری، ۱۳۹۵، ص ۴۳)

براساس قانون اساسی و برداشت دولتی بودن اقتصاد اسلامی، در سال ۱۳۵۹ همه بانک‌ها، مدارس و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و شرکت‌های بیمه دولتی شدند و در نتیجه آن قلمرو دولت گسترده‌تر شد، به‌طوری‌که تعداد کارکنان بخش عمومی که در سال ۱۳۵۵ برابر ۱/۷ میلیون نفر بود، در سال ۱۳۶۵ به ۳/۴ میلیون نفر رسید، در حالی که در مدت این ۱۰ سال تعداد جمعیت کشور از ۳۳/۷ میلیون نفر به ۴۹/۴ میلیون

افزایش یافت که بیانگر ۱/۵ برابر شدن آن است. در دوره ۱۳۶۵-۱۳۵۵ بُعد کارگاه‌ها از ۱۶/۹ نفر به ۵/۵ نفر تقلیل یافت و سهم کارکنان مستقل از ۳۱/۹ درصد به ۳۹/۹ درصد افزایش یافت. (بهشتی، ۱۳۹۵، صص ۳۱۹-۳۱۴) که بیانگر افت کارهای جمعی و رشد انزوایی و کاهش اعتماد به دیگران است.

در این دوره که با آغاز جنگ تحمیلی همزمان بود، دخالت دولت در اقتصاد به‌مراتب از اصل ۴۴ قانون اساسی فراتر رفت و علاوه بر ایجاد نهادهایی مانند ستاد اجرایی فرمان امام و تصویب قوانین اقتصادی مرتبط با اصلاحات ارضی، صنعت و زمین، دولت با حضور در عرصه‌های تربیت‌بدنی و هتلداری، عرصه را بر بخش خصوصی تنگ کرد. در این راستا باشگاه‌های تیم‌داری ایجاد کرد و مهمانسراها و هتل‌های فراوانی در سراسر کشور راه انداخت. پس از ملی شدن همه ۳۶ بانک قبل از انقلاب، قانون بانکداری اسلامی بدون ربا از سال ۱۳۶۲ به مرحله اجرا درآمد. اجرای این قانون به‌صورت شکلی، مشکل ورشکستگی بانک‌ها را برطرف کرد، اما نرخ کارمزد بانکی را تقلیل نداد.

در دوره ۱۳۶۷-۱۳۵۷ جایگاه نهاد برنامه‌ریزی و بودجه زیر سؤال رفت. با تغییر نام سازمان برنامه‌بودجه به وزارت برنامه‌بودجه کارایی آن کاهش پیدا کرد و بوروکراسی اداره امور برنامه‌ریزی و بودجه‌ریزی طولانی گشت. در این دوره تلاش فراوان شد با نام‌گذاری سال ۱۳۶۰ به نام «سال برنامه اولین برنامه توسعه» در دوران بعد انقلاب تهیه شود. این تلاش در سال ۱۳۶۲ به تهیه و تقدیم لایحه برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی منجر شد، اما مجلس آن را مسکوت گذاشت. هزینه‌های جنگ تحمیلی سهم قابل توجهی از اقتصاد کشور را به خود اختصاص داد و در نتیجه آن تولید ناخالص داخلی از رقم ۳۶۸۳۶۹۵ میلیارد ریال در سال ۱۳۵۷ به ۲۵۳۱۳۶۸ میلیارد ریال (به قیمت ثابت ۱۳۹۰) در سال ۱۳۶۷ رسید که نشانگر افت ۳۸/۳۵ درصدی در کل دوره و ۶۸/۳ درصدی در هر سال است.

اگر در طول ۴۵ سال در زمینه اقتصاد موفقیت قابل قبولی نداریم، باید در کلیه سیاست‌های اقتصادی بازنگری کنیم و گرنه، ادامه راه با اعمال سلیقه در علم اقتصاد مشکلات جامعه ما را حل نخواهد کرد.

تبدیل شد و نیروی انتظامی از ادغام کمیته انقلاب اسلامی، شهربانی، ژاندارمری و مرزبانی تشکیل یافت. علاوه بر این برخی از نهادها مانند کمیته امداد امام خمینی، ساختاری مشابه ادارات دولتی یافت و اداره کل کمیته امداد در استان‌ها تشکیل شد. به عبارت دیگر، نهادهای انقلابی که با هدف اصلاح نظام اداری و اجرایی به وجود آمده بودند خود به شکل ادارات کلاسیک دولتی درآمدند. در دوره ۱۳۷۸-۱۳۶۸ تولید ناخالص داخلی (به قیمت ۱۳۹۰) از ۲۹۷۷۱۱۷ میلیارد ریال به ۴۲۷۸۵۳۷ افزایش یافت که رشد ۴۳/۷ درصد را در ده سال و ۴/۱۱ درصد در هر سال را نشان می‌دهد.

دوره ۱۳۸۳-۱۳۷۹ (تلاش در اصلاح نظام اداری و اجرایی و تغییر نگرش‌های برنامه‌ریزی)

الف- برنامه سوم که از ابتدای سال ۱۳۷۹ به مورد اجرا درآمد، از لحاظ شکل، با برنامه‌های گذشته تفاوت چشمگیری دارد، زیرا در این قانون بیشتر به کیفیات پرداخته شده و از لحاظ کمی فقط دو جدول مختصر در برنامه وجود دارد که یکی جدول تعداد کارکنان دولت در سال‌های برنامه و دیگری پیش‌بینی درآمد حاصل از فروش نفت در سال‌های برنامه است. در واقع توجه برنامه سوم به سه موضوع اصلاح ساختار اداری و کاهش تصدی‌گری دولت، رقابتی کردن اقتصاد و ایجاد اشتغال معطوف شده بود و جهت کاهش تصدی‌های دولت واگذاری‌هایی را به شوراها و سازمان‌های اسلامی و دستگاه‌های محلی (ماده ۱۳۷) و شهرداری‌ها (ماده ۱۳۶) پیش‌بینی کرده بود. (سازمان برنامه‌بودجه ۱۳۷۹)

در طول برنامه سوم (۱۳۸۳-۱۳۷۹) و در راستای اصلاح نظام اداری تعدادی از وزارتخانه‌ها در هم ادغام شدند و تلاش شد، شعب متعدد استانی برخی وزارتخانه‌ها در یک سازمان مجتمع شوند. در این راستا از تجمع سازمان برنامه‌بودجه با سازمان امور اداری و استخدامی کشور، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به‌وجود آمد. وزارتخانه‌های صنایع، صنایع سنگین و معادن و فلزات یکی شدند و سازمان صنعت و معدن تشکیل شد. از جمع شدن وزارتخانه‌های جهاد سازندگی و کشاورزی، وزارت جهاد کشاورزی به وجود آمد. در دوره برنامه سوم تولید ناخالص داخلی از ۴۵۰۸۱۷۲ میلیارد ریال در سال ۱۳۷۹ (به قیمت ۱۳۹۰) به ۵۴۴۰۷۳۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۳ افزایش پیدا کرد که بیانگر ۲۰/۷ درصد رشد در ۵ سال و ۳/۸۳ درصد در سال است.

ب- قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی در سال ۱۳۸۱

این قانون ۲۴ سال بعد از انقلاب با کش و قوس‌های فراوان به تصویب رسید. در این قانون سرمایه‌گذاری‌هایی که منشأ خارجی داشته باشد، اعم از این که توسط شخص حقیقی یا حقوقی ایرانی یا خارجی انجام شود، مورد تشویق و حمایت قرار گرفته (ماده یک قانون) و تضمین شده

دوره ۱۳۷۸-۱۳۶۸ (دوره بازسازی خرابی‌ها و تشکیک در اقتصاد دولتی)

الف- با پذیرش قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت توسط ایران جنگ تحمیلی در تیر ۱۳۶۷ به پایان رسید. بلافاصله موضوع بازسازی خرابی‌های جنگ در اولویت قرار گرفت. در این راستا برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (۱۳۷۲-۱۳۶۸) در بهمن ۱۳۶۸ به تصویب مجلس رسید. برجسته‌ترین اهداف این برنامه، بازسازی، تقویت ظرفیت‌های دفاع، رشد اقتصادی و اصلاح سازمان مدیریت اجرایی و قضایی کشور بود. (سازمان برنامه‌بودجه، ۱۳۶۸ ص ۲۵۹)

ب- اصلاح قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۶۸

قانون اساسی در ۲۸ تیر ۱۳۶۸ اصلاح شد. در اصلاحات انجام شده، تعداد اصول قانون اساسی از ۱۷۵ به ۱۷۷ اصل افزایش یافت. اصلاحات مهم عبارتند از: ۱- ادغام نخست‌وزیری و ریاست جمهوری (فصل نهم)

۲- تغییر شرایط و اختیارات رهبری (اصل ۱۰۹ و اصل ۱۱۰)

۳- انتقال برخی اختیارات شورای عالی قوه قضاییه به رئیس قوه قضاییه

۴- رسمی کردن مجمع تشخیص مصلحت نظام (اصل ۱۱۲)

۵- تغییر نام مجلس از مجلس شورای ملی به مجلس شورای اسلامی (اصل ۶۲)

۶- دادن مسئولیت امور اداری و استخدامی، و امور برنامه‌بودجه به رئیس جمهور (اصل ۱۲۶)

۷- تغییر نحوه بازنگری قانون اساسی (اصل ۱۷۷)

ج- برنامه دوم که با یک سال وقفه از سال ۱۳۷۴ به مورد اجرا گذاشته شد، تقریباً ادامه برنامه اول بود. هدف- های اساسی آن رشد اقتصادی، تقویت بنیه دفاعی و توسعه صادرات بود. (سازمان برنامه‌بودجه، ۱۳۷۵ صص ۱۳-۱۴)

در این دوره جهاد سازندگی به وزارت جهاد سازندگی

برنامه پنجم یک سال به تأخیر افتاد و علیرغم پیگیری مجلس شورای اسلامی، برنامه پنجم (۱۳۹۴-۱۳۹۰)، باکیفیت پایین به قانون تبدیل شد. با توجه به بینش غیر برنامه‌ای حاکم بر دولت‌های وقت، عملکرد دو برنامه چهارم و پنجم را نمی‌توان هم راستا با اهداف چشم‌انداز دانست.

ب- سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی که تغییر فاحش دیدگاه اقتصادی نظام در مورد اقتصاد بود، در سال‌های ۱۳۸۴ (بند الف و ب) و سال ۱۳۸۵ (بقیه بندها) ابلاغ شد. اگر این سیاست‌ها درست اجرا می‌شد، سهم دولت در اقتصاد به ۲۰ درصد تقلیل می‌یافت، لکن به دلیل غلبه دیدگاه دولتی دیدن اقتصاد اغلب بنگاه‌های اقتصادی دولتی به جای واگذاری به بخش خصوصی واقعی به بخش شبه‌دولتی واگذار شد که در این واگذاری‌ها هم به جای مردم، رانت‌خوارها منتفع گشتند. اگر مفهوم خصوصی‌سازی را در کارآمدی بنگاه‌ها و کاهش قیمت و ارتقای کیفیت کالاها و خدمات بدانیم، در اکثر واگذاری‌ها بنگاه‌های دولتی ناکارآمد به بنگاه‌های ناکارآمدتر تبدیل شدند و قیمت کالاها و خدمات کاهش نیافت.

ج- در ۲۹ آذر سال ۱۳۸۹ دولت قانون هدفمندی یارانه‌ها را از طریق پرداخت مبلغ مساوی برای همه خانوارها آغاز کرد. این قانون در سال ۱۳۸۸ تصویب شده بود و به دنبال آن در قانون بودجه سال ۱۳۹۰ اعتباری برای اجرای آن منظور شده بود. دولت وقت به جای اجرا کردن قانون از ابتدای سال ۱۳۹۰، کل اعتبار را برای سه ماه هزینه کرد. در اجرای این قانون چند انحراف صورت گرفت. اول این که قانون پیش‌بینی کرده بود، درآمد حاصل از افزایش قیمت حامل‌های انرژی به دو قسمت تقسیم شود؛ نصف آن به صورت نقدی و غیرنقدی متناسب با درآمد سرپرست خانوارها توزیع گردد و ۳۰ درصد به تولید یارانه داده شود و ۲۰ درصد هم به تأمین اجتماعی. بنابراین دولت‌ها قانون هدفمندی یارانه‌ها را درست اجرا نکرده‌اند.

د- در بهمن ماه سال ۱۳۹۲ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغ شد. در متن این سیاست‌ها به

است. (ماده ۸ و ماده ۹)

تا برنامه سوم توسعه، همواره شاخص‌های توسعه کشور با دوره قبل از انقلاب مقایسه می‌شد. در دوره برنامه سوم که مدیریت کشور به‌ویژه مدیریت حاکم بر سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور گرایش به مدیریت علمی نهاد، تلاش شد شاخص‌های اقتصادی ایران با کشورهای همسان نیز مورد مقایسه قرار گیرد. در نتیجه، گزارش‌های کارشناسی از مقایسه ایران با کشورهای نظیر کره جنوبی، اندونزی، مالزی و ترکیه تهیه شد و این نتیجه به‌دست آمد که جایگاه ایران در قیاس با کشورهای همسان باید بسیار ارتقاء یابد. در این رابطه مدیران و کارشناسان زیادی از ایران به کشورهای مزبور بخصوص مالزی اعزام شدند. نتیجه این تعامل، تهیه چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در آذرماه ۱۳۸۲ برای دوره ۱۴۰۴-۱۳۸۴ است. در چشم‌انداز بیست ساله نوشته شده است: «ایران کشوری است توسعه‌یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فن‌آوری در سطح منطقه با هویت اسلامی و انقلابی، الهام‌بخش جهان اسلام و با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل» منظور از منطقه در این چشم‌انداز، منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) است که حدود ۲۵ کشور را شامل می‌شود که مهم‌ترین آن‌ها عبارتند از: ترکیه، عربستان سعودی و مصر.

ملاحظه می‌شود در افق چشم‌انداز، اهداف آرمان‌گرایانه برای جمهوری اسلامی تعیین شده که تحقق آن مستلزم تهیه، تصویب و اجرای چهار برنامه پنج‌ساله است. به همین دلیل همزمان با ابلاغ سند چشم‌انداز از طریق رهبری جمهوری اسلامی سیاست‌های کلی برنامه چهارم توسعه نیز ابلاغ شد و به دنبال آن، لایحه برنامه چهارم توسط دولت تقدیم مجلس شورای اسلامی شد و پس از طی مراحل، قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در تاریخ ۱۳۸۳/۱۱/۰۶ آماده شد تا از ابتدای سال ۱۳۸۴ به مورد اجرا گذاشته شود.

دوره ۱۳۹۲-۱۳۸۴ (دوره تغییر نگرش نسبت به نظام اقتصادی)

الف- با ابلاغ چشم‌انداز بیست ساله، بنا بر این بود که چهار برنامه پنج ساله ایران را به اهداف چشم‌انداز ۱۴۰۴ برساند. برنامه چهارم به‌عنوان اولین برنامه چشم‌انداز بیست ساله، بر آن بود تا با تحقق رشد سالانه ۸ درصدی تولید ناخالص داخلی و با نگاه تعامل با جهان و در چهارچوب اقتصاد رقابتی، هم توزیع درآمد را بهبود بخشد و هم نرخ تورم و بیکاری را یک رقمی سازد.

به لحاظ تغییر ریاست جمهوری در سال ۱۳۸۴ و نگرش غیر ضابطه‌مند رئیس‌جمهور بعدی، هم اجرای برنامه چهارم زیر سؤال رفت و هم دستگاه متولی توسعه کشور (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی) غیرفعال شد. به‌همین دلیل پس از پایان برنامه چهارم، تهیه و تصویب

نتیجه پژوهش‌ها نشان می‌دهد که ریشه بسیاری از معضلات اقتصادی کشور از عواملی مانند: مشخص نبودن نظام اقتصادی و ابهام در دولتی یا آزاد بودن آن، عدم اقتدار دولت در مورد سیاست‌گذاری برای کل اقتصاد کلان کشور، بی‌ثبات بودن سیاست‌های اقتصادی، نادیده گرفته شدن دیپلماسی اقتصادی در روابط بین‌المللی، ضعف بخش خصوصی و اعتقاد ضعیف به خصوصی‌سازی اقتصاد، نشأت می‌گیرد.

دو سال به دوره این برنامه افزوده شد. در دوره ۱۳۹۳-۱۴۰۱ تولید ناخالص داخلی (به قیمت ۱۳۹۰) با رشد ۲۳/۹ درصد در هشت سال و رشد سالانه ۲/۷۳ درصد از ۶۵۸۰۵۵۳ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۳ به ۸۱۵۴۲۰۷ میلیارد ریال در سال ۱۴۰۱ افزایش یافت که نشان دهنده تأثیر مثبت تعامل با جهان در اقتصاد ایران است.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

مرور ۴۵ سال بعد از انقلاب اسلامی نشان می‌دهد که:

در بین سال‌های ۱۴۰۱-۱۳۵۷ تولید ناخالص داخلی (به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰) از ۳۶۸۳۶۹۵ میلیارد ریال به ۸۱۵۴۲۰۷ میلیارد ریال افزایش یافته که بیانگر ۲/۲۱ برابر شدن آن و متوسط رشد سالانه ۱/۸۲ درصد در ۴۵ سال است. جمعیت در طول ۴۵ سال از حدود ۳۵/۴ میلیون نفر در سال ۱۳۵۷ به حدود ۸۴/۷ میلیون نفر در سال ۱۴۰۱ افزایش یافته است که بیانگر ۲/۳۹ برابر شدن آن و رشد سالانه ۲/۰۰ درصد در این دوره بوده است، یعنی تولید ناخالص داخلی سرانه (به قیمت سال ۱۳۹۰) از حدود ۱۰۱ میلیون ریال به حدود ۹۶ میلیون ریال فرو افتاده است که نشان‌دهنده کاهش رفاه سرانه به میزان ۵ درصدی است.

ملاحظه می‌شود در هیچ یک از برنامه‌های چهارم، پنجم و ششم توسعه رشد ۸ درصدی تولید ناخالص داخلی تحقق نیافته است. در دوره ۱۴۰۱-۱۳۵۵ میزان تولید ناخالص داخلی ۱/۵۵ برابر شده که رشد متوسط سالانه آن ۰/۹۶ درصد بوده است. در این دوره جمعیت ایران از ۳۳/۷ میلیون نفر به حدود ۸۴ میلیون نفر رسیده که ۲/۵۱ برابر شده و در هر سال رشد ۲/۰۲ درصد داشته است که معنی آن کاهش تولید ناخالص داخلی سرانه حدود ۳۸/۵ درصد در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۳۵۵ است، بنابراین، آمار و ارقام بیانگر نامناسب بودن وضعیت اقتصادی کشور و عدم بهبود آن در دوره بعد از انقلاب دارد. نظام اقتصاد ایران با فراز و نشیب‌های همراه بوده است. حداقل در ده سال اول سیاست دولتی کردن اقتصاد به مورد اجرا گذاشته است و حتی در زمان اصلاح قانون اساسی در سال ۱۳۶۸ موضوع اصلاح نظام اقتصادی مورد توجه قرار نگرفت.

همان‌گونه که فروپاشی اردوی سوسیالیسم در عرصه اقتصاد جهانی در ۱۹۹۱ و متعاقب تأسیس سازمان تجارت جهانی در سال ۱۹۹۵ در راستای فراهم‌سازی برای عضویت در این سازمان تازه تأسیس، سیاست‌های کلی اصل ۴۴ ابلاغ شد تا در قالب آن نظام اقتصادی ایران به‌نظام اقتصاد آزاد تغییر یابد و تصدی‌گری‌های دولت در اقتصاد به ۲۰ درصد محدود شود.

به‌لحاظ فراگیری تفکرات اقتصاد دولتی و اندیشه‌های رانت‌خواری منبعث از فروش ثروت نفت و توزیع آن، انحرافات معنی‌داری در اجرای خصوصی‌سازی اقتصاد

سیاست‌گذاری‌هایی که می‌تواند مشکلات عمده اقتصاد کشور را برطرف سازد، اشاره شده است. هدف مهم این سیاست‌ها، رشد اقتصادی پویا، تأکید بر تحقق چشم‌انداز ۱۳۸۴-۱۴۰۴، درون‌زایی (نه درون‌گرایی) و برون‌گرایی (نه برون‌زایی) است. مقاومتی را می‌توان به معنی تقویت اقتصاد ملی دانست (بهشتی، ۱۳۹۵، صص ۱۹۳-۱۸۹) در دوره ۱۳۹۲-۱۳۸۴ تولید ناخالص داخلی (به قیمت ۱۳۹۰) از ۵۷۲۱۴۱۵ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۴ به ۶۴۳۴۳۷۶ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۲ رسید که نشان می‌دهد تولید ناخالص داخلی در ۸ سال جمعاً ۱۲/۴۶ درصد و در هر سال ۱/۴۸ درصد اضافه شده است.

دوره ۱۴۰۱-۱۳۹۳ (دوره تلاش برای تعامل با جهان و بالاکتلفی)

۱- در این دوره، مناقشه هسته‌ای پس از مذاکرات طولانی که بین ایران و پنج عضو دائمی شورای امنیت سازمان ملل (آمریکا، انگلیس، فرانسه، روسیه و چین) و آلمان انجام شد، در ۲۳ تیر ۱۳۹۴ به نتیجه رسید و طرف‌های مذاکره‌کننده، توافق کردند تا مناقشه هسته‌ای و تحریم‌ها را بر اساس این توافق‌نامه حل کنند. تا زمانی که باراک اوباما؛ ریاست جمهوری آمریکا را عهده‌دار بود، بسیاری از تحریم‌های برقرار شده، علیه ایران تعلیق شده بود، ولی جانشین او از پیمان توافق هسته‌ای خارج و تحریم‌های تعلیق شده مجدداً برقرار شد. در حال حاضر به لحاظ مدیریت حرفه‌ای وزارت خارجه، تحریم‌ها، هنوز اجماع جهانی پیدا نکرده است و چنانچه ایران این فرصت را درست مدیریت کند، به نظر می‌رسد بتواند از طریق اجرایی کردن مفاد سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با تقویت اقتصاد ایران، تأثیر تحریم‌ها را به حداقل برساند.

۲- قانون برنامه ششم توسعه از ابتدای سال ۱۳۹۶ (با یک سال تأخیر) به مورد اجرا گذاشته شد. این قانون هم مانند برنامه چهارم توسعه، رشد ۸ درصد تولید ناخالص داخلی، رشد بهره‌وری، رشد سرمایه‌گذاری را هدف قرار داده است. دوره این برنامه در سال ۱۴۰۰ به پایان می‌رسید ولی چون برنامه هفتم توسعه، تهیه و تصویب نشده بود،

مورد توجه قرار گرفته است. از مجموع آنچه گفته شد نتایج زیر حاصل می‌شود:

- نامشخص بودن نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و تغییر چند باره آن در دوره ۴۵ ساله، ریشه بی‌ثباتی‌ها و عدم رشد مستمر اقتصادی است.

- نبود برنامه‌های توسعه بعد از انقلاب در مسیر واحد توسعه

- حاکمیت تفکر دولتی دیدن اقتصاد و گسترش مستمر اندازه دولت در کنار ساختار و مقررات مبتنی بر عدم اعتماد

- نبود وحدت در سیاست‌گذاری اقتصادی و ابهام در پاسخگویی مدیران

- محور نبودن افزایش تولید و مبتنی نبودن نظام برخورداری از امکانات بر ارزش افزوده

- مشخص نبودن منافع ملی در برقراری سیاست خارجی

اگر در طول ۴۵ سال در زمینه اقتصاد موفقیت قابل قبولی نداریم، باید در کلیه سیاست‌های اقتصادی بازنگری کنیم وگرنه، ادامه راه با اعمال سلیقه در علم اقتصاد مشکلات جامعه ما را حل نخواهد کرد. به نظر می‌رسد باید مسئولان و نهادهای تأثیرگذار با همکاری اقتصاددانان دلسوز در تبیین نظام اقتصادی شفاف مبتنی بر وحدت سیاست‌گذاری و نظام اداری بهره‌ور اهتمام ورزند، تا در سایه آن ثباتی در همه نظامات اجتماعی از جمله نظام اقتصادی ایجاد شود و روز به روز اقتصاد کشور با رویکرد درون‌زایی (اصل قرار دادن تولید) و برون‌گرایی (تولید کالای باکیفیت مرغوب به منظور حضور در بازارهای جهانی) هماهنگ با پیشرفت‌های اقتصادی دنیا پیش رود. موضوع مهمی که در برنامه‌ریزی‌ها باید مورد توجه قرار گیرد افزایش سهم تولید ایران از کل تولید جهانی (که کمتر از ۰/۴ است) به سهم جمعیتی ایران از جمعیت جهان (که ۱/۱ درصد است) که برای تحقق آن کل سیاست‌های کشور با چنان تحولی باید که هر روز جایگاه جهانی ایران ارتقاء یابد.

صورت گرفت و در نتیجه با تسلط بخش شبه‌دولتی، مردم ایران از مزایای خصوصی‌سازی اقتصاد سهمی نبردند.

۶- علی‌رغم تأکید قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر اصلاح نظام اداری و هدف قرار دادن آن در برنامه سوم توسعه، نظام اداری به‌جای اصلاح، به تشکیلات بسیار گسترده و ناکارآمد تبدیل شده است که ویژگی اصلی آن تغذیه از محل بودجه عمومی دولت است. بدون اصلاح راستین، که در آن دستگاه‌های موازی متعدد وجود دارد و مجموع مقررات آن بر عدم اعتماد استوار است، نمی‌توان نظام اداری را محرک و مشوق توسعه دانست.

۷- دولت در جمهوری اسلامی ایران تعریف شفافی ندارد، به‌طوری‌که قسمت قابل‌توجهی از اقتصاد فراتر از قوه مجریه مدیریت می‌شوند و هیچ تضمینی برای تبعیت آن‌ها از سیاست‌گذاری‌های اقتصادی نهادهای قانونی وجود ندارد. اگر به این آشفتگی، تصدی‌گری‌های نهادهای نظامی و انتظامی را هم در اقتصاد را نیز اضافه کنیم، آنگاه عمق مشکلات بیشتر مشخص خواهد شد.

شاید به دلیل وجود ابهام در نظام اقتصادی کشور است که علی‌رغم تصویب قانون بسیار مهم جذب سرمایه‌گذاری خارجی، موفقیت چندانی در این عرصه حاصل نشده است.

واقعیت این است هنوز در کشور ما تولید از اهمیت مناسبی برخوردار نیست. به‌جای آن که مردم به‌اندازه‌ای که ارزش افزوده ایجاد می‌کنند، در جامعه سهم ببرند، از طریق توسل به رانت‌خواری و دیگر روش‌ها تلاش دارند سهم بیشتری از امکانات ببرند. تا زمانی که برخورداری از امکانات با ایجاد ارزش افزوده ارتباط مستقیم نداشته باشد، مشاغل کاذب، کم‌کاری و بهره‌وری پایین از مشخصات اقتصاد جامعه خواهد بود.

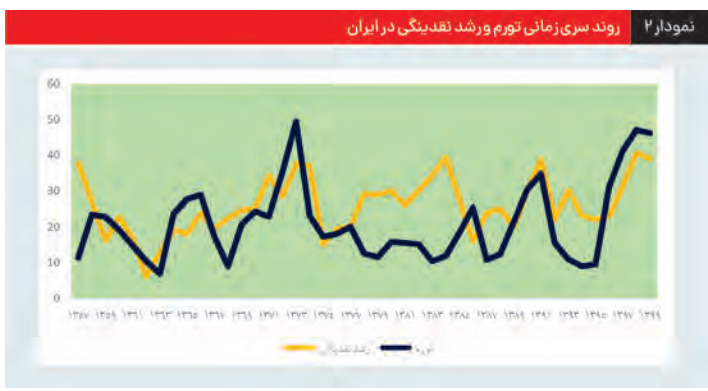
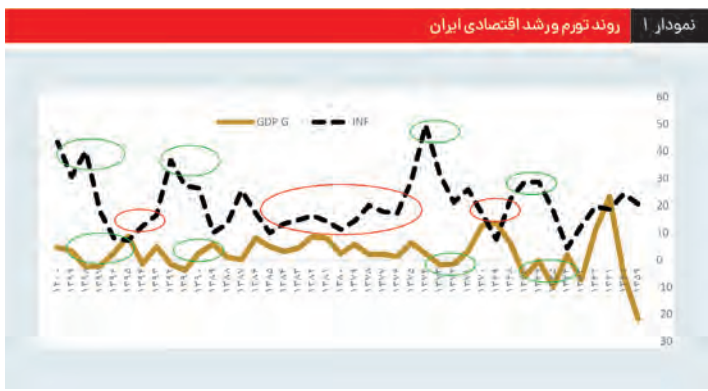
قاچاق و فساد، لطمه فراوانی به اقتصاد جامعه وارد کرده است. حجم قاچاق و فساد به‌حدی است که موجودیت دولت را زیر سؤال می‌برد. واقعیت این است، اگر روحیه حاکم در دهه ۱۳۶۰ ادامه می‌یافت، قاچاق و فساد گسترده نمی‌توانست وجود داشته باشد.

نماینده‌های سیاسی کشور، باید تأمین‌کننده منافع ملی باشند و سفیران کشور به دنبال یافتن راه‌های دیپلماتیک برای افزایش منافع ملی در برقراری رابطه با دیگر کشورها باشند. متأسفانه در دوره چهل و چهار ساله، منافع ملی تعریف نشده و ما نتوانسته‌ایم، داشته‌های خود را به دنیا معرفی کنیم. به نظر می‌رسد تجربه برخی کشورها مخصوصاً کشورهای اروپایی می‌تواند برای ایران مفید باشد. کشورهای اروپایی بعد از جنگ جهانی دوم منافع خود را در صلح جستجو می‌کنند که این رویکرد منافع همه آن‌ها را تأمین کرده است. باید دانست موضوع برقراری پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان، به‌ویژه همسایگان با استفاده از دیپلماسی در بند ۱۲ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

منصور حیدری
دکترای اقتصاد پولی و
کارشناس مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز

تخصیص بهینه منابع مالی بر اساس ظرفیت‌های اقتصادی استان‌ها

مهمترین ویژگی یک اقتصاد سالم، داشتن تورم اندک و رشد اقتصادی مناسب است. اقتصاد ایران سال‌ها است که تورم‌های ماندگار و رشد اقتصادی نامناسبی را تجربه می‌کند. در این راستا بررسی عواملی که بر این دو متغیر تأثیرات مثبت و منفی معنی‌دار دارند، بسیار حائز اهمیت است. مرور آمارهای اقتصاد ایران حاکی از آن است که ارتباط تورم و رشد اقتصادی در بازه‌های زمانی مختلف دچار تغییرات متعددی شده است. با توجه به روند تورم طی سال‌های ۱۳۵۹-۱۴۰۰ مشاهده می‌شود که طی ۴ سال میزان تورم تک‌رقمی بوده است و کشور در این سال‌ها رشد اقتصادی مثبتی نیز تجربه شده است.

روند تورم دلالت بر آن دارد که در محدوده تورمی ۱۵ تا ۲۰ درصدی، رشد اقتصادی کشور روند مثبت و پایداری را داشته است. از سوی دیگر، در زمان‌هایی که تورم‌های بالای ۲۰ درصدی در کشور رخ داده است، رشد اقتصادی شدیداً کاهش یافته است. با توجه به مطالب اشاره شده، مشاهده می‌شود که رابطه‌ای دو طرفه بین رشد اقتصادی و تورم در کشور وجود دارد. به نظر می‌رسد همان‌گونه که تورم باعث کاهش رشد تولید ناخالص داخلی می‌شود، کاهش تولید نیز متعاقباً تورم را تقویت می‌کند.

به‌طور کلی تورم در هر اقتصادی ناشی از زیاد بودن تقاضا نسبت به عرضه است. بنابراین عاملی در اقتصاد ایران وجود دارد که با تقویت تقاضا یا کاهش تولید، به تورم در کشور دامن می‌زند. به نظر می‌رسد این عامل مهم، چاپ پول بیشتر از ظرفیت اقتصاد ایران باشد.

روند تورم نشان می‌دهد که از سال ۱۳۵۷ تا سال ۱۳۷۹ تقریباً روند یک‌به‌یکی بین رشد نقدینگی و تورم وجود دارد. بعد از سال ۱۳۷۹ رشد نقدینگی به مسیر شتابان خود ادامه داده، ولی تورم روند کاهشی داشته است. نمودار ۲ نشان می‌دهد که از سال ۱۳۷۹ الی ۱۳۸۹ اختلاف رشد نقدینگی و تورم شکاف قابل توجهی را ثبت کرده است. (در سال ۱۳۸۵ تورم افزایش و رشد نقدینگی کاهش یافته و شکاف این دو

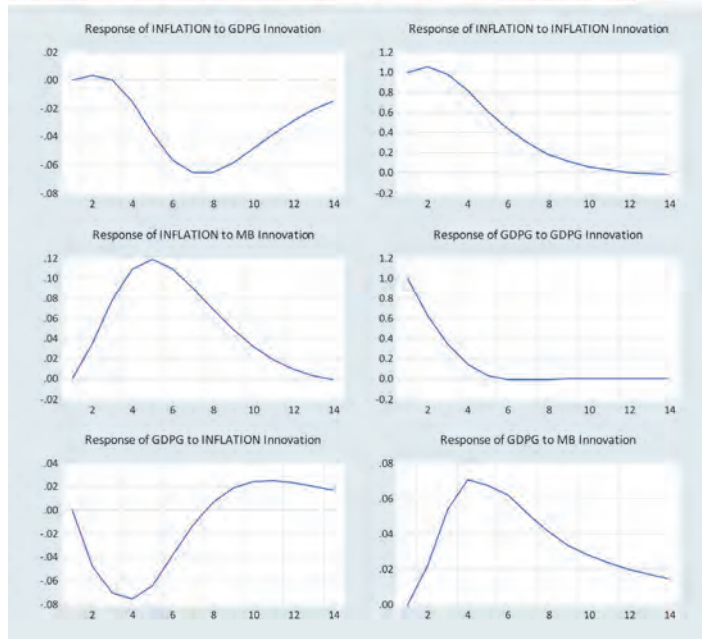
متغیر را کاهش داده است ولی این روند پایدار نبوده و مجدداً شکاف این دو متغیر افزایش یافته است)
از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲ تورم همسو با رشد نقدینگی افزایش یافته است. با این وجود، این روند قطع شده و شکاف بین این دو متغیر از سال ۱۳۹۲ تا سال ۱۳۹۷ افزایشی بوده و بعد از سال ۱۳۹۷ تورم هم‌راستا با رشد نقدینگی افزایش یافته است. نکته بسیار مهم در ارتباط رشد نقدینگی و تورم سال ۱۳۹۷ به بعد، رشد بالای سطح عمومی قیمت‌ها (تورم) نسبتاً به رشد عرضه پول و نقدینگی بوده است. نکته بسیار حائز اهمیت در بازه‌هایی که رشد نقدینگی بر تورم اثرگذاری

روند تسهیلات دهی
برای استان
آذربایجان شرقی
حاکی از آن است که
مقدار آن در دهه
۱۳۹۰ به شدت نزولی
بوده است. مقایسه
آمار تسهیلات دهی با
نسبت تولید ناخالص
داخلی استان حکایت
از آن دارد که با وجود
سهم قابل توجه
استان در ایجاد ارزش
افزوده کل کشور
میزان تسهیلات
استان اندک است.

اندکی داشته است. اثرگذاری نقدینگی بر رشد اقتصادی بوده است. به عبارت بهتر، سیاست پولی انبساطی در بازه‌هایی که رشد اقتصادی مثبتی وجود داشته است، اثرگذاری اندکی بر تورم داشته است.

بنابراین، ملاحظه می‌شود که ارتباط و پویایی خاصی بین سه متغیر تورم، رشد اقتصادی و رشد عرضه پول در کشور وجود دارد و لازم است ارتباط این سه متغیر مورد بررسی قرار گیرد. از سوی دیگر، یکی دیگر از عوامل مؤثر بر تورم، انتظارات تورمی است. در مدل‌های اقتصادی معمولاً از وقفه تورم به عنوان انتظارات تورمی استفاده می‌شود. استفاده از وقفه تورم به عنوان انتظارات تورمی توسط «فریدمن» مطرح شده و به عنوان انتظارات تطبیقی شناخته می‌شود. از آنجایی که اقتصاد ایران در معرض شوک‌های مختلف سیاسی و اقتصادی قرار می‌گیرد، انتظارات تطبیقی نقش تعیین‌کننده در میزان تورم دارد. به عنوان مثال، اعمال تحریم در دوره‌های مختلف سبب شده است که به محض قرار گرفتن در وضعیت تحریمی، انتظارات تورمی بر اساس زمان‌هایی که تورم در آن دوران ایجاد شده، شکل گرفته و منجر به تشدید تورم شود. انتظارات تطبیقی در آمارهای درج شده در نمودار ۱ و ۲ نیز کاملاً نمایان است. به طوریکه، وجود ثبات سیاسی و عدم تحریم کشور سبب شده است تا اثرگذاری پول بر تورم کاسته شود. این در حالی است که در دوره‌های ناپایدار، فضای سفته‌بازانه در کشور فعال بوده و رشد نقدینگی با تخریب رشد اقتصادی منجر به ایجاد تورم شده است. در راستای نشان دادن رفتار متغیرهای تورم، رشد اقتصادی و نقدینگی در اقتصاد ایران از روش معادلات همزمان استفاده می‌شود. نتایج شوک و واکنش متغیرها بر یکدیگر به شرح نمودارهای زیر است.

نمودار ۳ واکنش تورم و رشد تولید ناخالص داخلی به رشد عرضه نقدینگی، تورم و رشد تولید ناخالص داخلی

طبق نمودار ۳ ملاحظه می‌شود که تورم بیشترین واکنش را نسبت به وقفه خود دارد. این نتیجه حاکی از آن است که

انتظارات تورمی (تطبیقی) مهمترین عامل در افزایش تورم ایران است. به عبارت بهتر، انتظارات تورمی سبب می‌شود تا فضای اقتصادی کشور به یک فضای سفته‌بازانه تبدیل شده و از این طریق با تخریب فعالیت‌های مولد، تورم در کشور را افزایش دهد. نتایج برای عرضه پول حاکی از آن است که تورم به شدت واکنش مثبت از خود نشان می‌دهد. به عبارت دیگر، با ایجاد یک شوک مثبت در سیاست پولی انبساطی تورم در کشور افزایش می‌یابد.

نکته بسیار مهمی که در خصوص ارتباط پول و تورم وجود دارد، آن است که پول ضمن آنکه تورم را افزایش می‌دهد، بر رشد اقتصادی نیز تأثیر مثبتی دارد. بنابراین، کاهش رشد عرضه پول با اینکه می‌تواند تورم را کاهش دهد، ولی منجر به کاهش رشد اقتصادی خواهد شد. از نکات بارز دیگر این نتایج که بسیار قابل توجه است، تأثیر منفی رشد اقتصادی بر تورم است و هر چقدر که رشد اقتصادی افزایش یابد، مقدار تورم کاهش می‌یابد. بنابراین، سیاست پولی انقباضی می‌تواند با کاهش رشد اقتصادی بر تورم اثرات مخرب بگذارد. همچنین، مشاهده می‌شود که انتظارات تورمی تأثیر مثبتی در افزایش عرضه پول و کاهش رشد اقتصادی دارد. این نتیجه نشان می‌دهد که تورم می‌تواند با تضعیف درآمدهای مالیاتی و تقویت هزینه‌های جاری دولت، کسری بودجه به وجود آورده و از این طریق عرضه پول را بیشتر کند. همچنین با افزایش انتظارات تورمی، فضای سرمایه‌گذاری در کارهای مولد تخریب شده و رشد اقتصادی کاهش می‌یابد. بنابراین با در نظر گرفتن شوک و واکنش آنی متغیرها نسبت به یکدیگر می‌توان گفت، سیاست پولی عامل مهمی در کنترل تورم است، ولی استفاده از آن مشروط بر این است که صدمه‌ای به رشد اقتصادی وارد نشود. بنابراین در اقتصادی که انتظارات تورمی به شدت بالایی دارد، سیاست پولی کارایی خود را از دست می‌دهد و عرضه پول از کنترل دولت خارج شده و بیشتر از آنکه یک متغیر برونزا باشد، یک متغیر درون‌زا است که از سایر متغیرهای کلان اقتصادی تأثیر می‌پذیرد.

در این راستا، کنترل تورم از طریق سیاست پولی در درجه دوم اهمیت قرار دارد و راه کنترل تورم ایران از طریق کنترل انتظارات تورمی است. کنترل انتظارات تورمی، می‌تواند از اثرگذاری عرضه پول بر تورم کاسته و محیط اقتصادی را از یک فضای سفته‌بازانه به یک فضای مولد تبدیل کند و در چنین فضایی، پول می‌تواند جذب فعالیت‌های تولید شده و با تقویت رشد اقتصادی، تورم را مهار کند.

برای اطمینان از نتایج روش سیستم معادلات همزمان از روش‌های دیگر آماری نیز بهره گرفته شده است که نتایج قابل توجهی را برای اقتصاد ایران نشان می‌دهد. یکی از مهمترین ویژگی‌های آماری، متغیرهای کلان است که تولید ناخالص داخلی آماری فصلی و سالانه داشته و در مقابل سایر آمارهای کلان اقتصادی مانند عرضه پول، تورم و شاخص کل بازار بورس، نرخ ارز داده‌هایی با فرکانس بالا هستند. در راستای نشان دادن اثرات پول بر رشد تولید ناخالص داخلی از روشی استفاده شده است که توانایی ارتباط داده‌های با

جدول ۱ نتایج روش میداس برای رشد نقدینگی					
تفسیر	ضرایب	Std. Error	t-Statistic	Prob.	
q 1	ماه اول	۰/۴۷	- ۲/۸۰	۰/۰۰	
q 2	ماه دوم	۰/۴۴	۳/۴۸	۰/۰۰	
q 3	ماه سوم	۰/۰۷	- ۳/۴۵	۰/۰۰	

جدول ۲ میانگین رشد اسمی و حقیقی نقدینگی برای هر ماه هر فصل - درصد				
میانگین رشد نقدینگی اسمی	q1	q2	q3	
تورم	۱/۵۵	۲/۳۶	۲/۵۵	
میانگین رشد نقدینگی حقیقی	۱/۹۳	۲/۲۴	۱/۸۸	
	- ۰/۳۸	۰/۱۲	۰/۶۲	

افزایش تولید ناخالص داخلی شود. از سوی دیگر، عدم بهره‌مندی مناسب از تسهیلات منجر به عدم رشد تولید آن استان می‌شود.

استان آذربایجان شرقی با وجود پتانسیل‌های بی‌نظیر مانند داشتن کارآفرینان و صنعتگران متخصص، پتانسیل عظیم در بخش کشاورزی، صنعت، معدن، گردشگری، صنایع دستی و... تناسبی با تولید ناخالص داخلی ثبت شده ندارد. به نظر می‌رسد یکی از عوامل مهم در عدم تناسب بین ظرفیت بالقوه و فعلیت بخشیدن به آن، عدم برخورداری مناسب از تسهیلات بانکی باشد.

روند تسهیلات‌دهی برای استان آذربایجان شرقی حاکی از آن است که مقدار آن در دهه ۱۳۹۰ به‌شدت نزولی بوده است. مقایسه آمار تسهیلات‌دهی با نسبت تولید ناخالص داخلی استان حکایت از آن دارد که با وجود سهم قابل توجه استان در ایجاد ارزش افزوده کل کشور میزان تسهیلات استان اندک است.

یکی از اصول مهم در رشد و توسعه اقتصادی یک منطقه دارا بودن تسهیلات، به‌اندازه رشد اقتصادی است. مباحث تورمیک اقتصادی نشان می‌دهد که اگر میزان سرعت گردش پول در مقدار نقدینگی کمتر از میزان حاصل ضرب تورم در تولید باشد؛ مقدار تولید در آن منطقه کاهش خواهد یافت. با توجه به قدرت اقتصادی استان آذربایجان شرقی، می‌توان بیان کرد که افزایش تسهیلات در این استان به‌راحتی می‌تواند سهم ارزش افزوده را به‌شدت افزایش دهد.

سال	نسبت تولید ناخالص داخلی استان به کل کشور	سهم استان از تسهیلات کل کشور
۱۳۹۰	۲/۹۷۳۹۵۱۱۹۶	۲/۶۹
۱۳۹۱	۳/۲۸۷۴۶۸۸۱	۲/۶۴
۱۳۹۲	۳/۲۱۹۷۱۷۱۷	۲/۴۳
۱۳۹۳	۳/۱۳۲۱۰۳۴۹	۲/۳۸
۱۳۹۴	۳/۱۸۱۶۹۵۰۰۵	۲/۷۰
۱۳۹۵	۳/۰۱۳۶۲۲۰۲	۲/۴۴
۱۳۹۶	۳/۰۹۴۹۱۵۴۲	۲/۲۱
۱۳۹۷	۳/۳۰۵۷۷۰۹۹	۲/۰۴
۱۳۹۸	۳/۴۳۶۴۵۷۴۵	۲/۰۱
۱۳۹۹	۳/۲۲۵۸۷۲۰۶۶	۲/۱۲

آمارهای اقتصادی نشان می‌دهد که سهم تسهیلات در مقابل تولید ناخالص داخلی استان اندک است و لازم است مقدار تسهیلات در این استان افزایش یابد تا با تخصیص بهینه منابع مالی رشد تولید ناخالص داخلی استان تقویت شود.

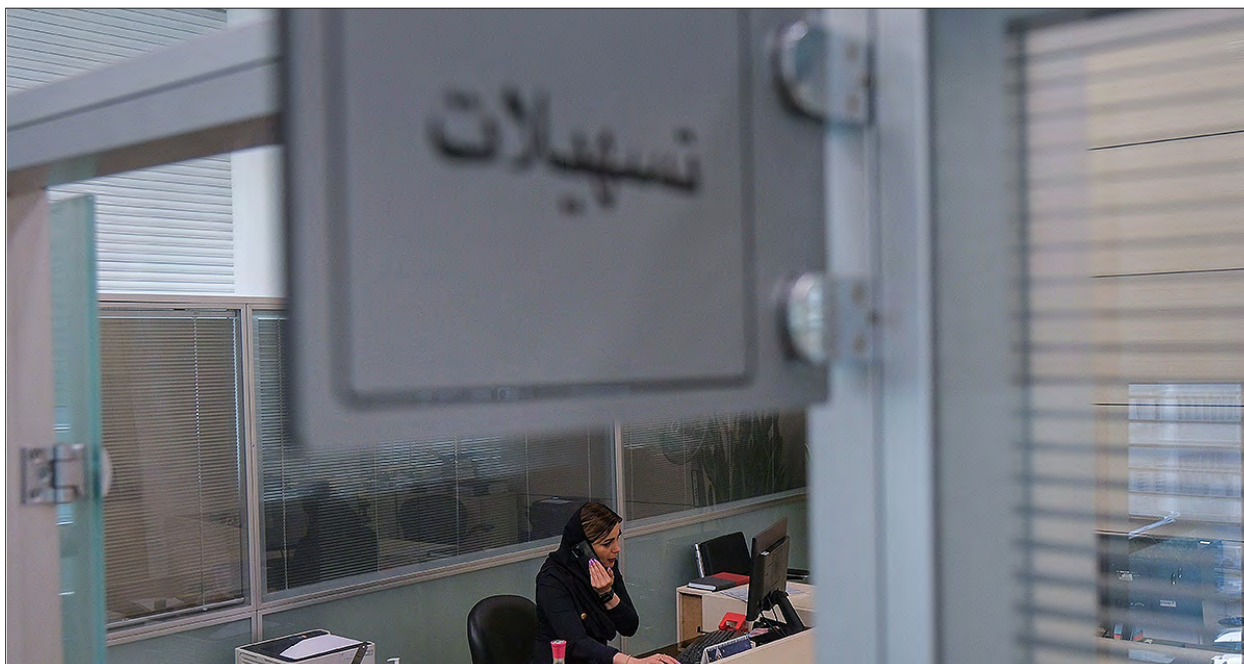
فرکانس بالا به داده‌ای با فرکانس پایین را دارد. نتایج استفاده از داده‌های ترکیبی به فرکانس مختلف به شرح جدول ۱ است.

نتایج تخمین در جدول نشان می‌دهد که اثرات شوک‌های نقدینگی ماه‌های اول بر رشد اقتصادی بیشترین تأثیر منفی را به همراه داشته است، در حالی که ماه دوم هر فصل تأثیر مثبت و ماه سوم هر فصل، تأثیر منفی اندک بر رشد اقتصادی داشته است. نکته بسیار مهمی که در تحلیل اثرات تکانه‌های رشد نقدینگی باید مدنظر قرار گیرد، آن است که تفسیر ضرایب باید بر اساس عرضه حقیقی نقدینگی باشد. در این راستا، برای تحلیل دقیق اثرات رشد نقدینگی بر رشد اقتصادی باید میانگین عرضه حقیقی نقدینگی در هر ماه محاسبه و مدنظر قرار گیرد. جدول ۲ میانگین عرضه حقیقی نقدینگی در هر ماه هر فصل را ارائه می‌دهد.

با توجه به جدول ۲، میانگین رشد حقیقی نقدینگی برای ماه‌های اول هر فصل منفی بوده است، لذا شواهد آماری این حقیقت را آشکار می‌کند که سیاست پولی انقباضی در اقتصاد اجرا شده و به‌همین سبب رشد اقتصادی به‌شدت کاهشی شده است. همانگونه که اشاره شد، q۲ تأثیر مثبت بر رشد اقتصادی دارد و این موضوع با میانگین رشد حقیقی ۰/۱۲ درصد در ماه‌های دوم فصل‌ها کاملاً سازگار است. میانگین نرخ رشد حقیقی پول در ماه‌های سوم فصول (q۳) برابر ۰/۶۲ درصد و دارای ضریب ۰/۲۷- است. با مقایسه ضرایب و میانگین رشد نقدینگی حقیقی می‌توان بیان کرد که در ادواری که رشد حقیقی پول منفی بوده است، رشد اقتصادی کاهش یافته است. از سوی دیگر، اگر رشد اسمی نقدینگی اندکی بیشتر از تورم باشد، منجر به تحریک رشد اقتصادی می‌شود و اگر رشد اسمی نقدینگی بسیار بالاتر از تورم باشد، رشد اقتصادی را کاهش می‌دهد.

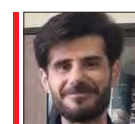
با توجه به حقایق اقتصاد ایران می‌توان اشاره کرد که تعیین سیاست پولی بهینه در اقتصاد ایران بسیار سخت و پیچیده است. با وجود آنکه تورم اصلی‌ترین مسئله اقتصاد کشور است، ولی رفع آن با استفاده از سیاست پولی انقباضی اثر سوء بر رشد اقتصادی ایران دارد. از سوی دیگر، بالا بودن مقدار پول از میزان تولید کشور بسیار تورمزاست. بنابراین یکی از چالش‌های مهم سال ۱۴۰۳ تنظیم مقدار پول در اقتصاد کشور است. برای حل مشکل تورم، بدون تخریب تولید ناخالص داخلی لازم است تا سیاست‌گذاران بیش از آنکه نقدینگی را کنترل کنند، بر مسئله حل انتظارات تورمی متمرکز باشند. با کنترل انتظارات تورمی می‌توان به کاهش تورم امیدوار بود. یکی دیگر از سیاست‌گذاری‌های لازم در حوزه پولی توجه به تخصیص اعتبارات در استان‌های کشور است. همچنان که مقدار نقدینگی موجود در کل کشور، تورم و تولید کل اقتصاد را تحت تأثیر قرار می‌دهد، مقدار تسهیلاتی که استان‌های کشور نیز دارند بر تولید و تورم همان استان نیز تأثیر بسیار مهمی را بر جای می‌گذارند.

به عبارت بهتر، تنظیم نقدینگی یک استان بر اساس ظرفیت‌های اقتصادی همان استان، می‌تواند منجر به

چالش نرخ بهره در سال ۱۴۰۳

اختلاف نرخ سود تسهیلات و سود سپرده دغدغه جدید صنایع

سامان حاتم‌راد
دکترای اقتصاد مالی پولی
دانشگاه تبریز

که برای تسهیلات دریافت می‌کنند، متفاوت از نرخ است که برای دریافت سپرده پرداخت می‌شود. بنابراین موضوع اثرگذاری نرخ بهره بر متغیرهای کلان اقتصادی از دو حیث قابل بررسی است؛ اول از طریق نرخ سود تسهیلات و دوم از طریق نرخ سود سپرده‌ها.

یکی از متغیرهای کلیدی و اثرگذار بر رفاه جامعه و خلق ثروت در کشور، نرخ بهره بانکی است. با وجود غیر قبل انکار بودن اثرات نرخ بهره بر اقتصاد کلان، نحوه تعیین آن کار پیچیده و بسیار سختی است. بنابر اعتقاد عده‌ای از اقتصاددانان، افزایش نرخ تسهیلات سبب می‌شود که هزینه تأمین مالی در کشور افزایش یافته و از این طریق شرایط رکودی بر کشور حاکم شود. از سوی دیگر، برخی دیگر از اقتصاددانان بر این مسئله تأکید دارند که وضعیت اقتصادی ایران وضعیت تورمی بوده و در چنین وضعیتی که انتظارات تورمی بالا است، بنابراین کاهش نرخ سود بانکی نه تنها می‌تواند تولید را تحریک کند، بلکه عامل مهمی در افزایش تقاضای پول بوده و از این طریق تورم تشدید می‌شود. در این راستا، برای تشخیص اثرات نرخ بهره بر اقتصاد جهان از روند گذشته آن استفاده می‌شود.

یکی از ویژگی‌های مهم اقتصاد ایران وجود چند نوع نرخ ارز در بازارهای مختلف است. ارز دولتی، نیمایی و آزاد، نمونه بارز چند نرخ بودن انواع کالاها و متغیرها در اقتصاد ایران است. نرخ بهره نیز از این امر مستثنی نبوده و چند نرخ‌گذاری در این بازار وجود دارد. در یک طبقه‌بندی کلی بانک‌ها، نرخ

جدول ۱ - روند سود سپرده‌ها

سال	سپرده یک ساله	سال	سپرده یک ساله	سال	سپرده یک ساله
۱۳۷۱	۱۰	۱۳۸۱	۱۳	۱۳۹۱	۱۷
۱۳۷۲	۱۱/۵	۱۳۸۲	۱۳	۱۳۹۲	۱۷-۲۱/۵
۱۳۷۳	۱۱/۵	۱۳۸۳	۱۳	۱۳۹۳	۲۲-۲۴
۱۳۷۴	۱۴	۱۳۸۴	۱۳	۱۳۹۴	۱۸-۲۰
۱۳۷۵	۱۴	۱۳۸۵	۱۶-۷	۱۳۹۵	۱۵-۵/۱۵
۱۳۷۶	۱۴	۱۳۸۶	۱۶-۷	۱۳۹۶	۱۵
۱۳۷۷	۱۴	۱۳۸۷	حد اکثر ۱۵	۱۳۹۷	۱۵
۱۳۷۸	۱۴	۱۳۸۸	۱۴/۵	۱۳۹۸	۱۵
۱۳۷۹	۱۴	۱۳۸۹	۱۴	۱۳۹۹	۱۶
۱۳۸۰	۱۳	۱۳۹۰	۱۷	۱۴۰۰	۱۶

همانگونه که در جدول شماره (۲) مشخص است، نرخ‌های متفاوتی برای تسهیلات در بخش‌های مختلف اقتصادی وجود دارد و معمولاً بخش صنعت، معدن و صادرات از نرخ‌های مشابهی برخوردار بوده‌اند. نکته قبل ذکر در این مورد پایین بودن نرخ تسهیلات برای بخش مسکن بوده است. نکته بسیار مهم در مورد اثرگذاری نرخ تسهیلات بر متغیرهای کلان اقتصادی را باید در اختلاف آن با نرخ سود سپرده جستجو کرد. با دقت در آمارها ملاحظه می‌شود که بعد از سال ۱۳۸۵ نرخ تسهیلات برای تمامی بخش‌ها کاهش یافته و در مقابل نرخ سپرده افزایش یافته است. (شایان ذکر است نرخ سپرده‌های بلندمدت نیز بیشتر از این مقدار بوده است)

در مقابل این آمار، تسهیلات تکلیفی وجود دارد که دولت بر بانک‌های تجاری تحمیل می‌کند. نرخ تسهیلات تکلیفی به شدت پایین بوده و در بیشتر موارد بلاعوض است. در کنار این موارد، باید به انتظارات تورمی کشور نیز اشاره کرد که سبب می‌شود، میزان مصرف در زمان حال، نسبت به آینده ترجیح داده شود. همچنین بالا بودن تورم در کشور که ناشی از تغییرات و نوسانات درآمدهای نفتی در کشور است، منجر به این امر می‌شود که دریافت تسهیلات از مزایای بالقوه‌ای برخوردار باشد. وجود چنین رانتی سبب انحراف در استفاده از منابع تسهیلات بانکی توسط تولیدکنندگان واقعی شده و عده‌ای به اسم تولید از وام‌ها استفاده کرده و صرفاً به فعالیت‌های سفته‌بازانه اقدام کرده و تورم را در کشور تشدید می‌کنند.

جدول ۳ - روند سود سپرده‌ها			
دوره زمانی	تورم	دوره زمانی	تورم
۱۳۷۱	۲۴.۴	۱۳۸۶	۱۸.۴
۱۳۷۲	۲۲.۹	۱۳۸۷	۲۵.۴
۱۳۷۳	۳۵.۲	۱۳۸۸	۱۰.۸
۱۳۷۴	۴۹.۴	۱۳۸۹	۱۲.۴
۱۳۷۵	۲۳.۲	۱۳۹۰	۲۱.۵
۱۳۷۶	۱۷.۳	۱۳۹۱	۳۰.۵
۱۳۷۷	۱۸.۱	۱۳۹۲	۳۴.۷
۱۳۷۸	۲۰.۱	۱۳۹۳	۱۵.۶
۱۳۷۹	۱۲.۶	۱۳۹۴	۱۱.۹
۱۳۸۰	۱۱.۴	۱۳۹۵	۹.۰
۱۳۸۱	۱۵.۸	۱۳۹۶	۹.۶
۱۳۸۲	۱۵.۶	۱۳۹۷	۳۱.۲
۱۳۸۳	۱۵.۲	۱۳۹۸	۴۱.۲
۱۳۸۴	۱۰.۴	۱۳۹۹	۴۷.۱
۱۳۸۵	۱۱.۹	۱۴۰۰	۴۶.۲

اختلاف سپرده و تسهیلات سبب شده است که با وجود درآمدهای نفتی و عدم وجود سایه تحریم بر اقتصاد ایران و

در جدول ۱، روند سپرده‌ها برای سه دهه ۱۳۷۰، ۱۳۸۰ و ۱۳۹۰ ترسیم شده است. بر این اساس در دهه ۱۳۷۰ شاهد ثابت بودن نرخ سپرده‌ها هستیم. این روند بین سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹ نیز ادامه یافته است، ولی از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ تعیین سود سپرده‌ها در اختیار بانک‌ها قرار داشته و تا نرخ ۲۴ درصد مجاز به دریافت سپرده بودند. بعد از سال ۱۳۹۴، نرخ سپرده‌ها مجدداً ثابت نگه داشته شده و مقدار آن ۱۰ درصد بوده است. آمار نرخ سپرده، نشان از آن دارد که در سه دهه اخیر و به‌جز چند سال اول دهه ۱۳۹۰ نرخ سود سپرده‌ها تغییرات چندانی نداشته است. با وجود چنین آمار، آمار تورم و رشد اقتصادی این سه دهه کاملاً متفاوت بوده است. دلیل این تفاوت را باید در نرخ تسهیلات جستجو کرد.

جدول ۲ - نرخ تسهیلات بانکی در بخش‌های مختلف اقتصادی					
سال	صادرات (درصد)	بازرگانی و خدمات و متفرقه	مسکن و ساختمان	صنعت و معدن	کشاورزی
۱۳۷۱	>= ۱۸	>= ۱۸	۱۶-۱۲	۱۳	۹
۱۳۷۲	۱۸	۲۴-۱۸	۱۶-۱۲	۱۶	۱۶-۱۲
۱۳۷۳	۱۸	۲۴-۱۸	۱۵	۱۶	۱۶-۱۲
۱۳۷۴	۱۸	۲۵-۲۲	۱۵	۱۷	۱۶-۱۳
۱۳۷۵	۱۸	۲۵-۲۲	۱۵	۱۷	۱۶-۱۳
۱۳۷۶	۱۸	۲۵-۲۲	۱۵	۱۷	۱۶-۱۳
۱۳۷۷	۱۸	۲۵-۲۲	۱۵	۱۷	۱۶-۱۳
۱۳۷۸	۱۸	۲۵-۲۲	۱۵	۱۷	۱۶-۱۳
۱۳۷۹	۱۸	۲۵-۲۲	۱۵	۱۷	۱۶-۱۳
۱۳۸۰	۱۸	۲۳	۱۵	۱۶	۱۵-۱۴
۱۳۸۱	۱۷	۲۲	۱۴	۱۵	۱۴-۱۳
۱۳۸۲	۱۵	۲۱	۱۵	۱۶	۱۳/۵
۱۳۸۳	۱۴	۲۱	۱۵	۱۵	۱۳/۵
۱۳۸۴	۱۶	۱۶	۱۵	۱۶	۱۶
۱۳۸۵	۱۴	۱۴	۱۳	۱۴	۱۴
۱۳۸۶	۱۲	۱۲	۱۱	۱۲	۱۲
۱۳۸۷	۱۲	۱۲	۱۱	۱۲	۱۲
۱۳۸۸	۱۲	۱۲	۱۱	۱۲	۱۲
۱۳۸۹	۱۲	۱۲	۱۱، ۱۴	۱۲	۱۳
۱۳۹۰	۱۴	۱۴	۱۱، ۱۵	۱۴	۱۴
۱۳۹۱	۱۴	۱۴	۱۱، ۱۵	۱۴	۱۴
۱۳۹۲	۱۴	۱۴	۱۵-۱۱	۱۴	۱۴
۱۳۹۳	۲۲	۲۲	۱۶-۱۴	۲۲	۲۲
۱۳۹۴	۲۰	۲۰	۱۶-۱۴	۲۰	۲۰
۱۳۹۵	۱۸	۱۸	۵/۱۷-۸	۱۸	۱۵، ۱۸
۱۳۹۶	۱۸	۱۸	۵/۱۷-۸	۱۸	۱۵، ۱۸
۱۳۹۷	۱۸	۱۸	۱۸-۶	۱۸	۱۵، ۱۸
۱۳۹۸	۱۸	۱۸	۱۸-۶	۱۸	۱۵، ۱۸
۱۳۹۹	۱۸	۱۸	۱۸-۶	۱۸	۱۵، ۱۸
۱۴۰۰	۱۸	۱۸	۱۸-۶	۱۸	۱۵، ۱۸

فراهم بودن بستر لازم برای واردات، تورم بالای ۲۰ درصد در دو مقطع بر اقتصاد ایران تحمیل شود. آمار رشد اقتصادی برای سال‌هایی که تفاوت فاحشی در نرخ تسهیلات و سپرده به وجود آمده است نیز تأیید کننده انحراف در منابع و عدم هدایت به سمت تولید است.

آمار رشد اقتصادی نشان می‌دهد که در طول سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ که درآمدهای نفتی و ارزی به شدت جریان داشته است، رشد اقتصادی تقریباً صفر درصدی در اقتصاد ایران به وجود آمده است. این آمار با وجود نفت است و رشد اقتصادی بدون نفت منفی بوده است. شایان ذکر است که در این دوره بیماری هلندی نیز به دلیل استفاده از ارز ارزان وجود داشته است ولی با این حال رانت تسهیلات و عدم هدایت نقدینگی به سمت تولید نیز تأثیر غیر قابل انکاری بر رشد اقتصادی داشته است.

با توجه به تجربه اقتصاد ایران از چنین رویه‌ای، لزوم توجه به نرخ سپرده‌ها و تسهیلات بسیار حیاتی بوده و اولین چالشی که اقتصاد ایران برای سال ۱۴۰۳ با آن روبرو خواهد بود، اختلاف نرخ سود تسهیلات و سود سپرده است.

آن روبرو خواهد بود، اختلاف نرخ سود تسهیلات و سود سپرده است. اخیراً بانک مرکزی اقدام به اعطای مجوز به بانک‌های تجاری برای اوراق گواهی سپرده خاص با نرخ ۳۰ درصد کرده است. اگر چنین اقدامی در جهت تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌های تولید باشد، می‌توان انتظار داشت که برای سال ۱۴۰۳ مشکل نقدینگی شرکت‌های تولیدی رفع شود. با این حال سند مالی کشور برای سال ۱۴۰۳ حقیقت دیگری را آشکار می‌سازد که به نظر نمی‌رسد فضای رانتی در کشور از بین برود. در لایحه بودجه سالانه ۱۴۰۳ اشاره شده است که در راستای حمایت از اشتغال، صد همت تسهیلات قرض الحسنه از محل منابع بانکی در نظر گرفته شده است. معادل دلاری این تسهیلات رقمی معادل ۳/۵ میلیارد دلار است. گرچه حمایت از اشتغال شعاری مطلوب برای اقتصاد ایران است ولی سازوکار اجرایی آن باید از استاندارد قابل توجهی برخوردار باشد. در چنین وضعیتی نمی‌توان انتظار داشت که واحد تولیدی و بخش خصوصی واقعی از تسهیلات منتفع شود و امضای طلایی و سفارش‌های برخی افراد در اخذ تسهیلات دخیل خواهد بود. برای رفع این چالش لازم است وزارت امور اقتصاد و دارایی دو سیاست را در نظر بگیرد: ابتدا باید تولیدکنندگان حقیقی شناسایی و حمایت شوند. در این راستا بخش خصوصی (اتاق‌های بازرگانی) نقش بسیار کلیدی در هدایت نقدینگی به سمت تولید ایفا خواهند کرد و بهتر است تمامی بانک‌های دولتی تعامل و ارتباط نزدیکی با اتاق بازرگانی داشته باشند. دومین نکته مهم که بسیار مهمتر از نکته اول است، این است که یک نرخ مشخص و واحد برای سپرده و تسهیلات در بانک‌ها وجود داشته باشد و جلوی انحراف منابع و ایجاد رانت در بخش بانکی گرفته شود.

با توجه به تجربه اقتصاد ایران از چنین رویه‌ای، لزوم توجه به نرخ سپرده‌ها و تسهیلات بسیار حیاتی بوده و اولین چالشی که اقتصاد ایران برای سال ۱۴۰۳ با آن روبرو خواهد بود، اختلاف نرخ سود تسهیلات و سود سپرده است.

چالش نرخ ارز برای سال ۱۴۰۳ در ایران

سهند شهپازی - منصور حیدری

از یخبندان برزیل در سال ۱۹۷۵، اگر دولت‌ها بیشتر درآمدهای بادآورده را از شوک خارجی مثبت نجات دهند، نظریه بیماری هلندی نادرست است. باین‌حال، بیشتر شوک‌های قیمتی در شرایطی رخ نمی‌دهند که مدت‌زمان شوک‌ها را بتوان به‌راحتی تشخیص داد. طبق نظریه بیماری هلندی، دولت‌ها نرخ پس‌انداز بالایی در پاسخ به شوک‌های خارجی مثبت ندارند، زیرا اعتقاد بر این است که شوک‌های موقت، دائمی هستند. با این وجود، حتی اگر هیچ ابهامی در مورد مدت‌زمان شوک‌ها وجود نداشته باشد، یعنی حتی اگر پیش‌بینی کاملی از مدت‌زمان شوک‌ها وجود داشته باشد، مدل‌های اقتصادی-سیاسی نشان می‌دهد که هزینه‌های عمومی می‌تواند در پاسخ به یک شوک مثبت افزایش یابد. فرض کنید که یک کشور با یک شوک خارجی مثبت موقت مواجه شده که به معنای درآمد موقت بالاتر دولت است. اگر دولت بخواهد تمام درآمدهای بادآورده را پس‌انداز کند، این امر مستلزم مقاومت بالا در برابر فشارهای مخارج و هماهنگی میان وزارتخانه‌های هزینه‌کننده است. هر وزارتخانه در تصمیم خود برای انتقال هزینه‌ها به آینده، ممکن است با افزایش هزینه‌های سایر وزارتخانه‌ها ناامید شود. بنابراین، طی یک شوک

تجربه کشور ایران طی سال‌های متمادی نشان از آن دارد که تاکنون سیاست ارزی قابل قبولی برای اقتصاد اتخاذ و اجرا نشده است. در اقتصاد ایران چندین پارامتر اقتصادی وجود دارد که دولت همواره سعی می‌کند برای کنترل آن تلاش مضاعفی را انجام دهد و در راستای کنترل این عوامل حاضر است سیاست‌هایی را اجرا کند که منجر به کاهش خلق ثروت در کشور شود. به جرأت می‌توان بیان کرد که کسری بودجه و نرخ ارز دو فاکتور از چند فاکتوری هستند که کنترل آن‌ها در کارنامه‌سازی دولت‌ها نقش پررنگی را ایفا می‌کند. از سوی دیگر رابطه قابل‌توجهی بین نرخ ارز و کسری بودجه وجود دارد و کنترل نرخ ارز می‌تواند در شرایط مختلفی منجر به ایجاد کسری بودجه شده و در ادامه کسری بودجه ایجاد شده، عامل جهش ارزی در کشور شود. برای روشن شدن مسئله لازم است ابتدا به این مسئله که کسری بودجه چگونه در ایران ایجاد شده و چه ارتباطی بین کسری بودجه و نرخ ارز وجود دارد، پرداخت. بسیاری از کشورها مستعد شوک‌های تجاری موقت هستند. این شوک‌ها می‌تواند دولت‌ها را به اشتباهات مالی بزرگی بکشاند. در واقع، برخی از شوک‌های قیمتی به‌وضوح موقتی هستند، مانند رونق بازار قهوه، ناشی

خارجی مثبت، هر وزارتخانه، انگیزه بالایی برای افزایش هزینه‌های جاری خود دارد. به‌طور کلی، فشارهای سیاسی در خلال شوک‌های مثبت، هم به کاهش تلاش‌های مالی و هم افزایش هزینه‌های عمومی دلالت دارد. طبق چنین رویکردی می‌توان توضیح داد که چرا کسری بودجه در اقتصاد ایران به وجود آمده است. درآمدهای شدید نفتی در طول دهه ۱۳۸۰ و به‌خصوص بین سال‌های ۱۳۹۴-۱۳۹۰ پولی را در اختیار دولت قرار داد و در نتیجه قدرت خرید دولت را افزایش داد. درآمدهای نفتی سبب شد تا هم تلاش وزارتخانه‌های دولتی برای افزایش بهره‌وری صورت نگیرد و از سوی دیگر هزینه‌های جاری خود را افزایش دهند. دائمی فرض کردن درآمد نفتی سبب شده است که همزمان با افزایش درآمد نفتی، هزینه و اندازه دولت به‌شدت افزایش یابد. این همان نکته بسیار تاریک برای اقتصاد ایران است که به‌محض تحریم ایران، درآمدهای نفتی به‌شدت کاهش پیدا کرده است، اما همزمان با تحریم، هزینه دولت کاهش پیدا نکرده و ناترازی بودجه‌ای به وجود آمده است. سپس از سال ۱۳۹۰ تاکنون ناترازی موجود در بودجه دولت به سایر بازارها سرایت کرده است، اما نکته مهم آن است که چه ارتباطی بین نرخ ارز و بودجه دولت وجود دارد؟

سهم مهم بودجه دولت تا سال ۱۳۹۰ متشکل از درآمدهای ارزی ناشی از نفت بوده و دولت با استفاده از نرخ مشخص، دلار را تبدیل به ریال کرده و بودجه را پوشش داده است. یکی از راحل‌های مشخص برای کنترل شوک‌های موقتی خارجی، استفاده از نرخ ارز واقعی است. اگر دولت در دهه ۱۳۸۰ براساس ظرفیت واقعی اقتصادی ایران بودجه‌بندی کرده و نرخ ارز را به‌نحوی تنظیم می‌کرد که بودجه تنظیم‌شده کاملاً محقق شود، در دوران سخت اقتصادی، نفتها ارز کافی برای حل مشکلات را داشت، بلکه اندازه دولت به این اندازه افزایش نیافته بود و اجازه نفس کشیدن به اقتصاد ایران را فراهم می‌کرد.

برای روشن شدن نقش ارز در اقتصاد ایران لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ تحلیل می‌شود.

تبصره ۴- رابطه مالی دولت و نفت

طبق لایحه، برنامه بودجه به شرح زیر تعریف شده است:

لایحه بودجه	قیمت دلار	حجم فروش نفت	قیمت نفت	حجم فروش گاز	قیمت گاز
سال ۱۴۰۳	۲۸۵۰۰ تومان	۱/۳۵ میلیون بشکه در روز	۷۱ دلار	۱۱ میلیارد مترمکعب	۰/۳۱ دلار

سهم صندوق توسعه مالی	سهم ارز ترجیحی	سهم شرکت ملی نفت	درآمد حاصل از خوراک پتروشیمی
۴۰٪	۱۵ میلیارد دلار	۱۵٪	۵۸ همت

مجموع درآمدهای نفتی بر اساس پیش‌بینی سازمان برنامه‌بودجه:

$$= 71 \times 365 \times 13500000 = 34,985,250,000 \text{ دلار}$$

مجموع درآمدهای گازی:

$$= 0.31 \times 11000000000 = 3,410,000,000 \text{ دلار}$$

$$= 38,395,250,000 \text{ همت گازی}$$

دلار

$$= 45\% / 17,277,862,500 \text{ دلار سهم دولت}$$

از مجموع مبلغ ۱۷ میلیارد دلار سهم دولت، ۱۵ میلیارد دلار آن سهم ارز ترجیحی است. مبلغ باقی‌مانده ۲۲۷۷۸۶۲۵۰۰ دلار است. معادلی ریالی ارقام اشاره شده

قیمت تبدیل ارز	درآمد ریالی از ارز ترجیحی	درآمد ریالی از مازاد ارز ترجیحی	درآمد حاصل از خوراک پتروشیمی	کل
۲۸۵۰۰	۴۲۷/۵ همت	۶۴/۹۱ همت	۵۸ همت	۵۵۰ همت
۳۸۵۰۰	۴۲۷/۵ همت	۸۷/۶۹ همت	۵۸ همت	۵۷۳/۱۹ همت
۵۰۰۰۰	۴۲۷/۵ همت	۱۱۳/۸۹ همت	۵۸ همت	۶۰۰ همت

به شرح زیر است.

به‌طور واضح مشخص است که سازمان برنامه‌بودجه اصرار بر تخریب قدرت خرید دولت داشته و حتی مازاد ارز ترجیحی را نیز با نرخ ۲۸۵۰۰ تومان تبدیل خواهد کرد. اما نکته مهم آن است که بنا به هر دلیلی میزان فروش نفت دولت محقق شود، در این صورت چه اتفاقی برای تراز بودجه بروز خواهد کرد؟

اتفاقات گذشته نشان از آن دارد که ایران در دوره تحریم نفتی معادل ۱۱۳۵۲۶۶ بشکه نفت فروخته است. در این

لایحه بودجه سال ۱۴۰۳			
قیمت دلار	حجم فروش نفت	قیمت نفت	درآمد نفتی
۲۸۵۰۰ تومان	۱۱۳۵۲۶۶	۷۱ دلار	۲۹۴۲۰۴۱۸۳۹۰ دلار
سهم صندوق توسعه مالی و شرکت نفت (۴۰٪)	سهم ارز ترجیحی	سهم شرکت ملی نفت (۷۱٪)	درآمدهای گازی
۱۳۱۳۲۱۶۷۳۵۶ دلار	۱۵ میلیارد دلار	۴۷۶۰۴۱۰۶۶۷ دلار	۳,۴۱۰,۰۰۰,۰۰۰ دلار
سهم دولت از فروش نفت	کسری دولت از ارز	کسری دولت از ارز مازاد	کل کسری از فروش نفت خام
۱۱۵۲۷۸۴۰۳۶۷ دلار	۳۴۷۲۱۵۹۶۳۳ دلار	۲,۲۷۷,۸۶۲,۵۰۰ دلار	۵۷۵۰۰۲۲۱۳۰ دلار

صورت وضعیت بودجه دولت بدین صورت تغییر خواهد کرد. طبق چنین شرایطی دولت ۵ میلیارد و ۷۵۰ میلیون و ۲۲ هزار دلار کسری بودجه، از ناحیه درآمدهای ارزی خواهد داشت. معادل ریالی این ارقام ۱۶۳/۸۵۷ همت کسری بودجه است. بنابراین این مقدار پول توسط بانک مرکزی تأمین مالی خواهد شد. رشد نقدینگی از شهریور سال ۱۴۰۱ تا شهریور ۱۴۰۲ مقداری در حدود ۱۹/۱۵۰۴ همت و برابر ۲۶ درصد بوده است. بنابراین، اگر ضریب تکاثر

پول ۷ باشد، ۱۶ درصد بر رشد نقدینگی اقتصاد افزوده خواهد شد. (۱۱۴۷ همت بر رشد نقدینگی کشور افزوده می‌شود)^۱

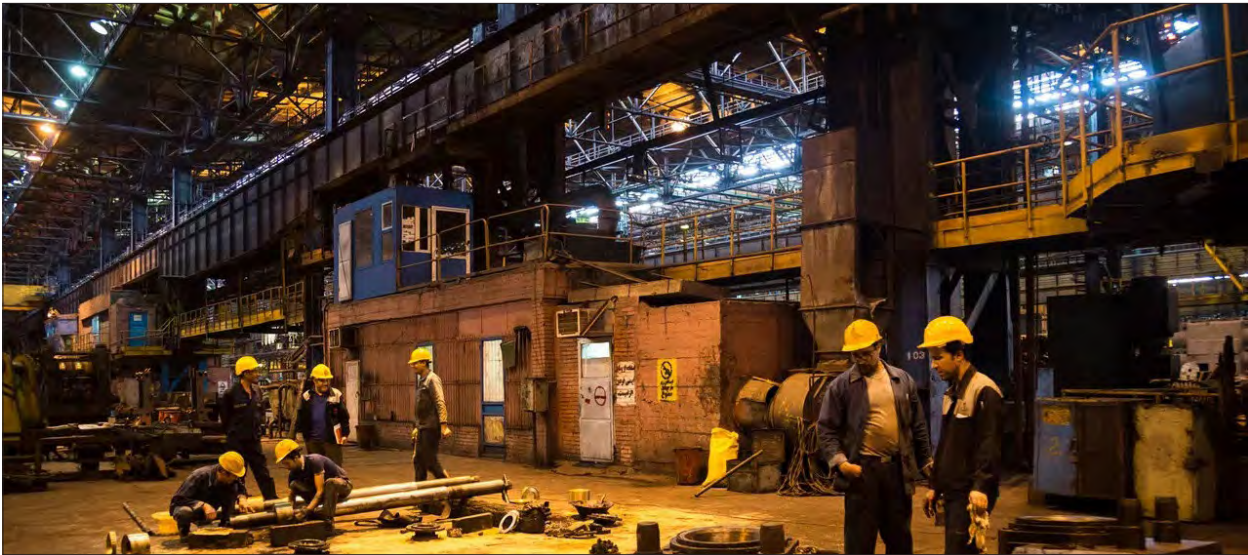
ملاحظه می‌شود، اقتصاد دستوری در قبال نرخ ارز، مشکلات ساختاری بسیار زیادی در اقتصاد کلان به وجود می‌آورد. با مرور این وضعیت می‌توان به راحتی در مورد وقوع جهش‌های ارزی اظهار نظر کرد. عدم اعتقاد به نرخ ارز حقیقی نیز سبب می‌شود که در اثر تعدیلات صورت نگرفته، طی سال‌های متمادی و با افزایش هزینه‌ها، دولت راهکاری برای افزایش شدید در نرخ ارز نداشته باشد. بنابراین جهش ارزی به منزله رکود تورمی در کشور است. لازم به ذکر است، هدف از ارائه این مطلب، این نیست که در سال ۱۴۰۳ جهش ارزی به وجود خواهد آمد، بلکه هدف آن است که توضیح داده شود که هر نوع نرخ ارزی هرچند ارزان باشد، به نفع اقتصاد و رفاه جامعه نیست. نرخ ارز، نقش مهمی در برطرف کردن شوک‌های خارجی که بر اقتصاد وارد می‌شود، دارد و بهتر است با استفاده از یک سیاست ارزی مناسب، این شوک‌ها کنترل شوند. با این حال متأسفانه اقتصاد ما چه در زمان‌های رونق و چه در شرایط فعلی که وضعیت نامناسب است، هیچ‌گونه راهکار

۱ مقدار نقدینگی شهریور سال ۱۴۰۲، ۷۰۹۹/۱ همت است. بنابراین اگر ۱۱۴۷ بر نقدینگی اضافه شود رشد نقدینگی ۱۶ درصد خواهد بود.

صحیحی در این راستا اتخاذ نمی‌کند. باید اذعان کرد، دولت شوک بد را هم دائمی فرض کرده است و تصور دارد که وضعیت تحریمی ایران تا ابد پابرجاست و هیچ تلاشی در مورد بهبود وضعیت انجام نمی‌دهد. چنین شرایطی اصلاً برای اقتصاد ایران مناسب نیست. همان‌گونه که تجربه نشان داده است نباید تا ابد به درآمدهای نفتی متکی بوده و سرخوش از درآمدهای نفتی باشیم. نباید در مورد وضعیت تحریمی نیز دست روی دست گذاشته و با سیاست‌گذاری دستوری جلوی خلق ثروت در کشور گرفته شود. بهتر است دولتمردان از این توهم خارج شده و با سیاست‌گذاری مناسب در حوزه ارز این امکان را برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان فراهم آورند تا با صادرات، ثبات ارز و افزایش رفاه را رقم بزنند. افزایش ارز بازار آزاد، منجر به افزایش هزینه تولید شده و اقتصاد ایران را در وضعیت رکودی قرار می‌دهد. از سوی دیگر، توجیه تحریم و استفاده از چند نوع ارز دولتی و نیمایی و تعهد ارزی با نرخ کمتر از وضعیت تعادلی اقتصاد، فساد و رانت را در کشور به وجود خواهد آورد. بهتر است در سال ۱۴۰۳ این امر خاتمه یافته و با یکسان‌سازی ارز و فراهم کردن بستر برای صادرکنندگان این امکان فراهم شود تا با صادرات و ارزآوری ثبات و رشد اقتصادی را تضمین کنند.

نیاز به اصلاحات جدی در حوزه اقتصاد

امین طبعچی نوبهار
پژوهشگر اقتصاد سیاسی

شود. همچنین، افزایش هزینه‌ها به علت افزایش نرخ ارز می‌تواند باعث افزایش قیمت‌ها شده و موجب بروز عواقب خطرناکی در بخش مصرف داخلی شود.

تورم به دو صورت مستقیم و غیرمستقیم بر بخش خصوصی تأثیر می‌گذارد. افزایش تورم در صورتی که توام با رشد داخلی نباشد، می‌تواند باعث کاهش قدرت خرید مردم شود. کاهش قدرت خرید عمومی مردم نیز باعث کاهش تقاضا برای محصولات شرکت‌ها و در نتیجه کاهش تولیدات صنایع و زیان‌بخش خصوصی شود. همچنین، تورم می‌تواند به افزایش هزینه‌های تولید، حقوق و دستمزد منجر شود که در نهایت به کاهش سودآوری شرکت‌ها منجر شود.

شایان ذکر است، استراتژی‌های بخش خصوصی نباید محدود به مقابله با تأثیرات تورم یا نوسانات نرخ ارز باشد، زیرا در کشوری که بی‌ثباتی اقتصادی، رکن جدایی‌ناپذیر شاکله سیاست‌گذاری و کشورداری است، باید نگاهی نافذ در جهت حفظ کسب‌وکار خویش داشت. مشکلاتی نظیر محدودیت‌های مالیاتی و مالی فزاینده در سال آینده، بحران‌های سیاسی-اجتماعی، تحریم‌ها و محدودیت‌های تجاری نیز گریبان بخش خصوصی نیمه‌جان ما را رها نخواهد کرد. این معضلات نه‌تنها رشد و توسعه شرکت‌ها را کند کرده، بلکه شاهد هستیم که کسب‌وکارها یکی پس از دیگری به تعطیلی کشیده شده با خسارات هنگفتی متوجه آن‌ها می‌شود و افق مه‌آلود برای آینده بخش خصوصی ترسیم می‌کند. امید است با ایجاد کانال‌هایی مثبت و

در حوزه بخش خصوصی در ایران، چند چالش مهم وجود دارد. این چالش‌ها شامل مواردی مانند تورم، نوسانات نرخ ارز، محدودیت‌های مربوط به تجارت بین‌المللی، مسائل مربوط به تأمین مالی، اصلاحات مالیاتی، قوانین کسب‌وکار و همچنین مسائل مربوط به فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات می‌شود.

در حال حاضر تورم و نوسانات نرخ ارز نیز تأثیر زیادی بر اقتصاد کشور داشته است که موجب بروز نارضایتی و نگرانی در بخش خصوصی شده است. محدودیت‌های تجارت بین‌المللی نیز باعث ایجاد مشکلات مالی و عرضه و تقاضای بخش خصوصی شده است. از سوی دیگر، مسائل مربوط به تأمین مالی و اصلاحات مالیاتی نیز می‌تواند تأثیر بسزایی بر محیط کسب‌وکار داشته باشد. به نظر می‌رسد که در سال‌های آینده، بخش خصوصی نیاز به اصلاحات جدی برای مقابله با این چالش‌ها دارد.

نوسانات نرخ ارز می‌تواند در تجارت خارجی، صادرات و واردات، تولید داخلی و مصرف داخلی تأثیر مستقیم داشته باشد. نرخ ارز پایه نسبتاً قوی نیز می‌تواند باعث کاهش صادرات و افزایش واردات شود. این موضوع در بخش تولید داخلی هم می‌تواند اثرات منفی داشته باشد، زیرا امکان رقابت با کالاها و خدمات وارداتی پایین می‌آید. افزایش نرخ ارز ممکن است هزینه‌های وارداتی شرکت‌ها را بالا برده و در نتیجه قیمت محصولات و خدمات آن‌ها، افزایش یابد. از سوی دیگر، کاهش نرخ ارز می‌تواند به افزایش صادرات و تقویت رقابت‌پذیری شرکت‌ها در بازارهای خارجی منجر

ارتباط پررنگ اتاق تبریز با اتاق ایران و ایفای نقش و اعمال فشار این نهاد تأثیرگذار بر سیاست‌گذاران، شاهد احقاق حقوق بخش خصوصی و رشد و بالندگی اقتصاد بازار در استان و کشور باشیم.

در سال جدید، بخش خصوصی با چالش‌هایی مربوط به فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز روبرو خواهد شد. روند رو به جلوی فناوری اطلاعات و ارتباطات و گسترش و توسعه خیره‌کننده هوش مصنوعی، کسب‌وکارها را ملزم به تلاش برای تطبیق با تغییرات سریع و نوآورانه در فناوری‌ها می‌کند. عدم انعطاف‌پذیری و عدم آمادگی برای پذیرش تغییرات، ممکن است باعث از دست رفتن رقابت‌پذیری شرکت‌ها شود. شرکت‌ها باید به سرعت فناوری‌های جدید را پذیرفته و در سازمان خود پیاده کنند تا قادر به رقابت در بازار باشند. این موضوع نیاز به آموزش و توسعه مهارت‌های جدید برای کارکنان و سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوین را ضروری می‌سازد.

با این اوصاف بحث مالیات مشکلات متعددی برای بخش خصوصی در سال بعدی خواهد تراشید که عبارتند از:

۱. افزایش هزینه‌ها: پرداخت مالیات و افزایش هزینه‌ها ممکن است باعث کاهش سودآوری و قدرت رقابتی شرکت‌ها شود.

۲. کاهش سرمایه‌گذاری: برخی شرکت‌ها ممکن است به دلیل پرداخت مالیات، قادر به سرمایه‌گذاری بیشتر در توسعه و نوآوری نباشند. این موضوع می‌تواند

استراتژی‌های بخش خصوصی نباید محدود به مقابله با تأثیرات تورم یا نوسانات نرخ ارز باشد، زیرا در کشوری که بی‌ثباتی اقتصادی، رکن جدایی‌ناپذیر شاکله سیاست‌گذاری و کشورداری است، باید نگاهی نافذ در جهت حفظ کسب‌وکار خویش داشت. مشکلاتی نظیر محدودیت‌های مالیاتی و مالی فزاینده در سال آینده، بحران‌های سیاسی-اجتماعی، تحریم‌ها و محدودیت‌های تجاری نیز گریبان بخش خصوصی نیمه‌جان ما را رها نخواهد کرد.

باعث کاهش رشد و توسعه صنعت و اقتصاد شود.

۳. کاهش اشتغال: شرکت‌ها ممکن است به دلیل بار مالیات، نیاز به کاهش هزینه‌ها داشته باشند که ممکن است باعث افزایش بیکاری و کاهش اشتغال شود.

۴. کاهش تولید و خدمات: پرداخت مالیات، ممکن است باعث کاهش تولید و ارائه خدمات توسط شرکت‌ها شود. این موضوع می‌تواند تأثیر منفی بر اقتصاد کلان داشته باشد.

۵. فرار مالیاتی: برخی شرکت‌ها ممکن است به دنبال راه‌های فرار مالیاتی باشند تا هزینه‌های خود را کاهش دهند. این عمل ممکن است باعث اعمال فشار مضاعف بر بخش خصوصی و تحدید کسب‌وکارها توسط دولت شود.

به‌طور خلاصه، مهم‌ترین موضوع قابل ذکر در انتها، تأثیرات نوسانات نرخ ارز و تورم بر بخش خصوصی در سال جدید است. برای مقابله با این تأثیرات، باید برنامه‌های مؤثری جهت کنترل تورم و استحکام نرخ ارز اجرا شود و شرکت‌ها باید استراتژی‌های مناسبی را برای مدیریت ریسک‌های مالی و تورم اتخاذ کنند. همچنین، نظارت دقیق بر روند تغییرات نرخ ارز و تورم و انطباق سریع با آن‌ها کمک‌کننده خواهد بود. همچنین باید تمرکز بیشتری بر سیاست‌های تشویقی به‌منظور توسعه تولید داخلی و صادرات صرف شود تا بخش خصوصی بتواند با چالش‌های اقتصادی سال جدید مواجه شود و به رشد و توسعه اقتصادی کشور کمک کند.

تحقق هم‌سویی دولت با بخش خصوصی
آرزویی محال برای سال ۱۴۰۳

تحول درونی یا تداوم تضاد؟

جعفر ساعی نیا
کارشناسی ارشد رشته اقتصاد
دانشگاه علم و صنعت

چالش‌های متعددی همراه کرده است. تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی که برای رشد و توسعه بخش خصوصی بسیار حائز اهمیت هستند، باعث محدود شدن فعالیت‌های بخش خصوصی در کشور و کاهش دسترسی به فناوری‌های روز دنیا شده است. تحریم‌های داخلی نیز باعث بریدگی زنجیره تأمین، کاهش شانس‌های تجاری، افزایش هزینه‌ها و کاهش توانایی رقابتی شرکت‌ها شده است. با سیاست‌های متداوم سال‌های قبل دولت‌ها در ایران، استفاده از فن‌آوری‌های نوین و توسعه بازارهای جایگزین به‌عنوان آرزوهایی محال برای رشد و توسعه بخش خصوصی و افزایش رفاه مردم تبدیل شده است.

نوسانات قیمت ارز و افزایش نرخ تورم، تجارت و تولید را در داخل کشور مختل کرده و مدیریت ریسک و پیش‌بینی‌پذیری وضعیت آینده را برای بخش خصوصی کشور با مشکلات عدیده‌ای همراه ساخته است. این نوسانات و افزایش نرخ تورم باعث کاهش تولید داخلی و ایجاد فشار بر بازار کار شده است. علاوه بر این، برای شرکت‌ها و تجار ایرانی که به بازارهای جهانی صادرات و واردات می‌کنند، نوسانات ارزی و افزایش نرخ تورم موجب عدم پیش‌بینی قیمت‌ها و

در حالی که هماهنگی میان دولت و بخش خصوصی می‌تواند تحولاتی مثبت را در اقتصاد ملی به همراه داشته باشد، اما در اقتصاد ایران همواره سیاست‌های ضد بازار در دستور کار دولت‌ها قرار گرفته است و این سیاست‌ها با تأثیرات گسترده‌ای بر بازار کار و رشد اقتصادی همراه بوده است. تدابیر ضد بازار و تمایل به تصرف و کنترل بخش‌های مختلف اقتصاد توسط دولت، همواره تبدیل به چالش‌هایی برای رقابت و نوآوری در اقتصاد ایران شده است. به نظر می‌رسد که تحقق هم‌سویی کامل بین دولت و بخش خصوصی در ایران، بدون اصلاحات گسترده در سیاست‌های ضد بازار دولت، به‌نوعی آرزوی محال برای سال ۱۴۰۳ باشد. در این مقاله، به بررسی چالش‌هایی که سیاست‌های ضد بازار دولت در ایران باعث آن‌ها می‌شود، می‌پردازیم و نقدی تحلیلی به این موضوع ارائه می‌دهیم.

تحریم‌های بین‌المللی و محدودیت‌های دسترسی به بازارهای جهانی و منابع مالی بین‌المللی از یک‌سو و تحریم‌های داخلی از جمله فیلترینگ و محدودیت‌های وارداتی و صادراتی و قوانین و مقررات پیچیده و گاهی تضادآمیز برای رشد و نوآوری، از سوی دیگر، بخش خصوصی کشور را در سال‌های اخیر با

وزن سنگین
مالیات در
بودجه سال
۱۴۰۳ و فشار
مضاعفی که به
بخش خصوصی
کشور تحمیل
می‌کند، هیچ
چشم‌انداز
روشنی را نسبت
به سال آینده و
ماه‌های پیش‌رو
به وجود
نمی‌آورد!

آورد. در این شرایط سؤالی که پیش می‌آید این است که آیا دولت صدای بخش خصوصی تضعیف شده‌ی کشور را می‌شنود؟ آیا دولت حاضر است جهت بهبود نقش خود و افزایش همکاری خود با نهاد بخش خصوصی اقدامی انجام دهد؟ آیا دولت حاضر می‌شود با محدود کردن فعالیت‌های خود و استفاده از سیاست‌های صحیح و عدم مداخله و کنترل‌گری در اقتصاد کشور به تحول درونی خود کمک کند؟ یا همچون گذشته به تضاد سیاست‌های خود با بازار و بخش خصوصی تداوم می‌دهد؟ این‌ها سؤالاتی است که بخش خصوصی کشور را برای سال ۱۴۰۳ با چالش‌های جدی مواجه ساخته است.

مطابق آنچه که در واقعیت‌های آماری اقتصاد کشور نمایان می‌شود، در حقیقت، علی‌رغم انتقادهای جامعه‌ی اقتصادی کشور، دولت‌های ایران برخلاف ادعاهایشان مبنی بر مداخله‌ی حداقلی در اقتصاد کشور، اغلب بسیاری از تصمیم‌های اقتصادی را به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم کنترل کرده‌اند. مثلاً، دولت‌ها در ایران به تنظیم قیمت برخی اقلام اساسی مصرفی نظیر سوخت، غذا و دارو دست زده‌اند. شرکت‌های دولتی نیز نقش بسیاری را در بخش‌های مختلف اقتصاد ایران ایفا می‌کنند و به گفته‌ی اقتصاددانان کشور، بیش از ۶۰ درصد بودجه کشور در سال‌های اخیر، در اختیار این شرکت‌ها بوده است و هیچ‌گاه حاضر به پاسخگویی در قبال هزینه‌ها و پروژه‌های همواره نیمه‌تمامشان نداشته‌اند. این مداخله و دستکاری‌ها و عدم شفافیت نقش مهمی در شکل‌دهی به وضعیت کنونی اقتصاد ایران داشته‌اند. خلاصه این که علی‌رغم انتقادهای جامعه، دولت ایران در حال عمل کردن عکس از تصورات جامعه در مورد مداخله در اقتصاد است.

هزینه‌ها شده و در نتیجه باعث تأثیرات منفی بر رشد و سودآوری شرکت‌ها و همچنین باعث کاهش قدرت خرید در بازارهای جهانی شده است. به‌طور کلی، نوسانات قیمت ارز و افزایش نرخ تورم، فعالیت‌های بین‌المللی شرکت‌ها و تجار ایرانی را برای ارتباط با بازارهای جهانی به‌طور کامل مختل کرده است.

علاوه بر نوسانات نرخ ارز و تورم و ممنوعیت‌های صادرات و واردات و ایجاد شرایط دشوار برای برگشت ارز حاصل از صادرات، دولت‌ها در ایران با بخشنامه‌های خلق الساعه و عدم حمایت از فعالان اقتصادی در حوزه‌های مختلف و برنامه‌ریزی برای بهبود زیرساخت‌ها، به جای همسویی با بخش خصوصی در کشور، همواره به‌عنوان مانعی برای رشد و توسعه بخش خصوصی به شمار آمده‌اند.

طی سال‌های گذشته دولت‌ها با تورم مالیاتی فشار بسیار زیادی بر روی بخش خصوصی کشور وارد آورده‌اند. با این وجود، وزن سنگین مالیات در بودجه سال ۱۴۰۳ و فشار مضاعفی که به بخش خصوصی کشور تحمیل می‌کند، هیچ چشم‌انداز روشنی را نسبت به سال آینده و ماه‌های پیش‌رو به وجود نمی‌آورد! وقتی ابتدایی‌ترین نیازها برای ایجاد بستر فعالیت تأمین نمی‌شود، همواره نگران تهدیدات پیش‌روی این سیستم معیوب خواهیم بود. در این شرایط چطور می‌شود به کسب درآمد بیشتر امید داشت و نگران افزایش مالیات‌ها نبود؟! مشکلات مالیاتی در سال آینده می‌تواند بیش‌ازپیش برنامه‌های رشد و توسعه کسب‌وکارها را و در نتیجه میزان سرمایه‌گذاری‌ها را کاهش دهد، همچنین می‌تواند باعث ایجاد بارهای اضافی بر شرکت‌ها و کسب‌وکارها و کاهش انگیزه برای سرمایه‌گذاری شود و حس ناامنی بین فعالان اقتصادی به وجود

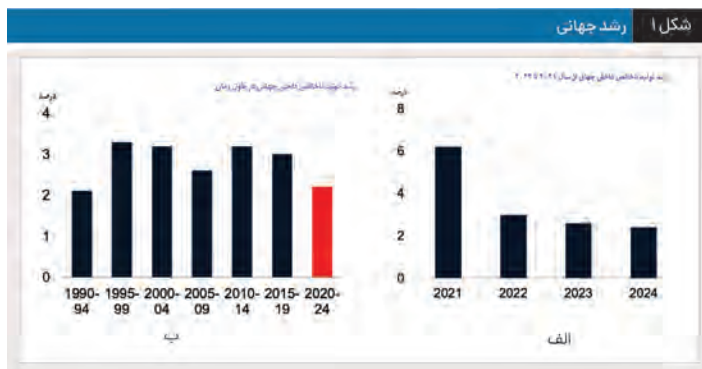
با سیاست‌های
متداوم
سال‌های قبل
دولت‌ها در
ایران، استفاده
از فن‌آوری‌های
نوین و توسعه
بازارهای
جایگزین
به‌عنوان
آرزوهایی محال
برای رشد و
توسعه بخش
خصوصی و
افزایش رفاه
مردم تبدیل
شده است.

۵ خطر بزرگ پیش روی اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۴

مترجم: سیده الهام سلامی

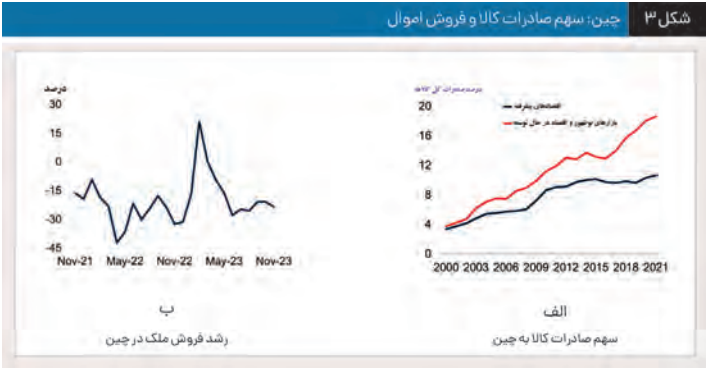
توجه: تولید ناخالص داخلی جهانی با استفاده از وزن واقعی تولید ناخالص داخلی دلار آمریکا به طور متوسط در قیمت‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۹ و نرخ ارز بازار محاسبه می‌شود. در حال حاضر، پیش‌بینی‌های کوتاه‌مدت ما نشان می‌دهند که احتمال فرود نرم در حال افزایش است، اما باید مراقب بود، زیرا بر سر راه ما حداقل پنج خطر عمده وجود دارد که در صورت تحقق، می‌تواند اقتصاد جهانی را تهدید کند:

۱. افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی

تنش‌های ژئوپلیتیکی تنها و مهم‌ترین خطری است که اقتصاد جهانی با آن مواجه است. (شکل ۲. الف) در حال حاضر جنگ‌هایی در اروپای شرقی و خاورمیانه (دو منطقه حیاتی جهان برای تأمین غذا و انرژی) در جریان است. تشدید درگیری‌ها در خاورمیانه می‌تواند بازارهای انرژی را به قلمروی

در سال گذشته، اقتصاد جهانی انتظارات را به شکلی تاریخ‌ساز و بالقوه نادیده گرفت. در این بین جنگ‌ها، تورم فزاینده و بیشترین میزان افزایش نرخ بهره در ۴۰ سال گذشته؛ رکود قابل توجهی را بر اقتصاد جهانی تحمیل نکرده است و صرفاً سرعت رشد اقتصاد کندتر شده است. این اتفاق مسیری ناآشنا بود و نشان داد که اقتصاد جهانی به روش‌هایی که ما هنوز به طور کامل درک نکرده‌ایم، انعطاف‌پذیرتر شده است.

بالین حال، باور بر این امر که ما از خطر گذر کرده‌ایم، اشتباه است. آخرین گزارش بانک جهانی با عنوان «چشم‌انداز اقتصادی جهانی» پیش‌بینی می‌کند که رشد جهانی در سال ۲۰۲۴ به ۲٫۴ درصد کاهش یافته و در سال ۲۰۲۵ به ۲٫۷ درصد می‌رسد (شکل ۱. الف). اگر اجتناب از یک رکود جهانی دیگر تنها چیزی باشد که به آن اهمیت می‌دهید، این آمار ممکن است باعث راحتی ذهن شود. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهند که رشد جهانی بسیار کمتر از قدرت مورد نیاز برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار تا پایان این دهه است. در واقع، نیمه اول دهه ۲۰۲۰ در حال حاضر ضعیف‌ترین نیم‌دهه از نظر رشدی است که اقتصاد جهانی در حداقل ۳۰ سال اخیر به ثبت رسانده است. (شکل ۱. ب)

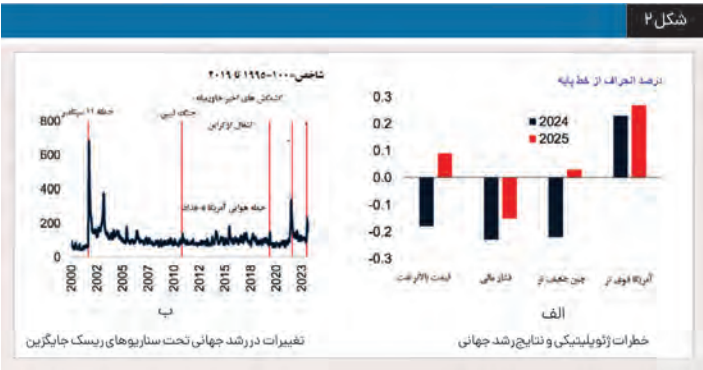
منابع: Haver Analytics؛ اداره ملی آمار چین؛ UN Comtrade (پایگاه داده)؛ بانک جهانی.
الف. EMDE ها به بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه اشاره دارند. شکل، سهم صادرات کالاهای اقتصاد پیشرفته و EMDE را به مقصد چین نشان می‌دهد. آخرین مشاهده سال ۲۰۲۱.
ب. رشد سال به سال فروش، برحسب حجم، فضای طبقه ساختمان مسکونی. آخرین مشاهده نوامبر ۲۰۲۳

۳. فشار مالی فزاینده

باید توجه داشت که تاکنون شدیدترین افزایش نرخ بهره جهانی در ۴۰ سال گذشته، آن حجم از خسارتی را که در دهه ۱۹۸۰ شاهد بودیم، ایجاد نکرده است. نرخ بهره سیاستی احتمالاً امسال کاهش خواهد یافت، اما ممکن است، برای برخی کشورها به اندازه کافی سریع نباشد. پس از منفی ماندن برای مدت طولانی، نرخ‌های بهره واقعی جهانی یا همان نرخ‌های اسمی تعدیل شده برای تورم، اکنون مثبت هستند و احتمالاً در آینده نیز بالا خواهند ماند (شکل ۴.الف). در پس‌زمینه رشد ضعیف، این به معنای ادامه محیط پرفشار برای اقتصادهای در حال توسعه با رتبه‌بندی اعتباری پایین است. در پایان سال ۲۰۲۳، تعداد اقتصادهای در حال توسعه که دچار مشکل بدهی بودند در بالاترین سطح از سال ۲۰۰۰ قرار داشته‌اند. ترکیبی از رشد ضعیف، نرخ بهره واقعی بالا، و سطوح بالای بدهی می‌تواند خدمات‌دهی به بدهی در اقتصادهای در حال توسعه آسیب‌پذیر را دشوارتر کند و فشار بیشتری وارد کند. بنابراین فشار مالی فزاینده‌ای تجربه خواهد شد (شکل ۴.ب). شعله‌ور شدن فشار مالی در اقتصادهای در حال توسعه، می‌تواند رشد جهانی را تا حدود ۰/۲ درصد در سال جاری کاهش دهد. (شکل ۴.ب) فشار مالی فزاینده رشد اقتصادهای در حال توسعه را ۰/۶ درصد کاهش می‌دهد.

ناشناخته سوق دهد، زیرا این منطقه تقریباً ۳۰ درصد از تولید جهانی نفت را به خود اختصاص داده است. همچنین حملات اخیر در دریای سرخ باعث اختلال در حمل و نقل از طریق کانال سوئز شده که ۳۰ درصد از ترافیک جهانی کانتینر را تشکیل می‌دهد.
باید گفت، تنش‌های ژئوپلیتیکی باعث افزایش عدم اطمینان شده و به سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی لطمه می‌زنند. همچنین درگیری‌ها و جنگ‌ها قادر هستند با اثرات تورمی بالقوه خود، ظرفیت عرضه جهانی را کاهش دهند. در این شرایط انتظار می‌رود قیمت نفت در سال جاری کاهش یابد. با این حال، اگر درگیری در خاورمیانه تشدید شود، قیمت نفت می‌تواند ۳۰ درصد بالاتر از پیش‌بینی اولیه ما یعنی تا ۸۱ دلار در هر بشکه در سال ۲۰۲۴ افزایش یابد.

منابع: Caldara and Iacoviello (۲۰۲۲)؛ اقتصاد آکسفورد؛ بانک جهانی.
الف. آخرین مشاهده ۱۱ دسامبر ۲۰۲۳
ب. پنل انحراف در رشد جهانی را تحت سناریوهای جایگزین نسبت به خط پایه نشان می‌دهد.

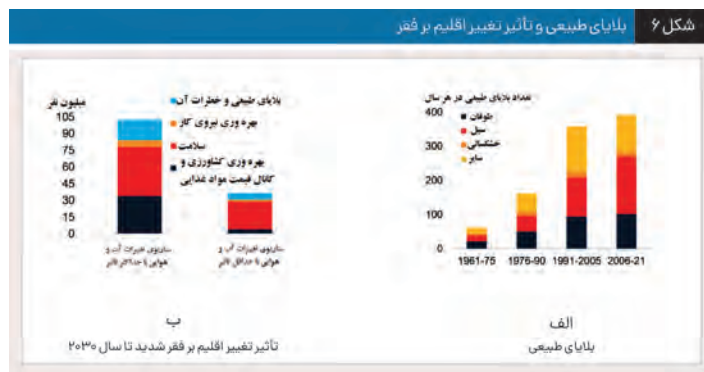
۲. رکود اقتصادی چین

رشد چین با ۴/۵ درصد کندترین رشد را از سال ۱۹۹۰، (بدون احتساب دوران کووید-۱۹) در سال جاری تجربه کرده است.

این امر احتمالاً به تعداد زیادی از اقتصادهای پیشرفته و در حال توسعه که به تجارت با چین وابسته‌اند، آسیب می‌رساند. در پایان سال ۲۰۲۱، چین مقصد تقریباً ۲۰ درصد از کل صادرات کالاها از اقتصادهای در حال توسعه بود که این میزان معادل تقریباً پنج برابر سهم در آغاز این قرن است (شکل ۳.الف). چین همچنین به منبع بسیار مهمی برای تقاضای کالا تبدیل شده است؛ به‌ویژه کالاهایی که در انتقال انرژی سبز نقش اساسی دارند. پیش‌بینی رشد برای چین در معرض خطرات نزولی است، به‌ویژه در خصوص تنش‌ها در حوزه املاک (شکل ۳.ب). اگر چین در سال ۲۰۲۴ یک واحد درصد کندتر از حد انتظار تقویت شود، رشد جهانی می‌تواند حدود ۰/۲ درصد کاهش یافته و آسیب قابل‌توجهی به اقتصادهای در حال توسعه صادرکننده کالا وارد کند. (شکل ۴.ب)

۵. تغییر آبوهوا

درگیری در خاورمیانه یک نقطه انسداد کلیدی برای تجارت جهانی را محدود کرده است. تغییرات آبوهوایی موارد دیگری را نیز تحت فشار قرار داده است. به دلیل کاهش سطح آب در کانال پاناما در اثر خشکسالی، تعداد کشتی‌هایی که از این کانال عبور می‌کنند، طی سال گذشته به میزان قابل توجهی کاهش یافته‌اند. این اتفاق نشان‌دهنده درجه‌ای است که تغییرات آبوهوایی به یک خطر کوتاه‌مدت تبدیل شده، نه فقط یک خطر میان‌مدت. سال ۲۰۲۳ گرم‌ترین سال تاریخ ثبت شده بود. مجموعه‌ای از خشکسالی‌ها، سیل‌ها و آتش‌سوزی‌ها نیز تأثیر تغییرات آبوهوایی را در سراسر جهان در سال گذشته بیشتر نمایان کردند. تغییرات اقلیمی می‌توانند فراوانی و هزینه بلایای طبیعی را افزایش دهند و منجر به کاهش رشد اقتصادی، تشدید فقر و کاهش بازدهی کشاورزی شوند. (شکل ۶) آسیب‌ها و خطرات مرتبط با تغییرات آبوهوایی، در سال جاری و سال آینده، سایه طولانی بر اقتصاد جهانی خواهد افکند.

منابع: EM-DAT (پایگاه داده)، جافینو و همکاران (۲۰۲۰)؛ بانک جهانی. شکل الف: تعداد کل بلایای طبیعی در سال را در تمام کشورهای جهان نشان می‌دهد. شکل ب: تعداد افراد اضافی در فقر شدید در سال ۲۰۳۰ به دلیل تغییرات آبوهوایی.

هر یک از این خطرات می‌تواند ریسک‌های دیگری را تقویت کند. تشدید درگیری‌ها می‌تواند باعث افزایش قیمت نفت شود که نهایتاً منجر به بحران مالی در برخی کشورها خواهد شد. با این حال، اقتصاد ایالات متحده، که تقریباً به‌تنهایی از رکود جهانی در سال گذشته جلوگیری کرد، می‌تواند در سال ۲۰۲۴ باری دیگر عملکردی بهتر از خود ارائه دهد. پیش‌بینی‌ها حاکی از رشد ۱٫۶ درصدی اقتصاد ایالات متحده در سال ۲۰۲۴ و ۱٫۷ درصد در سال ۲۰۲۵ است اما اگر بازار کار ایالات متحده صرفاً مانند اواخر سال ۲۰۲۰ انعطاف‌پذیر باقی بماند، رشد ایالات متحده می‌تواند نیم درصد در سال ۲۰۲۳ و ۰٫۷ واحد در سال ۲۰۲۵ قوی‌تر شود، در نتیجه شاهد رشد جهانی بسیار قوی‌تری خواهیم بود.

منابع: Haver Analytics; Kose و همکاران (۲۰۲۱)؛ سیستم فدرال رزرو آمریکا؛ بانک جهانی.

شکل الف: نرخ‌های بهره واقعی ایالات متحده را که با استفاده از نرخ هدف صندوق فدرال منهای تورم CPI محاسبه می‌شود، را نشان می‌دهد. برای ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۵، نرخ‌ها با استفاده از پیش‌بینی‌های کمیته بازار آزاد فدرال در دسامبر ۲۰۲۳ محاسبه می‌شوند.

شکل ب: EMDEها به بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه اشاره دارند. مجموع با استفاده از تولید ناخالص داخلی اسمی به دلار آمریکا به‌عنوان وزن محاسبه می‌شود. کل بدهی به‌عنوان مجموع بدهی‌های دولتی و خصوصی تعریف می‌شود. داده‌های سال ۲۰۲۳ تخمینی هستند.

۴. پراکندگی تجارت

تعداد اقدامات سیاستی محدودکننده تجارت در سال گذشته به‌شدت افزایش یافت. (شکل ۵. الف) ممکن است محدودیت‌های تجاری، «دورسپاری به دوست‌سپاری» و «برون‌سپاری به نزدیک» به‌عنوان پاسخ‌های سیاسی منطقه‌ای به نگرانی‌های امنیت ملی به نظر برسند. با این حال، چنین سیاست‌هایی می‌تواند بازگشتی موردنیاز در تجارت جهانی را به تعویق بیندازد. در سال ۲۰۲۳، رشد تجارت جهانی با میزان ۰٫۲ درصد به‌طور کلی متوقف شد که ضعیف‌ترین عملکرد خارج از رکود جهانی در ۵۰ سال گذشته بود. (شکل ۵. ب)

انتظار می‌رود رشد تجارت جهانی در سال جاری بهبود یابد، اما این رشد تنها نصف میانگین دهه قبل از همه‌گیری خواهد بود. برخی از مشاغل در اقتصادهای پیشرفته در حال عقب‌نشینی از زنجیره‌های ارزش جهانی هستند و سرمایه‌گذاری را به زنجیره‌های تأمین داخلی یا منطقه‌ای سوق می‌دهند. این روند برای اقتصادهای در حال توسعه که تجارت برای آن‌ها نیروی کلیدی جهت بهره‌وری بیشتر و بهبود استانداردهای زندگی بوده است، نوید خبرهای خوب نیست.

منابع: هشدار تجارت جهانی؛ بانک جهانی. شکل الف: تعداد مداخلات سیاست تجاری اجرا شده از نوامبر ۲۰۰۸. اقدامات محدودکننده (آزادسازی) مداخلاتی هستند که علیه منافع تجاری خارجی (منافع) تبعیض قائل می‌شوند. آمار تعدیل شده گزارش دهی تا ۳۱ دسامبر ۲۰۲۳.

شکل ب: تجارت به‌عنوان میانگین حجم صادرات و واردات کالا و خدمات سنجیده می‌شود.

میزگرد بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ کشور
در اتاق تبریز

مطالبه بخش خصوصی:
افزایش سهم استان در
بودجه ۱۴۰۳

گزارش: سازش شهابی

میزگرد بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ کشور با محوریت بررسی لوایح از دیدگاه بخش خصوصی و جایگاه این بخش در تدوین بودجه سال آینده با حضور حجت الاسلام محمدرضا میرتاج‌الدینی؛ نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس شورای اسلامی، الله‌وردی دهقانی؛ نماینده مردم ورزقان در مجلس شورای اسلامی، روح‌الله متفکر آزاد؛ نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس شورای اسلامی، مسعود پزشکیان؛ نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس شورای اسلامی، غلامرضا نوری قزلجه؛ نماینده مردم بستان‌آباد در مجلس شورای اسلامی، علیرضا منادی؛ نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس شورای اسلامی، جمشید برزگر؛ نایب رئیس اتاق تبریز، محمد کلامی؛ معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی، کریم عابدینی؛ سرپرست معاونت برنامه‌ریزی و توسعه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، و سیدباقر شریف‌زاده؛ رئیس شورای راهبردی مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز در اتاق تبریز برگزار شد.

اینکه در لایحه برنامه بودجه سال آتی، برخلاف سال‌های گذشته، اول منابع طرح شده و بر اساس آن، مصارف تدوین شده است، گفت: با این اقدام کسری بودجه به حداقل ممکن می‌رسد.

وی درصد رشد منابع و مصارف در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ را ۱۸/۲ درصد عنوان کرد و افزود: منابع عمومی بودجه سال ۱۴۰۳ دو هزار و ۴۶۲ همت و جمع درآمدهای دولت، یک هزار و ۴۹۸ همت است.

عابدینی با اشاره به افزایش درآمدهای مالیاتی در سال ۱۴۰۳ گفت: این رقم در سال ۱۴۰۲ حدود ۷۴۸ همت بود که در سال آینده یک هزار و ۱۲۲ همت پیش‌بینی شده است، که نسبت به سال قبل، رشد ۴۹ درصدی دارد. عابدینی با تأکید بر اینکه در این برنامه میزان مالیات افزایش یافته است، نه پایه مالیاتی، افزود: اهتمام دولت بر این است تا تورم را کنترل کند.

وی در ادامه به تبصره ۶ ماده ۲۷ قانون برنامه هفتم اشاره کرد و افزود: براساس بند الف ماده ۳۲ هرگونه معافیت، تخفیف، بخشودگی، کاهش نرخ و... ممنوع است. همچنین

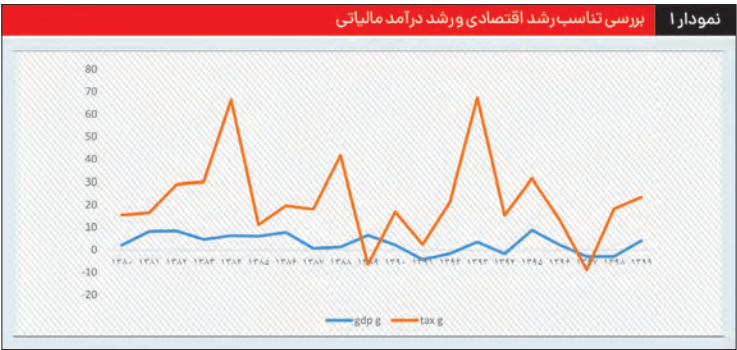
جمشید برزگر؛ نایب رئیس اتاق تبریز در ابتدای این نشست با بیان اینکه یکی از وظایف اتاق تبریز، ارائه مشاوره به قوای سه‌گانه در حوزه اقتصادی است، هدف از این نشست را طرح چالش‌های بخش خصوصی در رابطه با برنامه بودجه سال ۱۴۰۳ و جایگاه بخش خصوصی در این برنامه عنوان کرد. وی گفت: تا زمانی که بحث تک‌نرخ شدن ارز در کشور اجرایی نشده و رانت‌های موجود حذف نشوند، خبری از توسعه نیست.

وی بر لزوم عضویت در پیمان FATF تأکید کرد و گفت: با این اقدام بسیاری از مشکلات اقتصادی کشور و دغدغه‌های بخش خصوصی حل خواهد شد. برزگر همچنین به فرسودگی ناوگان حمل‌ونقل عمومی در استان اشاره و خواستار عزم جدی برای نوسازی این بخش شد.

رشد ۴۹ درصدی مالیات در بودجه ۱۴۰۳

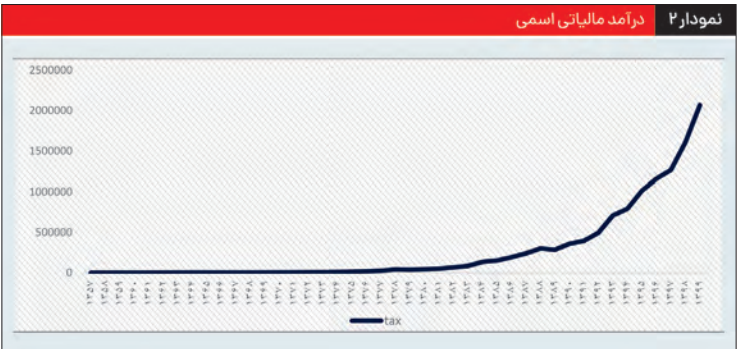
کریم عابدینی؛ سرپرست معاونت برنامه‌ریزی و توسعه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان در این نشست با بیان

تکنولوژی خارجی است و عمده اقتصاد ایران به صورت سنتی و با تکنولوژی‌های عقب‌مانده اداره می‌شود. زمانی که کشور توانسته است با جهان ارتباط داشته باشد و تحریم‌ها را مرتفع نماید؛ تکنولوژی وارد کشور شده و رشد اقتصادی افزایش یافته است. رشد اقتصادی مثبت سال‌های ۱۳۹۰، ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ به دلیل عدم وجود سایه تحریم بر اقتصاد ایران است و دقیقاً در این سال‌ها میزان درآمد مالیاتی افزایش یافته است.

وی با تأکید بر اینکه مالیات، یکی از مهمترین منابع درآمدی دولت محسوب می‌شود و نقش پررنگی در تراز بودجه دولت و ایجاد یک اقتصاد با ثبات دارد، گفت: درآمدهای مالیاتی یکی از متغیرهای اثرگذار مهم بر رشد اقتصادی است. در مقابل، جزو متغیرهایی است که از رشد اقتصادی و میزان تولید کشور اثر می‌پذیرد.

شریف‌زاده اضافه کرد: آمارها نشان می‌دهد که در حالت کلی درآمد مالیاتی همواره روند رو به رشدی را تجربه کرده است. با این حال نقطه عطف در افزایش درآمدهای مالیاتی، سال ۱۳۹۷ است و مهمترین دلیل افزایش درآمد مالیاتی بعد از سال ۱۳۹۷، تورم است. در این سال میزان تورم افزایش شدیدی یافته و به همین دلیل میزان درآمد مالیاتی نیز افزایش داشته است. با این حال برای تحلیل صحیح از درآمد مالیاتی لازم است، مقدار تورم موجود در اقتصاد از آن کم شود. شواهد گویای آن است که درآمد مالیاتی حقیقی در برخی سال‌ها کاهش داشته است و مهمترین سالی که این اتفاق افتاده است مربوط به سال ۱۳۹۷ است. بنابراین، درآمد مقدار قابل توجهی از درآمد دریافت شده توسط دولت در برخی سال‌ها از تورم بوده است.

مالیات و عوارض موضوع کالاهای بند الف ماده ۲۶ قانون مالیات بر ارزش افزوده، به عنوان جزئی از قیمت تمام شده این کالاها منظور شده و قابل استرداد نیست.

ضرورت ریل گذاری صحیح مدیریت کلان

سیدباقر شریف‌زاده: رئیس شورای راهبردی مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز گفت: اگر مجلس شورای اسلامی به دنبال تحقق اهداف برنامه هفتم توسعه است، باید بودجه سال ۱۴۰۳ را از یک بودجه حسابداری به یک بودجه اقتصادی (سند حکمرانی) تبدیل کند و همه اجزای آن را همسو با برنامه هفتم به تصویب برساند.

شریف‌زاده بر لزوم ریل گذاری صحیح مدیریت کلان در کشور تأکید کرد و افزود: در صورتی که محور اساسی بودجه سال ۱۴۰۳ افزایش تولید و بهره‌وری باشد، باید بستر لازم برای سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی نیز فراهم شده و جایگاه ایران در عرصه بین‌المللی عادی سازی شود و مقررات حاکم بر داد و ستد جهانی از جمله FATF رعایت شود.

شریف‌زاده با بیان اینکه نقدهایی بر لایحه برنامه بودجه سال ۱۴۰۳ وارد است، افزود: مالیات یکی از مهمترین منابع درآمدی دولت محسوب می‌شود که نقش پررنگی در تراز بودجه دولت و ایجاد یک اقتصاد با ثبات دارد.

وی با بیان اینکه بررسی کلیات لایحه بودجه حاکی از آن است که برای داشتن ارتباط با برنامه هفتم توسعه اقتصادی، پاره‌ای از موارد باید مد نظر قرار بگیرد تا امکان تحقق برنامه‌های توسعه عملیاتی شود، به نقدهای موجود به لایحه برنامه هفتم توسعه پرداخت.

شریف‌زاده در تشریح موارد مطرح در لایحه برنامه بودجه سال ۱۴۰۳ در حوزه مالیات گفت: در حالت کلی درآمدهای مالیاتی تابعی از درآمد ملی (تولید ناخالص داخلی) است. به عبارت بهتر، برای افزایش درآمدهای مالیاتی باید بستر تولید در یک کشور فراهم شود. روند رشد درآمد مالیاتی در ایران نشان از آن دارد که با افزایش رشد اقتصادی در ایران، درآمد مالیاتی نیز افزایش یافته است و با کاهش رشد اقتصادی نیز، درآمد مالیاتی کاهش یافته است.

وی ادامه داد: بررسی روند رشد اقتصادی و رشد درآمد مالیاتی در ایران حاکی از آن است که در مواقعی که رشد اقتصادی افزایش یافته است، رشد درآمدهای مالیاتی نیز بالا بوده است. طبق نمودار ۱ تمامی روندها مشابه هم بوده و حاکی از ارتباط مستقیم رشد اقتصادی و درآمد مالیاتی است. در سال ۱۳۹۱ و با شروع تحریم و رکود اقتصادی سال ۱۳۹۱، درآمد مالیاتی به شدت کاهش یافته است. در سال ۱۳۹۳ و با اوج گرفتن رشد اقتصادی مجدداً درآمد مالیاتی افزایش یافته است. مابقی سال‌ها نیز روند همسو و از رشد اقتصادی به درآمد مالیاتی را به تصویر می‌کشد. شاید به نظر برسد که افزایش درآمد مالیاتی باعث افزایش رشد اقتصادی شده است ولی مرور وقایع اقتصاد ایران اثرگذاری رشد اقتصادی بر درآمد مالیاتی را نشان می‌دهد.

شریف‌زاده گفت: اقتصاد ایران، یک اقتصاد وابسته به

سازمان برنامه بودجه اصرار بر تخریب قدرت خرید دولت دارد

رئیس شورای راهبردی مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز در ادامه به تشریح گزارشی در رابطه با درآمدهای نفت و گاز پرداخت و افزود: طبق لایحه بودجه سال ۱۴۰۳، بر اساس پیش‌بینی سازمان برنامه بودجه، مجموع درآمدهای نفتی، حدود ۳۴ میلیارد دلار خواهد بود، همچنین مجموع درآمدهای گازی حدود سه میلیارد و ۴۱۰ میلیون دلار خواهد بود و مجموع درآمدهای نفتی و گازی ۳۸ میلیارد دلار تخمین زده شده است. از این میزان، مبلغ ۱۷ میلیارد دلار سهم دولت و ۱۵ میلیارد دلار آن سهم ارز ترجیحی است. مبلغ باقی‌مانده دو میلیارد و ۲۷۷ دلار است.

لایحه بودجه	قیمت دلار	حجم فروش نفت	قیمت نفت	حجم فروش گاز	قیمت گاز
سال ۱۴۰۳	۲۸۵۰۰ تومان	۱/۳۵ میلیون بشکه در روز	۷۱ دلار	۱۱ میلیارد مترمکعب	۵/۳۱ دلار

سهم صندوق توسعه مالی	سهم ارز ترجیحی	سهم شرکت ملی نفت	درآمد حاصل از خوراک پتروشیمی
۴۰٪	۱۵ میلیارد دلار	۱۵٪	۵۸ همت

قیمت تبدیل ارز	درآمد ریالی از ارز ترجیحی	درآمد ریالی از مازاد ارز ترجیحی	درآمد حاصل از خوراک پتروشیمی	کل
۲۸۵۰۰	۴۲۷/۵ همت	۶۴/۹۱ همت	۵۸ همت	۵۵۰ همت
۳۸۵۰۰	۴۲۷/۵ همت	۸۷/۶۹ همت	۵۸ همت	۵۷۳/۱۹ همت
۵۰۰۰۰	۴۲۷/۵ همت	۱۱۳/۸۹ همت	۵۸ همت	۶۰۰ همت

وی ادامه داد: بر اساس این ارقام کاملاً مشخص است که سازمان برنامه بودجه، اصرار بر تخریب قدرت خرید دولت داشته و حتی مازاد ارز ترجیحی را نیز با نرخ ۲۸۵۰۰ تومان تبدیل خواهد کرد. اگر مازاد ارز با نرخ ۳۸۵۰۰ به ریال تبدیل شود، قدرت خرید دولت ۲۴ همت افزایش خواهد یافت. در مقابل، اگر با نرخ بازار آزاد تبدیل شود قدرت خرید دولت به اندازه ۵۰ همت افزایش می‌یابد. البته این امر ظاهر ماجرا است و چاپ پول دولت، بسیار بیشتر از این مقدار خواهد بود. دولت در راستای تأمین ارز کالاهای اساسی نیاز دارد که در بازار نیما ورود کرده و مقدار ارز را با دلار ۳۸۵۰۰ تومان باید خریداری نماید. این عمل دواثر بر جای خواهد گذاشت.

شریف‌زاده گفت: وجود یک سیستم ارزی ثابت سبب می‌شود تا قیمت یک دسته از کالاها ارزان تمام شود، ولی کل اقتصاد درگیر تورم شده و رفاه کل جامعه بیشتر از آنکه افزایش یابد، کاهش پیدا خواهد کرد.

شریف‌زاده ادامه داد با اینکه مقدار و اعداد گفته شده، مثالی برای روشن شدن ماجرا است و عوامل مختلفی می‌تواند در بروز و عدم بروز آن نقش داشته باشد، نکته تأسفبار آن است که دولت هیچ استراتژی مشخصی برای عدم تحقق درآمدهای

وی تأکید کرد: سازمان برنامه بودجه و سازمان امور مالیاتی، مالیات‌ستانی را به‌نحوی تنظیم کنند که کمترین فشار هزینه‌ای به بخش شفاف اقتصاد تحمیل شود و مهمترین اصل در مدیریت درآمد مالیاتی، کنترل تورم است. کنترل تورم، سبب خواهد شد تا فضای اقتصاد زیرمینی تنگ‌تر شده و شناسایی مؤدیان مالیاتی برای سازمان امور مالیاتی راحت‌تر انجام شود. در دومین وهله، سازمان برنامه بودجه از درآمدهای حقیقی تولیدکنندگان مالیات دریافت کند. به عبارت بهتر، تورم، سود اضافی برای تولیدکنندگان ندارد و صرفاً با افزایش تورم، هزینه‌های تهیه مواد اولیه، دستمزد، بازاربایی و ... افزایش یافته و عملاً سودی به آن‌ها تعلق نمی‌گیرد و لازم است دریافت مالیات از تورم کسر شود.

وی گفت: اگر در سال ۱۴۰۳ درآمد مالیاتی یک هزار و ۲۱۲ همت شود و ۲۵ درصد نرخ تورم کشور باشد، بخش شفاف اقتصاد کشور باید ۲۴۳ همت، مالیات به نرخ تورم کشور بپردازد که هزینه بسیار مضاعفی بر این بخش است. در راستای کنترل تورم و افزایش رشد اقتصادی مبلغ ۱ میلیون میلیارد ریال تسهیلات قرض الحسنه باید پرداخت شود. از آنجایی که اطمینانی از این بابت که این مقدار منجر به تولید نشده و احتمال فراوان چنین مبلغی در فعالیت‌های سفته‌بازانه باشد، بهتر است مبلغ مالیات تورمی از این بخش پرداخت شود تا هزینه مضاعف بر تولیدکنندگان وارد نشود.

خود ندارد. توصیه بر آن است که دولت دست از سرکوب نرخ ارز و اعمال چند نرخ ارز برداشته و با واقعی کردن ارز به سمت تک‌نرخ شدن حرکت کند. تا مادمی که این رویکرد اتفاق نیفتد، رانت ارزی، عدم تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی و افزایش تورم مهمان اقتصاد ایران خواهد بود.

تخصیص اعتبار به سمت یارانه منجر به عدم دسترسی به اعتبار از سوی تولیدکنندگان شده است

شریف‌زاده در ادامه به بحث پرداخت یارانه‌ها نیز اشاره کرد و گفت: در سال ۱۴۰۳، دولت خود را ملزم کرده است که رقمی معادل ۷۵۸ همت پرداخت کند، که معادل دلاری این رقم چیزی در حدود ۲۷ میلیارد دلار است و قرار است اگر این بودجه تأمین نشود، از سایر ردیف‌های درآمدی و هزینه‌ای به آن اختصاص یابد. کسری بودجه دولت در سال ۱۴۰۰ رقمی معادل ۹ میلیارد دلار بوده است و این امر نشان می‌دهد که یارانه‌های پرداختی هزینه سنگینی بر دوش دولت دارد.

وی با تأکید بر اینکه تورم رکودی ناشی از چنین هزینه‌ای دور از ذهن نیست، گفت: دولت باید یک بودجه منطقی و بر اساس شرایط اقتصادی کشور تأمین کند. تخصیص چنین اعتبار سنگینی به کل جامعه سبب کاهش کیفیت اثرگذاری پول می‌شود. بهتر است سازمان برنامه‌بودجه با استفاده از روند پرداخت یارانه در سال‌های گذشته مقدار بهینه یارانه پرداختی را برحسب تولید ناخالص داخلی مشخص کرده و بر آن اساس مقدار یارانه را در جامعه توزیع کند.

رئیس شورای راهبردی مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز اضافه کرد: به عبارت بهتر، وقتی عرضه کل اقتصاد و تولید کشور دچار مشکل است و نیازمند تأمین نقدینگی است، اثرات تخصیص اعتبار به سمت یارانه به‌صورت تورم در جامعه بروز می‌کند. در مقابل، وقتی کشور در وضعیت رونق قرار می‌گیرد، جریانات نقدی شرکت‌ها و تولیدکنندگان به‌شدت افزایش می‌یابد و نیاز به تأمین نقدینگی اندکی دارد و در این راستا دولت می‌تواند یارانه بیشتری را به یارانه‌ها و حمایت از توزیع مناسب درآمد اختصاص دهد.

اطلاعات یارانه ۱۴۰۳ و مقایسه کلی با سال ۱۴۰۲			
کل یارانه دولت در سال ۱۴۰۳	ریز اطلاعات یارانه ۱۴۰۳	یارانه نقدی در سال ۱۴۰۲	% جمعیت
۷۵۸ همت	نامشخص	۳۱۵ همت	یارانه ۴۰۰ هزار تومانی
۶۰ درصد جمعیت	یارانه نان	یارانه دارو	یارانه فروش فرآورده‌های نفتی
یارانه ۳۰۰ هزار تومانی	۵۶ همت	۶۹ همت	۱۲۶/۳ همت
کمیت امداد	سازمان بهزیستی	کل یارانه سال ۱۴۰۲	افزایش یارانه امسال نسبت به ۱۴۰۲
۳۶ همت	۳۹ همت	۶۴۱ همت	۱۱۷ همت
قدرت خلق تورم ۱۱۷ همت	یارانه حقیقی ۱۴۰۳ با فرض تورم ۴۶ درصدی	یارانه حقیقی ۱۴۰۲ با تورم ۲۱	مقدار واقعی قدرت خرید مردم با نصف کردن تورم
۱۱/۵۳ درصد تورم	۵۱۹ همت	۵۲۹ همت	۹۹ همت

- توصیه سیاستی: کنترل تورم بیشتر از افزایش یارانه می‌تواند بر قدرت خرید مردم تأثیر داشته باشد.
- بهتر است مجلس شورای اسلامی از افزایش مقدار یارانه‌های پرداختی سال ۱۴۰۳ جلوگیری کند.

وی با اشاره به اینکه مقدار یارانه در سال ۱۴۰۳ نسبت به سال ۱۴۰۲ به‌اندازه ۱۱۷ همت افزایش خواهد یافت، افزود: اگر چنین رقمی توسط بانک مرکزی تأمین مالی شود، در سیستم بانکی و با ضریب تکاثر ۷ تبدیل به مقدار ۸۱۹ همت نقدینگی خواهد شد. طبق آخرین آمار بانک مرکزی از وضعیت نقدینگی، مقدار کل نقدینگی کشور ۷۰۹۹ همت است. بنابراین، افزایش یارانه می‌تواند رشد نقدینگی را ۱۱ درصد افزایش دهد و همین مقدار به‌طور بالقوه توانایی افزایش ۱۱ درصدی از تورم را دارد. از سوی دیگر، دولت مقدار ۱۰۰۰ همت تسهیلات قرض‌الحسنه در نظر گرفته است که قدرت افزایش رشد نقدینگی و تورم ۱۴ درصدی را دارا است.

شریف‌زاده خاطرنشان کرد: بنابراین، اگر تسهیلات ۱۰۰۰ همتی و افزایش یارانه ۱۱۷ همتی جلوگیری شود؛ دولت می‌تواند از افزایش ۲۵ درصدی تورم جلوگیری نماید. اثرات کاهش تورم از ۴۶ درصد سال ۱۴۰۲ به تورم ۲۱ درصدی سال ۱۴۰۳ برای یارانه بگیران در جدول محاسبه شده است. اگر تورم سال بعد ۴۶ درصد باشد، مقدار حقیقی یارانه ۷۴۸ همتی برابر با ۵۱۹ همت خواهد بود. اگر دولت ۲۵ درصد از تورم را کاهش دهد، مقدار یارانه حقیقی سال ۱۴۰۲ در سال ۱۴۰۳ برابر ۵۲۹ همت خواهد بود. ملاحظه می‌شود که ۵۲۹ همت بیشتر از ۵۱۹ همت است. به عبارت بهتر، دولت می‌تواند به‌جای افزایش یارانه که تورم‌زا است، با کاهش تورم، رفاه کل جامعه را افزایش دهد.

مالیات بر ارزش افزوده، قدرت رقابتی را کاهش می‌دهد

مهدی امینی؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز در این نشست با طرح این نکته که اخذ مالیات بر ارزش افزوده، قرار بود، به‌صورت آزمایشی اجرا شود، گفت: علیرغم خواسته بخش خصوصی این طرح مدام در حال تمديد است، این در حالی است که در تمام دنیا، مالیات بر ارزش افزوده، تنها پای صندوق‌های فروش اعمال می‌شود.

نویسنده امجد: عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز به بحث مالیات بر صادرات مواد خام و نیمه‌خام نفتی اشاره کرد و افزود: با توجه به روند فعلی و رویدادهای جهانی از جمله پایان جنگ روسیه، رکود اقتصادی چین و از همه مهم‌تر، درخواست اتحادیه ایک از اعضای خود در خصوص کاهش میزان تولید نفت، چنین برمی‌آید که در سال آتی، میزان تولید و فروش نفت ایران تحت شعاع قرار خواهد گرفت. در این شرایط با وضع مالیات بر این بخش اخذ مالیات از صادرکنندگان مواد خام و نیمه‌خام نفتی، چندان قابل قبول نیست. البته باید این نکته را نیز متذکر شد که لیست دقیقی از این مواد تدوین نشده است و قرارگیری برخی مواد در این لیست در هاله‌ای از ابهام قرار دارد.

در برنامه بودجه سال ۱۴۰۳ کشور تأکید کرد.

اعتراض اصناف نسبت به معافیت مالیاتی برنامه بودجه

حجت‌الاسلام محمدرضا میرتاج‌الدینی؛ نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه اصناف نسبت به معافیت مالیاتی برنامه بودجه اعتراض دارند، بر لزوم اعمال برخی اصلاحات در این برنامه تأکید کرد و خواستار انجام اقدامات جدی در این زمینه شد.

وی از تلاش نمایندگان مجلس برای حفظ سقف بودجه عمومی گفت: مجلس سرسختانه در برابر تصویب برخی بندها و لوایح مقاومت می‌کند.

میرتاج‌الدینی در خصوص بحث یارانه حامل‌های انرژی گفت: سیاست حاضر، حفظ شرایط فعلی است، با این حال یک روزی ما ناگزیر خواهیم بود، انرژی را به قیمت واقعی به مصرف‌کنندگان ارائه دهیم و یارانه آن را برداریم، وگرنه طی سال‌های آینده ما واردکننده بنزین و گاز خواهیم شد.

عدم توجه به صنایع پایین‌دستی در حوزه معادن

الله‌وردی دهقانی؛ نماینده مردم ورزقان در مجلس شورای اسلامی به بحث اخذ مالیات از مواد خام و نیمه‌خام اشاره کرد و گفت: عدم توجه به صنایع پایین‌دستی در حوزه معادن قابل‌قبول نیست و ما باید تمرکز خود را بر فرآورده‌های این بخش متمرکز کنیم تا صادرات صرف مواد خام و نیمه‌خام.

وی با بیان اینکه در حال حاضر بسیاری از کالاها به‌صورت قاچاق وارد کشور می‌شوند، افزود: اگر این محصولات از طریق مبادی رسمی وارد کشور شوند، منابع سرشاری از مالیات بر آن‌ها نصیب دولت خواهد شد.

دهقانی دو نرخی بودن ارز و قیمت پایین انرژی را از دیگر چالش‌های اساسی کشور عنوان کرد.

بودجه ۱۴۰۳ واقع‌بینانه‌تر است

روح‌الله متفکر آزاد؛ نماینده مردم تبریز، اسکو و

وی با بیان اینکه ایران، به‌عنوان صادرکننده ۱۱ درصد قیر جهان به‌شمار می‌رود، تأکید کرد: حال که کشور ما توانسته است، جایگاهی در این عرصه به‌دست بیاورد، اعمال مالیات بر ارزش افزوده، قدرت رقابتی ما را در بازارهای جهانی کاهش خواهد داد، به‌طوری‌که شاهد هستیم صادرات قیر از ابتدای شهر یور ماه، تقریباً متوقف شده است.

احیای دریاچه ارومیه در بودجه لحاظ نشده است

بشیر جعفری؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز در این نشست ضمن قدردانی از حمایت‌های نمایندگان مجلس در خصوص احیای دریاچه ارومیه و طرح دغدغه‌های مردم در صحن مجلس، گفت: در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ کشور، هیچ سرفصلی در خصوص دریاچه ارومیه ارائه نشده است.

وی ضمن انتقاد از عدم برنامه‌محور بودن وزارت جهاد کشاورزی گفت: بر اساس آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است اعتبارات ناشی از اخذ خسارات اجرای طرح‌های عمومی، عمرانی و توسعه‌ای در مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست را صرفاً در مناطق یاد شده هزینه کند، اما در عمل این قانون اجرایی نمی‌شود.

یونس اکبرپور پایدار؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز به بحث تأمین انرژی در کشور اشاره کرد و گفت: تا زمانی که به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر حرکت نکنیم، ناترازی گاز و برق حل نخواهد شد. وی ادامه داد: در حال حاضر به دلیل کمبود انرژی، ۳۰ درصد کمتر از ظرفیت خود کار می‌کنند و همین امر باعث کاهش میزان تولید در کشور شده است.

پایدار فرسوده بودن ماشین‌آلات را از دیگر مشکلات صنایع دانست و گفت: این امر باعث افزایش میزان مصرف و هدررفت انرژی می‌شود. وی بر لزوم گنجاندن بحث انرژی‌های تجدیدپذیر

دولت باید از بازار در تدوین برنامه بودجه بهره ببرد

علیرضا منادی؛ نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس شورای اسلامی از بازار به عنوان بزرگترین دانشگاه یاد کرد و افزود: دولت باید از بازار و تجربیات عملی در تدوین برنامه بودجه بهره ببرد. وی، افزایش مالیات را به بهانه کاهش وابستگی به نفت، نادرست عنوان کرد و افزود: بهتر است اهتمام دولت بر جلوگیری از حیفومیل منابع باشد، نه افزایش نرخ مالیاتی.

سهم استان را در بودجه ۱۴۰۳ افزایش دهیم

محمد کلامی؛ معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی ضمن جمع بندی موارد طرح شده در این نشست گفت: ایجاد دوگانه دولت-ملت به هیچ وجه درست نیست، هنگامی که دولت بودجه می نویسد در راستای بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی کشور است، با این حال شاید لازم باشد در تدوین برنامه ها برخی اصلاحات صورت گیرد.

وی تأکید کرد: هم بخش خصوصی و هم بخش دولتی در استان، باید دست به دست هم بدهیم تا سهم استان را در بودجه ۱۴۰۳ افزایش دهیم.

کلامی ضمن ابراز خرسندی از آغاز به کار مرکز پژوهش های اتاق تبریز، از برگزاری جلسات و نشست های مشترک با این واحد، در راستای بررسی مشکلات و چالش ها استقبال کرد.

وی با تأکید بر اینکه در بودجه سال ۱۴۰۳ نرخ مالیات افزایش یافته است، نه پایه مالیاتی گفت: مالیات یکی از عوامل مؤثر بر کنترل تورم است. این در حالی است که میزان مالیات ۵۵ درصد شرکت ها و ۷۰ درصد اشخاص حقیقی در کشور صفر است.

کلامی، بودجه سال ۱۴۰۳ را نسبت به دوره های قبلی واقع بینانه تر عنوان کرد و گفت: البته ابراداتی نیز بر آن وارد است که بهتر است اصلاح شود.

وی بر لزوم بهره گیری از نظرات بخش خصوصی، به عنوان بازیگران اصلی اقتصاد تأکید کرد.

آذرشهر در مجلس شورای اسلامی تأکید کرد: ابهاماتی در لایحه برنامه بودجه سال ۱۴۰۳ وجود دارد که باید برطرف شود، با این حال باید اذعان کرد، بودجه ۱۴۰۳ نسبت به سال های قبلی، واقع بینانه تر نگاشته شده است.

وی در خصوص حذف یارانه انرژی گفت: تمامی سیاست های حاکم در راستای تعدیل قیمت ها باید به مرور انجام شود، تا فشار اقتصادی بیشتری به مردم وارد نشود.

لزوم حفظ منابع طبیعی در بودجه

مسعود پزشکیان؛ نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس شورای اسلامی، بر لزوم حفظ منابع طبیعی تأکید کرد و افزود: باید هنگام تدوین برنامه بودجه به این موارد نیز توجه شود، تا فرزندان ما صاحب سرمایه سوخته نشوند.

وی بر لزوم پیوستن به پیمان FATF تأکید کرد و افزود: اگر امکان پیوستن به این پیمان وجود ندارد، می توانیم مشابه داخلی این پیمان را در کشور ایجاد کنیم تا امور با شفافیت پیش رود.

برنامه بودجه سال ۱۴۰۳ اشکالات اساسی دارد

غلامرضا نوری قزلجه؛ نماینده مردم بستان آباد در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه راه های زیاد و راحتی برای سرمایه گذاری، رشد اقتصادی و انتقال پول وجود دارد، گفت: با این حال همواره از مسیر سنگلاخ گذر کرده ایم.

وی تصریح کرد: برنامه بودجه سال ۱۴۰۳ اشکالات اساسی دارد که باید اصلاح شود.

نوری قزلجه با تأکید بر اینکه همچنان دولت تمایل زیادی به رشد اقتصادی شبه دولتی دارد، گفت: تحقق رشد ۸ درصدی با شرایط موجود در هاله ای از ابهام قرار دارد.

وی ادامه داد: ما باید تلاش کنیم در برنامه آتی، فشار مضاعفی بر واحدهای تولیدی وارد نکنیم و حتماً انضباط در بودجه رعایت شود.

بزرگداشت نیم قرن تجربه فاخر در اتاق تبریز

نام آذربایجان با نام فاخر مفاخر خود می درخشد

گزارش: پری اشتری

آسمان صنعت و تولید و تجارت تبریز و آذربایجان از دیرباز ستاره‌های بی‌شماری در دل خود داشته که با وجود فراز و نشیب‌های بسیار، دوام درخشش خود را در سند تاریخی این مرزوبوم به ثبت رسانده‌اند. اتاق بازرگانی تبریز با همکاری هیئت تحریریه‌ی نشریه انجمن در راستای مسئولیت‌های اجتماعی خود، اقدام به برگزاری جلسات گرامیداشت مفاخر آذربایجان کرده و بهمن ماه، دومین جلسه متعلق به هوشنگ فاخر بود. مراسم بزرگداشت نایب‌رئیس اسبق اتاق بازرگانی تبریز با حضور هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز و علاقه‌مندان به حوزه صنعت و تجارت آذربایجان برگزار شد و تمام حضارانی که هوشنگ فاخر را می‌شناختند در این مراسم به نیکی از فعالیت‌های حرفه‌ای و اخلاق شخصی و جمعی او یاد کردند و «روایتی از کارنامه نیم‌قرن کارآفرینی» بیان شد.

اخلاق‌مداری هوشنگ فاخر زبانه‌زد همگان است

مسعود بنایان؛ نایب‌رئیس اتاق بازرگانی تبریز در این مراسم گفت: تبریز شهری دارای هویت و سابقه تجاری و فرهنگی است و شخصیت‌هایی چون هوشنگ فاخر، بسیار قابل احترام و برای ما ارزشمند هستند.

وی افزود: هوشنگ فاخر کسی بود که بیشترین مکاتبات و مطالبات کارشناسی شده با دولت و مسئولان استانی داشت و تنها به مطالبه‌گری اکتفا نمی‌کرد و برای حل مشکلات و مسائل راهکار نیز ارائه می‌داد. بنایان تأکید کرد: هوشنگ فاخر علاوه بر سابقه‌ی طولانی در حوزه‌ی اقتصاد و کارآفرینی، از لحاظ اخلاقی نیز برای همه ما الگو به‌شمار می‌رود، همین اخلاق‌مداری او زبانه‌زد همگان بوده و هست.

زندگی‌نامه‌ی افراد تأثیرگذار در صنعت آذربایجان تدوین شود

رضا جعفری؛ عضو هیئت‌رئیس اتاق تبریز در این نشست، همدلی و مودت میان اعضای اتاق تبریز را تحسین کرد و گفت: هیئت نمایندگان در این دوره تلاش دارند با وحدت، اهداف بخش خصوصی را پیش ببرند.

وی با اشاره به اینکه باید نام و یاد بزرگانی همچون آقای فاخر در تاریخ صنعت آذربایجان ماندگار است، بر ضرورت ثبت زندگی‌نامه و سرنوشت این افراد تأکید کرد و افزود: در حال حاضر اتاق تبریز در حال تدوین کتاب تاریخ صنعت و تجارت است و نام چنین بزرگانی از این طریق در تاریخ ثبت خواهد شد.

رضا جعفری گفت: پس از اتمام ساخت ساختمان جدید اتاق تبریز، ساختمان فعلی به موزه‌ای برای معرفی تاریخ صنعت استان و شخصیت‌های برجسته این حوزه تبدیل خواهد شد.

فاخر یک معلم است

رئیس شورای راهبردی مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز در این مراسم گفت: من همواره هوشنگ فاخر را به دید یک معلم نگاه کرده‌ام و هر کلاس او کلاس درسی برای اخلاق مدیریتی است. سیدباقر شریف‌زاده تأکید کرد: وی همیشه با حاکمیت منطق، نگرش کارشناسی شده و روحیه مطالبه‌گری فعالیت‌های خود را پیش برده و همه می‌دانند که او از چه چیزهایی گذشته تا انسانیت و نام نیک خود را حفظ کند.

شریف‌زاده افزود: احداث پنج کارخانه در استان، ساخت مدارس، ایجاد تعاونی برای پرسنل و نایب‌رئیس اتاق بازرگانی ایران و تبریز بخشی از افتخارات هوشنگ فاخر هستند و بدون شک جامعه ما قدر دان تلاش‌های این مرد بزرگ خواهد بود و نام و یاد او در تاریخ اتاق تبریز و صنعت استان ماندگار خواهد ماند.

نایب‌رئیس کمیسیون صنعت اتاق ایران همچنین اظهار کرد: سیاست‌های پولی، مالی و مالیاتی و حتی استراتژی‌های دولت‌ها تأثیر غیرقابل انکاری بر رشد جامعه دارند این سیاست‌ها به‌موقع می‌توانند جامعه‌ای را به توسعه و یا به اضمحلال بکشانند و دولت‌ها با عمل نکردن به وعده‌ها جرم سفید مرتکب می‌شوند که بسیار خطرناک‌تر از

عدالت اجتماعی کمک کند.

سردبیر نشریه‌ی انجمن گفت: به عبارتی این نهاد اقتصادی می‌خواهد تجارت را در کنار اخلاق به عدالت برساند و بدیهی است سه‌گانه‌ی اخلاق، تجارت و عدالت علاوه بر این که می‌تواند به بارزتر شدن چهره‌ی تجارت بینجامد از طرفی نیز می‌تواند منجر به تغییر ساختار اتاق تبریز شود که ناشی از تغییر نگرش‌هاست. حامد ایمان در پایان خاطرنشان کرد: ما تلاش کردیم بخشی از فعالیت‌های اقتصادی و کارآفرینانه‌ی هوشنگ فاخر را در این شماره از مجله روایت کنیم، اما معتقدم که یک مجله برای این حجم از فعالیت‌ها کافی نیست و نکته‌ی قابل توجه در کارنامه‌ی او این است که تولید ارزش پا به پای تولید کالا پیش رفته است و حتی گاهی از تولید محصول فراتر رفته است.

فاخر علیرغم تمام ناملایمات همواره در مسیر درست گام برداشته است

یحیی محمدزاده: استاندار سابق آذربایجان شرقی گفت: تبریز برای من شهر خاطره‌ها است، مخصوصاً زمانی که در جمع تجار حضور پیدا می‌کنم، این حس دوجندان می‌شود. وی بر اینکه سابقه اتاق تبریز به دوران مشروطیت بازمی‌گردد، تأکید کرد و گفت: این شهر شخصیت‌های برجسته‌ای در دل خود تربیت کرده و جزو اولین‌ها در کشور است. محمدزاده نخبگان و نیروی انسانی را اصلی‌ترین سرمایه هر کشور عنوان کرد و افزود: اگر نیروهای انسانی در مسیر درست هدایت شوند، می‌توانند توسعه و رشد اقتصادی را به بهترین شکل رقم بزنند که متأسفانه تا به امروز از آن غافل شده‌ایم. استاندار سابق آذربایجان شرقی خاطرنشان کرد: مردان تأثیرگذار در صنعت آذربایجان آن‌چنان قدردان و بزرگواری هستند که حتی تقدیرهای کوچک و نا قابل را هم ارج می‌نهند. محمدزاده گفت: فاخر سال‌های متمادی در اتاق ایران سرگرم حل مشکلات صنعتگران و تولیدکنندگان کل کشور بود اما هرگز برای حل مشکل شخصی خود اقدامی نکرد و او تنها کسی بود که در تمام جلساتی که با مردان دولت در تمام ادوار داشتیم همیشه یک متن اقتصادی مستدل تدوین کرده و پیشنهادات خود را با شجاعت ارائه می‌داد. وی، فاخر را شخصیتی بزرگ عنوان و خاطرنشان کرد: این مرد در نقطه مقابل کسانی است که زمین را به آسمان می‌دوزند تا روزه‌ای برای رانت و بدهبستان به‌دست بیاورند، او هرگز برای منافع شخصی خود تلاش نکرد، بلکه همواره برای منافع کشور تلاش کرد و به‌دور از تملق و چاپلوسی در مسیر درست گام برداشت. یحیی محمدزاده در پایان سخنان خود گفت: هوشنگ فاخر مردی ست خوشنام که همواره با اخلاق و منش نیک با زیردستان خود رفتار می‌کرد و حاضر نبود با چاپلوسی کار خود را پیش ببرد و نزد

باقی جرم‌هاست و چنین می‌شود که رشد سرمایه‌گذاری منفی می‌شود و ضربه‌ی عدم حمایت از تولیدکننده‌ها را هوشنگ فاخر بیشتر از هرکسی درک می‌کند.

وی تأکید کرد: نام و یاد مهندس فاخر باید درسی باشد برای دولتمردان تا دیگر مرتکب چنین خطاهایی نشوند. بر اساس این گزارش، سید باقر شریف‌زاده همچنین از بدعهدی‌های دولتمردان در حوزه سرمایه‌گذاری انتقاد کرد و لزوم رشد تولید و صنایع مولد و همچنین لزوم حذف فعالیت‌ها و سودهای کاذب را حیاتی عنوان کرد و گفت: هوشنگ فاخر با صداقت خود به همه درس می‌دهد و جامعه‌ی ما قدردان فعالیت‌های اقتصادی و تعهد به مسئولیت‌های اجتماعی ایشان هست و امیدواریم یک روز قلم به‌دست بگیرند و تجارب خود را برای ما و نسل جوان تقریر کنند.

زبان از توصیف صداقت هوشنگ فاخر قاصر است

محسن صدقی نسب، مدیرعامل شرکت اطلس پود نیز در این جلسه ضمن اشاره به این موضوع که هوشنگ فاخر حق استادی به گردن بسیاری از فعالان صنایع دارد گفت: سال ۱۳۶۶ در اداره‌ی دارایی متوجه شدم که فاخر تنها کسی است در تبریز که دفتر حسابرسی او بررسی نمی‌شود و هر چه بگویم مورد قبول کارشناسان است. وی افزود: او حتی مشکلات بزرگ خود را با کسانی که دستی بر آتش داشتند و می‌توانستند چاره‌ای بکنند، مطرح نمی‌کرد و همواره مشکلات کشور را بر مشکلات خود ارجح می‌دانست. صدقی نسب اظهار کرد: طی شش دوره‌ای که با ایشان در اتاق ایران و اتاق تبریز همکار بودم از نزدیک شاهد بودم که چطور برای اقتصاد کشور زحمت می‌کشند.

در کارنامه‌ی هوشنگ فاخر، تولید ارزش بسیار برجسته است

علی حامد ایمان، سردبیر نشریه انجمن نیز در این مراسم با اشاره به شخصیت والای هوشنگ فاخر گفت: این مجموعه در تلاش است تا با برگزاری شب‌های اقتصادی و فرهنگی، چهره‌های شاخص استان را مورد تجلیل قرار دهد. وی اظهار کرد: اتاق تبریز در دوره فعلی ثابت کرده است که علاوه بر رسالت‌های اقتصادی خود، توجه ویژه‌ای نیز به بحث مسئولیت اجتماعی دارد، با این حال باید اذعان کرد، اتاق تبریز با برگزاری چنین مراسم‌هایی برای تجلیل از بزرگان صنایع استان، پا را از مسئولیت اجتماعی فراتر گذاشته و به حیطه اخلاق وارد شده است. ایمان تأکید کرد: عملکرد اتاق تبریز در این رویدادها نشان می‌دهد که هیئت نمایندگان در کنار دفاع از تجارت آزاد با دفاع اخلاق‌گرایانه از مسئولیت‌های اجتماعی، می‌خواهد ارزش‌های فراموش‌شده یا تضعیف‌شده‌ی حوزه‌ی تجارت را جان بدهد به عبارتی این اتاق می‌خواهد با تقویت اخلاق و ارزش‌های مورد پذیرش جامعه به توسعه‌ی

دولتمردان بر مشکلات سرپوش بگذارد.

هوشنگ فاخر نیازی به توصیف ندارد

پرویز بیوک: عضو سابق هیئت نمایندگان اتاق تبریز گفت: آقای فاخر شخصیتی کاملاً احساسی دارد و بر مبنای احساس کار می‌کند و من امیدوارم آن قدر زنده بماند تا شاهد تحقق رؤیای دیرین خود، یعنی توسعه‌ی آذربایجان باشد.

پرویز کلینی: عضو ادوار هیئت نمایندگان اتاق تبریز گفت: همه ما این مرد بزرگ را می‌شناسیم و نیاز به تعریف اضافی نیست و تنها باید گفت، او از جنس زمانه نبود.

وی افزود: فاخر بد را نمی‌شناسد و حسن نیت ایشان تا حدی بود که هرگز از هیچ اتفاقی تعبیر بدی نمی‌کرد.

کلینی گفت: فاخر در کار خود دانشمند بود و آگاهی داشت و هرگز بدی‌ها را باور نکرد.

احد هریسچیان: عضو ادوار هیئت نمایندگان اتاق تبریز گفت: من این مرد را بیش از ۵۰ سال است که می‌شناسم و به غیر از خوبی، صداقت و راستی از او ندیده‌ام.

ابراهیم فریادخواه: رئیس آموزش و پرورش شهرستان بستان آباد اظهار کرد: آقای فاخر ۱۲ سوئیت و دو دهنه مغازه تجاری در بستان آباد ساخته است که درآمد آن، تماماً صرف توسعه و رشد دانش آموزان مناطق محروم این شهرستان می‌شود.

فرزانه نیز در این مراسم با اشاره به دغدغه‌مندی‌های همیشگی هوشنگ فاخر اشاره کرد و گفت: ایشان پیش از تأسیس کارخانه‌ی سرابافت تمام نقشه و برنامه‌ی کارخانه را در اختیار من قرار داده بودند تا بررسی کنم و من در تمام این مدت متوجه نشدم که چرا درخواست تهیه‌ی ۱۰۰ دستگاه ماشین خیاطی را دارند و در این مورد از ایشان سؤال کردم و او با ادب همیشگی خود به روستایی که در نزدیکی محل تأسیس کارخانه اشاره کردند و توضیح دادند که این چرخ‌های خیاطی برای این روستاییان است و این در حالی بود که هنوز کلنگ کارخانه بر زمین نخورده بود اما آقای فاخر به فکر ایجاد شغل برای اهالی بودند.

وی افزود: هوشنگ فاخر فردی بود که حتی از ۲۰ سال پیش به

فکر میزان مازوت‌سوزی و انتشار گوگرد توسط نیروگاه تبریز بود و بعد از یک سال و نیم رفت‌وآمد به مجلس نیروگاه را تبدیل به گازسوز کرد و همه می‌دانیم که این ناشی از نگاه سرزمینی ایشان است.

محمد فاخر، از دوستان قدیمی هوشنگ فاخر نیز در این مراسم اظهار کرد: در زمان ریاست جمهوری سید محمد خاتمی درخواست تشکیل کمیته‌ای برای رفع مشکلات فرش داشتم و آقای فاخر این مسئولیت را تقبل کردند و به همت اتاق این کمیته تشکیل شد و کتابچه‌ای نیز منتشر شد و یکی از نتایج این فعالیت‌ها تأسیس مرکز ملی فرش ایران شد و من از این بابت قدرتان ایشان هستم.

وی افزود: نام فاخر به‌راستی برانده‌ی ایشان است و من می‌دانم که نام ایشان نمتنها در محافل ایران بلکه در خارج از ایران نیز به نیکی یاد می‌شود.

فاخر تأکید کرد: هوشنگ فاخر نه به خاطر سرمایه‌داری شخصی بلکه به خاطر ایجاد اشتغال و همچنین به خاطر احیای فرش رو به افول فرش ایران فعالیت‌های چشمگیری داشت و همچنین نساجی ایشان نیز آبروی کشور بود و ما در مکتب او بسیار آموخته‌ایم.

دغدغه شکوفایی اقتصاد و معیشت مردم

در پایان این مراسم هوشنگ فاخر ضمن قدردانی از تمامی افراد حاضر در جلسه گفت: دغدغه همیشگی من شکوفایی اقتصاد و معیشت مردم بوده و هست و در این راستا تمام تلاش خود را انجام داده‌ام. وی اظهار کرد: اگر انسان می‌خواهد پیشرفت کند، باید تابع منطق باشد.

فاخر گفت: وزرای وقت، من را فردی ضد بهره می‌شناختند، اکنون نیز من بر این باور هستم که در هر کشوری که نرخ بهره ۲۰ درصد باشد، قطعاً تورم حاکم است و در چنین شرایطی کشور توسعه نمی‌یابد، اما در کشورهایی که نرخ بهره و تورم تک‌رقمی باشد، شاهد شکوفایی و توسعه همه‌جانبه هستیم.

وی ادامه داد: شرایط فعلی زبینه‌ی کشوری که ۱ درصد جمعیت دنیا و ۹ درصد منابع نفت، گاز و... دنیا را دارد، نیست.

گفتنی است در پایان این مراسم با اهدای لوح‌هایی از شخصیت آقای هوشنگ فاخر تجلیل شد.

سلسله نشست‌های "کتاب ماه" با محوریت نقد و بررسی کتاب

کتاب ماه تبریز در اتاق تبریز

در جلسه بررسی و تحلیل کتاب "پیوندهای کتاب" در اتاق تبریز طرح شد زبان آغاز تمدن است

جلسه بررسی و تحلیل و تحلیل "پیوندهای کتاب" با حضور جمعی از دوستداران کتاب و اساتید دانشگاهی در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد. در این نشست کتاب "پیوندهای پنهان" نوشته‌ی فریتیوف کاپرا و به ترجمه محمد حریری اکبری، با سخنرانی صاحب‌نظران و علاقمندان عرصه کتاب مورد بررسی قرار گرفته و اهداف و نگرش نویسنده کتاب تشریح شد.

گزارش: فرانک نوروزی و اولدوز اقدم ارسی

یعنی توسعه پایدار، که توسعه پایدار فقط متعلق به محیط زیست است.

این استاد دانشگاه در خصوص اهمیت آگاهی و فناوری گفت: به گفته کاپرا، بشر به دلیل تکامل خود، قادر به جدایی از فناوری نیست.

زیست‌شناسی، شاه رشته علوم

در سومین بخش از این جلسه تحلیل، محمد حریری اکبری، مترجم کتاب اظهار کرد: کل کتاب "پیوندهای پنهان" روایتی از پیدایش و تکامل است که از پیدایش جهان یعنی بیگ بنگ آغاز شده و با پیدایش موجودات تک سلولی و انسان و تمدن‌ها ادامه می‌یابد.

حریری افزود: پیدایش زبان بسیار مهم است، چرا که زبان مفاهیمی به وجود می‌آورد که عینی نیستند و تنها از طریق ذهن معنی می‌یابند، همانند فرهنگ و دین.

وی ادامه داد: در مراحل بررسی و روند تکاملی انسان در کتاب "پیوندهای پنهان" به فناوری اشاره شده است. فناوری قبل از پیدایش زبان نیز وجود داشته و بهترین تعریف برای فناوری عبارتست از "کاربرد علم در عمل". حریری با اشاره به بینش بین‌رشته‌ای کاپرا و اهمیت زیست‌شناسی، بایولوژی و مهندسی ژنتیک در جهان امروزی گفت: زیست‌شناسی، شاه رشته علوم است. حریری اکبری در پایان، از خطرات توسعه انسان، اقتصاد و سیاست یاد کرده و تاکید کرد: حل مشکلات امروزه جهان در گرو دو موضوع است، فمینیسم و محیط زیست.

در ابتدای این جلسه محمد نژاد کاظمی، پزشک و تحلیلگر، با اشاره به مباحث زیست‌شناسی و تاثیر شنیدن و حرف زدن بر روی انسان‌ها گفت: کتاب مذکور در مورد محیط زیست و هستی صحبت می‌کند و اهمیت ویژه‌ای به مفاهیم زیست شناختی داده است.

وی با پرداختن به تاریخچه صحبت و برقراری ارتباط افزود: ارتباط از ابتدا با زبان بدن آغاز شد و سپس از طریق زبان صورت گرفت. در واقع می‌توان گفت تمدن با حرف زدن شروع می‌شود و اگر زبان نباشد، فرهنگی نخواهیم داشت، البته لازم به ذکر است که پشتیبان اصلی زبان، گوش و شنیدن است که در جهان مظلوم واقع شده است. نژاد کاظمی گفت: در این کتاب اشاره شده است که ما باید از هستی و زیستی و از تراوشات چرخه هستی بهره ببریم.

شاخص‌ترین ویژگی موجود زنده "خودزایی" است

فریبا عزب‌دفتری، استاد دانشگاه تبریز، در تحلیل این کتاب از نگرش کاپرا و ارزش و اهمیت زیست‌شناسی استفاده کرد و افزود: زمانی که یادگیری نباشد، حیات نیز متوقف خواهد شد. به گفته کاپرا (نویسنده این کتاب)، موجود زنده، هر نوع تغذیه را از محیط خود می‌گیرد و روی محیط نیز اثر می‌گذارد.

عزب‌دفتری در تشریح کتاب اظهار کرد: شاخص‌ترین ویژگی موجود زنده "خودزایی" است، به این جهت که دائما در حال ترمیم خود و تلاش برای زندگی است. این

بررسی وضعیت پیشا تمدنی انسان

پانزدهمین نشست از سلسله نشست های "کتاب ماه" با محوریت نقد و بررسی کتاب "سالار مگس ها" نوشته ویلیام گلدینگ و ترجمه حمید رفیعی، با حضور اساتید دانشگاه و جمعی از دوست داران کتاب، در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

در پرتو آن انسان ها کنار یکدیگر زندگی صلح آمیزی داشته باشند.

ذات نجیب، ذات شرور

مقصود اسمعیلی؛ استاد دانشگاه در این جلسه با اشاره به سابقه دیدگاه بدبینانه به ذات بشر اظهار کرد: این دیدگاه به زمان یونان باستان برمی گردد. در حالت کلی عصر روشنگری در اروپا با فیلسوفانی مانند ژان ژاک روسو آغاز شد که اولاً به اصل شکاکیت و دوماً به عقلانیت معتقد بودند.

وی با بررسی نظرات صاحب نظران قرن بیستم از جمله انیشتین، نیچه، فروید و داروین افزود: انسان ذاتاً پاک سرشت است، اما شرایطی که انسان ها را به "توده" تبدیل می کند، باعث تغییراتی در آنها می شود، چراکه انسان موجودی اجتماعی است و پیرو دیگران، بنابراین اگر رفتار انسان کنترل شود، سرشت او نیز پاک خواهد ماند.

این استاد دانشگاه همچنین اظهار داشت: عنوان کتاب "سالار مگس ها" توسط مترجم کتاب تغییر یافته و نام اصلی آن "دیوانه های درون" بود که در اصل اشاره به دیوانگی درون ذات انسان داشت.

عدم تحقق خوشبختی جمعی

یونس شادی شادباد با بررسی کتاب سالار مگس ها از دیدگاه "انسان، خلقت و جهان تضاد" گفت: هریک از عناصر موجود در این رمان سمبل بخشی از طبیعت هستند، مثل جزیره که سمبل کره زمین است.

به گفته وی، از دیدگاه این رمان، جبهه شرور دارای شاخصه هایی همچون خشن، ظاهرساز، دروغگو، جنگ طلب، غیرمنطقی، تفرقه انداز و... است. همچنین تقسیم شدن قدرت بین دو گروه در این رمان، نشانگر دو راهی های موجود در زندگی انسان است.

وی در ادامه بررسی عناصر رمان پرداخت و افزود: وجود آتش، در این کتاب نماد عشق و معرفت است که بدون آن خوشبختی امکان پذیر نخواهد بود، همانگونه که در دنیای امروزی با وجود علم و تکنولوژی همچنان خوشبختی جمعی محقق نشده است.

ناصر مطلب زاده، استاد دانشگاه در این نشست با بیان اینکه دراماتیک بودن رمان "سالار مگس ها" برای ما درس های مهمی به همراه دارد، گفت: این کتاب اساساً رمانی جغرافیا محور نیست و نویسنده شخصیت های داستان را در جزیره ای ناشناخته توصیف کرده تا مخاطب در بند جغرافیا و نژادهای مختلف نباشد.

این استاد دانشگاه در رابطه با شخصیت پردازی داستان توسط نویسنده گفت: نویسنده تمامی تعلقات را کنار گذاشته است تا ببیند زمانی که انسان ها در حالت ماقبل تمدنی رها شوند، چه اتفاقی می افتاد؟

از نظر مطلب زاده، این رمان مطالعه ای است از وضعیت انسانی که از تمدن به زمان پیشا تمدنی پرتاب می شود، و احتمالاً نظر افرادی که این رمان را مطالعه کرده اند، این است که نویسنده در کتاب به دنبال اثبات این است که انسان در حالت پیشا تمدنی قادر به ادامه و پیشرفت نیست و احتمالاً دست به خشونت و رفتارهای غیر انسانی می زند.

وی تأکید کرد: اساساً نکته مرکزی این کتاب در این سوال خلاصه می شود که "اگر انسان دور از تمدن باشد، چه اتفاقی می افتد؟ یا آیا انسان می تواند با توجه به طبیعت و سرشت خویش، خود را نجات دهد؟ آیا دیگر انسان ها از دست او در امان خواهند بود؟

مطلب زاده، با اشاره به اندیشه یکی از فلاسفه قرن ۱۷ به نام "توماس هابز" که معتقد بود "انسان ذات شروری دارد و به دنبال شرارت است و هنگامی که از تمدن دور باشد، به دنبال فرصتی است که این شرارت را به منصفه ظهور برساند" ادامه داد: در مقابل این دیدگاه، فیلسوفی به نام "ژان ژاک روسو" معتقد است انسان دارای ذاتی پاک و نجیب است و چیزی که باعث وحشی گری و شرارت او می شود، تمدن است، چرا که در زندگی متمدن انسان به دنبال مقام و ثروت است.

وی با اشاره به نارضایتی اهالی علم و ادب از تمدن به ویژه شهریار افزود: تمدن در اکثر موارد عامل شرارت انسان است و تنها چیزی که می تواند آن را نجات دهد، یک سامانه اجتماعی است که

سلسله نشست‌های " گفتگوی محیط زیستی " در اتاق تبریز

محیط زیست در اتاق تبریز

بررسی علل و پیامدهای آلودگی هوا

عظیم‌زاده تشریح کرد: در حال حاضر بیشترین مشکلات در حوزه محیط زیست از آلودگی هوانشات می‌گیرد که باعث از بین رفتن گونه‌های گیاهی و جانوری منطقه شده است. به‌عنوان مثال به‌دلیل بالا بودن سرعت تنفس پرندگان و همچنین وجود نیتروژن و اوزون، آلودگی هوا باعث مرگ یا بیماری آنها می‌شود و باید گفت، برای شهر تبریز که اکثر پرندگان مهاجر هستند، این آلودگی یک تهدید است.

وی همچنین تأکید کرد: تأثیر آلودگی هوا در استان ما خیلی فراتر از سرطان ریه است.

محیط زیست سالم، حق هر شهروند است

اصغر محمدی، عضو کمیسیون حقوق بشر کانون وکلای آذربایجان شرقی در این نشست گفت: بحث محیط زیست زیر شاخه حقوق بشر است.

وی گفت: دولت‌ها موظف هستند حق بر محیط زیست سالم انسان‌ها را رعایت کنند و این تصمیم جهانی شامل ابعاد مختلفی همچون حق آموزش، دادخواهی، دسترسی به اطلاعات محیط زیستی و... است که متأسفانه در سال‌های اخیر باتوجه به وضعیت استان و کشور و آسیب‌های وارد شده، به این قوانین توجهی نشده است.

آرزوی هوای خوب

لیلا خازینی، استاد دانشگاه تبریز در این نشست، آلودگی هوا را از بعد علمی بررسی کرد و افزود: نقطه ایده‌آل ما هوای پاک نیست، بلکه قدم‌هایی رو به هوای خوب است.

این استاد دانشگاه اظهار کرد: دولت برای محیط زیست هزینه‌ای صرف نمی‌کند، با این حساب باتوجه به شرایط جغرافیایی ایران در جهان باید آرزوی هوای خوب را داشته باشیم.

خازینی در خصوص عملکرد مسئولان در این حوزه افزود: به دلیل بالا بودن سهم نیروگاه در آلودگی شهر تبریز، مسئولان مربوطه حاشیه امنی را برای خود ساخته‌اند تا از مطالبات و اعتراضات در این خصوص در امان باشند.

وی آمارهای رسمی شاخص آلودگی شهر تبریز را در ۸۹ روز سال، بالای ۱۰۰ اعلام و اضافه کرد: مصرف گاز نیروگاه در زمان پیک مصرف، نصف شهر تبریز است، بنابراین باید به دنبال حل این مشکل از اساس بود.

اولین جلسه از سلسله نشست‌های "گفتگوی محیط زیستی" با موضوع «آلودگی هوا و راه‌های برون‌رفت»، توسط خانه فعالان محیط زیست و توسعه پایدار استان، در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

مجید رحمانی، عضو هیئت مدیره خانه فعالان محیط زیست در ابتدای این جلسه، هدف از برگزاری این سلسله نشست‌ها را سمت و سو دادن به مباحث از هم‌گسیخته و پراکنده در حوزه محیط زیست و استفاده از افراد صاحب‌نظر و متخصص برای تحلیل موضوعات عنوان کرد.

رحمانی با بیان اینکه حفاظت از محیط زیست، به‌منظور حفاظت از حیات انسان است، افزود: با این حال متأسفانه توجه چندانی به زیست‌بوم‌ها نمی‌شود. این فعال محیط زیست بر مطالبه‌گری در حوزه آلودگی هوا با همکاری کانون وکلای استان و مرکز تحقیقات دانشگاه تبریز تأکید کرد.

لزوم مطالبه‌گری هوشمندانه شهروندان

احمد رحمانی، مدیر عامل خانه فعالان محیط زیست و توسعه پایدار استان، با اشاره به مشکلات و دغدغه‌های متعدد شهروندان و فعالان حوزه محیط زیست، در رابطه با جنگل‌ها و معادن گرفته تا دریاچه ارومیه و آلودگی هوا گفت: برخلاف روال گذشته که مطالبات به صورت حضوری و از طریق تجمع مدنی بود، اکنون افراد دارای دغدغه زیست‌محیطی، خواسته‌های خود را از طریق طرح شکایت مطرح می‌کنند.

رحمانی اظهار داشت: تمامی مشکلاتی که از سال ۱۳۸۵ برای آلودگی هوا مطرح شده بود، همانند گذشته باقی است و ما فعالان محیط زیست معتقدیم مطالباتمان اثرگذار نبوده است، با این حال در مواردی از جمله در موضوع دریاچه ارومیه یا مازوت‌سوزی نیروگاه تبریز اقدامات ما با همکاری کانون وکلا، به نتایجی رسیده است.

رحمانی همچنین خواستار مطالبه‌گری هوشمندانه شهروندان برای بهبود وضعیت استان شد.

آلودگی هوا، تهدید جدی برای اکوسیستم

سولماز عظیم‌زاده؛ فعال محیط زیست با اشاره به رابطه آلودگی هوا و تنوع زیستی گفت: آلودگی هوا با درصد بالاتری به محیط زیست (درختان، حیوانات و...) تأثیر منفی می‌گذارد.

با خشک شدن دریاچه ارومیه باید شاهد پیامدهای اقلیمی آن باشیم

سلسله نشست‌های گفتگوی محیط زیست، با محوریت «شناخت عوامل آلودگی هوای تبریز» توسط خانه فعالان محیط زیست و توسعه پایدار استان، در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

اطراف شهر تبریز در شرایط جوی اشاره کرد و گفت: وجود نیروگاه حرارتی و صنعت پالایشگاهی در شهر تبریز، موجب بالا رفتن دمای ابرها می‌شوند و باید تداوم شرایط موجود را به عنوان خطراتی برای خداحافظی با باران در نظر بگیریم.

اهمیت همراهی اقلیم

لیلا خازینی؛ استاد دانشگاه تبریز در این نشست بر لزوم مطالبات و تمرکز بر اولویت‌بندی مشکلات تاکید کرد و گفت: مرز به‌تنهایی نمی‌تواند بر اقلیم تاثیر بگذارد، اما تصمیمات و سیاست‌های اتخاذ شده در داخل مرزها بسیار موثر بوده و نقش اقلیم در کلانشهرها بسیار حائز اهمیت است، همراهی اقلیم نیز موثر است و بارش‌های اخیر تبریز نشان‌دهنده همراهی اقلیم است.

این استاد دانشگاه ضمن بررسی نیازهای اصلی انسان، اظهار داشت: بخش اعظم ورودی بدن انسان در یک شبانه‌روز هوا است که برابر با ۲۰ کیلوگرم بوده و به همین دلیل کیفیت آن دارای اهمیت است.

وی منابع آلودگی هوا را خودروهای سواری و سنگین، منابع خانگی، صنایع کوچک و بزرگ، پایانه‌ها و لوکوموتیوها معرفی کرد و افزود: در یک شبانه‌روز نیروگاه تبریز ۳۲۰۰ تن مازوت مصرف می‌کند که رقم بسیار بالایی محسوب می‌شود، بنابراین باید میزان آلودگی و سهم هر بخش بررسی شده و پس از اولویت‌بندی، از تداوم پخش آلاینده‌ها در هوا جلوگیری شود، چراکه تلاش بدون اولویت‌بندی یک عمل تصادفی است.

پهروز ساری صراف؛ عضو هیئت علمی دانشگاه تبریز، در این نشست با ارائه آمار و ارقام علمی در رابطه با شرایط اقلیمی و آب و هوایی چند سال اخیر منطقه تشریح کرد: در سال ۹۸ با بررسی تصاویر ماهواره‌ای مربوط به ابرها و بارندگی‌ها، متوجه افزایش دمای ابرها هنگام نزدیک شدن به شمال غرب کشور و خروج از حالت باران‌زایی شدیم.

وی با بیان این مطلب ادامه داد: ما همان سال با مراجعه به استاندار وقت، این مسئله را پیگیری و به شورای عالی استان انتقال دادیم، اما در نهایت با جمله «مورد خاصی وجود ندارد» پرونده مختومه شد.

ساری صراف در خصوص چرایی این پدیده گفت: دلیل این اتفاق، تغییر کاربری یا جزیره حرارتی است. در این حالت اگر حرارت داخل شهر بیش از حد باشد، اتمسفر گرم شده و متناسب با شرایط، تاثیر خود را روی اقلیم خواهد گذاشت.

این استاد دانشگاه تصریح کرد: طبق آمار و تصاویر منتشر شده از آزمایشگاه آب و هواشناسی ماهواره‌ای دانشگاه تبریز، به نظر می‌آید ضایعه‌ای در بام اتمسفر دریاچه ارومیه قرار دارد، همچنین بر اساس داده‌های این مرکز، وضعیت قرمز برای هوای شهر گزارش شده است. وی با بیان اینکه با کاهش رطوبت منطقه، بارش‌ها نیز کاهش خواهد یافت، افزود: این یک اصل علمی است و با خشک شدن دریاچه ارومیه باید شاهد پیامدهای اقلیمی آن باشیم.

ساری صراف همچنین بر تاثیر نیروگاه‌های حرارتی

دریچه‌ای به جهان

|

امور بین الملل اتاق بازرگانی تبریز

ارمنستان

ARMENIA

اطلاعات عمومی کشور ارمنستان در سال ۲۰۲۲		
مساحت	۲۹۷۴۳ کیلومتر مربع	۱۳۸مین کشور دنیا و دارای مساحتی در حدود مساحت استان کردستان
جمعیت	۲/۹۵۷/۰۰۰ نفر	رتبه ۱۳۸
پایتخت	ایروان	با جمعیت کمی بیش از یک میلیون نفر
موقعیت جغرافیایی و همسایگان	کشوری است در قفقاز جنوبی که از شمال با گرجستان، از شرق با جمهوری آذربایجان، از جنوب با ایران و جمهوری خودمختار نخجوان و از غرب با ترکیه مرز مشترک دارد. این کشور محصور در خشکی است.	
شهرهای مهم	گیومری، وانادزور، قاپان	
واحد پول	درام (۱ دلار = ۴۰۰ درام ارمنستان)	
زبان رسمی	ارمنی	
مذهب	مسیحیت	
نوع حکومت	جمهوری پارلمانی	
تولید ناخالص داخلی	۱۹/۵ میلیارد دلار	رتبه ۱۱۸
رشد تولید ناخالص داخلی	۱۲/۶ درصد	رتبه ۱۱
درآمد سرانه	۷۰۱۴ دلار	
نرخ تورم	۸/۶ درصد	
نرخ بیکاری	۱۲/۵ درصد	

اطلاعات عمومی کشور ارمنستان در سال ۲۰۲۲

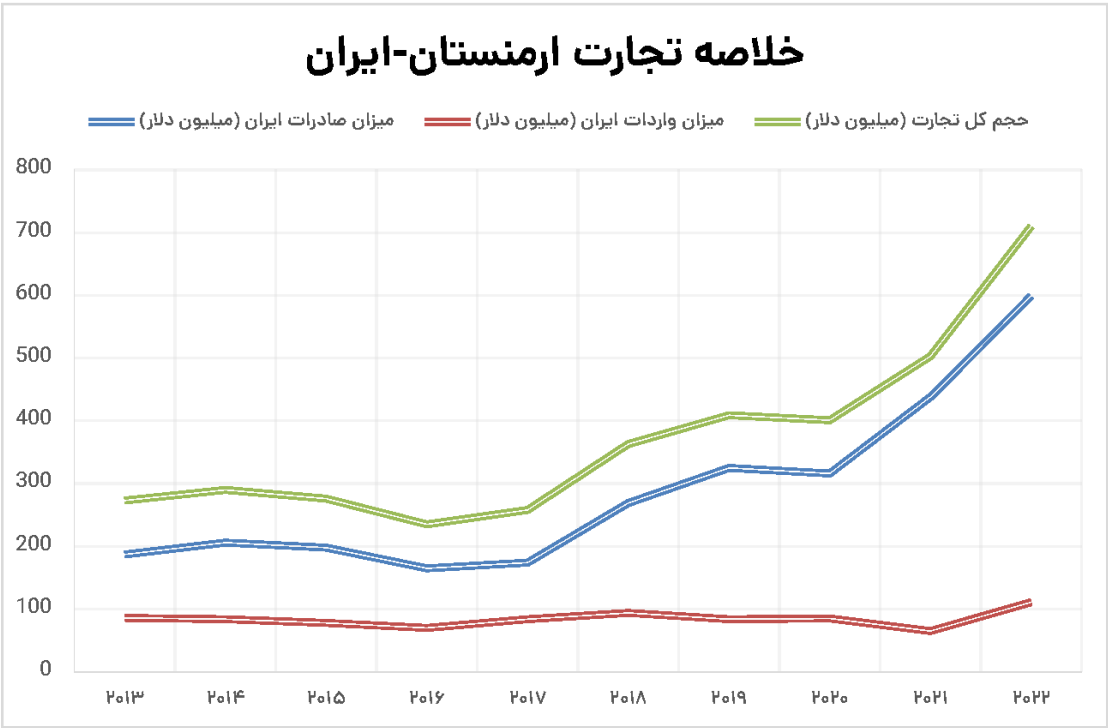
روابط دیپلماتیک میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان برقرار است و دو کشور دارای سفارتخانه در پایتخت یکدیگر هستند. همچنین جمهوری اسلامی ایران دارای سرکنسولگری در شهر قاپان نیز هست.	وضعیت روابط دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران با جمهوری ارمنستان
هم اکنون سفارت جمهوری اسلامی ایران در ایروان دارای رایزن بازرگانی و رایزن اقتصادی است.	وضعیت بخش اقتصادی نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در جمهوری ارمنستان
اتاق مشترک بازرگانی ایران و ارمنستان فعال بوده و در شهر تهران مستقر است. این اتاق در تبریز نیز نمایندگی دارد.	وضعیت اتاق مشترک ایران-ارمنستان

شاخص‌های مربوط به تجارت با ارمنستان در سال ۲۰۲۲

ایران در رتبه سوم	فدراسیون روسیه	بزرگترین صادرکنندگان کالا به ارمنستان
	چین	
	ایران	
	آلمان	
	آمریکا	
	ایتالیا	
	ترکیه	
	هند	
ایران در رتبه نهم	ژاپن	بزرگترین واردکنندگان کالا از ارمنستان
	ویتنام	
	فدراسیون روسیه	
	امارات متحده عربی	
	چین	
	سوئیس	
	عراق	
	هلند	
	بلغارستان	بزرگترین شریک تجاری ارمنستان
	گرجستان	
	ایران	
	آلمان	
	فدراسیون روسیه	

میزان تجارت جمهوری ارمنستان با ایران طی ۱۰ سال اخیر										
سال	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲
میزان صادرات ایران (میلیون دلار)	۱۸۷	۲۰۶	۱۹۸	۱۶۵	۱۷۴	۲۶۹	۳۲۵	۳۱۶	۴۳۸	۵۹۹
میزان واردات ایران (میلیون دلار)	۸۶	۸۴	۷۸	۷۰	۸۴	۹۴	۸۴	۸۵	۶۵	۱۱۱
حجم کل تجارت (میلیون دلار)	۲۷۳	۲۹۰	۲۷۶	۲۳۵	۲۵۸	۳۶۳	۴۰۹	۴۰۱	۵۰۳	۷۱۰

موضوع بررسی	مقدار	میزان تغییرات نسبت به سال ۲۰۲۱
مجموع کل واردات ایران از ارمنستان	۱۱۱ میلیون دلار	۷۱ + درصد
مجموع کل صادرات ایران به ارمنستان	۵۹۹ میلیون دلار	۳۷ + درصد
مجموع کل تجارت ایران با ارمنستان	۷۱۰ میلیون دلار	۴۱ + درصد
موضوع بررسی در سال ۲۰۲۲	مقدار	سهم ایران از این تجارت در سال ۲۰۲۲
حجم کل تجارت ارمنستان با جهان	۱۴ میلیارد دلار	۵٫۱ درصد
میزان کل واردات ارمنستان از کل جهان	۸٫۶ میلیارد دلار	۷ درصد

مهمترین اقلام وارداتی ایران از ارمنستان در سال ۲۰۲۲

ردیف	نام کالا	ارزش	ردیف	نام کالا	ارزش
۱	نیروی برق	حدود ۶۶ میلیون دلار	۷	چوب و تخته	حدود ۱ میلیون دلار
۲	سیگار و توتون و تنباکو	حدود ۲۳/۵ میلیون دلار	۸	شمش آهن و فولاد	حدود ۱ میلیون دلار
۳	سنگ مس و کنسانتره‌های آن	حدود ۵ میلیون دلار	۹	تلمبه	حدود ۱ میلیون دلار
۴	ماشین آلات و قطعات مربوط به آن	حدود ۴/۸ میلیون دلار	۱۰	کاغذ و مقوا	حدود ۶۰۰ هزار دلار
۵	شکلات و سایر فرآورده‌های خوراکی دارای کاکائو	حدود ۱/۵ میلیون دلار	۱۱	گوشی موبایل	حدود نیم میلیون دلار
۶	آلیاژهای آلومینیوم	حدود ۱ میلیون دلار	۱۲	کیک و بیسکویت	حدود نیم میلیون دلار
۷	موتورسیکلت	حدود ۱ میلیون دلار	۱۳	خاک سیلیس	حدود ۲۰۰ هزار دلار
۸	ظروف شیشه‌ای آشپزخانه	حدود ۱ میلیون دلار	۱۴	ماشین آلات صنایع غذایی	حدود ۲۰۰ هزار دلار

مهمترین اقلام صادراتی ایران به ارمنستان در سال ۲۰۲۲

ردیف	نام کالا	ارزش	ردیف	نام کالا	ارزش
۱	محصولات آهنی و فولادی	حدود ۱۱۷/۷ میلیون دلار	۱۹	سیمان	حدود ۵ میلیون دلار
۲	گاز طبیعی	حدود ۶۴ میلیون دلار	۲۰	کودهای معدنی و شیمیایی	حدود ۴.۵ میلیون دلار
۳	روغن‌های نفتی، معدنی، گریس	حدود ۴۸ میلیون دلار	۲۱	گوجه فرنگی	حدود ۴.۵ میلیون دلار
۴	قبر	حدود ۳۷ میلیون دلار	۲۲	هندوانه	حدود ۴.۵ میلیون دلار
۵	شیر و خامه شیر	حدود ۳۱/۵ میلیون دلار	۲۳	مصنوعات و سیم آلومینیومی	حدود ۴.۵ میلیون دلار
۶	پلی اتیلن	حدود ۲۰ میلیون دلار	۲۴	پسته	حدود ۴ میلیون دلار
۷	سولفورها؛ پلی سولفورها	حدود ۱۶ میلیون دلار	۲۵	کره	حدود ۴ میلیون دلار
۸	کاشی و سرامیک	حدود ۱۳ میلیون دلار	۲۶	پلی پروپیلن	حدود ۴ میلیون دلار
۹	آلیاژهای آهن (فرو آلیاژها)	حدود ۱۱ میلیون دلار	۲۷	پلی کلرووینیل	حدود ۴ میلیون دلار
۱۰	بنزین	حدود ۱۰ میلیون دلار	۲۸	تخته و چوب	حدود ۴/۱ میلیون دلار
۱۱	फल‌فرنگی	حدود ۸ میلیون دلار	۲۹	ماهی	حدود ۳/۵ میلیون دلار
۱۲	پرتقال و نارنگی	حدود ۸ میلیون دلار	۳۰	وسایل بسته‌بندی پلاستیکی	حدود ۳/۵ میلیون دلار
۱۳	غذای حیوانات	حدود ۶ میلیون دلار	۳۱	ساختمان‌های پیش ساخته	حدود ۳ میلیون دلار
۱۴	ورق و تیغه‌های پلاستیکی	حدود ۶ میلیون دلار	۳۲	سیر و پیاز	حدود ۳ میلیون دلار
۱۵	سیم مسی	حدود ۵.۵ میلیون دلار	۳۳	کیوی	حدود ۲/۸ میلیون دلار
۱۶	شیشه فلوت	حدود ۵/۵ میلیون دلار	۳۴	شوینده‌ها	حدود ۲.۵ میلیون دلار
۱۷	سنگ گچ	حدود ۵/۵ میلیون دلار	۳۵	جوال و کیسه برای بسته‌بندی	حدود ۲/۵ میلیون دلار
۱۸	انواع کربنات‌ها	حدود ۵ میلیون دلار	۳۶	آهک	حدود ۲/۵ میلیون دلار

معرفی کتاب

۱

سراب توسعه

درباره‌ی بحران‌های ساختاری اقتصاد ایران
دوره ۹۳-۹۷

مسعود خوانساری

سراب توسعه

درباره بحران‌های ساختاری اقتصاد ایران
نویسنده: مسعود خوانساری

عوامل رکود اقتصادی ایران

منصور حیدری

می‌شود. در این راستا، جذب سرمایه‌گذاری خارجی از اولویت بسیار بالایی برای اقتصاد برخوردار است. از سوی دیگر، تمایل بسیار زیادی از جانب سرمایه‌گذاران خارجی برای سرمایه‌گذاری در ایران وجود دارد، ولی به دلیل نگرانی از بحث عدم شفافیت و وجود رانت و فساد، این امر محقق نمی‌شود. بنابراین، مبارزه با فساد برای جذب سرمایه‌های بیشتر از مؤلفه‌های مؤثر بر رونق اقتصادی ایران است.

• یکی دیگر از مؤلفه‌های مهم در افزایش سرعت رشد و توسعه اقتصادی، فراهم آوردن بستر و تقویت پایه‌های صادرات غیر نفتی است. اگر کالاهای ایران به بازارهای فراملی راه پیدا کنند، رشد اقتصادی شتاب بیشتری خواهد گرفت. بنابراین، تقویت پایه‌های صادراتی، دومین مؤلفه مؤثر بر رونق اقتصادی است.

• کلیه نظام اداری کشور باید بر اساس شرایط کشور تغییر یابد. یکی از سازمان‌هایی که نیاز مهم به اصلاح دارد، نظام بانکی است. از آنجایی که وضعیت تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی با مشکل مواجه است و اقتصاد ایران نیز یک اقتصاد بانک محور است، اصلاح ساختار نظام بانکی یکی از مهمترین مؤلفه‌های مؤثر بر تقویت رونق اقتصادی است. بنابراین، کشور نیازمند اصلاح ساختار مالی و حمایتی است.

با توجه به وجود چالش‌ها و مشخص بودن راه‌حل‌ها برای رونق دادن به اقتصاد، موفقیت‌های چندانی در رشد و توسعه اقتصادی حاصل نشده است که مهمترین دلیل آن عدم توجه به جایگاه بخش خصوصی است. بزرگ بودن اندازه دولت و عدم رشد بخش خصوصی، سبب شده است تا بی‌ثباتی بر کشور تحمیل شود. وجود بی‌ثباتی در اقتصاد سبب شده است که بخش خصوصی نتواند پویایی خود را حفظ کرده و با عدم رشد بخش خصوصی، فرایند رشد و توسعه اقتصادی کشور نیز مختل شده است. نتیجه‌ی چنین امری این است که جامعه نسبت به فرایند اصلاحی بی‌اعتماد شده و بی‌ثباتی در اقتصاد تشدید شده است. برای ساختن یک اقتصاد سالم و قدرتمند و تقویت فرایند توسعه کشور، نیازمند کارآفرینان سالم و مولد هستیم. تجربیات کشورهای دیگر نشان از آن دارد که توسعه اقتصادی بدون اتکا به بخش خصوصی امری نشدنی است. اقتصاد ایران به شدت نیازمند ثبات اقتصادی است و ثبات نیز در گرو اتحاد ملی است. حاکمیت باید از پتانسیل بخش خصوصی عنصر کلیدی رشد و توسعه اقتصادی استفاده کند.

اقتصاد ایران برای چندین دهه است که با معضلات مختلف اقتصادی درگیر است. یکی از دوره‌های مهم اقتصاد ایران که با فرصت‌ها و چالش‌های مهمی روبرو بوده است، مربوط به سال‌های ۱۳۹۳-۱۳۹۷ است. کتاب «سراب توسعه» با مرور سیاست‌گذاری‌های صورت گرفته در این سال‌ها، اهم مواردی را که سبب شده است تا اقتصاد ایران درگیر رکود اقتصاد باشد، تشریح کرده و راه برون‌رفت از چنین وضعیتی را ذکر می‌کند. کتاب حاضر چندین چالش مهم در حوزه‌های مختلف را ذکر می‌کند که پیش‌نیازهای لازم برای اصلاح اقتصادی و برون‌رفت از رکود اقتصادی است. پیش‌نیازهای مهم برای اصلاحات اقتصادی عبارتند از:

۱. واقعی‌سازی نرخ ارز
۲. تغییر نگرش در مورد یارانه حامل‌های انرژی
۳. کاهش تصدی‌گری دولت
۴. کاهش بروکراسی مزاحم کسب‌وکار
۵. لزوم تغییر نگرش به رابطه نامعقول نرخ سود و تورم و اصلاح نظام بانکی
۶. ایجاد شفافیت در بازارهای پولی و مالی و پایان دادن به روند تسهیلات مشکوک‌الوصول و معوق

یکی از چالش‌های مهم توسعه ایران این مسئله است که آیا اصلاحات اقتصادی مقدم بر اصلاحات اجتماعی و فرهنگی است؟ یا اصلاحات اجتماعی و فرهنگی بر اصلاحات اقتصادی مقدم است؟ مرور آمارهای اقتصادی نشان از آن دارد که با افزایش رشد اقتصادی و کاهش بیکاری در جامعه، معضلات اجتماعی و فرهنگی نیز کاهش یافته است و این امر نشان می‌دهد که اصلاحات اقتصادی و رونق اقتصادی، مهمترین هدف کشور است. بنابراین، باید مؤلفه‌هایی که برای تقویت اقتصادی لازم است، شناسایی شده و بر اساس آن برای آینده اقتصاد ایران برنامه‌ریزی صورت پذیرد. مؤلفه‌های مؤثر بر رونق اقتصادی به شرح زیر هستند:

• تجربیات کشورهای موفق در تغییر و ایجاد اصلاحات اقتصادی و تبدیل یک اقتصاد ضعیف به یک اقتصاد ثروتمند حاکی از توجه به نقش سرمایه‌گذاری در ایجاد خلق ثروت دارد. با توجه به بانک‌محور بودن اقتصاد ایران و مشکلات نظام بانکی، خلاء سرمایه‌گذاری به شدت در رشد اقتصادی و خلق ثروت حس

انرژی

نشریه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز - دی . بهمن ۱۴۰۲

نگاهی به ساختمان‌های ایران از منظر مصرف انرژی

سیده الهام سلامی
دبیر کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز

می‌گیرد. این امر نشان می‌دهد که چگونه می‌توان با بهبود عایق‌بندی و کنترل نور و حرارت ورودی از پنجره‌ها، مصرف انرژی را کاهش داد.

مصرف انرژی در ساختمان‌ها یکی از عوامل مؤثر بر محیط زیست است که نیاز به بهینه‌سازی و کاهش دارد. برخی از دلایل هدررفت انرژی در ساختمان‌ها عبارت‌اند از: عدم نظارت بر کیفیت مصالح و اجرای صحیح مقررات ساختمانی، نبود مدیریت انرژی، استفاده نادرست از فناوری‌های جدید، کمبود دانش فنی، کیفیت پایین مصالح، افزایش قیمت ساختمان و ارزان بودن حامل‌های انرژی. انرژی مصرفی در ساختمان‌ها تحت تأثیر شرایط آب‌وهوایی، مکانی، طراحی و کاربری ساختمان قرار دارد. ساختمان ایده‌آل در هر اقلیم باید از عایق‌بندی، پنجره‌های نوین، معماری خورشیدی، رنگ‌های مناسب، سیستم‌های گرمایشی و سرمایشی با راندمان بالا، کنترل روشنایی و انرژی‌های نو استفاده کند.

مصرف انرژی در ساختمان‌ها نیز یکی از عوامل مؤثر بر محیط زیست است که نیاز به بهینه‌سازی و کاهش دارد. برای این منظور، طراحی اقلیمی ساختمان می‌تواند یک راهکار مؤثر باشد. طراحی اقلیمی ساختمان به معنای هماهنگ کردن ساختمان با شرایط اقلیمی محلی است که بر روی دما،

مصرف انرژی در ساختمان‌ها یکی از مهم‌ترین مسائل زیست‌محیطی است که نیاز به راهکارهای کارآمد و پایدار دارد. ساختمان‌سازی به‌عنوان یکی از آلوده‌کننده‌ترین صنایع بشری و یکی از پیش‌تازان مصرف انرژی، باید با استفاده از تکنیک‌های کاهش مصرف انرژی، تأثیر خود را بر روی زیست‌بوم کاهش دهد. یکی از این تکنیک‌ها استفاده از روشنایی طبیعی روز یا Daylighting است که با بهره‌وری بیشتر از انرژی خورشید، می‌تواند نیاز به سیستم‌های روشنایی، سرمایش و گرمایش مصنوعی را کاهش دهد. این سیستم‌ها برای انسان‌ها و نه ساختمان‌ها ایجاد شده‌اند و بنابراین باید با توجه به نیازها و رفاه انسان‌ها طراحی و اجرا شوند.

مصرف انرژی در ساختمان‌های ایران بسیار بالا بوده و حدود ۵ برابر کشورهای اروپایی است. مصرف انرژی در ساختمان‌های کشور برای هر مترمربع ۱۵۰ کیلووات ساعت است، درحالی‌که در کشورهای پیشرفته این عدد ۲۰ تا ۳۰ کیلووات ساعت است. نقاط هدر رفت گرمایش و سرمایش در ساختمان‌ها به‌ویژه در ساختمان‌های اداری بسیار بالاست. بر اساس آمارها، ۱۰ درصد مصرف انرژی در کف ساختمان‌ها، ۳۰ درصد در دیوارهای خارجی، ۳ درصد در دیوارهای رامپله‌ها، حدود ۲۵ درصد در پشت‌بام‌ها و ۲۵ درصد در پنجره‌ها صورت

رطوبت، فشار هوا، باد، تابش خورشید و بارندگی تأثیر می‌گذارند. این طراحی با استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر مانند خورشید، باد، خاک و گیاهان، می‌تواند آسایش و کارآمدی انرژی را در فضاهای زیستی افزایش دهد. همچنین با استقرار صحیح ساختمان، استفاده بهینه از آب، پوشش گیاهی و هماهنگی با چشم‌انداز اطراف، می‌تواند پیامدهای زیست محیطی را کاهش دهد. بر اساس تفاوت‌های اقلیمی، پنج پهنه معماری اقلیمی تعریف شده‌اند که هر یک دارای ویژگی‌ها و راهکارهای خاص خود هستند. این پهنه‌ها عبارت‌اند از: پهنه معماری اقلیم معتدل، پهنه معماری اقلیم سرد و خیلی سرد، پهنه معماری اقلیم خیلی گرم و مرطوب، پهنه معماری اقلیم گرم و خشک و پهنه معماری اقلیم گرم و نیمه مرطوب.

یکی دیگر از عوامل مهم در طراحی ساختمان، آسایش انسان در فضاهای زیستی است. آسایش انسان در ساختمان می‌تواند از چهار نوع باشد: آسایش کیفی، آسایش صوتی، آسایش بصری و آسایش حرارتی. آسایش کیفی به شرایط هوایی داخل ساختمان بستگی دارد که شامل دما، رطوبت، سرعت و جهت باد، کنترل خاک و بو است. منطقه آسایش کیفی حدود دمای هوا را در فصول مختلف بین ۲۰ تا ۲۷ درجه سانتی‌گراد و حدود رطوبت نسبی را بین ۲۰ تا ۷۰ درصد تعیین می‌کند. آسایش صوتی به کاهش سطح صدا و از بین بردن نویزهای مزاحم در فضاهای زیستی اشاره دارد. آسایش بصری به تأمین نور کافی و مناسب برای دیدن و انجام فعالیت‌های مختلف مربوط می‌شود. آسایش حرارتی به تعادل بین حرارت تولید شده توسط بدن انسان و حرارت محیط اطراف اشاره دارد. یکی از راه‌های افزایش آسایش بصری و کاهش مصرف انرژی در ساختمان، استفاده از روشنایی طبیعی روز است. روشنایی طبیعی روز با استفاده از انرژی خورشید، می‌تواند نور کافی و مطلوب را در فضاهای زیستی تأمین کند. هدف و مزایای روشنایی طبیعی روز عبارت‌اند از: به حداکثر رساندن آسایش ساکنین، به حداقل رساندن مصرف انرژی الکتریکی، افزایش کیفیت روشنایی، افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌های انرژی.

برای تأمین روشنایی مطلوب در ساختمان، باید خواسته‌های اصلی و شرایط تحقق آن را در نظر گرفت. خواسته‌های اصلی عبارت‌اند از: کارایی دیداری، زیبایی و آرامش، سلامتی و ایمنی. شرایط تحقق عبارت‌اند از: نور کافی باشد، درخشندگی باعث خیرگی و چشم‌زدگی نشود، نور از نظر توزیع فرکانس‌ها مطلوب باشد، سایه‌های مزاحم وجود نداشته باشد، این نور کارایی را بالا برده و باعث بالا رفتن عملکرد ساکنین شود. برای بهبود کیفیت نور، می‌توان از نور روز به‌عنوان منبعی از طیف کامل نوری قابل رؤیت استفاده کرد. نور روز با متغیر بودن در طول روز، می‌تواند راحتی و آسانی دیدن را بالا ببرد و بهره‌بینایی را افزایش دهد.

یکی از راه‌های کاهش مصرف انرژی و افزایش بهره‌وری در ساختمان‌ها، استفاده از روشنایی طبیعی روز است. روشنایی طبیعی روز با تأمین نور کافی و مطلوب برای فضاهای زیستی، می‌تواند آسایش بصری، کارایی و سلامتی ساکنین را افزایش

دهد. برای طراحی ساختمان بر مبنای روشنایی طبیعی روز، باید نه گام را طی کرد. این گام‌ها عبارت‌اند از:

- گام اول: اساس طرح. در این گام، باید نیازهای روشنایی هر محوطه از ساختمان را تعریف و ارائه کرد.

- گام دوم: تعیین موقعیت و شکل ساختمان. در این گام، باید با توجه به زاویه تابش خورشید در طول روز، جهت و محل قرارگیری ساختمان را انتخاب کرد.

- گام سوم: روشنایی طبیعی محیط اطراف ساختمان. در این گام، باید با توجه به میزان چگالی نوری و سطوح روشنایی بر اساس کاربری ساختمان، روشنایی طبیعی محیط اطراف ساختمان را تعیین کرد.

- گام چهارم: روشنایی طبیعی مرکز ساختمان. در این گام، باید با توجه به تغییرات شدت روشنایی و روشنایی مجاز محوطه بر اساس کاربری فضا، روشنایی طبیعی مرکز ساختمان را تعیین کرد.

- گام پنجم: انتخاب پنجره و شیشه‌ها. در این گام، باید با توجه به نوع و اندازه پنجره و شیشه‌ها، میزان نور وارد شونده به ساختمان را کنترل کرد.

- گام ششم: سایه‌زنی و راحتی دید. در این گام، باید با استفاده از سایه‌زن‌های مناسب، درخشندگی، خیرگی و چشم‌زدگی را کاهش داد و راحتی دید را افزایش داد.

- گام هفتم: هماهنگ‌سازی مکانیکی. در این گام، باید با استفاده از سیستم‌های مکانیکی مناسب، تعادل حرارتی و کیفیت هوای داخل ساختمان را تنظیم کرد.

- گام هشتم: روشنایی کمکی. در این گام، باید با استفاده از روشنایی کمکی مناسب، نور کافی را در زمان‌هایی که نور طبیعی کافی نیست، تأمین کرد.

- گام نهم: تعمیر و نگهداری. در این گام، باید با انجام تعمیر و نگهداری منظم، عملکرد سیستم‌های روشنایی طبیعی و کمکی را حفظ کرد.

با استفاده از این گام‌ها، می‌توان ساختمانی را طراحی کرد که از نور طبیعی روز به طور حداکثری بهره‌مند شود و مصرف انرژی را کاهش دهد. این کار می‌تواند افزایش بهره‌وری را در پی داشته باشد. بر اساس آمارها، هزینه انرژی هر مترمربع ساختمان ۲۰ دلار، هزینه اجاره‌بها هر مترمربع ۲۰۰ دلار و هزینه هر نفر پرسنل سالیانه ۲۰۰۰ دلار است. افزایش بهره‌وری ۱ درصدی در پرسنل معادل صرفه‌جویی انرژی است. بنابراین، با استفاده از روشنایی طبیعی روز، می‌توان هزینه‌های انرژی را کاهش داد و سود را افزایش داد.

پنجره‌بندی یکی از عناصر مهم در طراحی ساختمان است که بر روشنایی طبیعی روز و کارایی انرژی تأثیر می‌گذارد. هدف از پنجره‌بندی انتخاب محل، اندازه و پیکربندی پنجره‌ها به گونه‌ای است که بتوان از روشنایی روز به‌صورت یکنواخت در اتاق‌ها استفاده کرد. برای این منظور، باید پارامترهای اساسی زیر را در نظر گرفت:

- نرخ نشت هوا (Air Leakage): میزان هوایی که از درزهای پنجره وارد یا خارج می‌شود. نرخ نشت هوا کمتر به معنای عایق‌بندی بهتر پنجره است.

- ضریب عبور نور (Visible Transmittance): میزان نوری که از شیشه پنجره عبور می‌کند. ضریب عبور نور بالاتر به معنای روشنایی بیشتر اتاق است.

- ضریب گرمای ورودی تابش خورشید (Solar Heat Gain Coefficient): میزان حرارتی که از تابش خورشید به داخل اتاق وارد می‌شود. ضریب گرمای ورودی تابش خورشید کمتر به معنای کاهش نیاز به سرمایش اتاق است.

- ضریب انتقال حرارتی کلی (U-Factor): میزان حرارتی که از داخل به خارج یا برعکس از پنجره انتقال می‌یابد. ضریب انتقال حرارتی کلی کمتر به معنای کاهش نیاز به گرمایش یا سرمایش اتاق است.

میزان روشنایی اتاق

- ضریب روشنایی DF عامل مشخص‌کننده نسبت روشنایی داخلی به خارجی اتاق
- ضریب روشنایی بالاتر = اتاق روشن‌تر
- ضریب روشنایی ۵٪ یا بیشتر = اتاق روشن ضریب روشنایی ۲٪ یا کمتر = اتاق کم‌نور = نیاز به روشنایی الکتریکی داریم

برآورد اندازه پنجره‌ها

- WWR بیانگر درصد نسبت مساحت خالص شیشه زنی به مساحت پهنه دیوارهای اتاق
- بر اساس رنگ دیوارها، درصد انعکاس، عمق اتاق، ضریب روشنایی می‌توان فاکتور هندسی اتاق را پیدا کرد.
- سطح شیشه‌کاری = $۳\% \times \text{سطح دیوار}$
- مساحت پنجره = $۲۵\% \times \text{سطح شیشه زنی}$
- جهت کاهش خیرگی (در پنجره‌های ارتفاع زیاد): تقسیم پنجره به دو قسمت

پنجره‌بندی باید با توجه به محل قرارگیری زمین ساختمان و نوع مصالح ساختمانی، طراحی و نصب شود. پنجره‌های بازشو می‌توانند در سرمایش مناسب در تابستان‌ها مؤثر باشند. همچنین استفاده از سایه‌بان‌ها در مقابل پنجره‌ها می‌تواند در کنترل ورود نور و حرارت خورشید کمک کند.

برای انتخاب روش سایه‌اندازی مناسب برای پنجره‌ها، باید جهت نصب آن‌ها را در نظر گرفت. برای جهت نصب شمالی، سایه‌اندازی لازم نیست. برای جهت نصب جنوبی، می‌توان از سایه‌بان‌های افقی یا آلچیق‌های روی پنجره استفاده کرد. برای جهت نصب غربی یا شرقی، می‌توان از سایه‌بان‌های عمودی، پرده‌های افقی یا درختان برگ‌ریز استفاده کرد.

برای استفاده از روشنایی روز در مرکز ساختمان، باید از راه‌های مختلفی استفاده کرد. یکی از این راه‌ها تعیین و جایابی نصب شیشه‌هایی است که نور را از بالا وارد می‌کنند. این شیشه‌ها می‌توانند پنجره‌های سقفی یا فیبرهای نوری باشند. مزایای این روش عبارت‌اند از: پوشش بیشتر فضای

ساختمان توسط روشنایی روز، امکان پراکنده کردن و کنترل نور، افزایش آسایش بصری و کارایی. معایب این روش عبارت‌اند از: عدم وجود دید خارجی، خیرگی مستقیم بالا، نیاز به تعمیر و نگهداری.

برای سایه‌زنی و ایجاد سهولت دید، باید از ابزارهای داخلی و خارجی جهت کنترل ورود نور استفاده کرد. این ابزارها می‌توانند سایه‌بان‌های داخلی و خارجی، پرده‌ها، کرکره‌ها، شیشه‌های تیره یا بازتابنده باشند. استفاده از سایه‌بان داخلی تأثیری در کاهش بهره حرارتی و گرمای وارده ندارد، اما می‌تواند در کاهش درخشندگی و افزایش راحتی دید مؤثر باشد. استفاده از سایه‌بان خارجی می‌تواند در کاهش گرمای وارده و کنترل نور مؤثر باشد. همچنین کاشت درخت و پوشش گیاهی در سمت غرب و شرق ساختمان می‌تواند در تأمین سایه و کاهش دمای محیط مؤثر باشد.

یکی از راه‌های کاهش مصرف انرژی در ساختمان‌ها، بهینه‌سازی مصرف انرژی در معماری ساختمان است. برای این منظور، باید در طراحی معماری ساختمان از شرایط آب‌وهوای محلی استفاده کرد و سمت و جهت ساختمان را طوری انتخاب کرد که نسبت به شرایط خورشید و باد بهترین حالت را داشته باشد. همچنین باید از درختان و سایه آن‌ها و عوارض طبیعی استفاده کرد و از گیاهان و گل‌ها برای بهبود آب‌وهوای محلی بهره‌گیری شود. برای کاهش جذب حرارت خورشید در تابستان و مقابله با تلفات انرژی باید از سایه‌بان‌ها استفاده شود. ابعاد و سطح و حجم ساختمان باید جهت کاهش مصرف انرژی بهینه شود. پوشش ساختمان باید محکم و عایق‌کاری شود تا تلفات انرژی و نفوذ هوا کاهش یابد. طرح پنجره‌ها باید به‌صورت شیشه دو یا چندجداره اجرا شده تا تلفات انرژی حرارتی کاهش یابد. درزبندی پنجره‌ها باید بهینه شود تا نفوذ هوا کاهش یافته و تلفات هوا نیز بهینه شود. قابلیت ذخیره‌سازی انرژی حرارتی در ساختمان باید فراهم شود. ورودی‌ها باید به‌طور صحیح طراحی شوند و از مفهوم پاسیو حتی‌الامکان استفاده شود. در طراحی ساختمان باید قبلاً با طراحان تأسیسات مکانیکی و الکتریکی ساختمان مشورت و هماهنگی شود.

یکی از روش‌های استفاده از انرژی خورشید در ساختمان‌ها، گرمایش پاسیو خورشیدی ساختمان است. گرمایش پاسیو خورشیدی ساختمان به معنای استفاده از شیشه در وجه جنوبی و جرم حرارتی جهت جذب و ذخیره‌سازی و انتشار گرما است. هدف از این روش ذخیره‌سازی گرما توسط مصالح ساختمانی و رهاسازی آن در زمان‌هایی است که نور خورشید کافی نیست. روش‌های گرمایش پاسیو خورشیدی ساختمان می‌توانند از دو نوع باشند: کسب مستقیم و کسب غیرمستقیم. در روش کسب مستقیم، فضای داخلی خانه یک کلکتور خورشیدی، جاذب گرما و سیستم توزیع است. در روش کسب غیرمستقیم، وجود جرم حرارتی بین منزل و خورشید باعث می‌شود که گرما به‌صورت غیرمستقیم به فضای داخلی منتقل شود. این روش می‌تواند شامل دیوارهای ترومب، سیستم حوضچه‌ای یا دیوار آبی است.

می‌توان ساختمانی را طراحی کرد که از نور طبیعی روز به طور حداکثری بهره‌مند شود و مصرف انرژی را کاهش دهد.

این کار می‌تواند افزایش بهره‌وری را در پی داشته باشد. بر اساس آمارها، هزینه انرژی هر مترمربع ساختمان ۲۰ دلار، هزینه اجاره‌بها هر مترمربع ۲۰۰ دلار و هزینه هر نفر پرسنل سالیانه ۲۰۰۰ دلار است.

افزایش بهره‌وری ۱ درصدی در پرسنل معادل صرفه‌جویی انرژی است. بنابراین، با استفاده از روشنایی طبیعی روز، می‌توان هزینه‌های انرژی را کاهش داد و سود را افزایش داد.

رویدادهای اتاق

بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

دی و بهمن ۱۴۰۲

صمد حسن زاده، رئیس اتاق بازرگانی ایران شد

رئیس اتاق بازرگانی ایران انتخاب شد بر این اساس وی با کسب ۲۰۸ رای در دهمین دوره انتخابات هیئت رئیسه اتاق ایران به عنوان رئیس اتاق بازرگانی ایران انتخاب شد.

صمد حسن زاده به عنوان رئیس اتاق بازرگانی ایران انتخاب شد. عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز و مدیرعامل گروه صنعتی کاشی تبریز در دهمین دوره انتخابات هیئت رئیسه اتاق ایران با کسب اکثریت آرا به عنوان

پیام تبریک انتخاب صمد حسن زاده به عنوان رئیس اتاق بازرگانی ایران

جناب آقای صمد حسن زاده
عضو محترم هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
انتخاب بجا و شایسته جنابعالی را به سمت
رئیس اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی ایران
که نشان از لیاقت، درایت و توانمندی شما دارد، به
مردم تبریز و آذربایجان و به خصوص فعالان اقتصادی
و بخش خصوصی و اعضای محترم اتاق تبریز
تبریک و تهنیت عرض می نمایم.
از درگاه ایزد منان، برای شما در مسند جدید
آرزوی توفیق و سعادتی در جهت رشد و شکوفایی
بخش خصوصی استان و کشور مسئلت داریم.

هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

معادن و کشاورزی ایران که نشان از لیاقت، درایت و توانمندی شما دارد به مردم تبریز و آذربایجان و به خصوص فعالان اقتصادی و بخش خصوصی و اعضای محترم اتاق تبریز تبریک و تهنیت عرض می نمایم.
از درگاه ایزد منان برای شما در مسند جدید آرزوی توفیق و سربلندی در جهت رشد و شکوفایی بخش خصوصی استان و کشور مسئلت داریم."

هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز، طی پیامی انتخاب صمد حسن زاده را به عنوان رئیس اتاق بازرگانی ایران تبریک گفتند.
در متن پیام چنین آمده است: "جناب آقای صمد حسن زاده، عضو محترم هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز انتخاب بجا و شایسته جنابعالی را به سمت رئیس اتاق بازرگانی، صنایع،

برای اولین بار در اتاق تبریز صورت گرفت؛

برگزاری آزمون صدور کارت بازرگانی به صورت الکترونیکی

اتاق های بازرگانی کشور در اتاق تبریز به صورت الکترونیکی برگزار شد. از مزایای الکترونیکی شدن این آزمون می توان به افزایش سرعت و دقت در برگزاری فرایند آزمون اشاره کرد.

آزمون صدور کارت بازرگانی برای اولین بار، به صورت الکترونیکی در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد. آزمون صدور کارت بازرگانی که پیشتر به صورت فیزیکی برگزار می شد، در راستای تکریم متقاضیان صدور کارت بازرگانی برای اولین بار بین

صمد حسن زاده در نشست روسای جمهوری ایران و ترکیه با فعالان اقتصادی دو کشور

تحقق تجارت ۳۰ میلیارد دلاری ایران و ترکیه، نیازمند اهتمام ویژه بخش خصوصی دو کشور است

آینده، مقدمات دسترسی به این هدف فراهم شود. حسن زاده در بخش دیگری از سخنان خود، تصریح کرد: در جهان امروز، بخش مهمی از مناسبات بین المللی بر مبنای اقتصاد و حضور در بازارهای جهانی قرار دارد و ما به عنوان بخش خصوصی، با استفاده از پتانسیل های اقتصادی مکمل یکدیگر می توانیم نقشی راهبردی در تحکیم این مناسبات ایفا کنیم. او ابراز امیدواری کرد: با اجرایی شدن توافقات مهم اقتصادی که در جریان این سفر به امضا می رسند و همچنین توافقات کمیسیون مشترک دو کشور در تهران، به زودی شاهد جهش در توسعه همکاری های تجاری باشیم.

حسن زاده با تاکید بر نقش اتاق های بازرگانی دو کشور در توسعه مناسبات اقتصادی، گفت: دو کشور برای همکاری در بخش های مختلف انرژی، معادن، تجهیزات صنعتی، تجهیزات پزشکی و دارو، کشاورزی، حوزه حلال، دانش بنیان و همچنین تولید مشترک در همه زمینه ها از جمله لوازم خانگی، شرایط و فرصت های خوبی دارند و باید برای ارتقای همکاری ها برنامه ریزی کنند.

رئیس اتاق ایران، ادامه داد: ما به عنوان نمایندگان بخش خصوصی ایران، بسیار تمایل داریم همکاری های خود را در کنار برادران خود در کشور ترکیه توسعه دهیم و در همین جا ضمن دعوت برای حضور هیات های تجاری از ترکیه بویژه در جریان برگزاری کمیسیون مشترک ایران و ترکیه در تهران، آمادگی خود را برای تبادل هرگونه اطلاعات و همکاری با دوستان خود در هر مرحله از فعالیت اقتصادی میان تجار دو کشور اعلام می کنیم و بیشترین کوشش خود را به انجام رسانیم.

حسن زاده در پایان اظهار کرد: امیدوارم با انجام تعاملات مشترک و همکاری های سازنده، بتوانیم در آینده نه چندان دور شاهد جهش قابل توجه در مناسبات اقتصادی دو کشور باشیم.

صمد حسن زاده، رئیس اتاق ایران که همراه با رئیس جمهوری به ترکیه سفر کرده بود، در نشست فعالان اقتصادی دو کشور بر لزوم اهتمام ویژه بخش خصوصی برای تحقق هدف گذاری های تجاری دو جانبه تاکید کرد.

در جریان سفر رئیس جمهوری و هیات همراه به ترکیه، نشست مشترک فعالان اقتصادی دو کشور، با حضور سید ابراهیم رئیسی، رئیس دولت سیزدهم، رجب طیب اردوغان، رئیس جمهوری ترکیه، صمد حسن زاده، رئیس اتاق ایران و جمعی از فعالان اقتصادی و مسئولان دو کشور در کاخ آکسارای آنکارا برگزار شد.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، در این نشست ضمن ابراز خرسندی از حضور در جمع مسئولان و فعالان اقتصادی دو کشور، گفت: روابط عمیق، فرهنگی، دینی و تاریخی ایران و ترکیه و حسن همجواری دو کشور، به خوبی توانسته است همکاری دو جانبه در تمامی زمینه ها به خصوص در حوزه های تجاری و اقتصادی را تقویت کند.

صمد حسن زاده، افزود: همچنان حجم روابط ایران و ترکیه در مقایسه با ظرفیت و توانمندی های دو طرف پایین است؛ اما با تلاش مسئولان بلندپایه هر دو کشور برای تقویت مناسبات بر اساس اصول محکم و قابل اعتماد، امکان ارتقا و توسعه سطح همکاری ها وجود دارد.

او با اشاره به تعیین هدف ۳۰ میلیارد دلاری برای مبادلات آتی ایران ترکیه، اظهار کرد: این رقم بیش از دو برابر حجم فعلی تجارت دو کشور است که برای تحقق آن باید سخت تلاش شود و ما نیز به عنوان نمایندگان بخش خصوصی لازم است مصمم تر از قبل، گام های جدی برداریم و بهترین اقدامات را در توسعه روابط دو کشور انجام بدهیم.

رئیس اتاق ایران با تاکید بر اینکه ظرفیت های موجود همکاری میان دو کشور، بیش از این میزان است، ابراز امیدواری کرد: طی یک سال

نشست هم اندیشی بازرگانی نقش بانوان کارآفرین در اتاق تبریز برگزار شد

جنسیتی، با تدوین اصول مربوطه، علاوه بر افزایش تعامل بین فعالان این حوزه با اتاق تبریز، بتواند در آینده گام‌های حمایتی نیز برداشته و از طریق آموزش یا تسهیل شرایط، راه را برای فعالیت اقتصادی بانوان استان هموار کند.

در ادامه هیئت نمایندگان اتاق تبریز بر لزوم افزایش حضور بانوان استان در عرصه‌های اقتصادی تاکید کردند.

توانمندی بانوان آذربایجان شرقی در عرصه تولید، لزوم ورود بیشتر بانوان به بازارهای جهانی و برندسازی برای محصولات و افزایش زنجیره ارتباطی بین بانوان فعال عضو اتاق از جمله مباحث مطرح شده در این جلسه بود. همچنین مقرر شد، جلسه‌ای برای بررسی دقیق‌تر نقطه نظرات مطرح شده در این نشست در اتاق تبریز تشکیل شود، تا فعالیت‌ها به صورت یکپارچه و برنامه‌ریزی شده، برای بانوان عضو اتاق تعریف شود.

نشست هم اندیشی «بازتعریف نقش بانوان عضو اتاق تبریز»، با حضور بانوان فعال اقتصادی استان و هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

با توجه به رویکرد جدید اتاق تبریز در راستای هم‌افزایی بانوان عضو اتاق، این رویداد با تاکید بر ضرورت توجه و بازتعریف نقش بانوان فعال در عرصه تولید و تجارت برگزار شد.

در ابتدای این نشست بانوان فعال در حوزه تولید و اقتصاد در استان، به بیان چالش‌ها و دغدغه‌های خود در رابطه با فضای کسب و کار، تولید و عرضه محصولات، صادرات و... پرداخته و به تبادل نظر پرداختند.

رضا جعفری؛ دبیر هیئت رئیسه در این نشست با اشاره به رویکرد هیئت نمایندگان در دور جدید گفت: با توجه به مباحث مطرح شده از سوی بانوان، اتاق تبریز در نظر دارد، با رویکردی سیستماتیک و عاری از نگاه

در مراسم معارفه مدیر عامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان مطرح شد؛

لزوم تخصیص ارزش افزوده هر شهرک صنعتی جهت نوسازی زیرساخت‌های شهرک

شهرک‌های صنعتی، تولیدکنندگان را موظف کند که بهترین تکنولوژی‌های ضد حریق را در مجموعه خود به کار بگیرند.

وی ضمن تأکید بر لزوم رعایت مسائل زیست‌محیطی در شهرک‌های صنعتی گفت: متأسفانه سازمان محیط زیست در کشور ما مکان‌محور است، نه خروجی‌محور. در حال حاضر در قلب اروپا واحدهای صنعتی بزرگی فعالیت دارند و هیچ مشکلی نیز پیش نیامده است، اما در ایران به‌جای تمرکز بر خروجی پساب، فاضلاب‌ها و آلاینده‌های هوا، تنها به مکان استقرار واحدهای تولیدی توجه دارند.

جعفری در ادامه خواستار انتخاب داور مرضی‌الطرفین از خود استان‌ها شد و افزود: داورها باید شناخت کافی از شرایط و محیط داشته باشند و انتصاب داورها از سایر استان‌ها به‌هیچ‌وجه درست نیست.

وی با اشاره به اینکه قبلاً پرونده‌های شهرک صنعتی در خود مجموعه بررسی می‌شد، افزود: واگذاری پرونده‌ها به نظام مهندسی که آشنایی چندانی با مباحث تخصصی حوزه صنعت ندارد، علاوه بر صرف وقت و هزینه اضافی، موجب اتلاف منابع نیز می‌شود.

فرایند واگذاری زمین در شهرک‌های صنعتی کاهش یابد

مهدی امینی؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز و رئیس خانه صمت استان آذربایجان شرقی نیز در این نشست با تأکید بر اینکه شرکت شهرک‌های صنعتی، رکن مهمی برای واحدهای صنعتی محسوب می‌شود، از حمایت‌های این مجموعه از صنایع استان قدردانی کرد.

وی با تأکید بر اینکه باید اختیارات مدیران استانی شرکت شهرک‌های صنعتی افزایش یابد، گفت: بهتر است مسئولان کشوری قبل از اینکه قوانین را به دست مدیران استانی بدهند، اول آن‌را مطالعه کنند.

امینی با اشاره به طولانی بودن فرایند واگذاری زمین در شهرک‌های صنعتی استان، خواستار اتخاذ تدابیری برای کاهش این پروسه شد.

کار اقتصادی در آذربایجان شرقی هم شیرین است و هم تلخ

محمد کلامی؛ معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی گفت: کار اقتصادی در آذربایجان شرقی هم شیرین است و هم تلخ. شیرین به این دلیل که ۹۶ درصد اقتصاد استان دست بخش خصوصی است و تلخ

رضا جعفری؛ عضو هیئت رئیسه اتاق تبریز در مراسم تودیع و معارفه مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی آذربایجان شرقی به بیان دغدغه‌های بخش خصوصی در حوزه شهرک‌های صنعتی استان پرداخت و خواستار تخصیص سهم یک درصد ارزش افزوده پرداختی شهرک‌های صنعتی به بازسازی و نوسازی زیرساخت‌ها شد.

مراسم تودیع و معارفه مدیران عامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان با حضور جمعی از مسئولین استانی در محل شهرک خودروی استان برگزار و طی آن سهراب فیض‌زاده؛ به‌عنوان مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره شرکت شهرک‌های صنعتی آذربایجان شرقی منصوب شد.

رضا جعفری با بیان اینکه آذربایجان شرقی، یکی از استان‌های صنعتی کشور به‌شمار می‌رود، افزود: استان ما دارای شهرک‌های صنعتی متعددی است، با این حال برخی از آن‌ها از جمله شهرک صنعتی سلیمی و چند شهرک دیگر فرسوده شده‌اند، بنابراین نوسازی این بخش ضرورت دارد.

جعفری تخصیص یک درصد از ارزش افزوده پرداختی هر شهرک صنعتی جهت بازسازی و نوسازی زیرساخت‌های همان شهرک را درخواست جدی بخش خصوصی عنوان کرد و افزود: این مبالغ باید صرف ایجاد یا بهبود زیرساخت‌های شهرک‌ها از جمله در زمینه آسفالت، آب، برق، فاضلاب و... شوند، نه در بخش‌های دیگر شهرستان مربوطه.

عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی تبریز در ادامه بر لزوم مشارکت و نقش‌آفرینی تمامی شرکت‌های مستقر در شهرک‌های صنعتی تأکید کرد و ادامه داد: در شهرک‌های صنعتی، صنایع کوچک زیادی مستقر هستند که در صنایع بزرگ و قوی فعالیت دارند، بنابراین اساسنامه شهرک‌های صنعتی باید به‌گونه‌ای تنظیم شود که تمامی شرکت‌ها بتوانند نظرات خود را مطرح کنند.

وی ضمن انتقاد از قوانین سختگیرانه و اخذ جریمه‌های سنگین بابت تأخیر در پرداخت اقساط بدهی در شهرک‌های صنعتی گفت: اخذ جریمه از بابت تأخیر در پرداخت بدهی‌ها حق مسلم شرکت شهرک‌های صنعتی است، اما باید میزان آن تعدیل شده و متناسب با نرخ بانکی اخذ شود، نه نرخ تورم. جعفری با اشاره به اینکه هر شرکت موظف است، بخشی از زمین خود را برای عبور راحت‌تر خودروی آتش‌نشانی اختصاص دهد، افزود: اکنون زمان این کار سپری شده است و به‌جای تخصیص زمین، بهتر است، شرکت

از این جهت که بیشتر شرکت‌های استان در مقیاس کوچک هستند. وی با بیان اینکه وجود شرکت‌های متعدد کار تیم اقتصادی استان را سخت کرده است، افزود: استان مصداق بارز مردمی‌سازی اقتصادی است. کلامی با تأکید بر اینکه آذربایجان شرقی، شاخص‌ترین و بزرگترین شهرهای صنعتی کشور را دارا است، تصریح کرد: در حال حاضر برای تمامی شهرک‌های صنعتی در استان، برنامه توسعه در نظر گرفته شده است. سید مرتضی نیرومند؛ مدیرعامل سابق شرکت شهرک‌های صنعتی آذربایجان شرقی در این نشست گفت: کار و فعالیت در این مجموعه بسیار

سخت است، چرا که این نهاد، کار چندین اداره را انجام می‌دهد. وی با بیان اینکه در حال حاضر بالغ بر دو هزار و ۳۰۰ زمین صنعتی در استان وجود دارد، گفت: اعتبارات دولتی استان ما کم است و هر آنچه اکنون داریم، از پول صنعتگران استان است، بنابراین باید همه ما تلاش خود را برای توسعه بخش خصوصی انجام دهیم. گفتنی است در این مراسم از زحمات سید مرتضی نیرومند؛ مدیرعامل اسبق شرکت شهرک‌های صنعتی استان و سجاد مطلبی؛ سرپرست شرکت شهرک‌های صنعتی استان تجلیل شد.

در جلسه آموزشی و توجیهی نمایندگان اتاق در هیئت‌های تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی استان طرح شد؛

تأکید بر لزوم دانش‌افزایی حقوقی نمایندگان کارفرمایان در هیئت‌های تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی

جلسه آموزشی و توجیهی نمایندگان اتاق بازرگانی در هیئت‌های بدوی و تجدید نظر تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی استان در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

جمشید برزگر؛ نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز در این نشست بر لزوم برگزاری دوره‌های آموزشی و جلسات هم‌اندیشی متعدد بین نمایندگان بخش خصوصی و دولتی تأکید کرد.

وی گفت: بیشتر مشکلات ایجاد شده چه در حوزه تأمین اجتماعی و چه سایر حوزه‌ها، برای کارفرمایان ناشی از عدم آشنایی به قوانین و مقررات است که از طریق آموزش قابل حل است. در این صورت، شاهد کاهش تعداد پرونده‌های ارجاعی به هیئت‌های تشخیص مطالبات خواهیم بود.

برزگر ضمن قدردانی از فعالیت گسترده کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق تبریز گفت: بخش قابل توجهی از مشکلات بخش خصوصی در حوزه مالیات، تأمین اجتماعی و بانک‌ها است و این کمیسیون به‌صورت جدی پیگیر رفع چالش‌های مطرح شده است.

مهدی امینی؛ رئیس کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی اظهار کرد: کارفرمایان در حوزه قوانین و مقررات تأمین اجتماعی با مشکلات عدیده‌ای از جمله کثرت، عدم ثبات و تغییرات مکرر بخشنامه‌ها مواجه هستند و کمیسیون در راستای حل مشکلات کارفرمایان به‌خصوص واحدهای صنعتی و خدماتی، در دستور کار خود شناسایی و احصای مقررات مخمل کسب‌وکار و پیگیری اصلاح آن‌ها و همچنین توانمندسازی و دانش‌افزایی کارفرمایان و نمایندگان آن‌ها را در مراجع شبه قضایی برنامه‌ریزی کرده است. در این جلسه نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز در هیئت‌های تشخیص

مطالبات تأمین اجتماعی به بیان مشکلات موجود در هیئت‌ها پرداختند. در ادامه، جعفر سمساری؛ مشاور امور تأمین اجتماعی کمیسیون به تشریح موارد مطرح شده و تبیین قوانین، مقررات و موارد اجرایی مربوطه پرداخت و تأکید کرد: عمده مشکلاتی که در حوزه تأمین اجتماعی برای کارفرمایان یا بیمه‌شدگان رخ می‌دهد، ناشی از عدم آگاهی به قوانین و مقررات سازمان تأمین اجتماعی است. نمایندگان کارفرما باید از جان و دل، به بررسی پرونده‌ها و رأی‌های صادره بپردازند و آگاهانه در جلسات حضور یابند.

سمساری ادامه داد: اگر نمایندگان دارای اطلاعات کافی باشند، می‌توانند با ارائه مستندات از جمله فاکتورهای خرید یا دفاتر قانونی، در موارد متعددی از پرداخت هزینه بالاسری معاف شوند.

برون‌سپاری بازرسی از دفاتر به کارگزاران بیمه و عدم بررسی مطلوب و کافی مدارک کارفرما توسط این شرکت‌ها، مشکلات بازرسی از کارگاه‌ها، شمول حق بیمه بر پاداش دریافتی توسط کارکنان، بررسی موارد مرتبط با کمیته ادعای سابقه در تأمین اجتماعی، عدم قبول افراد بالای ۵۵ سال در لیست بیمه به دلیل به‌روزرسانی نرم‌افزار، محدودیت پذیرش افراد دارای بیمه تأمین اجتماعی در آزمایشگاه‌های طبی، وجود رقابت بین شعب تأمین اجتماعی در وصول مطالبات و عدم توجه و دقت کافی به دلایل ابرازی کارفرما، لزوم طرح دعوی در دیوان عدالت اداری به خاطر ورود بازرسان تأمین اجتماعی به موارد غیر از حقوق و دستمزد در بازرسی دفاتر، الزام غیرقانونی به وجود کد کارگاه در فاکتورهای خرید، اقدام غیرقانونی برخی شعب تأمین اجتماعی در محاسبه ایام کارکرد کمتر از یک ماه کارکنان به‌صورت یک ماه کامل در لیست بیمه و متضرر شدن کارفرما از جمله موارد مورد بررسی در این جلسه بود.

عیادت هیئت رئیسه اتاق تبریز از کریم مردانی آذر

مختلف آذربایجان شرقی، منطقه ۱۰ شهرداری تهران و استان سیستان و بلوچستان بسازد.

وی همچنین مجتمع های شبانه روزی و خوابگاه هایی را نیز برای دانش آموزان مناطق محروم ساخته است. ساخت بیمارستان کودکان مردانی آذر تبریز و تجهیز چندین بیمارستان دیگر از اقدامات شاخص این خیر نوع دوست تبریزی است.

هیئت رئیسه اتاق بازرگانی تبریز با حضور در بیمارستان امام رضا (ع) از کریم مردانی آذر عیادت کرده و از نزدیک احوال او را جویا شدند.

گفتنی است، حاج کریم مردانی آذری و برادران شان چهره های شناخته شده جهانی در زمینه کارهای خیر خواهانه هستند. حاج کریم مردانی آذری، خیر خوشنام تبریزی در طول چند دهه خدمت خود توانسته ۴۰ مدرسه برای دانش آموزان مناطق

در جلسه آموزشی و توجیهی نمایندگان اتاق در هیئت های حل اختلاف مالیاتی استان طرح شد:

اهمیت آموزش و آشناسازی مؤدیان مالیاتی به حقوق قانونی خود

خواستار بازنگری در نحوه اجرای آن هستیم.

جعفر محرم پور؛ دبیر اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به اینکه مشکلات عمده هیئت های حل اختلاف مالیاتی، خلأهای آموزشی و مشکلات ساختاری است، گفت: اتاق بازرگانی با توجه به اهمیت آموزش و آشناسازی مؤدیان به حقوق قانونی خود، از سال گذشته، برنامه های آموزشی متعددی از جمله آموزش تکالیف مصرح در قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان را با هماهنگی اداره کل امور مالیاتی برگزار می کند تا هم فعالان بخش خصوصی و هم نمایندگان امور مالیاتی چالش های خود را طرح و پاسخ های لازم را دریافت کنند.

غلامرضا شریفی؛ مشاور امور مالیاتی کمیسیون با بیان اینکه اکنون در مرحله تدوین لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ هستیم، افزود: در برنامه بودجه سال ۱۴۰۳، رشد ۵۲ درصدی درآمدهای مالیاتی برای کشور پیش بینی شده است. ما نیز با این قضیه موافقیم، اما به شرطی که این درصد برای تمام استان ها به صورت مساوی اعمال شود.

جلسه آموزشی و توجیهی نمایندگان اتاق در هیئت های حل اختلاف مالیاتی استان در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

مهدی امینی؛ رئیس کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق بازرگانی تبریز در این نشست با اشاره به اینکه این کمیسیون در راستای توانمندسازی و دانش افزایی نمایندگان اتاق در هیئت های حل اختلاف مالیاتی اقدام به برگزاری جلسات آموزشی و توجیهی می کند، اظهار کرد: نمایندگان باید نسبت به اختیارات قانونی خود آشنایی کامل داشته باشند تا بتوانند نقش نمایندگی خود را به نحو احسن ایفا کنند و حتی هنگامی که در اقلیت هستند، باید بر انشای رأی خود با ذکر دلایل اصرار کنند.

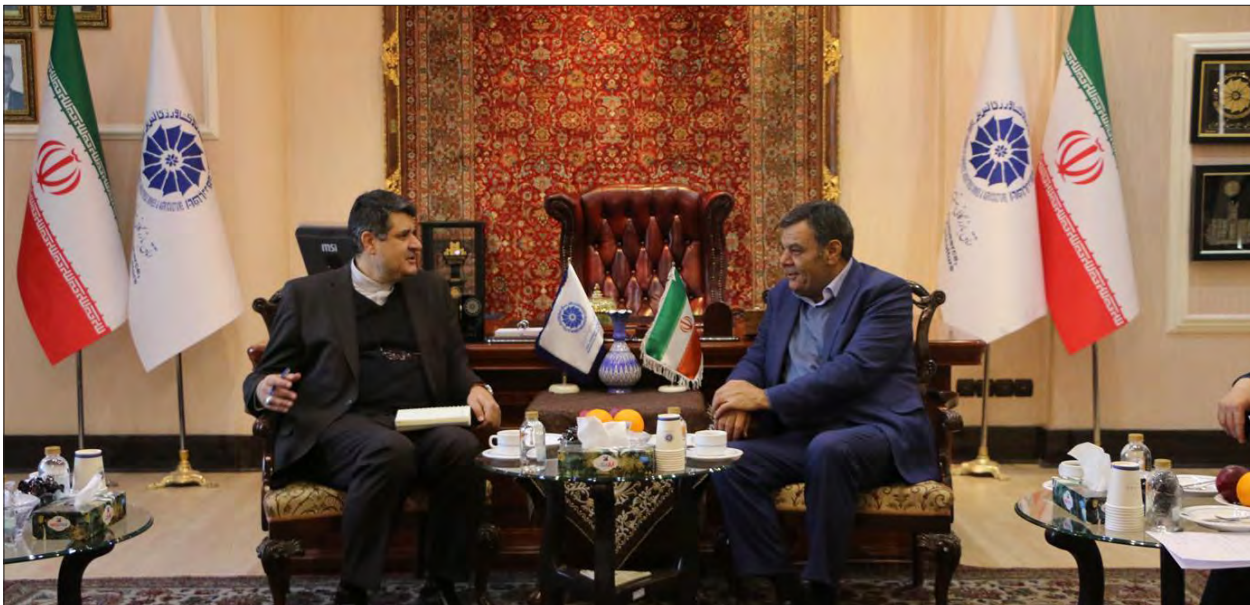
امینی با تأکید بر اینکه مالیات بر ارزش افزوده، باید در کالای نهایی و پای صندوق های فروش اعمال شود، نه در تمامی مراحل چه در گمرک، چه مواد اولیه و چه تولید، گفت: نحوه اخذ مالیات بر ارزش افزوده، هزینه سنگینی را برای واحدهای تولیدی، به خصوص واحدهای بزرگ تحمیل کرده است و

شریفی تصریح کرد: در لایحه بودجه ۱۴۰۳ پایه مالیاتی جدیدی تعریف نشده است و ما نباید از بابت مالیات، به منابع موجود فشار مضاعفی وارد کنیم، بلکه باید منابع جدید شناسایی کرده و اجازه ندهیم مؤدیانی که همواره مالیات خود را پرداخت کرده‌اند، تحت فشار قرار گیرند.

وی بر لزوم استفاده از ظرفیت شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در رابطه با کاهش فشار مالیاتی بر فعالان اقتصادی استان و رایزنی با مسئولان دولتی و بر لزوم آگاهی نمایندگان اتاق در هیئت‌های حل اختلاف اختیارات قانونی خود تأکید کرد و افزود: با اصلاح آیین‌نامه دادرسی مالیاتی، در صورتی که هنگام رسیدگی به پرونده‌های مؤدیان مالیاتی، یکی از سه نفر عضو هیئت

در جلسه حاضر نباشد، آن جلسه فاقد وجاهت قانونی است. در این جلسه، غلامرضا شریفی، مشاور امور مالیاتی کمیسیون موادی از آیین دادرسی مالیاتی را تشریح کرد. همچنین نمایندگان اتاق در هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی به تشریح مشکلاتی که در هیئت‌ها با آن مواجه هستند، پرداختند و مشاور کمیسیون راهنمایی و مشاوره‌های لازم را در این زمینه ارائه داد.

در پایان این نشست، مقرر شد جلسات آموزشی و توجیهی نمایندگان اتاق در هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی تداوم یابد و این جلسات با حضور نمایندگان بند ۲ (نمایندگان قوه قضائیه) نیز برگزار شود.

دیدار سرکنسول ایران در استانبول با نایب رئیس اتاق تبریز

دارد.

وی افزود: ترکیه از دیرباز به‌عنوان دروازه ورود ایران به کشورهای اروپایی مطرح بوده است و عدم الزام به اخذ ویزا برای ورود به این کشور برای ما پتانسیل بزرگی به‌شمار می‌رود.

رضا جعفری، عضو هیئت رئیسه اتاق تبریز گفت: این اتاق قدیمی‌ترین اتاق بازرگانی کشور به‌شمار می‌رود و سابقه همکاری زیادی بین تجار تبریز و ترکیه وجود دارد.

وی ضمن تأکید بر نقش کشور ترکیه در مراودات تجاری ایران، به‌خصوص در زمان تحریم‌ها گفت: این کشور جایگاه ویژه‌ای در حوزه تجاری برای ایران دارد.

مهدی امینی، عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز و رئیس خانه صمت آذربایجان شرقی نیز در این نشست بر لزوم افزایش تعامل بین اتاق‌های بازرگانی ترکیه و تبریز در راستای افزایش مبادلات تجاری و همکاری‌های بیشتر تأکید کرد.

احمد محمدی، سرکنسول ایران در استانبول با حضور در اتاق بازرگانی تبریز، با نایب رئیس اتاق، عضو هیئت رئیسه اتاق و رئیس خانه صمت استان دیدار کرد.

احمد محمدی در این دیدار با بیان اینکه آذربایجان شرقی در زمینه تولیدی، صنعتی و تجاری، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است، از تلاش برای ایجاد بسترهای مناسب درخصوص توسعه مراودات تجاری بین این استان و کشور ترکیه خبر داد.

وی، تشکیل تیم اقتصادی قوی در سرکنسولگری ایران در استانبول را یکی از برنامه‌های اساسی خود عنوان کرد و افزود: قطعاً از این به‌بعد جلسات متعدد و مستمری با رایزن بازرگانی ایران در استانبول در راستای تسهیل و تسریع فرایند فعالیت برای تجار و بازرگانان برگزار خواهد شد. جمشید برزگر، نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز در این دیدار با اشاره به روابط عمیق بین ایران و ترکیه طی سال‌های متمادی گفت: کشور ترکیه بعد از دبی، بیشترین نقش تسهیلگری در مراودات تجاری ایران را

در دهمین جلسه کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز طرح شد؛

لزوم اعطای تسهیلات بانکی برای توسعه اشتغال زنان روستایی

کرد: با انسجام بخشی، می توان پتانسیل های بخش روستایی را فعال تر کرد. زادشکوریان بر لزوم بهره گیری از امکانات شرکت های دانش بنیان در بخش کشاورزی مخصوصاً پرورش دام و صنایع تبدیلی تأکید کرد. تقی زاده معاون اداری و مالی دانشگاه مراغه نیز در این نشست از تهیه و اجرای طرح «هر روستایک شرکت دانش بنیان» در این دانشگاه خبر داد. جواد گزلی؛ مدیر شیلات و امور آبزیان سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی، در این نشست با اشاره به تجربه ناموفق سال های گذشته در حوزه پرورش ماهی در استان گفت: اکنون به مدد افزایش علم و تجربه، شاهد اجرای چندین طرح موفق در استخرهای پرورش ماهی در استان هستیم. وی ادامه داد: در سال جاری برای راه اندازی ۷۰۰ استخر در شهرستان های میانه، مرند و شبستر برنامه ریزی شده است. اکبر کرامتی؛ معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان با بیان اینکه ۲۸ درصد جمعیت استان را روستائیان تشکیل می دهند، گفت: ۵۰ درصد جمعیت روستایی شامل بانوان می شود که با برنامه ریزی دقیق می توانند نقش قابل توجهی در تولید داشته باشند. وی برنامه ریزی صحیح، تدوین استراتژی، مدیریت قوی و تفکر سیستمی را عامل اصلی اثربخش بودن طرح های حوزه کشاورزی عنوان کرد و افزود: تا زمانی که تمامی مجموعه ها به صورت جزیره ای فعالیت کنند، نمی توانیم شاهد رشد و توسعه این بخش باشیم. میرمحسن موسوی؛ مدیرعامل شهرک های کشاورزی استان آذربایجان شرقی نیز در این نشست با بیان اینکه بازگشت سرمایه در شهرک های کشاورزی سه سال و سریعتر از بخش های دیگر است، گفت: لذا بانک ها نباید از این جهت نگرانی داشته باشند. وی در ادامه خواستار اعطای تسهیلات کشاورزی از سوی بانک ها برای تکمیل و راه اندازی طرح های نیمه تمام شد. در ادامه این دیدار نمایندگانی از سوی بانک های استان به تشریح فعالیت های خود در زمینه اعطای تسهیلات به بخش کشاورزی پرداختند و مقرر شد طی جلسات آتی، با تدوین برنامه ای حمایت ها از بخش کشاورزی و به خصوص زنان شاغل در روستاها، برنامه محورتر پیش برود.

دهمین جلسه کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز با محوریت بررسی نحوه تأمین مالی و راهکارهای حمایت از توسعه فعالیت زنان شاغل در حوزه کشاورزی استان آذربایجان شرقی با حضور نمایندگانی از سازمان جهاد کشاورزی، صندوق های توسعه روستایی، بانک های استان، جمعی از اساتید دانشگاهی و بخش خصوصی فعال در حوزه کشاورزی در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد. در ابتدای این نشست بشیر جعفری؛ رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی تبریز، ضمن ابراز تأسف از حضور نیافتن نمایندگان همه بانک های دعوت شده بر اهمیت و جایگاه بانوان در روستاها و مشاغل مرتبط با این بخش تأکید کرد و گفت: در حال حاضر سه صندوق توسعه روستایی در شهرستان های تبریز، شبستر و عجبشیر خدمات ارائه می کنند و در قالب این صندوق حدود دو هزار و ۱۰۰ نفر مشغول فعالیت بوده و از حمایت های ویژه ای برخوردار هستند. وی ادامه داد: در حال حاضر این صندوق در ۲۰ روستای شهرستان تبریز فعالیت دارد و تلاش ما این است که ۵۰ روستای باقی مانده نیز تحت پوشش حمایت های این مجموعه درآیند. جعفری با اشاره به پتانسیل های خاص هر روستا، بر لزوم برنامه ریزی براساس شرایط روستاها و مزیت های تولیدی آن تأکید کرد و افزود: به عنوان مثال می توان با بازاریابی و بازاریابی برای پنیر لبقوان، با استفاده از ظرفیت این برند، صنعت گردشگری را در این منطقه رونق داد. وی تصریح کرد: تعداد قابل توجهی از بانوان روستایی تحصیل کرده هستند و با توجه به توانمندی هایی که دارند، می توانند با برخورداری از حمایت های مالی یا مشاوره ای کسب و کار خود را راه اندازی کنند. رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز گفت: در صورت حمایت از انجام طرح های توسعه ای در دو هزار و ۶۰۰ روستای استان، برای ۲۰ هزار نفر اشتغالزایی ایجاد خواهد شد. جعفری با تأکید بر اهمیت بخش کشاورزی به خصوص در رابطه با تأمین امنیت غذایی، خواستار همکاری بیشتر بانک ها در ارائه تسهیلات به شاغلان در این حوزه شد. محمد زادشکوریان؛ رئیس دانشگاه مراغه در این نشست بر لزوم هوشمندسازی بازارهای روستایی تأکید کرد. وی با بیان اینکه اشتغال زنان به خصوص در حوزه روستایی مغفول مانده است، تأکید

در جلسه کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز مطرح شد؛

بررسی چالش‌های گردشگری استان در نوروز ۱۴۰۳

داخلی و خارجی را ندارد، بنابراین اولین گام در این زمینه، باید فراهم‌سازی زیرساخت‌های گردشگری باشد.

رئیس این کمیسیون، با اشاره به تقارن ماه مبارک رمضان و عید نوروز در سال ۱۴۰۳، بر ضرورت برنامه‌ریزی برای تسهیل ورود گردشگران به استان تاکید کرد و افزود: باید تلاش کنیم اماکن مهم گردشگری استان از جمله بازار تاریخی از نخستین روزهای عید نوروز برای بازدید گردشگران مهیا باشند. وی خواستار ساماندهی وسایل حمل و نقل عمومی، اماکن اقامتی، سرویس‌های بهداشتی، اماکن تفریحی، غذاخوری‌ها و ... شد.

سرهنگ حسن صفدری؛ فرمانده بسیج اقشار آذربایجان شرقی در این نشست ضمن تاکید بر اهمیت توسعه حوزه گردشگری در استان گفت: اولین شرط برای تحقق این مهم، فراهم‌ساختن زیرساخت‌های گردشگری از جمله مبلان شهری است.

وی از مجاهدت فعالان اقتصادی آذربایجان شرقی در راستای توسعه و رشد همه‌جانبه استان قدردانی کرد و افزود: بخش خصوصی در کنار بخش دولتی نقش مهمی در پیشرفت کشور دارند.

سرهنگ صفدری از فرش، به‌عنوان سند زین تاریخ ایران و استان یاد کرد. در ادامه این جلسه فعالان بخش به بیان چالش‌های گردشگری در ایام نوروز پرداختند.

جلسه کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق بازرگانی تبریز با محوریت بررسی آسیب‌شناسی گردشگری در نوروز سال ۱۴۰۳ با حضور نمایندگانی از بخش خصوصی و دولتی استان در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد. در ابتدای این نشست، مجید عباسی؛ دبیر کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز، هدف از برگزاری این جلسه را آسیب‌شناسی صنعت گردشگری در ایام عید نوروز عنوان کرد و افزود: امسال همزمانی شروع سال جدید با اعیاد ماه مبارک رمضان، شرایط ویژه‌ای را به‌وجود آورده است، به همین دلیل باید برنامه‌ریزی مدونی برای پذیرش توریسم در شهر در نظر گرفته شود.

احد عظیم‌زاده؛ رئیس کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز با بیان اینکه تبریز جز پنج کلانشهر کشور به‌شمار می‌رود، افزود: آذربایجان شرقی در بسیاری از زمینه‌ها از جمله فرش، کفش، زیرساخت‌های شهری و ... دارای پتانسیل‌های بالایی است.

عظیم‌زاده، مشتری‌مداری و نحوه برخورد صحیح با گردشگران را از جمله پیش‌شرط‌های پذیرش مسافر عنوان کرد و افزود: جلب رضایت مشتری باید اولویت اصلی هتل‌ها، آپارتمان‌ها، آژانس‌های مسافرتی، رستوران‌ها و ... باشد. وی با تاکید بر کمبود زیرساخت‌های گردشگری در کشور گفت: در حال حاضر کشور و استان ما توان و ظرفیت پذیرش حجم عظیم توریست‌های

در جلسه کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز طرح شد؛

ماشین‌آلات صنعتی استان نیاز به نوسازی و بازسازی دارند

اقدامات انجام شده از سوی سازمان صمت در راستای کمک به صنایع جهت انجام واردات ماشین‌آلات صنعتی و سریع‌ترین راهکارها جهت ایجاد نوسازی و بازسازی ماشین‌آلات با حضور نمایندگان بخش خصوصی و دولتی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

وی با تاکید بر اینکه فرسودگی و استهلاک ماشین‌آلات در واحدهای تولیدی، منجر به اتلاف انرژی شده و بهره‌وری را کاهش می‌دهد، افزود: نبود تجهیزات به‌روز، یکی از موانع اساسی توسعه صادرات محصولات ایرانی به سایر کشورها است، به‌همین دلیل نوسازی ماشین‌آلات خط تولید ضرورتی انکارناپذیر است.

جلسه کمیسیون صنایع و انرژی اتاق بازرگانی تبریز با محوریت بررسی مسائل و مشکلات صنایع در حوزه بازسازی و نوسازی ماشین‌آلات با حضور رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز و جمعی از فعالان اقتصادی استان برگزار شد.

یونس اکبرپور پایدار؛ رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز، هدف از برگزاری این نشست را بررسی مسائل و مشکلات صنایع در حوزه عدم توانایی در بازسازی و نوسازی ماشین‌آلات عنوان کرد و افزود: در این جلسه راهکارهای جلوگیری از سوء مدیریت انرژی مصرفی به‌وسیله ماشین‌آلات کهنه، پیگیری

تولیدی را، با حمایت از واحدهای فعال و نیمه فعال، مانع از تعطیلی صنایع شود. بهروز مهدوی؛ رئیس هیئت مدیره فولاد آذربایجان در این نشست با بیان اینکه در حال حاضر یک هزار و ۷۳۱ واحد صنعتی در استان فعالیت دارند، بر ضرورت آینده نگرایی در حوزه صنایع استان تاکید کرد.

وی افزود: صنایع استان فرسوده شده اند و به همین دلیل محصولات تولیدی استان، توان رقابت خود را در بازارهای جهانی از دست داده اند، بنابراین ما نیازمند انقلاب عظیم در حوزه ابزارآلات صنعتی هستیم.

مهدوی ادامه داد: البته مشکل ما تنها در حوزه ماشین آلات نیست، بلکه مسئله اصلی عدم نگاه آینده محور و جامع است. در حال حاضر ما با چالش مدیریت در حوزه منابع انسانی و کمبود انرژی نیز مواجه هستیم.

وی با اشاره به اینکه در حال حاضر پنج نفر از نمایندگان استان، عضو کمیسیون صنعت مجلس شورای اسلامی هستند، گفت: تا این لحظه نمایندگان آذربایجان شرقی نتوانسته اند، هیچ گونه اقدام مثبتی در رابطه با صنایع استان بردارند.

مهدوی گفت: وظیفه دولت ها در سراسر دنیا، بستر سازی، تسهیل گری، ایجاد امنیت برای فعالیت و فراهم ساختن زمینه های صادرات و واردات است تا صنعتگران بتوانند، با رقبای خارجی خود رقابت کنند.

پایدار با بیان این مطلب گفت: مشکل اصلی در نوسازی تجهیزات، کمبود نقدینگی و تامین مالی است. همچنین ما باید ارتباطات خود را با سایر کشورها توسعه داده و از این طریق راه را برای تبادل فناوری هموارتر کنیم.

وحید کوچه مشکی؛ رئیس گروه کاری انرژی کمیسیون صنایع و انرژی نیز در این جلسه، فرسودگی ماشین آلات را یکی از عوامل مؤثر در افزایش مصرف و پرت انرژی در کشور عنوان و تاکید کرد: مدیریت مصرف انرژی در واحدهای صنعتی، با ماشین آلات قدیمی امکان پذیر نیست.

وی تصریح کرد: با نوسازی و بازسازی تجهیزات، می توان تا حد زیادی از اتلاف انرژی در کارخانجات جلوگیری کرد.

سلیمان نوروزی؛ رئیس خانه معدن استان آذربایجان شرقی در این نشست با بیان اینکه واحدهای صنعتی توان مالی برای تجهیز و نوسازی ماشین آلات را ندارند، بر لزوم حمایت دولت در واردات ماشین آلات دست دوم با کیفیت خارجی و همچنین حمایت بانک ها از طریق تخصیص وام و اعتبار خرید تجهیزات برای صنایع تاکید کرد.

وی گفت: اگر دولت در این زمینه اقدامی انجام ندهد، بسیاری از واحدها به مرور زمان از چرخه تولید خارج و تعطیل می شوند.

نوروزی ادامه داد: بهتر است دولت به جای پیگیری فعال کردن واحدهای

در ششمین جلسه کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز بررسی شد؛ جزئیات گشایش اولین LC شبکه بانکی ایران در روسیه

کشور برشمردند.

در ادامه نمایندگان بانک سپه و بانک ملی به تشریح نحوه فعالیت اولین ال سی بانک های ایران به دنبال رایزنی ها و عملیاتی سازی بسترهای پولی و بانکی و مذاکرات فنی در روسیه پرداختند.

گفتنی است این گشایش اعتبار، امکان خرید و فروش آسان و اعتباری توسط تجار ایرانی از کشور روسیه را فراهم کرده است که در تسهیل واردات و صادرات کمک کننده خواهد بود و دیگر تجار مجبور نیستند در بسترهای

ششمین جلسه کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز با محوریت بررسی جزئیات گشایش اولین ال سی شبکه بانکی ایران در خارج از کشور پس از دوره ای طولانی، توسط بزرگترین بانک دولتی و با ۱۷ میلیون یورو، برگزار شد.

در ابتدای جلسه سید یوسف حسینی؛ رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز ضمن اشاره به ضرورت بررسی مسائل بانکی مؤثر در صادرات و واردات، این جلسه را فرصتی برای آشنایی اعضا با اقدامات جدید بانکی در

اعتبارات و تسهیلات، بررسی مدارک به منظور اعتبارسنجی شرکت‌ها توسط دو مرجع به‌طور جداگانه (بانک‌ها و صندوق ضمانت صادرات)، درخواست برخی بانک‌ها از پیمانکاران برای ارائه ۱۰۰ الی ۱۶۰ درصد وثیقه غیرمنقول و گواهی تأیید صلاحیت از سازمان مدیریت و برنامه جهت صدور ضمانت‌نامه‌های ارزی، تمرکز فعالیت بانک‌ها در حوزه واردات و ساماندهی ضعیف آن‌ها در حوزه صادرات و درجه پایین ریسک‌پذیری، وجود مشکلات عدیده در انتقال وجوه صورت وضعیت‌ها به داخل کشور، متفاوت بودن فرمت ضمانت‌نامه‌های ارزی در داخل کشور با فرمت ضمانت‌نامه‌های ارزی کارفرمایان، پایین بودن سقف پوشش بیمه‌ای صندوق ضمانت صادرات در برخی کشورهای هدف، عدم پذیرش اعتبارات اسنادی گشایش شده و مشکلات ضمانت‌نامه‌های ارزی توسط بانک‌های کارگزاری خارجی و مشکلات پیش آمده در مورد قراردادهایی که به دلار آمریکا منعقد شده و صدور ضمانت‌نامه ارزی به یورو از جمله موارد طرح شده در این نشست بود.

غیر بانکی که هزینه، ریسک و زمان انتقال پول را افزایش می‌داد، اقدام به جابه‌جایی پول کنند.

در ادامه این جلسه، نمایندگان بخش خصوصی به بیان مشکلات خود در زمینه مبادلات ارزی پرداختند: عدم آگاهی مسئولان بانک‌ها از مسائل حقوقی صندوق ضمانت ارزی، عدم هماهنگی فرمت ضمانت‌نامه‌های ارزی در صندوق ضمانت صادرات و برخی بانک‌های عامل، زمان‌بر بودن پروسه صدور ضمانت‌نامه‌های ارزی، مشکلات دریافت ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه، ریسک نوسانات نرخ ارز، عدم بهره‌گیری از ابزارهای هجینگ نسبت به همدیگر در نظام بانکی از سوی صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی، محدودیت موجود در سقف تسهیلات بانکی و اعتباری در حوزه صادرات (محدودیت اعطای تسهیلات فقط تا ۱۰ برابر سرمایه ثبتی شرکت‌ها)، شرایط پرداخت تسهیلات در بانک‌های مختلف و عدم شفافیت برای متقاضیان، طولانی بودن زمان ارزیابی و بررسی سوابق شرکت‌های پیمانکاری برای تحقق

در اتاق تبریز بررسی شد

چالش‌های افزایش قیمت حامل‌های انرژی

جعفری بر ضرورت چاره‌اندیشی در راستای کاهش آسیب به کمترین میزان ممکن تأکید کرد.

دولت باید به خواسته‌های بخش خصوصی شهرستان‌ها توجه کند

مسعود پزشکیان؛ نماینده مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس شورای اسلامی در این دیدار بر لزوم نگرش سیستمی در تمامی جنبه‌ها در کشور تأکید کرد.

وی افزود: زمانی که تعادلی بین منابع و مصارف وجود نداشته باشد، شاهد بروز مشکلات عدیده‌ای خواهیم بود.

چالش‌های افزایش قیمت حامل‌های انرژی به همت کمیسیون صنایع و انرژی، کمیسیون معادن و فلزات و مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز با حضور نمایندگان از بخش خصوصی و دولتی در محل اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

رضا جعفری؛ عضو هیئت‌رئیس اتاق تبریز در ابتدای این نشست، افزایش قیمت حامل‌های انرژی را یکی از دغدغه‌های اصلی صنایع دانست.

وی افزود: ابلاغ افزایش قیمت‌ها به صنایع در ماه‌های پایانی سال اقدام درستی نیست و سبب تحمیل هزینه‌های مضاعف به صنعتگران می‌شود.

وی گفت: اگر قرار است افزایشی در رابطه با بهای قیمت انرژی انجام شد، باید عواید آن صرف حوزه صنعت شود.

نحوه محاسبه قیمت انرژی، همواره به نفع دولت است

نوید نواده ابادر؛ رئیس انجمن فولاد آذربایجان در این نشست با اشاره به تجربه ناموفق برخی از واحدهای تولیدی در حوزه سرمایه‌گذاری در حوزه تولید برق گفت: برای رشد و توسعه بخش تولید دولت باید با تسهیل‌گری، مسیر فعالیت را برای بخش خصوصی هموار کند.

وی گفت: نبود زیرساخت‌های لازم در حوزه انرژی از جمله، گاز، برق و آب، از دغدغه‌های جدی تولیدکنندگان محسوب می‌شود و در این شرایط افزایش قیمت‌های انرژی کار سنجیده‌ای نیست.

نواده ابادر با بیان اینکه نحوه محاسبه قیمت انرژی همواره به نفع دولت است، گفت: زمانی که صنایع با برآورد تقریبی تمامی هزینه‌ها اقدام به نرخ‌گذاری برای تولیدات خود کرده‌اند، دولت به یکباره در پایان سال قیمت انرژی را افزایش می‌دهد و این به ضرر بخش تولید کشور است.

بهراد فرشاد؛ رئیس هیئت مدیره انجمن سازندگان ماشین، قطعه و مجموعه‌های صنعتی و خودرویی آذربایجان شرقی گفت: دو نوع نگرش در حوزه تصمیم‌گیری وجود دارد، اولی نگرش خطی است که در ساده‌ترین حالت ممکن به حل مسئله می‌انديشد و دومی، نگاه سیستمی است که حل مسائل را در قالب سیستم بررسی می‌کند.

وی اضافه کرد: در صورتی که نگرش سیستمی در جامعه حاکم باشد، هنگام محاسبه قیمت حامل‌های انرژی، برای تمامی صنایع به یک نحو تصمیم‌گیری نمی‌شود، بلکه با توجه به شرایط خاص هر حوزه، سیاست‌گذاری مجزایی لحاظ می‌شود.

فرشاد گفت: در صنعت قطعه‌سازی خودرو، نهایتاً تا پایان اردیبهشت ماه، تمامی هزینه‌ها پیش‌بینی شده و به نسبت آن، قیمت تمام شده محاسبه می‌شود، اما دولت درست در ماه‌های پایانی سال، نرخ افزایش بهای انرژی را به واحدها اعلام کرده و تمام محاسبات را به هم می‌ریزد و متأسفانه این رویه ناصواب، تبدیل به مدل ثابت شده است.

در ادامه این نشست، نمایندگان شرکت‌های توزیع برق تبریز، برق منطقه‌ای آذربایجان و شرکت گاز استان به بیان نظرات خود در رابطه با افزایش قیمت انرژی، نحوه محاسبه قیمت انرژی و ... پرداختند.

پزشکیان گفت: توسعه، بدون توجه به مناطق امکان‌پذیر نیست و دولت باید به خواسته بخش خصوصی شهرستان‌ها نیز توجه داشته باشد.

وی تصریح کرد: تولیدکنندگان باید به این سؤال پاسخ دهند که قرار است، چه چیز، با چه کیفیتی، به چه تعداد و به کدام مقصد تولید کنند و سپس دولت اقدامات حمایتی در راستای رشد و توسعه فعالیت این قشر انجام دهد.

افزایش قیمت حامل‌های انرژی، صنایع را با مشکل مواجه کرده است

یونس اکبرپور پایدار؛ رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز گفت: افزایش قیمت انرژی در پایان سال، آن‌هم در شرایطی که رکود بر اقتصاد کشور حاکم است، برای بخش صنعت بسیار مشکل‌آفرین است و منجر به تشدید تورم خواهد شد.

وی با بیان اینکه قرار بود در سال ۱۳۸۸ یارانه انرژی به بخش صنعت تزریق شود، افزود: اگر این مبالغ صرف تجهیز، نوسازی و بهبود زیرساخت‌های حوزه انرژی می‌شد، قطعاً اکنون با چالش کمبود در این بخش مواجه نبودیم.

پایدار گفت: میانگین مصرف انرژی برق و گاز در ایران حدوداً دو و نیم برابر میانگین مصرف جهانی است و با توجه به اینکه تکنولوژی صنایع به علت قدیمی و فرسوده بودن، انرژی بیشتری مصرف می‌کنند، با افزایش قیمت انرژی، صنایع کشور عملاً مزیت رقابتی خود را از دست خواهند داد.

وی بر لزوم حمایت بیشتر دولت از واحدهای تولیدی چه در رابطه با واردات تجهیزات به‌روز و چه در رابطه با تعدیل قیمت انرژی در بخش صنایع تأکید کرد و گفت: در برخی اوقات شاهد هستیم اقدامات دولت بیشتر در راستای تقویت و حمایت از واردات است تا تولید.

طاهر روحی، مدیرکل دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی تأکید کرد: دولت باید در ماه‌های ابتدایی سال، قیمت نهایی یا میزان افزایش حامل‌های انرژی را اعلام کند تا تولیدکنندگان بر مبنای آن بتوانند قیمت تمام‌شده محصولات خود را محاسبه کنند.

وی با اشاره به ارزان بودن قیمت انرژی در کشور گفت: این امر باعث شده است در برهه‌ای از زمان، یکسری ماشین‌آلات پرمصرف وارد کشور شود و همین امر شرایطی را به‌وجود آورده است که میزان مصرف انرژی در بخش صنعت افزایش یابد.

لزوم اخذ نظرات بخش خصوصی، پیش از تدوین قوانین

سهراب فیض‌زاده؛ مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی آذربایجان شرقی در این نشست بر لزوم اخذ نظرات بخش خصوصی، قبل از تدوین و تصویب قوانین تأکید کرد.

سومین جلسه میز تجاری روسیه در اتاق تبریز برگزار شد

می‌شود، بالغ بر دو هزار و ۲۰۰ غرفه از کشورهای مختلف حضور دارند و فرصت مناسبی برای افزایش تعامل و ارتباطات برای تجار استان محسوب می‌شود. در ادامه دلاور، معاون ارزی شعب بانک سپه استان به تشریح نحوه فعالیت اولین ال سی بانک‌های ایران به دنبال رایزنی‌ها و عملیاتی‌سازی بسترهای پولی و بانکی و مذاکرات فنی در روسیه پرداخته و افزود: از سال ۱۳۸۶ که سوئیفت قطع شده است، تجار به سختی از طریق حواله و... مبادلات تجاری را انجام می‌دهند، اما با گشایش ال سی برای کشور روسیه، شرایط تسهیل خواهد شد.

وی از انجام یک‌سری اقدامات برای گشایش ال سی با بلاروس و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا در آینده نزدیک خبر داد.

دلاور تأکید کرد: این گشایش اعتبار، امکان خرید و فروش آسان و اعتباری توسط تجار ایرانی از کشور روسیه را فراهم کرده است که در تسهیل واردات و صادرات کمک‌کننده خواهد بود و دیگر تجار مجبور نیستند در بسترهای غیر بانکی که هزینه، ریسک و زمان انتقال پول را افزایش می‌داد، اقدام به جابه‌جایی پول کنند.

جواد بحری‌پور، معاون ارزی بانک ملی استان نیز در این نشست گفت: در حال حاضر پنج بانک روسیه در رابطه با گشایش اعتبار با بانک‌های ایرانی قرارداد بسته‌اند و احتمالاً در آینده تعداد این بانک‌ها افزایش خواهد یافت. وی با اشاره به مزایای متعدد گشایش ال سی برای تجار ایرانی گفت: در بستر این امتیاز، اشخاص با یکدیگر طرف قرارداد نیستند، بلکه بانک‌های دو

سومین جلسه میز تجاری روسیه با محوریت بررسی گشایش ال سی شبکه بانکی ایران در خارج از کشور، توسط بانک سپه، برای تجار بین کشور ایران و روسیه و همچنین اعزام هیئت تجاری به نمایشگاه بین‌المللی صنایع غذایی و روسیه ۲۰۲۴ PRODEXPO مسکو در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

در ابتدای جلسه سید یوسف حسینی، رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز، گشایش ال سی برای تجارت با کشور روسیه را خبر خوبی دانست و افزود: تحریم‌های بین‌المللی باعث شده است، تجار برای خرید یا فروش کالاهای خود، با مشکلات متعددی مواجه شوند، اما با این اقدام بسیاری از ریسک‌های تجارت با روسیه از بین رفته و فرایندها تسهیل می‌شود. وی تأکید کرد: در حال حاضر رویکرد دو کشور ایران و روسیه به افزایش مبادلات تجاری با یکدیگر مثبت است و در این راستا گام‌هایی برداشته می‌شود، ما نیز می‌توانیم از این فرصت‌های به‌وجود آمده استفاده کنیم، با این حال اگر کسی تمایلی به بهره‌گیری از امتیازات جدید ندارد، می‌تواند بر اساس روال قبلی به فعالیت خود ادامه دهد.

وی در ادامه با بیان اینکه در حال حاضر پتانسیل ویژه‌ای برای تجار ایرانی در بازار روسیه فراهم شده است، گفت: علیرغم مهیا بودن شرایط، متأسفانه روز به روز نقش ایران در این بازار بزرگ کمرنگ‌تر می‌شود.

رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز با اشاره به اعزام هیئت تجاری به نمایشگاه بین‌المللی صنایع غذایی ۲۰۲۴ PRODEXPO مسکو گفت: در این نمایشگاه که از تاریخ ۱۶ تا ۲۰ بهمن‌ماه در مسکو برگزار

کشور به عنوان ضامن، بخش مالی تجارت را برعهده می گیرند.

بحری پور کارمزد ضمانت نامه تجارت را بسته به نوع ضمانت نامه، بین نیم تا دو درصد عنوان کرد و یادآور شد: طرفین می توانند با قید تمامی شرایط مورد توافق، اقدام به تجارت کنند، اما در صورتی که متناسب با مفاد قرارداد، رفتار نکنند، بانک ها نمی توانند ضمانت آن ها را عهده دار باشند.

وی در پایان از افتتاح صرافی بانک ملی در استان آذربایجان شرقی در آینده نزدیک خبر داد.

صادق نامدار؛ سرپرست حوزه نظارت گمرکات آذربایجان شرقی با بیان اینکه در حال حاضر برخی ابهامات درخصوص نحوه اجرایی شدن گشایش اعتبار ال سی وجود دارد، خواستار برگزاری جلسات تخصصی برای رفع موارد مبهم و

آشنایی بیشتر با این شیوه مبادله شد.

وی ادامه داد: ال سی اکنون بهترین روش پرداخت در جهان به شمار می رود و برخلاف حواله یا صرافی ها میزان ریسک کمتری دارد.

نامدار تصریح کرد: سهم آذربایجان شرقی از تجارت ایران با کشور روسیه، بسیار ناچیز است و این در حالی است که تجارت این کشور تمایل زیادی برای تجارت با تجارت استان دارند.

رحیم روایی؛ نماینده معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری نیز ضمن بیان نتایج پیگیری های مصوبات قبلی، توضیحاتی در خصوص امکان برقراری پرواز مستقیم تبریز-مسکو-تبریز ارائه داد.

در انتهای جلسه نیز اعضای میز روسیه سوالات خود را مطرح کردند.

دیدار قائم مقام وزیر جهاد کشاورزی با هیئت نمایندگان اتاق تبریز

لزوم توجه دولت برای فراهم ساختن زیرساخت های توسعه بخش کشاورزی

توسعه زیرساخت ها از جمله ناوگان حمل و نقل مناسب، تسریع روند ورود و خروج اقلام کشاورزی از گمرکات و تربیق منابع مالی به این بخش.

ژانله با بیان اینکه آذربایجان شرقی جایگاه خوبی در زمینه های توسعه کشاورزی مدرن، رشد سرمایه گذاری در بخش کشاورزی و توسعه گلخانه ها دارد، بر لزوم تدوین نقشه راه توسعه در بخش کشاورزی با مشارکت و همراهی دولت و بخش خصوصی تأکید کرد.

وی با اشاره به مزیت های ایران در حوزه وجود منابع انرژی، مواد معدنی و نیروی انسانی در کشور خاطرنشان کرد: علیرغم دارا بودن این پتانسیل ها، ما نتوانسته ایم از این پتانسیل ها بهره لازم را ببریم، بنابراین باید فضای کسب و کار نیز مهیا شود و مقررات سخت و طولانی که برای راه اندازی یک واحد تولیدی

کاظم خاوازی؛ قائم مقام وزیر و معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی در جریان سفر به استان آذربایجان شرقی، با حضور در اتاق بازرگانی تبریز به بررسی چالش های بخش کشاورزی در استان آذربایجان شرقی پرداخت. یونس ژانله؛ رئیس اتاق بازرگانی تبریز در ابتدای این نشست، حضور قائم مقام وزیر در اتاق را فرصت مغتنمی برای طرح دغدغه های بخش کشاورزی استان دانست و افزود: در حال حاضر سرمایه گذاری های خوبی در حوزه کشاورزی در استان انجام شده است، اما باید با فراهم ساختن زیرساخت ها، این بخش را توسعه دهیم.

وی با تأکید بر لزوم توجه به افزایش صادرات محصولات کشاورزی به کشورهای همسایه و کشورهای اروپایی گفت: این مهم ممکن نیست مگر با

کرد و افزود: این امر تهدید بزرگی برای بخش کشاورزی در این حوزه به‌شمار می‌رود، همچنین افزایش دما، تغییر اقلیم و... جنگل‌های ارسباران و مراتع سهند و سبلان را نابود کرده است، بنابراین باید مشاغل جایگزین برای اهالی منطقه، کسب‌وکارهای کوچک و کشاورزان آن منطقه تعریف شود.

وی با اشاره به ظرفیت‌های تعریف شده در قانون، حمایت‌های مادی و معنوی از فعالان بخش کشاورزی را خواستار شد.

جعفری اجرای کشت فراسرزیمینی را یکی از راهکارهای ارتقای بهره‌وری حوزه کشاورزی عنوان کرد.

رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز با بیان اینکه آذربایجان شرقی یکی از قطب‌های مهم تولیدات دامی محسوب می‌شود، خواستار ایجاد بسترهای لازم برای تأمین نهاده‌های دامی از سوی دولت شد.

وی اضافه کرد: دولت می‌تواند با حمایت‌های ویژه از جمله در رابطه با توسعه و ترویج آبیاری قطره‌ای، آبخیزداری و آبخوان‌داری تا حدود زیادی بهره‌وری بخش کشاورزی را ارتقا دهد.

موازی کاری بین ادارات، اصلی‌ترین مانع صادرات بخش کشاورزی

اکبر فتحی؛ رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان در این نشست ضمن قدردانی از فعالیت‌های گسترده اتاق تبریز در دوره جدید در خصوص توسعه بخش کشاورزی گفت: در دوره‌های قبلی، این حوزه چندان جدی تلقی نمی‌شد، اما اکنون شاهد انجام اقدامات متعدد و مستمر در راستای حل مشکلات، در کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز هستیم. وی با بیان اینکه طی چند سال گذشته کارهای خوبی در حوزه کشاورزی انجام شده است، جهش تولید در دیم‌زارهای استان را از جمله اقدامات مؤثر عنوان کرد.

فتحی ادامه داد: بخش قابل توجهی از اراضی استان زیر کشت دیم هستند و در سال گذشته علیرغم کاهش بارندگی‌ها در استان و افزایش دما، شاهد افزایش چندین برابری بهره‌وری در این حوزه بودیم.

وی با اشاره به توسعه گلخانه‌ها در استان گفت: با فعالیت‌های گسترده بخش خصوصی از جمله اتاق تبریز، در سال‌های اخیر، ورود سرمایه‌گذاران بخش خصوصی به حوزه گلخانه چندین برابر شده است، با این حال ما نتوانسته‌ایم از نظر اعطای تسهیلات از این قشر پشتیبانی کنیم.

فتحی موازی کاری بین ادارات را از اصلی‌ترین موانع صادرات بخش کشاورزی دانست و افزود: لازم است تا نهادهای مرتبط به‌صورت یکپارچه، به تدوین استانداردها و دستورالعمل‌های بخش کشاورزی اقدام کنند، چراکه عدم همخوانی استانداردهای بخش‌های مختلف باعث اتلاف وقت، انرژی و سرمایه می‌شود.

وی با اشاره به اهمیت واردات دام زنده و احیای دامداری سنتی روستایی،

وجود دارد، از بین برود.

رئیس اتاق بازرگانی تبریز در خصوص الزام بانک‌ها به تخصیص ۱۶ درصد از منابع خود به بخش کشاورزی افزود: علیرغم اینکه چنین الزامی وجود دارد، اما اجرایی نمی‌شود و ضمانتی نیز برای آن وجود ندارد تا اگر بانکی تخطی کرد، بانک مرکزی با آن بانک برخورد کند.

وی بر لزوم توجه ویژه به صادرات محصولات کشاورزی تأکید کرد و گفت: ناوگان حمل‌ونقل مناسب برای صادرات و تسریع روند ورود و خروج اقلام کشاورزی از گمرکات از مواردی است که در این حوزه باید به آن توجه شود. ژانله تأمین نهاده‌های دامی، تکمیل واحدهای نیمه‌تمام در حوزه کشاورزی و ارائه تسهیلات برای سرمایه در گردش در این حوزه را از اولویت‌های این بخش عنوان کرد.

نسخه‌نویسی سایر دستگاه‌ها برای بخش کشاورزی

کاظم خاوازی؛ قائم مقام وزیر و معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به حساسیت بخش کشاورزی گفت: حوزه کشاورزی همانند یک موجود زنده عمل می‌کند و هر تغییری در یک بخش کشاورزی، سایر بخش‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

وی گفت: مشکلات متعددی از جمله تغییرات اقلیمی و آب‌وهوایی در درون این بخش وجود دارد، البته نمی‌توان نقش عوامل بیرون از کشور را نیز در این حوزه نادیده گرفت.

خاوازی با اذعان بر مظلومیت بخش کشاورزی گفت: هر گوشه این بخش سراسر غصه است، آب، خاک، ماشین‌آلات و... بنابراین اگر فکری به حال آن نشود، در آینده با چالش‌های بیشتری مواجه خواهیم بود.

وی یکی از مشکلات اساسی در این حوزه را نسخه‌نویسی سایر دستگاه‌ها برای بخش کشاورزی عنوان کرد و افزود: در این بخش خلأ آمایش علمی مبتنی بر داده و سیاست‌گذاری صحیح محسوس است.

قائم مقام وزیر جهاد کشاورزی، ریشه تمامی مشکلات در بخش کشاورزی را عدم بهره‌وری دانست و پیشنهاد کرد: بخش خصوصی از جمله اتاق‌های بازرگانی با تعیین چند اولویت اصلی و ارائه آن به وزارت جهاد کشاورزی، خواسته‌های خود را مطالبه کند.

خاوازی گفت: بحث نهاده‌های دامی در حال حاضر فشار سنگینی به دولت تحمیل کرده است و دولت اهتمام ویژه‌ای برای رفع مشکلات موجود در این زمینه دارد.

لزوم ایجاد بسترهای لازم برای تأمین نهاده‌های دامی

بشیر جعفری؛ رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز در این جلسه بحران دریاچه ارومیه را اصلی‌ترین چالش حوزه کشاورزی عنوان

با توجه به اهمیت کشاورزی در تأمین امنیت غذایی، بهتر است راهکار اساسی در این زمینه اندیشیده شود.

ضرورت اعتبار بخشی به پروانه کسب و شناسنامه کشاورزی

هادی فرجی آزاد؛ رئیس سازمان نظام صنفی کشاورزی استان در این نشست به تشریح چالش ها و مشکلات بخش کشاورزی پرداخت و ضمن تأکید بر لزوم اعتبار بخشی به پروانه های کسب کشاورزی گفت: با توجه به سیاست های کلان دولت در خصوص واگذاری امور تصدی گری و اجرایی به بخش خصوصی، اعتبار بخشی به پروانه کسب و شناسنامه کشاورزی، به عنوان مدرک و سند معتبر شغلی برای ارائه نهاده های یارانه دار بخش کشاورزی و تأمین سرمایه در گردش ضروری است.

وی همچنین خواستار اتصال «سامانه سبک» به درگاه ملی صدور مجوزها شد و ادامه داد: یکی از عناصر اصلی برای اعتبار بخشی به پروانه های کسب صادره از سامانه سبک اتاق اصناف کشاورزی، تسریع در اتصال سامانه به درگاه ملی صدور مجوزها است، تا زمینه ارائه خدمات دیگر دستگاه های خدمات رسان به بخش کشاورزی از قبیل امور آب، برق و گاز، تأمین سوخت کشاورزی و... در این بستر فراهم شود.

فرجی آزاد، با اشاره به هم زمانی آغاز سال زراعی و سال آبی گفت: آغاز سال زراعی از اوایل مهر ماه هر سال شروع می شود و کشاورزان اغلب محصولات اساسی سال بعد را بنابر توصیه کارشناسان برای افزایش راندمان تولید محصول در فصل پاییز کشت می کنند، بنابراین نیاز آبی گیاهان از مهر ماه شروع می شود و امکان آبیاری پس از کاشت و اوایل بهار برای کشاورزان وجود ندارد. وی ادامه داد: عدم تحویل آب به موقع به کشت پاییزه منجر به افت کمی و کیفی محصول، افزایش هزینه های تولید و ناراضی کشاورزان می شود.

تحقق این امر را مستلزم تأمین تسهیلات دانست.

فتحی با انتقاد از ناکارآمدی صندوق بیمه محصولات کشاورزی گفت: عدم پرداخت به موقع غرامت و محاسبه نادرست، باعث تحمیل ضررهای زیادی به کشاورزان شده است.

نجات دریاچه ارومیه، نیازمند عزم ملی است

قاسم قویدل؛ عضو هیئت رئیسه اتاق تبریز، خشک شدن دریاچه ارومیه را نه یک معضل استانی، که بحرانی ملی دانست و افزود: با تداوم شرایط فعلی، کشاورزان حوزه دریاچه ارومیه مجبور به کوچ خواهند شد و باید فکری به حال این قشر شود و این مهم در قالب استانی میسرشدنی نیست، بلکه نیازمند عزم ملی است.

وی تغییر الگوی کشت را یکی از مؤثرترین اقدامات قابل انجام در حوزه دریاچه ارومیه عنوان کرد و ادامه داد: در این زمینه لازم است تا دولت، به ویژه مسئولان بخش کشاورزی با اعطای یارانه، مساعدت های مادی و معنوی و آموزش، کشاورزی در این منطقه را جهت دهی کنند.

نبود ثبات در سیاست گذاری بخش کشاورزی

سید یوسف حسینی؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز، افزایش قیمت محصولات کشاورزی کشور را یکی از دلایل اساسی کاهش رقابت پذیری در بازارهای جهانی عنوان کرد.

رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز، نبود ثبات در سیاست گذاری در بخش کشاورزی را از دیگر عوامل مشکل آفرین هم برای تولیدکنندگان و هم صادرکنندگان محصولات کشاورزی دانست. حسینی تأکید کرد: رفع تعهد ارزی کمر بخش کشاورزی را شکسته است و

پیام تبریک رئیس اتاق تبریز به مناسبت انتخاب استاندار جدید آذربایجان شرقی

امید است: با اتکا به پیشینه فعالیت پربار شما در عرصه اقتصادی همچون رئیس کل اسبق سازمان خصوصی سازی کشور، عضو اسبق هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران و مشاور کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی، بتوانید گام های مؤثری در مسیر تعالی و توسعه استان بردارید».

یونس ژانله؛ رئیس اتاق بازرگانی تبریز، طی پیامی انتصاب مالک رحمتی؛ استاندار جدید آذربایجان شرقی را تبریک گفت.

در متن پیام چنین آمده است:

«انتصاب شایسته جنابعالی به عنوان استاندار و نماینده دولت در استان آذربایجان شرقی را به جنابعالی و مردم شریف استان تبریک عرض می نمایم.

در دومین میز تجاری قزاقستان مطرح شد؛

لزوم افزایش تعاملات بین اتاق‌های بازرگانی تبریز و قزاقستان

تولید شده نیز افزایش خواهد داشت و به دنبال آن، ما قدرت رقابتی خود را در بازارهای جهانی از دست خواهیم داد.
وی بر لزوم تهیه نقشه راه در راستای تسهیل تجارت به خصوص با کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا تأکید کرد.

ضرورت تأسیس شرکت‌های حمل و نقل مشترک بین المللی

رحیم روایی؛ نماینده معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی با اشاره به ظرفیت‌های بالای تجاری قزاقستان و عضویت ایران در اتحادیه اقتصادی اوراسیا، بر ضرورت بهره‌گیری از مزیت‌های تجاری با این کشور تأکید کرد.
روایی بر ضرورت تأسیس شرکت‌های حمل و نقل مشترک بین المللی و ایجاد پایانه‌های صادراتی در استان تأکید کرد و افزود: تا زمانی که سیستم حمل و نقل کشور ما رانده محور باشد، مشکلات پابرجا خواهد بود.
وی با تأکید بر اینکه بحث رفع تعهد ارزی، مشکل و دغدغه‌ی تمامی تجار است، گفت: حل این مسئله نیازمند عزم ملی است.
روایی بر لزوم ارتباط مستقیم و بی‌واسطه بین فعالان اقتصادی استان و قزاقستان از طریق ظرفیت اتاق‌ها، اعزام و پذیرش هیئت‌های تجاری و شرکت در نمایشگاه‌ها تأکید کرد.

اعلام آمادگی رایزنان بازرگانی برای حضور در میزهای تجاری

محمدتقی هنریر؛ رئیس اداره بازرگانی خارجی اداره کل صمت استان آذربایجان شرقی با بیان اینکه استان ما از ظرفیت بالایی در زمینه صادرات محصولات صنعتی و کشاورزی برخوردار است، افزود: اتحادیه اقتصادی اوراسیا می‌تواند بازار وسیعی برای محصولات استان به خصوص در زمینه خشکبار، صیفی‌جات، سنگ و مصالح ساختمانی، کاشی و سرامیک و سیمان باشد.
وی گفت: آمار صادرات ۹ ماهه به قزاقستان، ۱۴۶ میلیون دلار است که پس از بخش صنعت، بیشترین حجم مبادلات تجاری مربوط به بخش کشاورزی است.
هنریر با اشاره به فعالیت میزهای تجاری در استان، از اعلام آمادگی رایزنان بازرگانی برای حضور در این جلسات در راستای رفع دغدغه‌های تاجر خبر داد.
در ادامه این نشست تاجر به بیان مشکلات خود در خصوص تجارت با کشور قزاقستان پرداختند.

دومین میز تجاری قزاقستان با هدف بررسی مشکلات و ارائه راهکارهای تسهیل و توسعه مبادلات تجاری با قزاقستان با حضور تعدادی از تاجر استان و نمایندگان بخش دولتی بررسی شد.

مسئول امور بین الملل اتاق تبریز در ابتدای این نشست، با اشاره به برگزاری موفق نخستین جلسه میز قزاقستان در اتاق تبریز گفت: پس از تشکیل میز قزاقستان، و با طرح مشکلات و چالش‌های موجود تجاری بین فعالان اقتصادی استان و قزاقستان، سعی داریم با دریافت پیشنهادات، موانع موجود را برطرف کرده و حجم مبادلات تجاری با این کشور را توسعه دهیم.

رفع تعهد ارزی، صادرات کشور را متوقف کرده است

رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق بازرگانی تبریز در این نشست، به تشریح دغدغه‌های فعالان اقتصادی استان در خصوص تجارت با قزاقستان پرداخت.
سیدیوسف حسینی با بیان اینکه حجم تجارت استان با این کشور محدود است، گفت: عضویت ایران و قزاقستان در اتحادیه اقتصادی اوراسیا، بهترین فرصت برای توسعه تجارت بین این دو کشور به شمار می‌رود، در حال حاضر نیز تعاملات خوبی در سایر استان‌ها با قزاقستان صورت گرفته است، اما آذربایجان شرقی آنچنان که باید، نتوانسته است از مزیت‌های این بازار بهره ببرد.

وی یکی از دلایل کاهش تمایل به صادرات را بحث رفع تعهد ارزی عنوان کرد و افزود: این امر رسماً صادرات کشور را متوقف کرده است و تنها عده کمی از افراد موفق به رفع تعهد ارزی شده‌اند. ما نیز امیدواریم با ابلاغ شماره حساب از سوی دولت، صادرکنندگان بتوانند تعهدات ارزی بین سال‌های ۹۷ تا ۱۴۰۰ را پرداخت کنند و حساب‌های پس از سال ۱۴۰۰ نیز بر اساس دستورالعمل‌های جدید، محاسبه و تسویه شود.

رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز با اشاره به وجود پاره‌ای مشکلات در حوزه گمرکات استان گفت: یکی از مواردی که موجب نارضایتی تاجر شده است، ارزش‌گذاری بالای کالاها در گمرکات استان است که سبب می‌شود، برای صادرات یا واردات از سایر گمرک‌های کشور استفاده کنند و در نتیجه این امر، شاهد کاهش حجم مبادلات تجاری در گمرک‌های استان هستیم.

حسینی افزایش نرخ انرژی از جمله آب، گاز و برق را از دیگر چالش‌های تولیدکنندگان استان عنوان کرد و ادامه داد: قیمت پایین حامل‌های انرژی، مزیت نسبی صادراتی برای کشور محسوب می‌شود، اما با افزایش تعرفه‌ها، قطعاً قیمت نهایی محصولات

کارگاه آموزشی سامانه مودیان مالیاتی در اتاق تبریز برگزار شد

مودیان، مفاد قانونی پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان و فرایند سیستمی اتصال به سامانه مودیان برگزار شد.

کارگاه آموزشی سامانه مودیان مالیاتی، مختص اصناف و کسبه حوزه کفش در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد. این دوره آموزشی با محوریت قوانین ارزش افزوده مرتبط با سامانه

در هفتمین جلسه کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز طرح شد:

بررسی ایجاد کنسرسیوم صادراتی برای واحدهای کوچک و متوسط در آذربایجان شرقی

قراردادهای خود، از امتیازات این مرکز بهره ببرند. امن الهی با اشاره به تعدد پرونده‌ها در مراجع قضایی استان گفت: فرایند رسیدگی به پرونده‌ها بسیار طولانی است و این باعث متضرر شدن فعالان اقتصادی می‌شود، با این حال این روند در مرکز دایری اتاق می‌تواند با سرعت و دقت بیشتر پیگیری و حل و فصل شود.

وی گفت: تمامی داوران این مرکز از صادق‌ترین، باسوادترین و با صلاحیت‌ترین قضات بازنشسته یا وکلا هستند و رسیدگی در این مرکز تخصصی‌تر و فنی‌تر است. مسئول مرکز دایری اتاق تبریز بر لزوم مشورت با افراد آشنا به مسائل حقوقی قبل از عقد قرارداد تاکید کرد و افزود: در این صورت بسیاری از مشکلات حاضر از بین می‌رود و قرارداد محکمی بین طرفین بسته می‌شود.

طاهر روحی؛ مدیرکل دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی، با اشاره به وجود مشکلات عدیده در حوزه واحدهای تولیدی، فعالیت مرکز دایری اتاق تبریز را بستر مناسبی برای فعالان اقتصادی دانست و افزود: بهتر است این مرکز از وجود متخصصان حوزه تولید و تجارت برای افزایش بهره‌وری

هفتمین جلسه کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز با معرفی مرکز دایری تبریز و محوریت بررسی چگونگی تشکیل کنسرسیوم صادراتی در استان با حضور نمایندگانی از بخش خصوصی و دولتی برگزار شد.

سهند شهیازی؛ دبیر کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز در ابتدای این نشست به تشریح دستور جلسه پرداخت و افزود: شناسایی موانع صادرات و واردات از جمله رسالت‌های این کمیسیون است، در این راستا در این جلسه بحث ایجاد کنسرسیوم صادراتی استان در دستور کار قرار دارد.

وی ادامه داد: در حال حاضر حدود ۹۵ درصد بنگاه‌های اقتصادی آذربایجان شرقی، خرد و متوسط هستند و به همین دلیل در حوزه تولید، بازاریابی و بازاریابی نمی‌توانند موفق عمل کنند، لذا ایجاد کنسرسیوم صادراتی جهت توسعه فعالیت‌ها ضروری به نظر می‌رسد.

عزیز امن الهی؛ مسئول مرکز دایری اتاق بازرگانی تبریز در این نشست به تشریح مزایای این مرکز پرداخت.

وی افزود: فعالان اقتصادی می‌توانند با پیش‌بینی مرکز دایری اتاق بازرگانی در

تجارت کرد، گفت: فرصت‌های زیادی در حوزه تجارت در عرصه جهانی وجود دارد که از طریق تحقیقات بازار بین‌المللی می‌تواند محقق شود. وی تشکیل کنسرسیوم‌های صادراتی را راه حلی میان‌مدت و بلندمدت برای رفع چالش‌های تجارت از جمله در زمینه بهبود پتانسیل‌های صادراتی، کاهش هزینه‌ها و همچنین کاهش ریسک عنوان کرد. محمدزاده مهم‌ترین مزیت کنسرسیوم را حفظ استقلال شرکت‌ها عنوان کرد و افزود: حقوق مالی، حقوقی و مدیریتی بنگاه‌های اقتصادی کاملاً در این کنسرسیوم‌ها حفظ می‌شود. وی با بیان اینکه بهتر است بنگاه‌های کوچک به جای رقابت با هم، از الگوی همکاری برای یافتن بازارهای بین‌المللی استفاده کنند، تأکید کرد: اگر شرکت‌ها به صورت مکمل و زنجیره‌وار با یکدیگر فعالیت کنند، می‌توانند پاسخگوی خواسته‌ها و نیازهای بازارهای جهانی باشند. در پایان این نشست، نمایندگان بخش خصوصی به بیان دیدگاه‌های خود در خصوص چگونگی تشکیل کنسرسیوم‌های صادراتی و همچنین نحوه فعالیت مرکز دآوری اتاق تبریز پرداختند.

استفاده کند.

وی در ادامه، ایجاد کنسرسیوم صادراتی را لازمه توسعه فعالیت‌های اقتصادی عنوان و تأکید کرد: قبل از هر اقدامی شرکت‌ها باید بر روی تأمین و تشکیل زنجیره تولید تمرکز کنند و سپس با تعیین بازار هدف و نحوه حضور در آن، فعالیت خود را توسعه دهند.

کنسرسیوم‌های صادراتی، شیوه‌نویس حضور در بازارهای بین‌المللی

پرویز محمدزاده: نائب رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز با اشاره به اهمیت ایجاد کنسرسیوم صادراتی گفت: بنگاه‌های کوچک و متوسط برای رسیدن به رشد اقتصادی نیازمند دسترسی به منابع مالی هستند، همچنین ایجاد تنوع در بازار، لازمه افزایش قدرت رقابتی در بازارهای جهانی است.

وی ادامه داد: ایجاد کنسرسیوم‌های صادراتی، یکی از ابزارها و شیوه‌های نوین بنگاه‌های کوچک و متوسط برای حضور در بازارهای بین‌المللی است. محمدزاده با تأکید بر اینکه در جهان امروز دیگر نمی‌توان به شکل سنتی

دیدار رئیس اتاق بازرگانی ایران با فعالان اقتصادی آذربایجان شرقی

هم‌افزایی در راستای ارتقای جایگاه بخش خصوصی کشور صورت گرفت، با استقبال بسیار گسترده مواجه شد. گفتنی است، صمد حسن زاده در انتخابات اخیر استان، به عنوان رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران انتخاب شد.

صمد حسن زاده، رئیس اتاق بازرگانی ایران و عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز، با فعالان اقتصادی استان آذربایجان شرقی دیدار کرد. این دیدار که با حضور نمایندگان بخش خصوصی، فعالان اقتصادی، جمعی از مدیران و مسئولان دولتی و با هدف تبادل نظر و افزایش

استاندار آذربایجان شرقی:

با مشارکت بخش خصوصی سند توسعه اقتصادی عملیاتی استان تدوین می شود

تبریز، قطب بزرگ صنعتی کشور

صمد حسن زاده؛ رئیس اتاق بازرگانی ایران، ضمن آرزوی توفیق برای استاندار تبریز گفت: سند توسعه اقتصادی عملیاتی استان با مشارکت اتاق تبریز، تدوین و به سند کاری دولت و بخش خصوصی در استان تبدیل می شود.

مالک رحمتی؛ استاندار آذربایجان شرقی در دیدار با رئیس اتاق ایران و هیئت نمایندگان اتاق تبریز ضمن تبریک به آقای حسن زاده گفت: یقیناً تجربه، وقار و طمأنینه وی برای اقتصاد کشور و اتاق بازرگانی تبریز و ایران پرثمر خواهد بود. رحمتی افزود: مردمی سازی اقتصاد، هدف اصلی ماست و بیشتر باید به دنبال تفکر حکمرانی باشیم تا تصدی گری.

وی با تأکید بر اینکه باید جلوی خام فروشی را در استان بگیریم، گفت: در روزهای آتی سند توسعه اقتصادی عملیاتی استان توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی آماده می شود و این سند باید با حضور معاون اقتصادی و اتاق تبریز چکش کاری شده و به سند کاری دولت و بخش خصوصی در استان تبدیل شود.

استاندار آذربایجان شرقی تصریح کرد: برای توسعه متوازن نیازمند حل مشکلات زیربنایی هستیم و باید به یک ادبیات مشترک در حوزه توسعه اقتصادی عملیاتی دست یابیم و برای رسیدن به این امر، باید جلوی خام فروشی را گرفته و زنجیره ارزش و زنجیره تولید را تکمیل کنیم.

رحمتی ادامه داد: قصد داریم شعار این دولت را مبنی بر اجرای نظرات، حمایت و هدایت، به عنوان سه ضلع اساسی حکمرانی در استان عملیاتی کنیم.

بزرگترین ثروت آذربایجان، کارآفرینان هستند

یونس ژانله؛ رئیس اتاق تبریز، ضمن تبریک فرارسیدن ایام دهه فجر و انتخاب شایسته استاندار گفت: بزرگترین ثروت آذربایجان، کارآفرینان هستند و در حوزه های مختلف اشتغال و آبادانی شهر و استان و کارهای خیری چون مدرسه سازی و بیمارستان سازی پیشرو بوده اند.

ژانله تأکید کرد: باید دولت و بخش خصوصی در استان با تعامل بیشتر، موفقیت اقتصادی استان را رقم زنند تا در مسیر پیشرفت گام برداریم.

جمشید برزگر؛ نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با بیان اینکه در حوزه های

احمد فتاح‌زاده؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز نیز با بیان اینکه آذربایجان شرقی، قطب قیر ایران است، خواستار حل مشکل صادرات و ترانزیت این کالا به کشور ترکیه شد.

سید یوسف حسینی؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز نیز خواستار اتخاذ تدابیری برای افزایش میزان صادرات استان شد.

۹۶ درصد اقتصاد استان آذربایجان شرقی در دست بخش خصوصی است

محمد کلامی؛ معاون امور هماهنگی اقتصادی استاندار ضمن تقدیر از تلاش‌های بخش خصوصی استان گفت: ۹۶ درصد اقتصاد استان در دست بخش خصوصی است و به واقع این استان الگویی از سخنان رهبری در رابطه با مردمی‌سازی اقتصاد است.

وی خاطرنشان شد: هر زمان که تحریم‌ها گسترش یافته، آذربایجان شرقی به مدد حضور پررنگ و تدبیر بخش خصوصی آسیب‌پذیری کمتری داشته است. در این نشست، جعفر صالحی؛ مسئول بسیج اتاق بازرگانی تبریز، ضمن تبریک فرا رسیدن ایام الله دهه فجر، بر لزوم افزایش تعامل و هم‌اندیشی بین بخش خصوصی و بخش دولتی استان تأکید کرد.

مختلف با مشکلات عدیده‌ای مواجه هستیم، خاطرنشان کرد: از استاندار می‌خواهیم بخش خصوصی و اتاق تبریز را به عنوان بازوی مشورتی در کنار خود ببیند.

مسعود بناییان؛ نائب رئیس اتاق تبریز نیز انتخاب صمد حسن‌زاده را نشانگر این دانست که بخش خصوصی کشور به آذربایجان و تبریز اعتماد دارد و یادآور شد: یکی از مشکلات عمده استان، کمبود نیروی انسانی در بخش صنعت و معدن است.

رضا جعفری؛ دبیر هیئت رئیسه اتاق تبریز نیز گفت: باید از ظرفیت حضور هم‌زمان جناب آقای حسن‌زاده به عنوان رئیس اتاق ایران و جناب آقای دبیری به عنوان رئیس شورای عالی استان‌های سراسر کشور در سطح ملی و آیت الله آل‌هاشم در سمت نماینده ولی فقیه در استان، جناب آقای رحمتی در سمت استاندار و جناب آقای ژانله به ریاست اتاق تبریز در مسیر توسعه و پیشرفت استان استفاده کنیم.

اختیارات مدیران استانی افزایش یابد

مهدی امینی؛ رئیس خانه صمت استان نیز ضمن انتقاد از قوانین خلق‌الساعه، از اینکه مدیران استانی اختیار چندانی ندارند، انتقاد کرد.

صدمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی برگزار شد

اتاق تبریز باید در حوزه اقتصاد دیجیتال سرآمد باشد

مالک رحمتی؛ استاندار آذربایجان شرقی گفت: پارلمان بخش خصوصی مهمترین پایگاهی است که برای توسعه اقتصاد کشور و استان می‌تواند کار کند و ما هم خودمان را نیازمند مشورت این اتاق می‌دانیم.

وی ادامه داد: صنایعی که ما داریم متأسفانه متعلق به چند دهه قبل است و محدود صنایع بزرگ استان در دهه ۹۰ یا ۸۰ ساخته شده است، چیزی که انتظار آن را داریم توجه به اقتصاد دیجیتال و شرکت‌های دانش بنیان است و اتاق تبریز باید در حوزه اقتصاد دیجیتال سرآمد باشد.

یکصدمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با حضور مالک رحمتی؛ استاندار آذربایجان شرقی، سردار اصغر عباسقلی‌زاده؛ فرمانده سپاه عاشورا، یونس ژانله؛ رئیس اتاق بازرگانی تبریز و جمعی از مدیران دولتی و نمایندگان بخش خصوصی در اتاق تبریز برگزار شد.

یونس ژانله؛ رئیس اتاق بازرگانی تبریز در این نشست به تشریح موضوعات پیش از دستور و دو محور اصلی جلسه، بررسی مشکلات سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر و بررسی چالش‌های دریافت کد استاندارد فرآورده‌های نفتی صادراتی صنایع استان پرداخت.

همچنین بحث گردشگری سلامت هم مغفول مانده است.

رتبه اول کشور آذربایجان شرقی از نظر تنوع معادن

رئیس اتاق بازرگانی همچنین بر لزوم مدیریت در بخش کشاورزی، به منظور افزایش بهره‌وری تأکید کرد.

وی با اشاره به ظرفیت معادن استان گفت: ما رتبه اول کشور را از نظر تنوع معادن داریم، اما این را در اقتصاد آذربایجان لمس نمی‌کنیم. خواسته مردم آذربایجان این است که ارزش افزوده این معادن به خود استان بیاید. ژائله ادامه داد: آذربایجان شرقی ۱٫۳ درصد از یارانه برق، گاز و آب را استفاده می‌کند، درحالی‌که استانی مانند ایلام از یارانه انرژی بیشتری نسبت به استان ما استفاده می‌کند.

وی با اشاره به مشکل تأمین نقدینگی در استان اظهار کرد: ما در این استان بانک‌های خصوصی زیادی داریم که در حوزه اعطای تسهیلات چندان موفق نبوده‌اند، خواسته ما این است که از منابع خودمان در همین استان استفاده شود و همچنین ما باید بتوانیم از مرکز، منابع دریافت کنیم. رئیس اتاق بازرگانی تبریز در خصوص ایجاد سامانه‌های متعدد و بروکراسی اداری گفت: ما از لحاظ تنظیم‌گری بیش از اندازه کار کرده‌ایم و به‌قدری سامانه ایجاد کرده‌ایم که مشغول سامانه‌بازی شده‌ایم و کالاهای در گمرکات گیر کرده‌اند. باید این سامانه‌بازی را جمع کنیم، زیرا زمان ماندگاری کالاهای در گمرکات دو برابر شده است و این هم دست گمرک نیست بلکه آنها نیز مجبور هستند قوانین موجود را اجرا کنند.

وی ادامه داد: یکی از موضوعات مهم، خط آهن جلفا-نخجوان است که آذربایجان را از بن بست خارج می‌کند و ما را به اروپا و روسیه وصل می‌کند که یکی از بازارهای بزرگ هدف ما روسیه است.

ژائله همچنین در پایان با تأکید بر اهمیت مصوبات شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی خاطرنشان کرد: مصوبات این جلسات باید لازم‌الاجرا باشد و حتماً پیگیری شود.

مشارکت بخش خصوصی و عمومی در پروژه‌های نیمه‌تمام دولتی استان

بهنیا؛ مشاور شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان، در خصوص موضوع مشارکت بخش خصوصی و عمومی در پروژه‌های نیمه‌تمام دولتی استان اظهار داشت: مشارکت عمومی و خصوصی از مباحثی است که از سال ۹۸ در دستور کار قرار گرفته و در جلسات متعددی مطرح شده است.

وی ادامه داد: متأسفانه نه اراده‌ای برای انجام آن وجود دارد و نه بستر حقوقی ماجرأ آماده است؛ بحث مشارکت عمومی و خصوصی در قالب تبصره ۱۹ قانون بودجه هر سال ابلاغ می‌شود، اما در قالب لایحه باقی مانده و به قانون تبدیل نشده است.

استاندار آذربایجان شرقی با بیان اینکه مسئله مهم دیگر، ناترازی موجود در حوزه انرژی استان است، گفت: اگر بخواهیم این ناترازی را درست کنیم، جز با حضور بخش خصوصی امکان‌پذیر نیست، برای از بین بردن ناترازی برق و آب باید بخش خصوصی نیز وارد عمل شود و دولت هم باید بستر و زمینه را آماده کند.

وی ادامه داد: متأسفانه سرمایه‌گذاری اقتصادی ما نه یک نظم منطقی و نه زیبایی بصری دارد، به همین دلیل در نظر داریم، سند توسعه صنعتی- عملیاتی استان را آماده کنیم و نقشه راه صنعتی را ترسیم کنیم.

رحمتی با اشاره به اینکه دیپلماسی اقتصادی برای ما بسیار مهم است، توضیح داد: در همین راستا آقای خزیم سفرهایی به کشورهای همسایه داشتند که باید سریعاً این راه را ادامه داده و توسعه اقتصادی با همسایه‌ها را راه‌اندازی کنیم.

وی ادامه داد: اگر همین یک مسئله را حل کنیم، سایر مشکلات دیده نمی‌شود زیرا سرآمد همه مسائل اقتصادی، صادرات است.

استاندار آذربایجان شرقی در پایان خاطرنشان کرد: اگر بخواهیم این عقب‌ماندگی اقتصادی در استان را سریع‌تر جبران کنیم، باید بسته‌های سرمایه‌گذاری را در چهارچوب زنجیره ارزش جلو ببریم و صنایع پایین دست را همراهی صنایع بالادستی ایجاد کنیم. اگر توانستیم به سرمایه‌گذاری نظم دهیم تا همه بخش‌ها سود ببرند، آن سرمایه‌گذاری جواب می‌دهد.

بررسی ظرفیت‌ها و چالش‌های حوزه اقتصادی استان

یونس ژائله در این نشست به بیان ظرفیت‌ها و چالش‌های حوزه اقتصادی استان پرداخت و افزود: بخش خصوصی آذربایجان شرقی همیشه برای توسعه و آبادانی استان پای کار است، اما طی سال‌های اخیر متأسفانه در برخی شاخص‌ها نسبت به گذشته افت کرده‌ایم.

رئیس اتاق تبریز با اشاره به موقعیت جغرافیایی آذربایجان شرقی و تبریز گفت: آذربایجان شرقی، دروازه قفقاز است و از قدیم تمام قفقاز برای اطلاع از قیمت و وضعیت بازارها منتظر اعلام خبر از تبریز بودند.

وی با تأکید بر اینکه نتوانسته‌ایم به اندازه ظرفیت‌ها از توان اقتصادی استان استفاده کنیم، ابراز داشت: ما در حال حاضر پنج هزار واحد صنعتی فعال از جمله واحدهای غذایی، دارویی، فلزی و... در استان داریم و در مردمی‌سازی اقتصادی خوب عمل کرده‌ایم، به‌طوریکه ۹۶ درصد اقتصاد استان در دست بخش خصوصی است.

ژائله با بیان اینکه سهم استان از ارزش افزوده در بخش صنعت کشور ۶٫۹ درصد است، گفت: آذربایجان شرقی از نظر گردشگری ظرفیت بالایی همچون جنگل‌های ارسباران، پیست اسکی سهند، بازار تبریز، روستای کندوان و... دارد، با این حال ما نتوانسته‌ایم از این ظرفیت استفاده کنیم.

مالک رحمتی؛ استاندار آذربایجان شرقی در این خصوص بر لزوم فعالیت پنجره واحد در اتاق تبریز تأکید کرد. وی افزود: علیرغم اینکه در حال حاضر بسیاری از فرایندهای ثبت شرکت به صورت الکترونیکی انجام می‌شود، اما باید اذعان داشت، مشکلاتی از جمله قطع و وصل سامانه وجود دارد.

رحمتی تصریح کرد: پنجره واحد کسب و کار نیز می‌تواند به عنوان تسهیل بیشتر فرایندها به مراجعان خدمات ارائه دهد، بنابراین باید جلسه‌ای تخصصی در این زمینه تشکیل شود تا در رابطه با نحوه فعالیت این مرکز برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری شود.

بررسی چالش‌های دریافت کد استاندارد فرآورده‌های نفتی صادراتی صنایع استان

یونس اکبرپور پایدار؛ رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز، ناترازی انرژی را یکی از چالش‌های اساسی صنایع استان عنوان کرد و افزود: صنایع برای بهبود ناترازی انرژی، مجبور به ورود به بحث سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی هستند.

وی با تأکید بر لزوم سرمایه‌گذاری در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر گفت: صنایع برای تداوم فعالیت‌های خود، مجبور به ورود به این حوزه هستند و ما نیز در کمیسیون انرژی در تلاش هستیم تا با عارضه‌یابی، بهترین روش را به فعالان بخش خصوصی عرضه کنیم.

پایدار با تأکید بر اهتمام دولت در ترغیب بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر و ارائه تسهیلات در این زمینه گفت: آذربایجان شرقی کمترین میزان ورود بخش خصوصی به حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر را دارد و اگر از هم‌اکنون برای آینده برنامه‌ریزی نشود، طی سال‌های آتی شاهد قطعی مکرر برق در واحدهای صنعتی خواهیم بود.

مالک رحمتی؛ استاندار آذربایجان شرقی نیز با تأکید بر اینکه بحث ناترازی در کشور مبحث جدی است و در این زمینه لازم است، بخش خصوصی ورود کند، با اشاره به اهتمام دولت در ارائه تسهیلات و ایجاد زیرساخت‌های لازم برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این حوزه گفت: لازم است بخش خصوصی با ایجاد کنسرسیوم، معرفی سرمایه‌گذاران و حجم آورده، اقدامات خود را آغاز کند. رحمتی گفت: با تعدیل قیمت برق، بخش خصوصی دیر یا زود ملزم به ورود به این حوزه است و ما تمام تلاش خود را برای بسترسازی، اعطای مجوز و رفع دغدغه‌های سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی انجام خواهیم داد.

بررسی چالش‌های دریافت کد استاندارد فرآورده‌های نفتی صادراتی صنایع استان

در ادامه این نشست خدادادی؛ دبیر انجمن ایکس استان آذربایجان شرقی با اشاره به چالش‌های دریافت کد استاندارد فرآورده‌های نفتی صادراتی صنایع

به‌نیا در این خصوص توضیح داد: ما نمی‌توانیم با لوائح بودجه‌ای یک ساله تعهدات ۳۰ ساله ایجاد کنیم، پس نیاز است تا این مسئله در مجلس تصویب شود و سپس ما آن را اجرا کنیم.

بسترهای قانونی برای مشارکت بخش خصوصی فراهم است

مالک رحمتی استاندار آذربایجان شرقی در خصوص موضوع مشارکت بخش خصوصی و عمومی در پروژه‌های نیمه‌تمام دولتی استان اظهار داشت: اگر بخش خصوصی بخواهد در تکمیل پروژه‌های نیمه تمام مشارکت کند، بسترهای قانونی فراهم است.

وی ادامه داد: این موضوع را به آیین‌نامه مرتبط نکنید، شما به ما مصداق بگویید که کدام بخش خصوصی، برای مشارکت در کدام پروژه، درخواست کرده و رسیدگی نشده است، تا ما آن موضوع را در هیئت مولدسازی بررسی کنیم. استاندار آذربایجان شرقی تصریح کرد: اگر این مسئله را گرفتار آیین‌نامه کنید، راه به جایی نخواهید برد.

بررسی مشکلات سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر

یونس اکبرپور پایدار؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز ضمن تأکید بر لزوم نوسازی دستگاه‌های مستعمل مورد نیاز واحدهای تولیدی گفت: برای افزایش بهره‌وری بهتر است قرارداد محکمی بین شرکت‌های واردکننده ماشین‌آلات و واحدهای تولیدی تنظیم شود.

وی تأکید کرد: باید ماشین‌آلات بنا به درخواست واحدهای تولیدی و با تکنولوژی بالاتر وارد شود.

محمد جعفر عظمایی؛ مدیر کل صمت آذربایجان شرقی در این رابطه گفت: در حال حاضر ۹ واحد مجوز واردات ماشین‌آلات دست دوم را در استان در اختیار دارند، اما در مواردی شاهد هستیم که دستگاه‌ها به جای رسیدن به دست تولیدکنندگان، در بازار پخش می‌شود.

وی ادامه داد: بر این اساس مقرر شده است، علاوه بر شرایط قبلی از جمله دارا بودن کارایی و سطح قابل قبولی از تکنولوژی، واردات ماشین‌آلات، منوط به عقد قرارداد با واحدهای تولیدی باشد.

لزوم ادامه خدمات‌رسانی پنجره واحد مستقر در اتاق بازرگانی تبریز

در ادامه موضوع اعلام عدم نیاز به حضور فیزیکی کارکنان ثبت شرکت‌ها در پنجره واحد مستقر در اتاق بازرگانی تبریز از سوی اداره کل ثبت شرکت‌ها و موسسات غیر تجاری تبریز طرح شد.

یونس ژائله؛ رئیس اتاق بازرگانی تبریز در این خصوص گفت: پنجره واحد اتاق تبریز به‌خوبی به مراجعان خدمات ارائه می‌داد و با ارائه مشاوره‌های لازم، موفق به ثبت ۶۰۰ شرکت در طول سه سال فعالیت شده بود.

کمتر از ۱۰ روز نتایج استعلامها اعلام می‌شود، بنابراین اگر کدهای استاندارد به استان‌ها تفویض شود، مشکلات حل می‌شود.

برای صنعت مانع‌زدایی کنید، نه مانع‌زایی

سردار اصغر عباسقلی‌زاده؛ فرمانده سپاه عاشورا اظهار داشت: موضوعی که درباره چرخه صنعت استان وجود دارد، این است که به جای اینکه مانع‌زدایی انجام شود، بعضاً مانع‌زایی هم برای صنعت اتفاق می‌افتد. وی ادامه داد: ۱۵ سال است که پیام‌های مقام معظم رهبری حول اقتصاد است، اما همچنان در این حوزه لنگ می‌زنیم و این انتظار را از شما بخش خصوصی، بازرسان و بخش‌های نظارتی داریم که موانع صنایع را برطرف کنید. فرمانده سپاه عاشورا تصریح کرد: کارخانه‌ها از برخی موضوعات کوچک گله دارند که با همکاری شما این نقیصه رفع و مشکلات صنایع حل می‌شود.

استان گفت: انجمن ما شامل ۷۰ واحد تولیدی است که برای تولید تینر مجبور به طی فرایند استانداردسازی است، اما در شرایطی که فرایند استاندارد در استان انجام می‌شود، تأیید کدها از سوی تهران صورت می‌گیرد، که باعث افزایش زمان پاسخ‌دهی به ۴۵ روز و در بعضی موارد چندین ماه طول می‌کشد. وی ادامه داد: مواردی داشتیم که برای یک کد استانداردسازی میلیاردها تومان خرج شده و بعداً گفته شده که کد مورد نظر قابل قبول نیست. خدادادی تصریح کرد: اگر مسئولیت اعطای کدهای استاندارد به استان‌ها تفویض شود، بسیاری از مشکلات حل می‌شود. ما نیز در این زمینه مکاتبات متعددی انجام داده‌ایم، اما تا به امروز ترتیب اثر داده نشده و همین امر منجر به تعطیلی واحدهای تولیدی شده است.

وی ادامه داد: موضوع تعیین ماهیت تا سال ۱۳۹۲ در اختیار تهران بود و جوابدهی ماه‌ها طول می‌کشید، اما بعداً که این کار به استان تفویض شد،

بررسی چالش‌های صدور کارت بازرگانی در کارگروه شورای گفتگوی اتاق تبریز

همراه داشته است.

وی با اشاره به افزایش بی‌رویه درخواست‌ها برای دریافت کارت‌های بازرگانی افزود: ما نیز به‌عنوان اتاق بازرگانی موافق تسهیل‌گری در صدور تمامی مجوزهای کسب‌وکارها هستیم، لیکن ما اعتقاد داریم این تسهیل‌گری بایستی در جهت فعالیت فعالان اقتصادی واقعی صورت گیرد.

درخشانی ادامه داد: شرایط صادرات برای فعالان اقتصادی شناسنامه‌دار هر روز دشوارتر می‌شود و با مشکلاتی نظیر رفع تعهد ارزی مواجه هستند و هرگونه تسهیل‌گری برای عموم و اشخاص غیر متخصص، منطقی به نظر نمی‌آید و با تداوم این روند طی سال‌های آتی، مشکلات عیدیه‌ای از نظر حقوقی و مالیاتی

چالش‌های ناشی از تغییر و حذف برخی از شاخص‌های احراز صلاحیت و اهلیت حرفه‌ای متقاضیان صدور کارت بازرگانی با حضور نمایندگان از بخش خصوصی و دولتی در کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی اتاق تبریز برگزار شد.

نسرین درخشانی؛ مسئول دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی در ابتدای این نشست با تأکید بر اینکه احراز صلاحیت و اهلیت در صدور کارت بازرگانی بسیار حائز اهمیت است، افزود: بر اساس مصوباتی که اخیراً صادر شده است، احراز صلاحیت از فرایند صدور کارت بازرگانی حذف شده و همین امر تقاضای بی‌رویه دریافت کارت بازرگانی را به

نهادهای مربوطه، می‌توانند مطالبات خود را از این افراد بی‌نام و نشان پیگیری کنند؟

وی تأکید کرد: تبعات سختگیری برای فعالان اقتصادی باسابقه در خصوص رفع تعهد ارزی از یکسو و تسهیل شرایط دریافت کارت بازرگانی برای افراد بی‌نام و نشان از سوی دیگر، طی سال‌های آینده، باعث بروز مشکلات متعددی خواهد شد.

بهنیا؛ مشاور شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان نیز در این نشست گفت: تداوم شرایط فعلی منجر به خارج شدن کارآفرینان شناسنامه‌دار از چرخه فعالیت می‌شود، بنابراین باید سازوکاری اندیشیده شود تا نظارت‌ها به‌صورت متعادل و نه سهل‌گیرانه یا سختگیرانه انجام شود.

در ادامه این دیدار، اعضای حاضر به بیان نظرات خود در خصوص نقش اتاق بازرگانی در صدور کارت‌های بازرگانی و چالش‌های این حوزه در آینده پرداختند.

برای دارندگان کارت‌های بازرگانی و نهادهای مرتبط به‌وجود خواهد آمد. مجید عباسی؛ مسئول انفورماتیک اتاق تبریز در این جلسه با بیان اینکه قبلاً احراز صلاحیت برای دریافت کارت بازرگانی در ابتدا از سوی اتاق‌های بازرگانی صورت می‌گرفت و سپس سایر فرایندهای اداری طی می‌شد، گفت: از سال ۱۳۹۹ با ایجاد سامانه جامعه تجارت این موضوع به‌مرور کم‌رنگ‌تر شد.

وی با بیان اینکه یکی از شروط لازم برای احراز صلاحیت متقاضیان دریافت کارت بازرگانی، میزان گردش مالی، خوش‌حسابی یا نبود چک برگشتی بود، افزود: در شرایط جدید، برگشت چک تا چند فقره هم مورد قبول است که همین امر یکی از گزینه‌های اصلی اهلیت را زیر سؤال می‌برد.

عباسی تأکید کرد: در شرایطی که فعالان اقتصادی واقعی و باسابقه با مشکل رفع تعهد ارزی مواجه هستند، عده‌ای به‌راحتی و با دارا بودن کمترین شرایط از جمله شرط سنی ۲۰ سالگی، مدرک دیپلم و... کارت بازرگانی یک‌ساله اخذ می‌کنند، اما سؤال اصلی اینجاست که پس از اتمام مدت یک‌ساله کارت، آیا

در کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز مطرح شد؛

فقدان مدیریت یکپارچه، بزرگترین لطمه را به منابع آبی زده است

تبریز، سهند، مراغه، اعضای کمیسیون کشاورزی و کارشناسان مربوط برگزار شده است، افزود: تلاش ما این است تا خروجی این جلسات بتواند هم به بهبود شرایط بخش کشاورزی و هم به حفظ منابع آبی و محیط زیست استان کمک کند.

وی با اشاره به اهمیت حفاظت و استفاده بهینه از منابع آبی گفت: در صورت لزوم می‌توان، دبیرخانه واحدی تشکیل داد، به‌همین منظور در نشست امروز، امکان تحقق یا عدم تحقق تشکیل دبیرخانه مورد بررسی قرار می‌گیرد.

جبارعلی ذاکری؛ معاون هماهنگی امور استانداری آذربایجان شرقی بر ضرورت ترسیم نقشه راه، به‌منظور مدیریت منابع آبی استان تأکید کرد.

وی با بیان اینکه در حوضه آبریز دریاچه ارومیه با محدودیت منابع آبی مواجه هستیم، گفت: قوانین بازدارنده و ابزارهای کنترل و نظارت تاکنون

کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز با محوریت بررسی امکان سنجی ایجاد زنجیره ارزش و بررسی راهکارهای مدیریت یکپارچه منابع آب در استان با حضور نمایندگان از بخش خصوصی و دولتی در اتاق تبریز برگزار شد.

بشیر جعفری؛ رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز در ابتدایه تشریح محوریت این جلسه پرداخت و هدف از برگزاری این نشست را هم‌افزایی و تقویت همکاری بین متولیان بخش کشاورزی در راستای ایجاد زنجیره ارزش و بررسی راهکارهای مدیریت یکپارچه منابع آب در استان عنوان کرد.

وی با بیان اینکه تاکنون جلسات متعددی در رابطه با چالش‌های زیست محیطی، بحران منابع آبی و همچنین نحوه بهبود کمی و کیفی تولیدات کشاورزی و صادرات آن با حضور روسا و نمایندگان دانشگاه‌های

نتوانسته‌اند، در این زمینه موثر واقع شوند.

ذاکری با تأکید بر وجود نیروی انسانی کارآمد گفت: دولت می‌تواند با فراهم کردن زیرساخت‌ها و بهره‌گیری از نیروی‌های فعال، مصرف آب در بخش کشاورزی را کاهش دهد.

کوهستانی؛ نایب رئیس اول کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست، تشکیل دبیرخانه یا مرکز هماهنگی مدیریت یکپارچه منابع آبی را ضرورتی اساسی برای استان عنوان کرد و افزود: حکمفرمایی منابع آبی، جدیدترین شیوه مدیریت در این زمینه به‌شمار می‌رود که البته هنوز در مرحله نظریه‌پردازی است.

وی با بیان اینکه افزایش جمعیت، توسعه بخش کشاورزی و کاهش نزولات جوی به صورت همزمان باعث افزایش مصرف آب در کشور شده است، تأکید کرد: باید بین عرضه و مصرف آب تعادل ایجاد شود، با این حال در برخی موارد شاهد هستیم حتی عرضه‌کنندگان آب نیز همسو با مصرف‌کنندگان، هر کجا در زمینه عرضه آب به بن‌بست می‌رسند، راهکارهای جایگزین برای برداشت آن پیشنهاد می‌دهند.

عباس بشیری؛ رئیس گروه سرمایه‌گذاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی آذربایجان شرقی در این نشست گفت: فقدان مدیریت یکپارچه، بزرگترین لطمه را به منابع آبی زده است.

وی با بیان اینکه بیش از ۸۸ درصد مصرف آب کشور در بخش کشاورزی صورت می‌گیرد، افزود: علی‌رغم مصرف زیاد آب در این بخش، کارایی و بهره‌وری آن بسیار پایین است.

بشیری با بیان اینکه متأسفانه ارزش اقتصادی آب برای ما مشخص نیست، تأکید کرد: مدیریت منابع آب باید به صورت منطقه‌ای انجام شود نه استانی.

محمدی؛ معاون برنامه‌ریزی سازمان آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی با تأکید بر اهمیت مدیریت منابع آبی در استان و منطقه شمال غرب برای احیای دریاچه ارومیه گفت: میزان آب و سفره‌های زیرزمینی در استان مشخص است، بنابراین باید برای استفاده از آب موجود برنامه‌ریزی شود. وی بایان اینکه در استان ما حتی یک چاه غیرمجاز عمیق نیز وجود ندارد، افزود: تمام اهتمام ما بر مسدود کردن چاه‌های غیرمجاز است، به‌طوریکه در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۲، تعداد یک هزار و ۶۰۰ چاه غیر مجاز در استان پر شده است، اما متأسفانه پس از طی پروسه طولانی شناسایی و پر کردن چاه‌ها، مجدداً از جای دیگری چاه غیر مجاز زده می‌شود.

محمدی با بیان اینکه در زمینه منابع آبی با محدودیت مواجه هستیم و باید در عرضه آب حساسیت بیشتری داشته باشیم، تصریح کرد: با این حال

در بسیاری از مواقع کارگروه رفع موانع تولید برای واگذاری انشعاب آب به ما فشار وارد می‌آورد.

وی سرانجام کردن آب‌های تصفیه‌خانه‌های پساب ۱۲ شهر استان به دریاچه ارومیه، لایروبی تمام رودخانه‌های حوضه دریاچه ارومیه، انتقال آب از دریای خزر و بومی‌سازی فن آوری بارورسازی ابرها در کشور را از جمله راهکارهای مدیریت منابع آبی در حوضه دریاچه ارومیه عنوان کرد.

احمد کاظم زاده؛ مشاور کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست و مدیر گروه هیدروپلیتیک (IAWAS) گفت: با وجود اینکه مدیریت یکپارچه منابع آب در گذشته نیز مرسوم بوده و در برخی از مناطق دنیا اجرا می‌شده است اما از دهه ۷۰ میلادی به بعد و برگزاری اولین نشست آب در استکهلم است که بتدریج این مفهوم ابعاد و گستره جهانی پیدا کرد و بعد از اختصاص فصل ۱۸ دستورکار ۲۱ سازمان ملل به مسئله آب و لزوم یکپارچه سازی منابع آب در جریان اولین نشست سران زمین در ریودوژانیرو در سال ۱۹۹۲ به صورت یک الزام جهانی درآمد و در دستورکار کشورها قرار گرفت.

وی ادامه داد: در ایران مدیریت یکپارچه منابع آب با چند دهه تأخیرمورد توجه قرار گرفته و اگرچه اختصاص فصل هشتم از برنامه هفتم توسعه به مدیریت یکپارچه منابع آب گامی به جلو در جهت حل بنیادین و ریشه ای ابرچالش آب محسوب می‌شود، اما باید توجه داشت که مدیریت یکپارچه منابع آب دارای پیش نیازها و شاخص‌ها و الزاماتی است که باید فراهم شود و الا چیزی جز بازی با مفاهیم و کلمات نخواهد بود.

کاظم زاده افزود: از جمله این الزامات می‌توان به لزوم ایجاد وحدت ساختاری بین نهادهای متولی، استفاده چندمنظوره از آب در همه بخش‌های کشاورزی، خانگی، صنعتی و شهری، تقویت مدیریت مشارکتی بین همه آب بران، جایگزینی پروسه نگری با پروژه محوری، تقویت بین رشته‌ای و پرهیز از تک رشته ای، پرهیز از محلی نگری، تقویت رویکرد همکاری به جای رقابت، اتخاذ بازی‌های برد-برد به جای برد- باخت یا باخت- باخت و در نهایت تقدم خیر جمعی بر منافع فردی اشاره کرد.

وی گفت: در سال ۱۳۸۹ یک برنامه جامع برای مدیریت یکپارچه دریاچه ارومیه تهیه و یک نقشه راه ۲۵ ساله طراحی شده است و علیرغم اینکه استانداران سه استان آذربایجان شرقی و غربی و کردستان زیر آن را امضاء کرده‌اند و در هیئت دولت هم به تصویب رسیده، اما اجرا نشده است و این جای سوال دارد و الان هم هرچند دیر شده اما چاره‌ای جز اعمال مدیریت یکپارچه بر اساس یک ابر طرح و نقشه راه بلندمدت نیست چرا که چالش‌ها اکنون به ابرچالش تبدیل شده و ابرچالش هم به ابر طرح نیاز دارد و اجرای ابر طرح هم نیاز به یک دفتر و دبیرخانه دارد که نقشه راه طراحی شده را بدون تأثیرپذیری از تغییر دولت‌ها طی چند دهه دنبال کند.

در دومین میز تجاری عراق مطرح شد؛

ضرورت برقراری مبادلات دوجانبه در قالب هیئت‌های تجاری

به اعزام و سفر به کشورهای دیگر ندارند، و خواستار پذیرش هیئت هستند، کشورهای دیگر از برقراری ارتباط با تجار استان دلسرد خواهند شد. وی تاکید کرد: تجار استان باید برای ارتباط‌گیری با سایر کشورها در قالب هیئت‌های تجاری اعزامی اتاق فعال‌تر شوند.

لزوم حضور فعالان اقتصادی استان در نمایشگاه‌های بین‌المللی

محمدتقی هنربر، رئیس اداره بازرگانی خارجی اداره کل صمت آذربایجان شرقی با اشاره به اهمیت برگزاری جلسات میزهای تجاری گفت: علیرغم اینکه بسیاری از تصمیمات در حوزه تجارت در سطح ملی مطرح بوده و خارج از اختیارات استانی است، با این حال طرح مشکلات و اعلام آن به نهادهای ملی، می‌تواند در مواقعی راهگشا باشد. وی با اشاره به ظرفیت‌های صادراتی استان به عراق به‌خصوص در حوزه فلزات، شیرینی و شکلات و لوازم خانگی گفت: متأسفانه طی ماه‌های اخیر شاهد روند نزولی صادرات مقطوعات فلزی و لوازم خانگی هستیم و باید در این زمینه چاره‌اندیشی شود.

هنربر خواستار حضور فعالان اقتصادی استان در نمایشگاه‌های بین‌المللی شد و افزود: نباید واحدهای تولیدی و صنعتی استان به‌بهانه هزینه‌ها از شرکت در نمایشگاه‌ها خودداری کنند، چرا که ممکن است از دل این محافل، بازارهای بزرگی برای محصولات خود به‌دست بیاورند.

وی با بیان اینکه در حال حاضر بیش از دو هزار و ۳۰۰ نفر در آذربایجان شرقی، دارای کارت بازرگانی هستند و بیش از ۱۰۰ نفر صادرکننده در استان به کشور عراق صادرات انجام می‌دهند، تاکید کرد: نباید اجازه بدهیم مشکلات یا مواردی از قبیل رفع تعهد ارزی، حجم و میزان صادرات ما به این کشور را کاهش دهد.

پارلمان بخش خصوصی همراه بخش دولتی در حوزه اقتصادی

رحیم روایی، نماینده معاونت اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی در این نشست، ذات و ماهیت فضای بین‌المللی را به دلیل منافع کشورهای مختلف، پرمناقشه عنوان کرد و افزود: هر کشوری به‌دنبال تأمین منافع ملی خود است و به‌همین دلیل چالش‌های مختلفی در مسیر تجارت وجود دارد. وی با اشاره به وجود برخی مشکلات ایران از جمله مباحث مرتبط با استاندارد،

دومین جلسه میز تجاری عراق با حضور نمایندگانی از بخش دولتی و خصوصی با هدف طرح و احصاء مشکلات تجارت و بررسی شرایط صادرات به این کشور در اتاق بازرگانی تبریز تشکیل شد.

مسئول امور بین‌الملل اتاق تبریز در ابتدای این نشست به تشریح مشکلات و موانع قبلی از جمله نبود شرایط حمل یکسره بار و... در حوزه تجارت با کشور عراق پرداخت و افزود: علاوه بر مسائل موجود، طی ماه‌های اخیر بحث دو نرخی شدن ارز در کشور عراق، چالش‌های جدی برای تجار ایرانی به‌وجود آورده است.

وی تشریح کرد: بانک مرکزی عراق، ارز را به افرادی که به این کشور واردات انجام می‌دهند، به‌صورت دولتی و با نرخ پایین‌تر از بازار ارائه می‌دهد، اما با توجه به اینکه ایران جزو پنج کشور مستثنی شده از این موضوع است، عملاً دریافت ارز دولتی ممکن نیست، در این شرایط تجار ما مجبور به صادرات محصول با نرخ ارز بین ۹ تا ۲۲ درصد بیشتر از قیمت ارز دولتی از طریق بازار آزاد هستند و این امر به معنای کاهش قدرت رقابت محصولات ایرانی در بازار این کشور است.

شهبازی اضافه کرد: در این بین ۱۵ بانک عراق که در دوران تحریم، نقش مهمی در دور زدن تحریم‌ها برعهده داشتند، نیز به دستور بانک مرکزی آن کشور، از معاملات ارزی محروم شده‌اند، لذا این امر یک تهدید جدی برای ما محسوب می‌شود.

وی با اشاره به بخشنامه اخیر این کشور در خصوص ممنوعیت واردات شیرینی و شکلات از اول ژانویه ۲۰۲۴ گفت: بیسکویت، ویفر و کورن فلکس از این بخشنامه مستثنی هستند، با این حال باید گفت، بخش مهمی از محصولات ایرانی شامل این شرایط می‌شوند.

شهبازی از تشکیل مرکز سازمان توسعه تجارت در کشور عراق، برای حفظ بازار موجود و تلاش برای بهبود شرایط خبر داد.

وی با بیان اینکه اتاق تبریز، فعالترین اتاق بازرگانی کشور در خصوص پذیرش هیئت‌های تجاری از سایر کشورها است، گفت: اتاق تبریز در اوج بحث برجام و از سال ۱۳۹۵، قبل از تمامی اتاق‌ها، اقدام به اعزام و پذیرش هیئت‌های تجاری کرده است و در طول سال به‌طور متوسط ۲۰ مورد پذیرش از کشورهای مختلف داشته است، با این حال پذیرش هیئت‌های تجاری، منوط به تعامل متقابل است. تا زمانی که فعالان اقتصادی استان، تمایلی

یکدیگر، ضمن تحلیل شرایط موجود و ارائه چشم‌اندازی از آینده، برای سال‌های آتی برنامه‌ریزی منسجمی داشته باشیم. در ادامه این نشست اعضای میز تجاری عراق به بیان دیدگاه‌های خود در رابطه با مسائل و چالش‌های تجارت با این کشور پرداختند.

مبادلات بانکی، حمل و نقل و تعهدات ارزی گفت: بهتر است میزهای تجاری به‌صورت موضوع‌محور و با حضور مسئولان مربوطه برگزار شود. روابی، پارلمان بخش خصوصی را همراه بخش دولتی در تحقق اهداف اقتصادی عنوان کرد و افزود: بخش خصوصی و دولتی باید با مشارکت

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی؛

حتی یک مخاطره نیز در محیط کاری زیاد است

علی حسین رعیتی فرد؛ معاون روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با بیان اینکه اقدامات خوبی در راستای به حداقل رساندن حوادث کار در کشور صورت گرفته است، افزود: در سال گذشته حوادث ناشی از کار نسبت به سال‌های قبل کاهش ۱۴ درصدی داشته است، همچنین میزان فوتی‌ها نیز طی این مدت ۱۱ درصد کاهش پیدا کرده است.

وی با بیان اینکه بخش قابل توجهی از حوادث ناشی از کار در حوزه ساختمان صورت می‌گیرد، افزود: حدود ۳۰۰ نفر از ۷۱۱ فوتی‌های ناشی از کار در سال گذشته، در بخش ساختمانی بوده است، به همین دلیل ما سعی کرده‌ایم، نظارت بر رعایت موارد ایمنی کار در این حوزه را افزایش دهیم.

رعیتی فرد گفت: مشکل اصلی ما در رابطه با کارگاه‌های کوچک و متوسط است که ساختار مناسبی چه از نظر تامین ایمنی محیط کار و چه آموزش در این حوزه ندارند، این در حالی است که تمامی کارگاه‌ها قبل از راه‌اندازی، باید چهارچوب ایمنی را رعایت کرده و آموزش‌های لازم را به کارگران بدهند.

وی از آموزش به‌عنوان نکته کلیدی و اصلی در کاهش تلفات حین کار یاد کرد. داود آدینه؛ دبیرکل جدید کانون عالی کارفرمایی ایران نیز در این همایش بر لزوم همدلی، همکاری و هم‌افزایی در راستای بهبود شرایط کار تأکید کرد. در ادامه این همایش، کارگاه آموزشی در خصوص نحوه تامین ایمنی محیط کار به شرکت‌کنندگان آموزش داده شد.

لازم به ذکر است اولین همایش تبیین قرارگاه آموزش ایمنی کار و توانمندسازی کارفرمایان کارگاه‌های زیر ۱۰ نفر نیروی با هدف ارتقای فرهنگ ایمنی کار به صورت همزمان در ۳۱ استان کشور برگزار شد.

نخستین همایش آموزش ایمنی و توانمندسازی کارفرمایان واحدهای زیر ۱۰ نفر نیروی کار با حضور ویذئوکنفرانسی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مدیران کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان‌ها، و با مشارکت کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق تبریز و حضور کارفرمایان ۱۱۰ واحد تولیدی و صنعتی استان، با هدف ارتقای فرهنگ ایمنی کار، در محل اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

سید صولت مرتضوی؛ وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در ابتدای این همایش ضمن تأکید بر اهمیت حفظ ایمنی و بهداشت در محیط کار گفت: بر اساس تأکید سازمان جهانی کار و معاهده‌نامه‌های بین‌المللی، ایجاد ایمنی در محیط کاری، یک ضرورت است.

وی با بیان اینکه طی چند سال اخیر اقدامات خوبی در راستای آموزش و همچنین ایجاد شرایط مناسب در کارگاه‌ها صورت گرفته است، افزود: خوشبختانه در اثر این اقدامات میزان تلفات و خسارات کارگاهی به‌شکل چشمگیری کاهش یافته است، با این حال ما معتقدیم، حتی یک مخاطره هم زیاد است.

مرتضوی بر لزوم برگزاری دوره‌های متعدد آموزشی در راستای آموزش کارفرمایان و کارگران برای استحکام و ایمنی در محیط کار تأکید کرد.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به کمبود نیروی انسانی در حوزه نیروی کار، از تلاش برای جذب کارشناسان در این حوزه و به دنبال آن افزایش نظارت و بازدید از کارگاه‌ها خبر داد.

وی نظم در امور را عاملی مهم و بازدارنده از بروز حوادث کاری عنوان کرد و ادامه داد: بی‌نظمی، بی‌برنامگی، بی‌مباهاتی و کم‌دقتی در بسیاری از مواقع موجب بروز مشکلات اساسی و آسیب‌های جدی حین کار می‌شود.

بررسی مشکلات ثبت رسید مالی در کارگروه شورای گفتگوی اتاق تبریز

تجاری که رفع تعهد ارزی نکرده‌اند، در نظر بگیرد، در غیر این صورت بانک‌ها نمی‌توانند کاری خلاف قانون انجام دهند.

وی از رسیدگی به پرونده‌های دیرکرد در رفع تعهد ارزی و مابه‌التفاوت آن، در کمیته ماده ۳ خبر داد و افزود: بسیاری از مشکلات موجود ناشی از کمبود اطلاعات فعالان اقتصادی است. بر اساس قانون واحدهای غیر تولیدی، تا ۶ ماه، واحدهای تولیدی تا ۹ ماه و واردکنندگان ماشین‌الات و دستگاه‌ها تا ۲۶ ماه، برای ترخیص کالا از گمرک و رفع تعهد ارزی مهلت دارند، با این حال می‌توان این بازه زمانی را در کمیته ماده ۳ در صورت لزوم تمدید کرد.

بحری‌پور ضمن انتقاد از فرایند طولانی دریافت کد استاندارد در مرزها، گفت: بحث استاندارد واقعا زمانبر است و در بسیاری از مواقع باعث خواب چندین ماهه کالاها در گمرکات می‌شود.

جاهد: معاون فنی حوزه نظارت گمرکات استان با بیان اینکه بیشتر مشکلات فعالان اقتصادی ناشی از ناآشنایی تجار با فرایندها است، بر لزوم ثبت شناسه و تکمیل دقیق اطلاعات به‌هنگام تدوین اظهارنامه تأکید کرد.

وی افزود: بسیاری از تجار در ثبت اطلاعات سهل‌انگاری می‌کنند و سپس در مراحل بعدی دچار مشکلات جدی می‌شوند.

جاهد با تأکید بر اینکه قانون قاچاق دارای پیچیدگی‌های بسیاری است، گفت: در حال حاضر ثبت سفارش به منزله اخذ مجوز محسوب می‌شود و بر اساس بند پ ماده ۲ قانون مبارزه با قاچاق کالا، عدم رفع تعهد ارزی در زمان مقرر، از مصادیق قاچاق کالا محسوب می‌شود و عدم آشنایی تجار به این موارد در آینده بسیار مشکل‌ساز خواهد بود.

احمد محمدی عزیز: نماینده شعبه قاچاق سازمان تعزیرات حکومتی در این نشست گفت: پرونده‌هایی که در خصوص عدم رفع تعهد ارزی به تعزیرات حکومتی ارسال می‌شوند، با دقت مطالعه می‌شوند و اینگونه نیست که افراد بلافاصله محکوم شوند.

سرهنگ عزیزبان: رئیس اداره مبارزه با قاچاق و پلیس امنیت اقتصادی، مبارزه با قاچاق کالا را وظیفه ذاتی این مجموعه دانست و افزود: اولویت ما مبارزه با قاچاق ارز است.

وی با اشاره به سهل‌انگاری و عدم پیگیری از سوی تجار در ثبت اطلاعات گفت: در بسیاری از مواقع همین عوامل باعث تشکیل پرونده شده و منجر به محکومیت افراد می‌شود.

محسن هاشم‌زاده: معاون قضائی دادگستری استان تأکید کرد: هرگونه عدم گزارش، انجام ندادن تعهدات ارزی به سازمان تعزیرات حکومتی، اعلام جرم

مشکلات ناشی از فاصله زمانی ثبت رسید مالی و ترخیص کالا از گمرک برای صادرکنندگان و واردکنندگان، در دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی اتاق تبریز بررسی شد.

نسرین درخشانی: مسئول دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی در ابتدای این نشست، هدف از تشکیل این جلسه را بررسی مشکلات ناشی از رفع تعهد ارزی به شرط ترخیص کالا از گمرک برای واردکنندگان استان، به درخواست انجمن کارگزاران گمرکی استان آذربایجان شرقی عنوان کرد و گفت: در بسیاری موارد نظیر شرایط تحریم، فعل و انفعالات سیاسی منطقه، عدم پاسخ‌گویی به موقع استعلامات از ادارات مربوطه، عدم ترخیص کالا توسط گمرک و... که بازرگانان در آن هیچ نقشی ندارند فرایند واردات و ترخیص کالا طولانی می‌شود و این موضوع بازرگانان را با عدم تأیید بانک و عدم رفع تعهد ارزی مواجه می‌کند و در نهایت به تعزیرات حکومتی معرفی می‌شوند.

در ادامه این جلسه مهرداد ایرانی: نایب رئیس کمیسیون حمل و نقل، لجستیک و گمرک اتاق تبریز، به تشریح مشکلات صادرکنندگان و واردکنندگان در خصوص رفع تعهد ارزی و ترخیص کالا پرداخت و افزود: تا قبل از سال ۱۳۹۵، روال بر این قرار بود که به محض دریافت پروانه واردات (برگ سبز) و مهر تأیید گمرک، بانک‌ها نیز مراحل قانونی را طی می‌کردند، اما پس از سال ۹۵ با توجه به ابلاغ قانون جدید، دریافت رسید مالی با شرط خروج و ترخیص تمامی کالا ثبت می‌شود.

وی ادامه داد: همین امر موجب شده است که بانک مرکزی، ملاک تأیید مالی را روز خروج کالا از گمرک احتساب کند، نه زمان تسویه حساب، در نتیجه به دلیل تأخیر در رفع تعهد ارزی، تجار بلافاصله از سوی بانک مرکزی به تعزیرات حکومتی معرفی می‌شوند. تعزیرات نیز بر مبنای نوشتار مکتوب بانک عمل کرده و علاوه بر اینکه دقیقاً عین ارز داده شده را استرداد می‌کند، دو برابر آن نیز از تجار جریمه طلب می‌کند.

ایرانی ضمن قدردانی از همکاری خوب گمرکات استان با تجار گفت: اینکه فعالان اقتصادی بدون هیچ‌گونه ارتکاب جرمی، در ماذان اتهام قرار می‌گیرند، قابل قبول نیست.

جواد بحری‌پور: رئیس اداره اعتبارات اسنادی بانک ملی استان با بیان اینکه اعلام اسامی تجاری که در مهلت مقرر، تعهدات ارزی خود را انجام نده‌اند، به سازمان تعزیرات حکومتی، یک الزام قانونی است، گفت: در صورتی که حتی یک روز این فرایند به تأخیر بیفتد، کارمندان بانک مواخذه شده و متخلف تلقی می‌شوند. بنابراین برای تغییر این رویه لازم است تا قانون، فرجه‌ای برای معرفی

محسوب می‌شود.

وی ادامه داد: البته هرگونه تاخیر در رفع تعهدات ارزی را نمی‌توان مبنی بر قاچاق کالا دانست و در صورت اعلام دفاعیات موجه، با تجار می‌توان در قالب قانون با مامشات رفتار کرد.

هاشم‌زاده بر لزوم آموزش به دارندگان کارت بازرگانی و همچنین تجار در قالب کمیته‌های تخصصی تاکید کرد.
وی گفت: باید چاره‌ای اندیشیده شود تا تاخیرهای صورت گرفته از سوی اداره کل استاندارد، به ضرر تجار تمام نشود.

بررسی چالش‌های تعرفه انرژی صنایع در کارگروه شورای گفتگوی اتاق تبریز

صنایع تبدیلی از تعرفه‌های گمرکی مطرح نشده است. حتی در تدوین آیین‌نامه مذکور از وزارت جهاد کشاورزی به‌عنوان متولی بخش کشاورزی نیز تاکید نشده است. با این اوصاف نتیجه می‌گیریم موارد مطروحه در مصوبه هیات وزیران فراتر از قانون بوده و نیازمند اصلاح است.

مسعود جعفرنژاد؛ معاون باغبانی سازمان جهاد کشاورزی و مجری توسعه گلخانه‌های استان گفت: در کل استان در ۱۶ هزار هکتار زمین، انگور کشت می‌شود. انگور جز محصولات کم‌آب‌بر بوده و در استان مورد توجه قرار گرفته است. از این‌رو در حوضه آبخیز دریاچه ارومیه نیز کاشت انگور در اولویت قرار دارد. اما محصول انگور به لحاظ اقتصادی با چندین مشکل مواجه است. وی با اشاره به اینکه کاشت انگور در استان باید توسعه یابد، افزود: با وجود چنین شرایطی اگر کاشت انگور از حوزه کشاورزی به حوزه صنعتی منتقل شود، در واقع در حق کشاورز اجحاف شده است.

جعفرنژاد ادامه داد: حضور کارشناسان متخصص باعث می‌شود که موضوع از تمام جوانب به لحاظ فنی و اقتصادی مورد توجه قرار گیرد و در حق کسی اجحاف نشود. از این‌رو صرفاً حضور یک نماینده از طرف جهاد کشاورزی در کارگروه‌های تخصصی، به منزله‌ی حضور یک کارشناس متخصص نیست. وی گفت: آب بهاء از سال ۹۶ بطور متوسط سالانه ۷۰ درصد افزایش داشته است. در حال حاضر ۳۵۰ الی ۳۶۰ هکتار گلخانه در حال بهره‌برداری داریم. بند (الف) تبصره (۱۸) تسهیلات برای این موارد شارژ نمی‌شود و این موضوع از معضلات بزرگ این حوزه محسوب می‌شود. حدود ۱۵۰۰ هکتار گلخانه در حال مطالعه داریم. ۶۰۰ هکتار در ورزقان، حدود هزار هکتار در جلفا و یکانات مرند داریم. زمانیکه از شرکت گاز می‌خواهیم گاز مورد نیاز گلخانه یکانات را تامین کند، بیان می‌کند باید گاز تخصیص یافته ما را به اندازه ظرفیت گاز شهرستان مرند افزایش دهید. این موضوع از دیگر معضلات اساسی ما است. وی تصریح کرد: باید در مورد زیرساخت‌های انرژی برنامه ریزی شود. اگر

جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با حضور نمایندگان از سازمان جهاد کشاورزی، شرکت گاز استان، شرکت توزیع نیروی برق استان، شرکت آب و فاضلاب استان و برخی از فعالان اقتصادی استان به‌منظور "بررسی تغییر تعرفه‌های انرژی واحدهای تولیدی حوزه کشاورزی به صنعتی" در محل اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

نسرین درخشانی؛ مسئول دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان در این جلسه با اشاره به موضوع بررسی تغییر تعرفه‌های انرژی (آب، برق و گاز) واحدهای تولیدی دارای پروانه بهره‌برداری از سازمان جهاد کشاورزی به صنعتی از سوی انجمن تولیدکنندگان کشمش گفت: بر اساس ماده ۶۳ قانون الحاق برخی مواد تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت شماره ۱ مصوبه سال ۱۳۸۰، بهای آب، برق و گاز آن دسته از واحدهای تولیدی که مجوز خود را از سازمان جهاد کشاورزی اخذ کرده‌اند، باید بر اساس تعرفه‌های کشاورزی دریافت شود. اما ظاهراً بر اساس مقررات و رویه‌های داخلی، وزارتخانه‌های نیرو و نفت تغییراتی در تعرفه‌های انرژی این واحدها ایجاد کرده‌اند.

وی با تاکید بر اهمیت تامین انرژی در حوزه کشاورزی افزود: تغییر تعرفه‌های انرژی از بخش کشاورزی به صنعتی برای واحدهای تولیدی این حوزه که جزئی از زنجیره بخش کشاورزی هستند مشکلاتی ایجاد کرده است. با عنایت به اینکه بخش کشاورزی در امنیت غذایی کشور و اشتغال مناطق روستایی و شهری تاثیر بسزایی دارد؛ همواره معافیت‌هایی برای این حوزه در نظر گرفته می‌شود.

وی گفت: شواهد حاکی از آن است که شرکت‌های متولی امر با استناد به موادی از قانون بودجه سال ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ در خصوص رفع ناترازی انرژی و مصرف بهینه انرژی خانوار، اصلاحاتی انجام داده و با تصویب هیات وزیران تعرفه‌های انرژی صنایع تبدیلی کشاورزی را به صنعتی تغییر دادند. در حالیکه در احکام قانون بودجه، حکمی مبنی لغو ماده (۶۳) قانون الحاق ۱- و خروج

های ما مشابه تعرفه های وزارت نیرو است. ما هر لیتر آب را به مبلغ ناچیز یک تومان و چهار ریال به فروش می رسانیم. شرکت ما آب مورد نیاز بخش شرب و بهداشت حوزه کشاورزی و تولیدی را تامین می کند و از آنها تعهد می گیریم که تنها در بخش شرب و بهداشت مورد استفاده قرار دهند. در محاسبه های حق انشعاب نیز براساس شرب و بهداشت لحاظ می کنیم.

وی اضافه کرد: در بخش غیرخانگی، تعرفه ها را براساس ظرفیت محاسبه می کنیم. ولی در بخش خانگی بصورت پلکانی است. قبلاً بخش خانگی ۳ پله بود الان ۵ پله شده است. در مورد گلخانه ها تعرفه را براساس جدول ده گانه اعمال می کنیم. کمترین تعرفه شرکت آب و فاضلاب مربوط به بخش صنایع است. از تیرماه سال ۱۴۰۲ افزایش جزئی در صنایع داشته ایم. نسبت به سال گذشته حدود ۱۲ درصد افزایش دارد. در مورد شرکت شکوه بناب، با ظرفیت ۵ آب تخصیص داده ایم و تاکید کردیم از ظرفیت ۵ (ماهانه ده مترمکعب) فراتر نرود. اگر مصرف ماهانه آنها در همین حد باشد مبلغ بسیار جزئی خواهد بود. ولی اگر افزایش داشته باشند، براساس ظرفیت لحاظ می شود و براساس نوع فعالیت و نوع تولید، افزایش ظرفیت لحاظ می کنیم تا تعرفه ها کاهش یابد. پایه قانونی ظرفیت های لحاظ شده، قانون بودجه و آئین نامه ای است که از سوی وزیر ابلاغ و به تصویب شورای اقتصاد رسیده است. ۱۰ درصد آب تخصیص داده شده از بابت شرب و بهداشت است و ۹۰ درصد آن برای کشاورزی است. ناصر امامی فرد؛ مشاور حقوقی اتاق گفت: در بندهای موضوع تبصره (۷) لایحه بودجه ۱۴۰۳ تغییرات قابل توجهی اعمال نشده است. تمامی موارد مطروحه زمانی قابلیت اجرایی خواهد داشت که در بندهای این تبصره اصلاحاتی صورت گیرد. از طرفی باید نکات تعارض این آئین نامه با قوانین را احصاء کرده و درخواست ابطال آن را داشته باشیم. می توان از طریق شورا به معاونت امور ریاست جمهوری ارسال گردد و در صورتیکه نتیجه ای کسب نشود به دیوان ارسال شود.

قرار بر تعیین تعرفه در این بخش باشد باید میانگین تمام بهره برداری ها لحاظ شود. استان ما در بخش کشاورزی و گلخانه ای استعداد توسعه دارد. درخواست داریم درخواست زیرساخت های انرژی این بخش بیشتر از سایر مناطق لحاظ شود.

جعفرنژاد افزود: بهتر است مواردی که طرح شده است توسط ادارات ذینفع به کمیته های تخصصی مربوطه ارجاع داده شود تا براساس خروجی این کمیته ها، لایحه ها تعیین شود.

زینالی؛ نماینده شرکت گاز استان آذربایجان شرقی گفت: زمانی که قانون الحاقی در سال ۱۳۸۰ تصویب شد، ما در کشور با مازاد عرضه گاز مواجه بودیم. اما در حال حاضر با ناترازی های انرژی مواجه هستیم. زمانی که تعرفه ای براساس قانون به صورت هدفمند تغییر پیدا می کند. مطمئناً هدف قانون گذار این است که صنایع تغییر تکنولوژی داده و با مدیریت بهینه، مصرف انرژی واحدهای تولیدی خود را کاهش دهد.

وی ادامه داد: عدم توجه به زیرساخت ها در یک بازه زمانی مشخص باعث شده است، امروزه شاهد ناترازی های انرژی باشیم. اما در حال حاضر هزینه این ناترازی باید توسط کشاورز و زنجیره این حوزه پرداخت شود و این امر بسیار امر غیر منطقی و غیر منصفانه است. در حالی که رفع مشکل ناترازی انرژی وظیفه فعالین اقتصادی نیست و بایستی سازوکارهایی تعریف شود که بخش خصوصی متضرر نشود.

نامدار؛ معاون فروش و مشترکین توزیع نیروی برق استان گفت: قبل از آبان ماه سال ۱۴۰۰، تعرفه های برق برای خانوارهای کمیته امداد و بهزیستی برای مصرف بیش از الگوی مصرف، معاف از پرداخت هزینه برق بودند. اما از آبان ماه ۱۴۰۰ تاکنون در صورت استفاده بیش از الگوی مصرف، صرفاً برای میزان مصرف مازاد موظف به پرداخت بهای برق هستند.

شهرام کیوانی؛ مدیر مشترکین آب و فاضلاب استان گفت: اکثر تعرفه

در جریان بازدید رئیس اتاق ایران و هیئت نمایندگان اتاق تبریز از شرکت ایران خودرو تبریز

لزوم ایجاد خط تولید بدنه و رنگ در شرکت ایران خودروی تبریز

وی با اشاره به پتانسیل بالای این مجموعه در تولید خودرو افزود: ماشین آلات و تاسیسات موجود در این کارخانه، از سطح تکنولوژیکی بالایی برخوردار است و با توجه به توانایی های موجود، قطعاً با راه اندازی خط تولید رنگ و بدنه و تکمیل زنجیره تولید، شاهد شکوفایی هرچه بیشتر آن خواهیم بود.

حسن زاده ادامه داد: ایران خودروی تبریز می تواند با کوچکترین حمایت، بزرگترین

در جریان بازدید رئیس اتاق ایران و هیئت نمایندگان اتاق تبریز از شرکت ایران خودرو تبریز، بر لزوم ایجاد خط تولید بدنه و رنگ در این مجموعه تاکید شد.

رئیس اتاق بازرگانی ایران در این دیدار با تاکید بر اهمیت تکمیل زنجیره تولید در صنعت خودروسازی گفت: ایجاد خط تولید بدنه و رنگ در ایران خودروی تبریز، یک ضرورت است.

کارها را با بهترین کیفیت انجام دهد.

وی شکوفایی و توسعه ایران خودروی تبریز را منوط به وجود اتحاد و همدلی بین تمامی ارکان تأثیرگذار در استان دانست.

رئیس اتاق ایران ابراز امیدواری کرد: با برگزاری جلسات متعدد با مسئولان ارشد کشوری و استانی، دغدغه‌های این مجموعه طرح شده و برای تحقق آن گام‌های مثبتی برداشته شود.

توسعه ایران خودروی تبریز، نیازمند تکمیل زنجیره تولید است

اصغر خوش‌فهم؛ مدیر عامل شرکت ایران خودروی تبریز گفت: این مجموعه در حال حاضر یکی از پویاترین و روبه رشدترین، صنعت خودروی کشور به شمار می‌رود و در بسیاری از شاخص‌ها در مسیر رشد و توسعه قرار دارد.

وی با بیان اینکه کارخانه ایران خودرو در حال حاضر در حال ساخت خودروی سورن است، تصریح کرد: از نظر شاخصی، این خودرو پس از خودروی رانا، دومین و باکیفیت‌ترین محصول تولیدی ایران خودرو محسوب می‌شود.

خوش‌فهم گفت: هدف ما بیشتر توسعه بهره‌وری خطوط است تا توسعه خطوط. وی با تأکید بر اینکه ایران خودروی تبریز از ظرفیت‌های بالایی برخوردار است، اظهار کرد: این مجموعه برای توسعه فعالیت خود نیازمند تکمیل زنجیره تولید است و راه‌اندازی خط تولید رنگ و بدنه، در این بین اهمیت بسیاری دارد، با این حال متأسفانه آنچنان که باید و شاید، عزمی از سوی متولیان امر در این زمینه دیده نمی‌شود.

خوش‌فهم گفت: از زمان فعالیت این مجموعه تاکنون، میلیاردها تومان از بابت ترانزیت بدنه خودرو هزینه شده، این در حالی است که با نصف این مبالغ، امکان راه‌اندازی خط تولید رنگ و بدنه در کارخانه میسر بود.

وی ادامه داد: با ایجاد خط بدنه و رنگ، به‌طور مستقیم برای دو هزار و ۶۰۰ نفر در استان اشتغالزایی می‌شود.

شرکت ایران خودروی تبریز، پایلوتی برای تحقق خصوصی‌سازی صنعت خودرو شود

جواد نجفی آذر؛ قائم مقام شرکت ایران خودروی تبریز گفت: با توجه به اسناد بالادستی کشور و تأکید بر واگذاری امور به بخش خصوصی، می‌توان از ظرفیت ایران خودروی تبریز در این زمینه بهره برد.

وی اضافه کرد: دولت می‌تواند این واحد صنعتی را به‌عنوان پایلوت، برای خصوصی‌سازی صنعت خودروی کشور انتخاب کند و ما هم تضمین می‌دهیم که خروجی آن، سودده بودن و افزایش کیفیت محصولات این صنعت خواهد بود.

نجفی آذر با اشاره به افزایش کیفی تولیدات این مجموعه گفت: افزایش کیفیت خودروی تولیدی این مجموعه، در گرو بهره‌مندی از پرسنل باتجربه و ماهر است.

وی افزود: این گروه صنعتی در تلاش است تا با ایجاد انگیزه بین کارکنان از طریق آموزش و افزایش مهارت، به‌صورت مستمر، بهره‌وری نیروی انسانی را افزایش دهد.

رضا جعفری؛ عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی تبریز با تأکید بر توانمندی قطعه‌سازان استان، خواستار اتخاذ تدابیری برای بهره‌گیری از این ظرفیت در ایران خودروی تبریز شد.

وی با بیان اینکه در حال حاضر بخش بسیار ناچیزی از قطعات ایران خودروی تبریز از قطعه‌سازان استانی تأمین می‌شود، این وضع را غیر قابل قبول عنوان کرد.

شریف‌زاده؛ رئیس شورای راهبردی مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز بر لزوم اتحاد و همدلی بین تمامی بخش‌های استان، نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی و مسئولان عالی‌رتبه استانی در راستای مطالبه‌گری شد.

وی با تأکید بر اینکه صنعت خودروسازی تبریز همواره حرفی برای گفتن دارد، افزود: از سال ۱۳۴۶ به بعد، دائماً افراد حرفه‌ای در این حوزه در استان تربیت شده‌اند.

وی گفت: لازم است در راه‌اندازی خط تولید بدنه و رنگ و تأمین قطعات مورد نیاز خودروی سورن از ظرفیت قطعه‌سازان بومی استفاده شود.

یونس اکبریور پادار؛ رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز با اشاره به وجود واحدهای متعدد قطعه‌سازی در استان گفت: متأسفانه از ظرفیت بالای این بخش در صنعت خودروسازی استفاده نمی‌شود.

وی با تأکید بر اینکه قطعه‌سازان استان توانایی تأمین قطعات مورد نیاز خودروسازی را دارند، خواستار تحقق این خواسته به‌حق شد.

مهدی امینی؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز، ایران خودروی تبریز را قلب تپنده استان دانست.

وی بر لزوم حمایت از این صنعت، به خصوص تکمیل زنجیره تولید در راستای افزایش بهره‌وری تأکید کرد.

در همایش بازار سرمایه با محوریت عرضه و پذیرش و تامین مالی مطرح شد؛

شبکه بانکی پاسخگوی تامین مالی شرکت‌های تولیدی نیست

عظیمی گفت: بانک سپه اولین بانک ایرانی است که موفق به گشایش LC در کشور روسیه شده است و امیدواریم با این اقدام، بخشی از فرایند تجارت با این کشور تسهیل شود.

ایجاد امکان تامین مالی از طریق فاینانس در کشور روسیه

رجبیان؛ معاون امور بین الملل بانک سپه با اشاره به شرایط مشابه تحریمی برای دو کشور روسیه و ایران گفت: تحریم‌های بین المللی علیه کشور روسیه فضای مساعدی برای تجارت با این کشور به وجود آورده است. وی با اشاره به گشایش LC توسط بانک سپه در این کشور گفت: بانک سپه به عنوان بانک عامل توانسته است در پیمان شانگهای نیز عضو شود و اقدامات عضویت در پیمان بریکس نیز در دست انجام است و از این طریق فرایند صادرات و واردات بین ایران، روسیه و کشورهای عضو CIS تسهیل می شود. رجبیان با تاکید بر اینکه امکانات خوبی از طریق بانک سپه برای تعامل با کشور روسیه فراهم است، ادامه داد: در حال حاضر پنج بانک روسیه با بانک سپه همکاری دارند. همچنین مثلی برای مراودات مالی و تجاری بین سه کشور ایران، روسیه و هند تعریف شده است. وی از ایجاد امکان تامین مالی از طریق فاینانس در کشور روسیه خبر داد.

همایش بازار سرمایه با محوریت عرضه و پذیرش و تامین مالی با مشارکت کمیسیون بانک، کار، مالیات و تامین اجتماعی اتاق تبریز و بانک سپه منطقه آذربایجان شرقی، در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

مهدی امینی؛ رئیس کمیسیون بانک، کار، مالیات و تامین اجتماعی اتاق تبریز در این نشست با اشاره به وجود مشکلات متعدد واحدهای تولیدی در حوزه‌های تامین اجتماعی، امور مالیاتی و بانکی گفت: واحدهای تولیدی برای توسعه فعالیت‌های خود نیازمند تامین مالی مناسب از سوی بانک‌ها هستند.

وی افزود: تحریم‌های بین المللی صادرکنندگان و واردکنندگان را با چالش‌های عدیده‌ای در خصوص انتقال پول مواجه کرده است.

امینی با اشاره به محدودیت بانک‌ها در تزریق سرمایه به واحدهای تولیدی، تامین مالی از طریق بازار سرمایه را در این شرایط امری ضروری عنوان کرد.

رضا عظیمی؛ مدیر شعب بانک سپه منطقه آذربایجان شرقی در این همایش با تاکید بر اینکه شبکه بانکی پاسخگوی نیاز مالی شرکت‌های تولیدی نیست، توجه به ضرورت تامین مالی از طریق بازار سرمایه را مورد تاکید قرار داد.

وی ادامه داد: مشکلات شرکت‌های تولیدی در خصوص تامین مالی از طریق بانک‌ها، تهیه مواد اولیه، نیروی انسانی، فروش محصولات و... قابل درک است و سیستم بانکی با تمام توان در صدد حل این موارد است.

در هشتمین جلسه کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز طرح شد؛

افزایش نامتعارف هزینه‌های انرژی، جفا در حق صنایع است

شده‌اند.

وی افزود: صنایع فولادی در حال حاضر دومین صنعت بزرگ و ارزشمندی کشور هستند و از این جهت از اهمیت قابل توجهی برخوردار هستند. ظفر با اشاره به وضعیت صنعت فولاد در استان آذربایجان شرقی افزود: عمده سرمایه‌گذاری در بخش فولاد در استان ما توسط بخش خصوصی صورت گرفته است و برخلاف سایر صنایع فولادی بزرگ در سایر استان‌ها، زنجیره فولاد در آذربایجان شرقی تکمیل نیست. همچنین چندین سال است تکنولوژی جدیدی وارد این حوزه نشده است.

هشتمین جلسه کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز با محوریت بررسی افزایش نامتعارف تعرفه انرژی با حضور نمایندگان از بخش خصوصی و دولتی در اتاق تبریز برگزار شد.

امید اسمعیل ظفر؛ رئیس کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز با اشاره به محور جلسه در خصوص چالش‌های تامین انرژی و قیمت‌گذاری حامل‌های انرژی صنایع گفت: در سال جاری صنایع طی دو بازه زمانی افزایش قیمت گاز داشتند و واحدهای صنعتی و فولادی استان، به دلیل افزایش قیمت انرژی و عطف ماسبق، هزینه‌های هنگفتی متحمل

گاز چیزی حدود ۸۰ میلیارد دلار و انرژی برق ۱۵۰ میلیارد ریال نیاز به سرمایه‌گذاری دارد و این انتظار از بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در این حوزه غیر منطقی است.

وی تصریح کرد: ایجاد زیرساخت‌ها وظیفه دولت و حاکمیت است، نه بخش خصوصی. ما متخصص ساخت جاده‌سازی یا نیروگاه نیستیم. رحیمی گفت: هزینه‌های سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در حوزه انرژی و افزایش بی‌رویه قیمت حامل‌های انرژی، قدرت رقابت تولیدکنندگان داخلی را در بازارهای بین‌المللی از بین می‌برد. بنابراین باید گفت، انرژی در حال حاضر برای صنایع چالش نیست، بلکه تهدید است و باید به‌صورت جدی برای رفع مشکلات صنایع در این زمینه رسیدگی شود.

در دولت سیزدهم شاهد افزایش ۳۰ برابری تعرفه انرژی برق هستیم

نوبد نواده ابادز، رئیس انجمن فولاد آذربایجان شرقی در این نشست گفت: صنایع همچنان در چگونگی نحوه محاسبه قبوض دچار سردرگمی هستند و بسیاری از موارد مبهم است. وی با بیان اینکه در سال ۱۴۰۰، هر متر مکعب، آب صنعتی برای تمامی صنایع ۷۳۵ تومان محاسبه می‌شد، گفت: این مبلغ در سال ۱۴۰۲ برای صنایع خاص ۷۵۰۰ تومان و برای صنایع فولادی، ۲۰ هزار تومان است. نواده ابادز تاکید کرد: در دولت سیزدهم شاهد افزایش ۳۰ برابری تعرفه انرژی در حوزه برق و سایر بخش‌ها هستیم که این عملاً با شعار سال مغایر است.

عدم سرمایه‌گذاری وزارت نیرو از سال ۸۴ در ساخت نیروگاه

طاهره باقرزاده، مدیر دفتر بازار برق تبریز گفت: طی ماه‌های اخیر چندین جلسه در اتاق بازرگانی تبریز و سایر مجموعه‌های مرتبط با بخش خصوصی در رابطه با افزایش تعرفه بهای انرژی برق برگزار شده است و طی این نشست‌ها قوانین و رویکردهای جدید تامین انرژی برق برای صنایع تبیین شده است.

وی با اشاره به رویکرد وزارت نیرو در راستای اجرای اصل ۴۴ قانون افزود: از سال ۸۴ با توجه به ممنوعیت سرمایه‌گذاری دولت در بسیاری از امور، وزارت نیرو هیچ‌گونه سرمایه‌گذاری در خصوص احداث نیروگاه انجام نداده است. با این حال طی سال‌های اخیر دولت شرایط و تسهیلاتی را برای ورود سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در مبحث تولید انرژی فراهم کرده است که از آن جمله می‌توان به قانون حمایت از تولید برق، قانون مانع‌زدایی از تولید برق و ماده ۱۶ جهش تولید دانش‌بنیان اشاره کرد.

رئیس کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز اذعان کرد: این صنعت در استان ما در شرایط حادی به‌سر می‌برد و آینده صنایع فولادی استان با تداوم روند حاضر، ناگوار خواهد بود. وی اضافه کرد: در شرایطی که واحدهای تولیدی و به‌خصوص فولادی با مشکلات عدیده‌ای مواجه هستند، افزایش نامتعارف هزینه‌های انرژی جفا در حق صنایع است.

الزام واحدهای تولیدی به تامین بخشی از انرژی

یونس اکبرپور پایدار، رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز گفت: الزام واحدهای تولیدی به تامین بخشی از انرژی خود از شیوه‌های دیگر، جزو قوانین کشوری است و ما ناگزیر به قدم نهادن در مسیر و راه‌های جدید تامین انرژی هستیم.

وی با اشاره به افزایش بهای انرژی در حوزه صنایع گفت: چندین بار در این مورد از سوی صنایع اعتراض شده است. ما نیز شکوایتی‌ای از طریق اتاق بازرگانی تنظیم کرده و به دیوان عدالت ارسال کرده‌ایم. پایدار تصریح کرد: مابه‌التفاوت هزینه‌های انرژی باید در ابتدای سال محاسبه شود، نه اینکه چند ماه پس از اینکه محصولی تولید و به‌فروش رسیده است، نرخ‌های جدید اعمال شود.

وی از برگزاری جلسات متعدد و انجام اقداماتی در خصوص تامین انرژی صنایع خبر داد و افزود: در کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز، با چندین نیروگاه برای خرید مستقیم برق مذاکره کرده‌ایم. صنایع فولادی نیز می‌توانند از این شیوه تاحدودی انرژی مورد نیاز خود را تامین کنند.

لزوم آینده‌نگری در تمامی حوزه‌ها

حیدر فتح‌زاده، رئیس جدید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی آذربایجان شرقی، بر لزوم آینده‌نگری در تمامی حوزه‌ها تاکید کرد. وی گفت: تاکنون سناریویی مبتنی بر آینده‌اندیشی در بخش صنعت و معدن کشور نگاشته نشده است، ما باید ببینیم آیا در سال‌های بعدی نیازی به تولیدات برخی صنایع هست یا خیر؟ یا محصول خاصی در آینده، خواهانی در بازارهای جهانی دارد؟ فتح‌زاده، نیازسنجی بازار را یک ضرورت دانست.

وی در ادامه با اشاره به مشکلات متعدد صنایع در حوزه‌های مختلف گفت: موارد طرح‌شده در این جلسه را می‌توان در شورای برنامه‌ریزی توسعه استان مطرح و پیگیری کرد.

ایجاد زیرساخت‌ها وظیفه دولت و حاکمیت است

کریم رحیمی، نایب رئیس کمیسیون صنایع و معادن اتاق تبریز گفت: بر اساس آمارهای ارائه شده از سوی دولت، برای جبران ناترازی انرژی

می‌توان به هزینه سوخت، هزینه ترانزیت، دیماندی، قانون جهش تولید دانش‌بنیان و تبصره ۱۴ قانون اشاره کرد.

وی ادامه داد: در صورتی که واحدهای صنعتی بالای ۱ مگاوات، در سال جاری یک درصد انرژی مصرفی خود از تابلوی سبز تامین نکنند، ملزم به پرداخت مابه‌التفاوت تعرفه هستند.

گفتنی است رئیس کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز، در پایان این نشست خواستار توجه ویژه نمایندگان به بحث تعرفه‌های انرژی، حضور نمایندگانی از بخش خصوصی در کمیته قیمت‌گذاری، بررسی چگونگی اعطای تسهیلات تاسیس نیروگاه توسط سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، طرح شکایت صنایع در دیوان عدالت و همکاری شرکت توزیع برق آذربایجان شرقی در تقسیط جریمه‌های سنگین و مبالغ ناشی از مابه‌التفاوت تعرفه‌ها شد.

باقرزاده گفت: از سال ۱۴۰۲ بر اساس قانون صنایع بالای ۱ مگاوات ملزم به تامین یک تا پنج درصد انرژی مصرفی سالانه خود از طریق تابلوی سبز هستند، در غیر این صورت مابه‌التفاوت تعرفه مصرفی با تعرفه تابلوی سبز را باید پرداخت کنند.

وی ادامه داد: هزینه ناشی از این مابه‌التفاوت به حساب وزارت نیرو تعلق نمی‌گیرد، بلکه ۵۰ درصد آن برای اعطای تسهیلات در خصوص احداث نیروگاه‌ها و انرژی‌های تجدیدپذیر شده، ۲۵ درصد برای تامین تجهیزات سرمایه‌گذاری و ۲۵ درصد نیز برای شرکت‌های دانش‌بنیانی که به حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر ورود کرده‌اند، تخصیص می‌یابد. علی حسین نامدار؛ معاون فروش توزیع برق استان آذربایجان شرقی در این نشست به تشریح نحوه محاسبه قبوض برق صنایع پرداخت و گفت: چندین آیت‌م در صدور قبوض مد نظر قرار می‌گیرد که از آن جمله

نایب‌رئیس کمیسیون صنعت اتاق ایران مطرح کرد:

برای حوزه صنعت استراتژی تدوین شود

وی درباره مشکلات خرد این حوزه، اظهار کرد: تخصیص ارز، طولانی شدن دریافت ارز که گاه تا ۶ ماه طول می‌کشد، مشکلات تسهیلات بانکی و رکود تورمی حوزه صنعت را گرفتار کرده است.

شریف‌زاده ادامه داد: ماده ۲۵ قانون ماده بهبود مستمر محیط کسب‌وکار در قطعی برق آب و گاز رعایت نمی‌شود. ما می‌خواهیم معاونان وزارت صنعت، معدن و تجارت در جلسات کمیسیون صنعت اتاق ایران برای تعامل حضور داشته باشند تا در نتیجه این تعامل بتوانیم مشکلات صنعت را حل کنیم.

نایب‌رئیس کمیسیون صنعت اتاق ایران در نهمین نشست هیات نمایندگان اتاق ایران گفت: ناترازی‌ها و عدم توازن انرژی، ضعف قانون‌گذاری، مشکلات زیرساختی صنعت را درگیر کرده است. در حوزه صنعت فقدان استراتژی داریم. نمی‌دانیم مسیر کجاست؟

سیدباقر شریف‌زاده افزود: بهتر است هیات رئیسه کمیسیون صنعت اتاق ایران، ماهیانه با وزیر صمت جلساتی داشته باشد و برای تدوین برنامه و استراتژی حوزه صنعت با فعالان این حوزه وارد گفت‌وگو شود.

به همت کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق تبریز صورت گرفت؛

جلسه آموزشی و توجیهی نمایندگان اتاق در هیئت‌های تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی استان

بازرگانی تبریز در این نشست با بیان اینکه نمایندگان اتاق در هیئت‌های تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی استان، نقش مهمی در فرایند رسیدگی به پرونده‌ها دارند، بر لزوم حضور مستمر در شعبات تأمین اجتماعی از یکسو و تداوم آموزش برای آشنایی بیشتر با قوانین و بخشنامه‌های جدید تأکید کرد.

وی گفت: در بسیاری از موارد عدم اشراف کافی نمایندگان به مسائل حقوقی یا بخشنامه‌های جدید، منجر به تضییع حقوق کارفرمایان می‌شود و ما در این کمیسیون در تلاش هستیم تا با برگزاری مداوم دوره‌های آموزشی، سطح آگاهی و توانایی نمایندگان اتاق را افزایش دهیم.

امینی همچنین خواستار توجه ویژه کارفرمایان، به‌هنگام مراجعه بازرسان تأمین اجتماعی شد و افزود: در بسیاری از موارد نبود اطلاعات کافی چه از سوی کارفرمایان واحدهای تولیدی و چه بازرسان، باعث بروز سوء برداشت از بخشنامه‌ها می‌شود.

در ادامه این جلسه، جعفر سمساری، مشاور امور تأمین اجتماعی کمیسیون به تشریح بخشنامه بازرسی دفاتر قانونی و موضوعات مرتبط با پیمانکاران پرداخت. در ادامه جلسه، ابهامات و مشکلات نمایندگان اتاق در هیئت‌های تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی در خصوص این بخشنامه و سایر موارد، مطرح و پاسخگویی لازم از طرف مشاور کمیسیون داده شد.

سومین جلسه آموزشی و توجیهی نمایندگان اتاق در هیئت‌های تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی استان در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

رضا جعفری؛ عضو هیئت رئیسه اتاق تبریز، بر اهمیت و جایگاه نمایندگان کارفرما در هیئت‌های تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی استان تأکید کرد و افزود: با توجه به مسئولیت مهم این افراد در دفاع از حقوق قانونی کارفرمایان، نمایندگان حاضر باید پویا و فعال بوده و با حضور مستمر در جلسات رسیدگی به پرونده‌ها، مانع از اجحاف در حق کارفرمایان شود.

وی گفت: فرایند تولید در دنیای امروز به‌سمت دانش‌محور شدن در حرکت است و کارفرمایان برای موفقیت در بازار ملزم به افزایش سطح اطلاعات خود هستند.

عضو هیئت رئیسه اتاق تبریز ادامه داد: در حال حاضر واحدهای تولیدی با تعدد بخشنامه‌ها و سامانه‌ها از جمله سامانه مودیان مالیاتی، سامانه جامع تجارت، سیستم ثبت و دریافت فاکتور و... مواجه هستند و اگر واحدهای تولیدی، به‌خصوص کارگاه‌های کوچک، آشنایی کافی در این زمینه نداشته باشند، در آینده دچار مشکلات اساسی خواهند شد.

جعفری، یکی از وظایف اتاق تبریز را توانمندسازی واحدهای تولیدی از طریق آموزش دانست.

مهدی امینی؛ رئیس کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق

دی

نشست مشترک هیئت نمایندگان اتاق تبریز با نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی

نشست مشترک هیئت نمایندگان اتاق تبریز با نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی

نشست مشترک هیئت نمایندگان اتاق تبریز با نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی

نشست مشترک هیئت نمایندگان اتاق تبریز با نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی

سمینار آموزشی تجارت با اتحادیه اقتصادی اوراسیا

دیدار سرکنسول ایران در استانبول با نایب رئیس اتاق تبریز

بهمن

بررسی ایجاد کنسرسیوم صادراتی برای واحدهای کوچک و متوسط در آذربایجان شرقی

لزوم افزایش تعاملات بین اتاق‌های بازرگانی تبریز و قزاقستان

بهمن

دیدار رئیس اتاق بازرگانی ایران با فعالان اقتصادی آذربایجان شرقی

دیدار رئیس اتاق بازرگانی ایران با فعالان اقتصادی آذربایجان شرقی

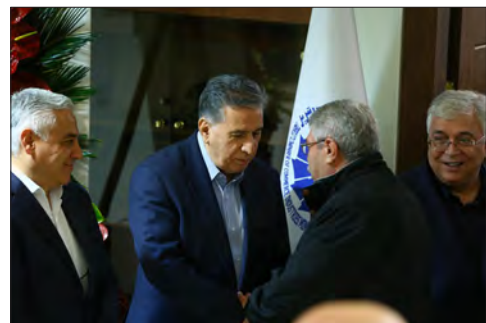
دیدار رئیس اتاق بازرگانی ایران با فعالان اقتصادی آذربایجان شرقی

دیدار رئیس اتاق بازرگانی ایران با فعالان اقتصادی آذربایجان شرقی

دیدار رئیس اتاق بازرگانی ایران با فعالان اقتصادی آذربایجان شرقی

دیدار رئیس اتاق بازرگانی ایران با فعالان اقتصادی آذربایجان شرقی

دیدار رئیس اتاق بازرگانی ایران با فعالان اقتصادی آذربایجان شرقی

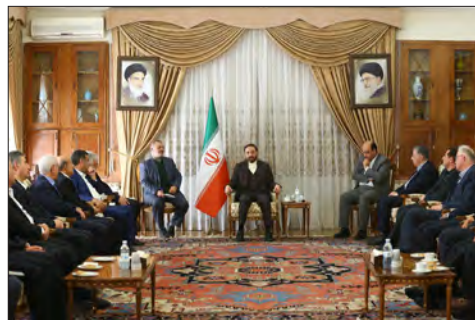

دیدار رئیس اتاق بازرگانی ایران با فعالان اقتصادی آذربایجان شرقی

بهمن

دیدار هیئت نمایندگان اتاق تبریز با
استاندار آذربایجان شرقی

دیدار هیئت نمایندگان اتاق تبریز با
استاندار آذربایجان شرقی

صدمین جلسه
شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی

صدمین جلسه
شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی

ویدئوکنفرانس وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی با
فعالان اتاق تبریز در زمینه ایمنی کار

ویدئوکنفرانس وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی با
فعالان اتاق تبریز در زمینه ایمنی کار

لزوم ایجاد خط تولید بدنه و رنگ در شرکت
ایران خودروی تبریز

لزوم ایجاد خط تولید بدنه و رنگ در شرکت
ایران خودروی تبریز

عملکرد اتاق
بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
دی و بهمن ۱۴۰۲

نشریه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز - دی، بهمن ۱۴۰۲

عملکرد واحد امور بین الملل اتاق بازرگانی تبریز در دی و بهمن سال ۱۴۰۲

برگزاری جلسات ششم و هفتم کمیسیون صادرات و مدیریت واردات.

برگزاری جلسه سوم میز تجاری روسیه.

برگزاری جلسه دوم میز تجاری قزاقستان.

برگزاری جلسه دوم میز تجاری عراق.

حضور در جلسات: سومین جلسه شورای سیاست گذاری تجارت ایران با عراق (۱۴۰۲/۱۰/۰۴)، جلسه بررسی مسائل و مشکلات تجارت با عراق در وزارت امور اقتصادی و دارایی تهران (۱۴۰۲/۰۹/۰۸)، جلسه کارگروه توسعه صادرات غیرنفتی استان (۱۴۰۲/۱۰/۲۶)

رصد آخرین اخبار سایت سازمان توسعه تجارت ایران، سایت کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، سایت معاونت دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه و بخش بین الملل سایت خبرگزاری رسمی جمهوری اسلامی (همه روزه).

تهیه خبر جهت درج در وبسایت و کانال اطلاع رسانی تلگرامی اتاق تبریز (۱۰ مورد).

بررسی، طبقه بندی و پاسخگویی به ایمیل های وارده (۵۲ مورد).

پاسخگویی و ارائه مشاوره و راهنمایی به ارباب رجوع به شکل حضوری و تلفنی (۱۳۲ مورد).

انجام مکاتبات جاری و اقدامات لازم برای نامه های ارجاع شده به این واحد.

سرکنسولگری ایران در استانبول / معرفی توانمندی های استان آذربایجان شرقی و اتاق تبریز در خصوص تجارت با ترکیه / بررسی مشکلات موجود در ارتباط با تجارت استان آذربایجان شرقی با ترکیه

■ هیئت های پذیرشی:

۱- سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در استانبول (ترکیه) و هیات همراه (۱۴۰۲/۱۰/۱۲): تحکیم روابط اتاق تبریز با

عملکرد شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در دی و بهمن سال ۱۴۰۲

جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان در تاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۱ با موضوع: "بررسی چالش‌های ناشی از تغییر و حذف برخی از شاخص‌های احراز صلاحیت و اهلیت حرفه‌ای متقاضیان صدور کارت بازرگانی"

با حضور نمایندگان از معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری؛ اداره صمت استان؛ منطقه آزاد ارس؛ گمرکات استان؛ اتاق تعاون استان و اتاق بازرگانی تبریز جهت "بررسی چالش‌های ناشی از تغییر و حذف برخی از شاخص‌های احراز صلاحیت و اهلیت حرفه‌ای متقاضیان صدور کارت بازرگانی" در محل اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد. بر اساس مصوبات صادره آیت‌مهایی که برای احراز اهلیت کارت بازرگانی در اختیار اتاق بازرگانی قرار گرفته بود، حذف شده و اخذ کارت بازرگانی برای عموم بسیار آسان شده است. بر این اساس تعداد متقاضیان کارت بازرگانی افزایش یافته است. ظاهراً تدوین این آیین‌نامه باهدف تسهیلگری تجارت صورت گرفته، لیکن به تبعات این موضوع نظیر عدم پرداخت مالیات، عدم تمدید مجدد کارت بازرگانی توجه نشده است. این در حالی است که انتظار می‌رفت، مسئولین این تسهیل‌گری را برای فعالین اقتصادی واقعی در نظر می‌گرفتند. لازمه توسعه صادرات حمایت از فعالین واقعی اقتصادی است، بهتر است آسان‌سازی در خصوص رفع تعهدات ارزی با اولویت واحدهای تولیدی و بازرگانان شناسنامه‌دار در دستور کار دولت قرار گیرد. مقرر گردید پیشنهادات کارشناسی در صحن اصلی شورا طرح شود.

جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی در تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۹ با موضوع "بررسی چالش‌های دریافت کد استاندارد فراورده‌های نفتی صادراتی صنایع استان"

حسب درخواست انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان هیدروکربن، روغن معدنی، تینر و رنگ و رزین استان، "بررسی چالش‌های دریافت کد استاندارد فراورده‌های نفتی صادراتی صنایع استان" در دستور کار دبیرخانه شورای گفتگوی استان قرار گرفت.

بنا به اعلام این انجمن کد استاندارد فراورده‌ها و مشتقاتی نفتی صادراتی از سوی تهران بسیار زمان‌بر بوده و باعث از دست دادن مشتریان و عدم رقابت شرکت‌های داخلی با شرکت‌های خارجی می‌گردد. همچنین کدهای استاندارد محصولات قبل از سال ۱۳۹۵ صادره در حال حاضر به دلیل به‌روزرسانی کدها مورد تأیید قرار نمی‌گیرند و این امر به دلیل طولانی بودن صدور کد استاندارد توسط کارگروه کدگذاری مرکز، فعالین این حوزه را با مشکلات بسیاری مواجه ساخته است.

جلسه کارگروه کارشناسی با حضور نمایندگان از اداره کل تعزیرات حکومتی استان، اداره کل استاندارد استان، شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی منطقه آذربایجان شرقی، انجمن اپکس در محل اتاق بازرگانی تبریز تشکیل شد و با جمع‌بندی نظرات کارشناسی و پیشنهادات، این موضوع در صحن اصلی شورا طرح شد.

صدمین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۲ با حضور استاندار محترم جناب آقای مالک رحمتی (رئیس شورا) و رئیس محترم اتاق جناب آقای یونس ژانله (دبیر شورا) و دیگر اعضای محترم شورای گفتگو و مدعوین برگزار شد. در این جلسه موضوعات زیر طرح شد که جمع بندی نهائی جلسه منجر به ۶ مصوبه استانی و ۷ پیشنهاد ملی شد.

پیش از دستور

۱. طرح موضوع ظرفیت‌ها و چالش‌های حوزه اقتصادی استان

۲. تبیین مفاد تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ در خصوص موضوع مشارکت بخش خصوصی و عمومی در پروژه‌های نیمه‌تمام دولتی استان توسط رئیس محترم سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان

۳. تشریح دستورالعمل نحوه بازسازی و نوسازی دستگاه‌های مستعمل مورد نیاز خط تولیدی واحدهای تولیدی توسط مدیرکل محترم اداره صمت استان

۴. طرح موضوع اعلام عدم نیاز حضور فیزیکی کارکنان ثبت شرکت‌ها در پنجره واحد مستقر در اتاق بازرگانی تبریز از سوی اداره کل ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری تبریز

دستور جلسه

۱. بررسی مشکلات سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر

۲. بررسی چالش‌های دریافت کد استاندارد فرآورده‌های نفتی صادراتی صنایع استان

تشکیل جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۷ با موضوع: "بررسی نحوه محاسبه تعرفه‌های انرژی‌های (برق، گاز و آب) واحدهای تولیدی دارای پروانه بهره‌برداری از جهاد کشاورزی"

بهموجب درخواست انجمن صنفی کارفرمایی واحدهای تولیدی و صادراتی کشمش شهرستان‌های جنوب استان "بررسی نحوه محاسبه تعرفه‌های انرژی‌های (برق، گاز

و آب) واحدهای تولیدی دارای پروانه بهره‌برداری از جهاد کشاورزی" در دستور کار دبیرخانه شورای استان قرار گرفت. بر اساس اعلام این انجمن ادارات آب، برق و گاز استان تعرفه صنایع تبدیلی این حوزه را بر اساس تعرفه‌های صنعتی محاسبه می‌کنند. در حالیکه مطابق ماده (۶۳) قانون الحاق مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷؛ بایستی بهای برق، گاز و آب کلیه واحدهای تولیدکننده محصولات بخش کشاورزی طبق تعرفه‌های کشاورزی محاسبه شود.

این جلسه با حضور نمایندگانی از سازمان جهاد کشاورزی، شرکت گاز استان، شرکت توزیع نیروی برق استان، شرکت آب و فاضلاب استان و برخی از فعالین اقتصادی استان جهت بررسی این موضوع در محل اتاق بازرگانی تشکیل شد و مقرر شد مشکلات طرح‌شده و پیشنهادات کارشناسی جمع‌بندی شده در این نشست، در صحن اصلی شورا طرح شود.

تشکیل جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۸ با موضوع: "بررسی مشکلات ناشی از فاصله زمانی ثبت رسید مالی و ترخیص کالا از گمرک برای صادرکنندگان و واردکنندگان"

به درخواست انجمن کارگزاران گمرکی استان، "بررسی مشکلات ناشی از فاصله زمانی ثبت رسید مالی و ترخیص کالا از گمرک برای صادرکنندگان و واردکنندگان" در دستور کار دبیرخانه شورای گفتگوی استان قرار گرفت.

جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با حضور نمایندگانی از دادگستری استان؛ پلیس امنیت اقتصادی استان؛ اداره کل تعزیرات استان؛ شورای هماهنگی بانک‌های استان؛ گمرک تبریز؛ بانک ملت؛ بانک سامان؛ کمیسیون گمرک اتاق و برخی از فعالین اقتصادی جهت بررسی این موضوع در محل اتاق بازرگانی تبریز تشکیل شد و مشکلات مطرح‌شده و پیشنهادات کارشناسان حاضر در این جلسه جمع‌بندی شد و مقرر شد در صحن اصلی شورا طرح شود.

گزارش عملکرد مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز در دی و بهمن سال ۱۴۰۲

مرکز پژوهش‌ها

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

بایستخت‌نشین و بانک مرکزی قرار دارد، با این حال به دلیل اهمیت موضوع و عدم توفیق بانک مرکزی در کنترل تورم، به نظر می‌رسد، باید تمامی نهادها و فعالان اقتصادی در مورد تورم اظهار نظر کنند تا با ارائه راه حل و بهره‌گیری از خرد جمعی، این مشکل مهم در کشور ریشه‌کن شود. مسئله تورم برای فعالان اقتصادی از این جهت مهم است که در تمامی مشکلات اقتصادی، رد پای تورم کاملاً آشکار است. به عنوان مثال یکی از چالش‌های اساسی فعالان اقتصادی در سال ۱۴۰۳ حوزه مالیات خواهد بود. تورم سبب می‌شود که قیمت اسمی تولیدات افزایش یابد و سازمان امور مالیاتی از قبل افزایش قیمت محصولات، مالیات بیشتری دریافت کند. این در حالی است که افزایش اسمی قیمت محصولات تولیدی، در نتیجه افزایش قیمت مواد اولیه، دستمزد و سایر هزینه‌هایی که در نتیجه تورم افزایش یافته است، تغییر یافته و در عمل سودی برای تولید کننده نداشته است که سازمان مالیات بخواهد از آن مالیات دریافت کند.

اتفاقا چنین رویکردی منجر به زیان‌دهی بخش تولید شده و در نتیجه به تشدید رکود اقتصادی دامن می‌زند. از سوی دیگر، اصرار بر دریافت مالیات تورمی، به تقویت اقتصاد زیرزمینی انجامیده و منجر به عدم تحقق درآمدهای پیش‌بینی شده دولت و ایجاد سیکل باطل کسری بودجه و تورم می‌شود و سایر ناترازی‌ها را در اقتصاد تشدید می‌کند. در این راستا مرکز پژوهش‌ها در تحقیقی به بررسی ریشه‌های پدیدآورنده تورم در ایران پرداخته و نحوه کنترل آن را نشان می‌دهد. یکی از اقدامات جدی بانک مرکزی در راستای کنترل تورم، کاهش رشد نقدینگی بوده است، به‌طوری‌که مقدار آن را از ۳۸ درصد به ۲۵ درصد رسانده است. با این حال مشاهده می‌شود که تورم نه تنها کاهش نیافته است، بلکه احتمال افزایش و تشدید آن در سال آتی وجود دارد. این تحقیق نشان می‌دهد که چرا با وجود کنترل نقدینگی در اقتصاد ایران، تورم کنترل نشده است و بانک مرکزی باید چه الزاماتی را رعایت کند تا با کنترل تورم، زمینه ثبات در کشور فراهم شده و با افزایش پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد و سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور، بیشتر مشکلات اقتصاد ریشه‌کن شوند.

شایان ذکر است در دو ماهه پایانی سال ۱۴۰۲ مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز، در دو همایش با محوریت «برنامه هفتم توسعه اقتصادی» و «تقویت زنجیره ارزش صنعت و افزایش ارزش افزوده صنعت در اقتصاد ایران» که در محل اتاق بازرگانی ایران تشکیل شده بود، شرکت کرده است. تشکیل کارگروه پیگیری برنامه هفتم توسعه، در اتاق بازرگانی ایران و رصد تمامی موارد نگارش شده در برنامه هفتم توسعه در حوزه صنعت و معدن و مطالبه‌گری از مجلس شورای اسلامی در مورد میزان و نحوه اجرایی شدن برنامه، از نتایج این جلسات بود.

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز در دو ماهه آخر سال اقدام به بررسی چندین موضوع کرده است که از آن جمله می‌توان به چالش‌های موجود در حوزه فرش، صنایع دستی و گردشگری اشاره کرد. به همین منظور مرکز پژوهش‌ها با همکاری کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز، جلسات متعددی با صاحب‌نظران این حوزه برگزار کرده و به پایش چالش‌های موجود در این حوزه پرداخته است. این مرکز در راستای تکمیل پروژه مزبور و جهت‌دهی به این صنایع، سعی دارد سند راهبردی با چشم‌انداز آینده تدوین کرده و با ارائه راهکارهای کاربردی به تقویت این صنعت مهم بپردازد.

یکی دیگر از فعالیت‌های مهم مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز، جمع‌آوری نظرات آحاد مردم و کارشناسان در مورد ویژگی‌های یک نماینده کارآمد برای مجلس آتی بود. از آنجایی که مجلس شورای اسلامی یکی از مهم‌ترین قوه کشور به‌خصوص در حوزه سیاست‌گذاری به‌شمار می‌رود و تصمیمات و عملکرد این قوه تأثیر بسیار مهمی بر وضعیت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور دارد؛ کمک به مردم در شناخت یک نماینده شایسته رسالت بزرگ اتاق بازرگانی تبریز است.

با توجه به بررسی‌های به‌عمل آمده ۱۲ سؤال طراحی شده است که نحوه پاسخ به این سؤالات می‌تواند در شناسایی یک نماینده کارآمد و با برنامه مفید واقع شود. ۱۲ سؤال به‌خصوص در حوزه مشکلات استان و چالش‌های موجود و پیش‌رو، طراحی شده است.

از آنجایی که رسالت مرکز پژوهش‌ها بررسی چالش‌های تولیدکنندگان و صنایع مختلف در حوزه‌های گوناگون است؛ این مرکز با همکاری کمیسیون صنایع و انرژی و همچنین کمیسیون معادن و فلزات به بررسی چالش‌های موجود در صنعت فولاد پرداخته است. از چالش‌های مهم صنعت فولاد وجود حاشیه سود پایین، به دلیل تهیه مواد اولیه از سایر استان‌ها و تحمیل هزینه اضافی حمل و نقل است که منجر به قرار گرفتن این صنعت در وضعیت نامناسب اقتصادی شده است. هدف‌گذاری صورت گرفته برای رفع چالش این صنعت، آن است که مشکلات مهم تا پایان سال جاری مشخص شده و با ارائه راهکار مناسب برای سال آتی، به تقویت این صنعت مهم در استان کمک شود.

مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز در کنار انجام کارهای تحقیقاتی، پروژه‌های ملی را نیز در دستور کار قرار داده و چندین پروژه علمی در این زمینه تعریف کرده است. یکی از مهم‌ترین پروژه‌های تحقیقاتی مرکز پژوهش‌ها، در دو ماهه آخر سال جاری، بررسی نحوه کنترل تورم در ایران است. همانطور که می‌دانید، یکی از چند عامل مهم در تخریب اقتصاد ایران، تورم است. با وجود آنکه کنترل تورم در دست مسئولان

عملکرد کمیسیون‌های مشورتی اتاق بازرگانی تبریز در دی و بهمن سال ۱۴۰۲

رئیس کمیسیون: مهدی امینی

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی

برگزاری ۳ جلسه کمیسیون با موضوع: "آموزش و توجیه، ویژه نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز در هیئت‌های تشخیص مطالبات تامین اجتماعی استان" با محوریت بخشنامه بازرسی دفاتر قانونی و موضوعات مربوط به بیمه‌انکاران

برگزاری ۲ جلسه کمیسیون با موضوع "آموزش و توجیه، ویژه نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز در هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی استان" با محوریت آموزش دستورالعمل دادرسی مالیاتی.

با مشارکت کمیسیون و اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان، نخستین همایش سراسری "آموزش ایمنی کار و توانمندسازی کارفرمایان واحدهای زیر ۱۰ نفر کارکن" با سرفصل‌های:

- ۱- آشنایی با حوادث و بیماری‌های ناشی از کار، پیشگیری از حادثه و نقش آن در کاهش هزینه‌های اقتصادی تحمیلی بر کارگاه
- ۲- آشنایی با مقررات قانون کار در زمینه ایمنی و بررسی مسئولیت‌های حقوقی و قانونی کارفرمایان در قبال کارگران و نقش مشارکت کارفرما و کارگر در ایجاد محیط کار ایمن برگزار شد و به کارفرمایان، الزامات اجرای ماده ۸۵ قانون کار و لزوم رعایت و اجرای دستورالعمل‌های ابلاغی از سوی شورای عالی حفاظت فنی و وزارت بهداشت جهت جلوگیری از بیماری حرفه‌ای و تامین ایمنی کار در محیط کار آموزش داده شد.

با مشارکت کمیسیون و مدیریت منطقه آذربایجان شرقی بانک سپه، نشست با موضوعات:

- ۱- تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی از طریق بازار سرمایه
- ۲- گشایش اعتبار اسنادی خارجی با کشور روسیه در جهت تسهیل امر صادرات و واردات استان
- ۳- خرید از مسیر بورس کالای ایران، برگزار و در راستای تامین مالی، گشایش ال سی با روسیه و خرید کالا از بورس، آگاهی و آموزش لازم به اعضاء داده شد.

رئیس کمیسیون: سید یوسف حسینی

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون صادرات و مدیریت واردات

بررسی مسائل بانکی در حوزه صادرات و واردات

اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران دارای جوانب تأثیرگذار مختلفی در حوزه‌های گوناگون بوده است. اما تأثیر این تحریم‌ها بر مسائل بانکی و نقل و انتقال پول، بسیار بیشتر نمود داشته است. بدیهی است که ارتباط تنگاتنگ تجارت با مسائل بانکی، این تأثیر منفی را در صادرات و واردات مشهود کرده است. دغدغه فعالین اقتصادی در این زمینه و تلاش آن‌ها برای عبور از سد تحریم‌ها، فشار مضاعفی بر آنها وارد کرده است. شنیدن اخبار امیدبخش در خصوص نتایج سفر رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به فدراسیون روسیه و مسکو باعث شد تا کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز بررسی مسائل بانکی و نقل و انتقال پول را در دستور کار جلسه ششم خود قرار دهد. در این جلسه از نمایندگان بانک سپه و بانک ملی که توانسته‌اند اقدامات اجرایی و عملیاتی را در خصوص گشایش LC و نقل و انتقال پول به شکل رسمی و بانکی انجام دهند، دعوت به عمل آمد و موضوعات به شکل کامل و با ارائه تمامی جزئیات بررسی شد که مورد استقبال اعضای اتاق قرار گرفت.

امکان سنجی تشکیل کنسرسیوم‌های صادراتی در استان

با توجه به اینکه بیش از ۹۰ درصد بنگاه‌های اقتصادی کشور و نیز استان از نوع کوچک و متوسط است، لذا این بنگاه‌های اقتصادی چندان دارای توان صادراتی نیستند. عدم ارتباط با بازارهای جهانی باعث شده است تا ظرفیت فعالیت و سطح کیفیت محصولات و خدمات این بنگاه‌ها نیز کاهش یابد. لذا بایستی اقدام به صادراتی کردن این شرکت‌ها کرد.

صادراتی کردن شرکت‌های کوچک و متوسط در کشور ما که در شرایط تحریمی قرار دارد، سخت‌تر از همیشه است. همچنین قوانین مرتبط با این مسئله نیز چندان تبیین نشده است. لذا لزوم طرح آن در جلسات کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اجتناب‌ناپذیر شد. لازم به ذکر است که در دوره قبلی اتاق، این مسئله بررسی شده ولی متأسفانه به نتیجه نرسیده است.

اولویت‌بندی سه کالا و سه کشور پیشنهادی توسط اعضای کمیسیون جهت بررسی نحوه تشکیل کنسرسیوم در حال انجام است.

همچنین تعیین مروج برای پیشبرد تشکیل کنسرسیوم‌ها در حال انجام است.

رئیس کمیسیون: بشیر جعفری

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست

- تشکیل جلسه با محوریت: بررسی نحوه تأمین مالی و راهکارهای حمایت از توسعه فعالیت زنان شاغل و کارآفرینان فعال در حوزه کشاورزی و احیای دامداری های سنتی جهت افزایش ضریب امنیت غذایی استان و پیشنهاد های جلسه به صورت زیر است:
 - اقدامات لازم برای استفاده از اعتبارات بانک توسعه اسلامی صورت گیرد.
 - لزوم تقویت سایت های مجازی واحدهای تولیدی استان برای ارائه ۲۴ ساعته محصولات خود در فضای مجازی
 - اعمال ریزنی های لازم برای متقاعد کردن بانک ها برای تخصیص ۱۵ درصد از اعتبارات خود به بخش کشاورزی که در قانون پیش بینی شده است.
 - لزوم وجود اطلاع و مجوز سازمان جهاد کشاورزی و صندوق حمایت از بخش توسعه کشاورزی از تخصیص اعتبارات و تسهیلات بانک ها در حمایت از بخش کشاورزی.
 - احداث بهره گیری از طرح "تعالی حکمرانی روستایی" (نکام) در راستای توسعه بنیادین روستاها و توسعه بخش خصوصی و فراهم شدن زمینه برای عملیاتی کردن طرح های پیشنهادی همچون: "هر روستا یک محصول" یا "هر روستا یک دانش بنیان" یا "اجرای طرح هادی روستایی در حاشیه حوضه دریاچه ارومیه بر پایه توسعه کشت نخود یا علوفه های شور پسند.
 - لزوم فراگیر شدن صندوق های حمایت از زنان روستایی در سطح استان و توزیع آن به صورت متوازن و عادلانه
 - مدیریت ارائه تسهیلات و حمایت از بخش کشاورزی در راستای کمک به کاهش مصرف آب.
 - لزوم در دستور کار قرار دادن کشت قراردادی.
 - اهمیت دادن به ترویج دانش و فن آوری کشاورزی در روستاها چه برای برند سازی محصولات و چه برای مقابله با چالش کم آبی و حمایت از محصولات کم آب بر اما پر بازده در راستای الگوی کشت
- تشکیل جلسه مشترک کمیسیون با قائم مقام و معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی "آقای دکتر کاظم خاوازی" پیرامون مسائل کشاورزی و مصوبه جلسه: اتاق بازرگانی تبریز به همراه سازمان جهاد کشاورزی استان ۳ پروژه را به عنوان پروژه اولویت دار بخش کشاورزی استان تعریف و با مساعدت این وزارتخانه اجرایی کنند.
- برگزاری نشست مشترک با معاون عمرانی استانداری و فرماندار تبریز و دیگر مسئولان ارشد استان برای بررسی راهکارهای مدیریت یکپارچه آب، کشاورزی و محیط زیست به منظور ایجاد هم افزایی و تقویت همکاری بین نهادهای متولی در جهت ایجاد زنجیره ارزش که با مصوبات زیر همراه بوده است:
 - لزوم تشکیل کارگروه مدیریت یکپارچه احیای محیط زیست دریاچه ارومیه در استان
 - لزوم تشکیل کارگروه مدیریت یکپارچه آب، کشاورزی و محیط زیست استان
 - الزام سازمان منطقه ای آب به ارائه گزارش درباره تعهدات استان درباره نجات دریاچه ارومیه و ترسیم چشم انداز کارهای باقیمانده
 - الزام سازمان جهاد کشاورزی به ارائه گزارش درباره الگوی کشت با توجه به وجود اقلیم های متفاوت در استان و نقد و بررسی آن از سوی اتاق بازرگانی تبریز
 - دیگر پیشنهاد های تکمیلی در جهت مدیریت یکپارچه آب، کشاورزی و محیط زیست استان:
 - لزوم احیای ردیف بودجه اختصاصی برای نجات دریاچه ارومیه
 - لزوم تشکیل دبیرخانه مدیریت یکپارچه منابع آب، کشاورزی و محیط زیست در استانداری برای پیگیری مستمر امور بدون تأثیر پذیری از تغییر دولت های مستقر
 - لزوم یکسان سازی سال آبی با سال زراعی
 - لزوم تسریع در سنددار کردن اراضی کشاورزی و رفع موانع در این خصوص
 - لزوم غلبه ضوابط بر روابط در تخصیص بهینه منابع آب
 - لزوم منطقه ای و حوضه ای شدن مدیریت منابع آب به جای مدیریت استانی
 - لزوم آسیب شناسی اجرانشدن طرح های مدیریت یکپارچه آب در گذشته
 - اجباری شدن مدیریت یکپارچه منابع آب با توجه به فصل هشتم برنامه هفتم توسعه
 - لزوم ایجاد اکوسیستم مدیریت یکپارچه منابع آب، کشاورزی و محیط زیست
 - لزوم ایجاد زیرساخت های لازم برای اجرای مدیریت یکپارچه منابع آب
 - لزوم اجرای مدیریت یکپارچه آب، کشاورزی و محیط زیست به صورت دشت به دشت و ارزیابی مرحله به مرحله
 - لزوم توسعه کشاورزی قراردادی و گلخانه ای
 - لزوم هوشمند سازی کشاورزی در کنار اجرای مدیریت یکپارچه منابع آب کشاورزی و محیط زیست
 - لزوم لحاظ ارزش اقتصادی آب در چارچوب مدیریت یکپارچه آب، کشاورزی و محیط زیست
 - لزوم یکپارچه دیدن آب های سطحی و زیرزمینی در چارچوب مدیریت یکپارچه منابع آب

رئیس کمیسیون: احد عظیم‌زاده

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری

جلسه کمیسیون با موضوع: "آسیب‌شناسی گردشگری نوروز در تبریز و آذربایجان شرقی" برگزار و پیشنهادهای جلسه به شرح زیر اعلام شد: اتحادیه‌های صنفی مربوط به اصناف بازار، با تشکیل جلسه با اصناف مستقر در بازار تبریز، این قشر را به ارائه خدمات به توریست‌ها در تعطیلات نوروز، تشویق کنند. پس از اقناع اصناف بازار نسبت به باز بودن در ایام تعطیلات نوروز؛ این موضوع و همچنین جاذبه‌های تاریخی، گردشگری و تجاری بازار تبریز توسط سازمان‌های ذی‌ربط گردشگری، در سطح کشور اطلاع‌رسانی و تبلیغ شود.

اقدام در جهت تدوین سند راهبردی توسعه گردشگری، فرش و صنایع دستی استان آذربایجان شرقی: در بخش فرش و صنایع دستی این سند استراتژیک، به موارد زیر پرداخت خواهد شد:

- آسیب‌شناسی برنامه‌های قبلی
 - چالش‌ها و موانعی که صنعت صنایع دستی، به‌ویژه تولید فرش‌های دستباف، با آن‌ها مواجه است.
 - چشم‌انداز و اهداف بلندمدت صنعت صنایع دستی، به‌ویژه تولید فرش‌های دستباف را تدوین کند.
 - تلاش‌های استراتژیکی که برای دستیابی به اهداف صنعت صنایع دستی باید انجام شود.
 - نقشه‌راه که مراحل و اقدامات هر تلاش استراتژیک را تشریح می‌کند.
 - کلان‌پروژه‌ها و طرح‌های مهم مشخص می‌شود.
 - تقسیم‌کار و مسئولیت‌ها تعیین می‌شود.
 - برنامه ارتباطی برای به اشتراک‌گذاری نقشه‌راه با تمام نهادها تدوین شود.
 - زمان‌بندی عملیات مشخص می‌شود.
 - بودجه‌ریزی و تأمین مالی برنامه‌های عملیاتی تعیین می‌شود.
 - برنامه نظارت و ارزیابی برای اندازه‌گیری تأثیر تلاش‌های توسعه بر صنعت صنایع دستی تهیه شود.
- در بخش گردشگری این سند استراتژیک، به موارد زیر پرداخت خواهد شد:
- آسیب‌شناسی برنامه‌های قبلی: برنامه‌های پیشین گردشگری، در هریک از فرایندهای تدوین، محتوا و اجرا چه درس‌هایی را برای این سند دارد.
 - تحلیل چالش‌ها: بررسی دقیق چالش‌ها و موانعی که صنعت گردشگری، به‌ویژه در زمینه‌های مختلف مانند اقامت، ترانسپورت، فرهنگ و تاریخ، با آن‌ها مواجه است.
 - تدوین چشم‌انداز: تعیین چشم‌انداز کلان برای توسعه پایدار گردشگری در تبریز.
 - اهداف استراتژیک: تدوین اهداف بلندمدت و معین برای هر بخش از صنعت گردشگری.
 - استراتژی‌های عملی: تعیین تلاش‌های استراتژیکی که باید برای دستیابی به اهداف انجام شود.
 - تهیه نقشه‌راه و برنامه اجرایی: تدوین یک نقشه‌راه که مراحل و اقدامات هر تلاش استراتژیک را تشریح می‌کند.
 - شناسایی کلان‌پروژه‌ها و طرح‌های مهم: شناسایی معرفی کلان‌پروژه‌ها و طرح‌های مهم که باید در این راستا انجام شود.
 - نقش‌ها و مسئولیت‌ها: تعیین تقسیم‌کار و مسئولیت‌ها بین دستگاه‌های مختلف و ذی‌نفعان.
 - استراتژی ارتباطی: تدوین یک برنامه ارتباطی برای به اشتراک‌گذاری نقشه‌راه با تمام نهادها و عموم مردم.
 - زمان‌بندی اقدامات: تعیین زمان‌بندی عملیاتی برای اجرای برنامه‌ها و پروژه‌ها.
 - بودجه‌ریزی و تأمین مالی: برنامه‌ریزی بودجه و تعیین منابع مالی لازم برای اجرای برنامه‌ها.
 - برنامه نظارت و ارزیابی: تهیه یک برنامه نظارت و ارزیابی برای اندازه‌گیری و پایش تأثیر تلاش‌های توسعه بر صنعت گردشگری.

رئیس کمیسیون: نوید امجد

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود محیط کسب و کار

بررسی و تبیین روش های پایش قوانین و مقررات محل کسب و کار:

با توجه به اینکه تمام کسب و کارها در بستر حقوقی شکل می گیرد، قوانین و مقررات در تأمین و ایجاد امنیت فضای کسب و کار یکی از مؤلفه های مهم و اساسی در بهبود محیط کسب و کار است.

از این رو پایش قوانین و مقررات محل کسب و کار هم چنین نحوه اجرای قوانین حوزه کسب و کار در دستور کار کمیسیون قرار خواهد گرفت. بر این اساس تیمی مشکل از خبرگان بخش خصوصی و فعالین اقتصادی، هم چنین مدیران حقوقی سازمان ها و دستگاه های اجرایی و کارشناسان حقوقی به پایش قوانین و مقررات محل کسب و کار پرداخته و در صورت تشخیص محل بودن آنها، پیشنهاد حذف و یا اصلاح آنها در قالب پیشنهادات کمیسیون جهت بررسی در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان و سایر قالب های حقوقی ارائه خواهد شد.

برنامه ریزی برای بررسی قوانین و مقررات مشاغل سخت و زیان آور (مشترک با کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی):

در گام اول، موضوع بررسی راهکارهای حقوقی و اجرایی برای حل مشکل عدم دریافت ۴ درصد حق بیمه مشاغل سخت و زیان آور توسط سازمان تأمین اجتماعی در موعد خود به همراه لیست بیمه توسط دو کمیسیون بررسی و پیشنهاد در جلسه اصلی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی مطرح شود و درخواست استفساریه به دیوان عدالت اداری ارائه شود و از مفاد آن به معاونت حقوقی ریاست جمهوری و هیئت مقررات زدایی نیز ارسال شود.

رئیس کمیسیون: امید اسمعیل ظفر

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون معادن و فلزات

بررسی چالش های مربوط به تأمین و قیمت گذاری برق و گاز صنایع فلزی و معدنی استان

برنامه ریزی تشکیل جلسه مشترک دو کمیسیون (کمیسیون معادن و فلزات و کمیسیون صنایع) با حضور نمایندگان مجلس، با هدف تلاش در مسیر متناسب سازی قوانین مصوب در مجلس در حوزه انرژی و طرح اهمیت حضور نمایندگان مجلس در کمیسیون های انرژی مجلس

پیگیری حضور نماینده بخش خصوصی در کارگروه قیمت گذاری (کارگروه موضوع دستورالعمل تعیین بهای برق مصرفی مشترکان صنعتی که بر این اساس حداکثر تا پایان فروردین ماه هر سال، این کارگروه متشکل از نمایندگان وزارت نیرو و وزارت صنعت، معدن و تجارت و یک عضو ناظر از کمیسیون انرژی مجلس براساس شاخص های «سهم درآمد محصولات صادراتی صنایع»، «شدت انرژی صنایع مذکور» و نیز «سهم هزینه برق در قیمت تمام شده محصولات این صنایع»، نسبت به تعیین بهای برق مشترکان صنعتی اقدام و توسط وزیر نیرو ابلاغ می شود).

بررسی امکان استفاده صنایع و واحدهای تولیدی از تسهیلات مصوب در بند ۳ ماده ۵ تصویب نامه شماره ۹۴۳۹۵/ت ۶۰۰۲۷ هـ مورخ ۱۴۰۱/۶/۲ هیئت وزیران (این نامه اجرایی ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش بنیان):

بر اساس این ماده، درآمد ناشی از مابه التفاوت نرخ برق صنایع (نرخ محاسبه یک الی ۵ درصد برق مصرفی صنایع از سال ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۵ با نرخ بورس انرژی یا الزام صنایع بالای یک مگاوات به تولید ۵ درصد انرژی خود از طریق نیروگاه تجدیدپذیر) و پس از هماهنگی با خزانه داری کل کشور و آماده شدن زیرساخت تفکیک این درآمد از مبداء: بیست و پنج درصد به صندوق نوآوری و شکوفایی بر اساس قوانین و مقررات مربوط، مطابق با رویه تعیین شده توسط کارگروه به منظور پرداخت تسهیلات کم بهره به بخش خصوصی جهت احداث نیروگاه های تجدیدپذیر مقیاس کوچک داده خواهد شد.

درخواست همکاری از اداره برق با صنایع برای قبوض کم هزینه و تقسیط قبوض با توجه به مابه التفاوت اخیر و جریمه های سنگین که اعمال شده است.

تشکیل جلسه مشترک کمیسیون معادن و فلزات و مرکز پژوهش های اتاق تبریز به منظور بررسی طرح پژوهشی پیشنهادی از سوی کمیسیون با عنوان "بررسی حاشیه سود صنعت فولاد در استان"

رئیس کمیسیون: سید احمد فتاح‌زاده

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون گمرک، حمل و نقل و لجستیک

برگزاری نشست گرامی داشت روز جهانی گمرک با حضور معاون حقوقی و نظارت گمرکات جمهوری اسلامی ایران و بررسی موارد زیر:

بررسی اهم مسائل و مشکلات اعضای اتاق بازرگانی تبریز در حوزه تجارت خارجی و مرتبط با گمرک و سازمان‌های همجوار

کثرت دستگاه‌های مسئول و تصمیم‌گیر در حوزه تجارت خارجی

گزارش خدمات ارائه شده گمرکات کشور در سال جاری اعم از اظهارنامه‌های صادر شده، اهم تسهیلات ارائه شده شامل استفاده حداکثری از مسیر سبز و زرد، موافقت با انتقال کالا به انبارهای اختصاصی، ترخیص نسبه، اخذ ضمانت‌نامه بانکی، ۲۴ ساعته شده گمرکات مهم، به‌روزرسانی دستورالعمل‌های دریافت تضامین، انتخاب مسیر، ورود موقت خودرو و سواری، خدمات ترخیص نسبه، رصد و پایش زمان پاسخگویی به استعلامات سازمان‌های مختلف دامپزشکی، غذا و دارو، حفظ نباتات و ... و تلاش در راستای کاهش مدت زمان این استعلامات

طولانی بودن پروسه نمونه‌برداری‌های سازمان‌های مختلف از محموله‌ها

راه‌اندازی سامانه جدید گمرک و سامانه ارزش هوشمند

کثرت و مشکل ساز بودن بخشنامه‌های ابلاغی و مصوب در حوزه تجارت خارجی

لزوم مدیریت واحد پایانه‌های مرزی

موازی کاری و ناهماهنگی بین مجموعه‌های مختلف از جمله انبارهای عمومی، ترانزیت، مبادی ورودی، سازمان صمت، بانک مرکزی، آزمایشگاه‌های استاندارد و نبود سیستم یکپارچه بین این مجموعه‌ها

اطاله فرآیند ترخیص کالا و خواب سرمایه در مرزها در شرایط کمبود نقدینگی بخش خصوصی

خبر ناظر گمرکات استان از اصلاح ساختاری گمرک نوردوز و گزارش وی از پیگیری پیاده‌سازی گمرک دیجیتال در استان، ترخیص نسبه، ترخیص ۹۰ درصد با حداقل اسناد، ورود موقت برای واحدهای تولیدی، تسهیلات ویژه برای شرکت‌های دانش‌بنیان‌ها که ۲۰ شرکت از این تسهیلات برخوردار هستند و مجوز انبارهای اختصاصی، آمادگی گمرک استان برای فعال‌سازی کارگوی هوایی در فرودگاه بین‌المللی شهید مدنی تبریز

بررسی مشکل اخذ ویزا برای رانندگان ناوگان‌های حمل و نقل بین‌المللی

رئیس کمیسیون: یونس اکبرپور پایدار

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون صنایع و انرژی

بررسی مسائل مرتبط با خرید خرده‌فروشی برق از نیروگاه‌ها برای صنایع و بررسی مباحث سرمایه‌گذاری در این حوزه

بررسی نحوه، موقعیت و شرایط واگذاری اراضی مورد نیاز جهت احداث نیروگاه‌های خورشیدی

بررسی نحوه اعطای تسهیلات پیش‌بینی شده در آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش‌بنیان و صندوق توسعه ملی محیط زیست جهت احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر

بررسی نحوه استفاده از تسهیلات تبصره ۱۸ قانون بودجه سنواتی و دیگر امکانات استانی در راستای احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر

بررسی مسائل مرتبط با بازسازی و نوسازی صنایع:

بررسی مسائل و مشکلات کنونی صنایع به دنبال عدم توانایی در بازسازی و نوسازی ماشین‌آلات

بررسی راهکارهای جلوگیری از سوء مدیریت انرژی مصرفی به‌وسیله ماشین‌آلات کهنه

پیگیری اقدامات انجام گرفته از سوی سازمان صمت در راستای کمک به صنایع جهت انجام واردات ماشین‌آلات صنعتی

بررسی سریع‌ترین راهکارها جهت ایجاد نوسازی و بازسازی ماشین‌آلات صنعتی

بحث و بررسی در مورد چالش‌های افزایش قیمت حامل‌های انرژی (آب، گاز و برق)

بررسی پیش‌نویس طرح بورسیه صنعت و تغییر واحدهای درسی بر اساس درخواست صنایع

ارائه پیشنهادها و اصلاحی برای متن شیوه‌نامه بورسیه صنعت با در نظر گرفتن نیازهای واحدهای صنعتی

با مشارکت اداره کل فنی و حرفه‌ای استان، نسبت به معرفی خدمات آموزشی قابل ارائه از سوی این اداره کل به صنایع استان، طی جلسه و بازدید میدانی به نمایندگان تشکلات صنعتی استان اقدام شد.

عملکرد پنجره واحد کسب و کار اتاق بازرگانی تبریز در دی ماه سال ۱۴۰۲

پنجره واحد کسب و کار در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز در دی ماه سال ۱۴۰۲، تعداد ۱۹ شرکت به ثبت رسانده است که از این تعداد ۷ شرکت سهامی خاص و ۱۲ شرکت با مسئولیت محدود را شامل می شود.

تعداد کل شرکت های ثبت شده	تعداد شرکت سهامی خاص	تعداد شرکت با مسئولیت محدود	تعداد پلمپ دفاتر
۱۹	۷	۱۲	۵

آمار عملکرد امور کارنه تیر اتاق بازرگانی تبریز در دی و بهمن ماه سال ۱۴۰۲

امور کارنه تیر در ۲ ماهه دی و بهمن سال ۱۴۰۲، اقدام به صدور ۲۴۷ مورد گواهی کرده است.

ماه	شورا	تمدید گواهی	ابطال گواهی	صدور گواهی	عودت	ثبت صادرات	ثبت واردات	خرید
دی	۸۰	۴۷	۹۱	۹۸	۱۷۹۲	۶۶۳	۱۱۲۷	۲۰۰۴
بهمن	۱۰۲	۶۵	۱۲۲	۱۴۹	۱۶۳۷	۶۰۶	۱۰۱۹	۲۰۶۴
جمع کل	۱۸۲	۱۱۲	۲۱۳	۲۴۷	۳۴۲۹	۱۲۶۹	۲۱۴۶	۲۰۶۸

آمار صدور و تمدید کارت بازرگانی اتاق تبریز در دی و بهمن ماه سال ۱۴۰۲

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز در راستای عمل به وظایف خود در دو ماهه دی و بهمن سال ۱۴۰۲، اقدام به صدور و تمدید ۳۶۵ فقره کارت بازرگانی و ۷۶ فقره کارت عضویت کرده است.

کارت های بازرگانی		کارت های عضویت	
۴۵	حقیقی صدور	۲	حقیقی صدور
۱۱۳	حقوقی صدور	۶	حقوقی صدور
۴۷	حقیقی تمدیدی	۳۲	حقیقی تمدیدی
۱۶۰	حقوقی تمدیدی	۳۶	حقوقی تمدیدی
۳۶۵	جمع کل	۷۶	جمع کل

آمار صدور گواهی مبدأ اتاق بازرگانی تبریز در دی و بهمن ماه سال ۱۴۰۲

گواهی مبدأ صادر شده		ارزش کالاهای صادراتی (دلار)	وزن ناخالص کالاهای صادره (کیلوگرم)
۲۹۳۱	مرکز خدمات صادرات	۷۹،۴۷۶،۱۱۸	۸۷،۲۶۴،۹۸۳
۹۲	گمرک سهلان		
۱۴	جلفا		
۵۸	بناب		
۳۰۹۵	جمع		

۵۳۵۳ نفر ساعت آموزش
عملکرد واحد آموزش اتاق بازرگانی تبریز
در دی و بهمن ماه سال ۱۴۰۲

ردیف	نام دوره	نفر	ساعت	نفر ساعت
۱	کلاس آموزشی برای متقاضیان کارت بازرگانی	۴۷	۶	۲۸۲
۲	تبیین قوانین ومقررات تامین اجتماعی ویژه نمایندگان اتاق در هیئت های تشخیص مطالبات تامین اجتماعی	۴۰	۳	۱۲۰
۳	کلاس آموزشی زبان روسی	۱۸	۲	۳۶
۴	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۷۰	۴	۲۸۰
۵	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۸۰	۴	۳۲۰
۶	تبیین قوانین ومقررات مالیاتی ویژه نمایندگان اتاق در هیئت های حل اختلاف مالیاتی با موضوع آموزش دستور العمل دادرسی مالیاتی	۴۵	۳	۱۳۵
۷	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۶۰	۴	۲۴۰
۸	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۵۰	۴	۲۰۰
۹	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۴۰	۴	۱۶۰
۱۰	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۷۰	۴	۲۸۰
۱۱	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۸۰	۴	۳۲۰
۱۲	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۶۰	۴	۲۴۰
۱۳	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۴۰	۴	۱۶۰
۱۴	کلاس آموزشی برای متقاضیان کارت بازرگانی	۵۰	۶	۳۰۰
۱۵	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۴۰	۴	۱۶۰
۱۶	تبیین قوانین ومقررات تامین اجتماعی ویژه نمایندگان اتاق در هیئت های تشخیص مطالبات تامین اجتماعی با موضوع بخشنامه بازرسی از دفاتر قانونی	۴۰	۳	۱۲۰
۱۷	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۳۵	۴	۱۴۰
۱۸	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۲۵	۴	۱۰۰
۱۹	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۲۵	۴	۱۰۰
۲۰	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۲۵	۴	۱۰۰
۲۱	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۵۵	۴	۲۲۰
۲۲	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۶۰	۴	۲۴۰
۲۳	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۷۰	۴	۲۸۰
۲۴	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاه های ، سامانه مودیان برای اشخاص حقوق	۸۵	۴	۳۴۰
۲۵	تبیین قوانین ومقررات تامین اجتماعی ویژه نمایندگان اتاق در هیئت های تشخیص مطالبات تامین اجتماعی با موضوع بخشنامه بازرسی از دفاتر قانونی و موضوعات مرتبط با پیمانکاران	۲۰	۲	۴۰
۲۶	آشنایی با حوادث و بیماری های ناشی از کار ، پیشگیری از حادثه و نقش آن در کاهش هزینه های اقتصادی تحمیلی بر کارگاه	۱۱۰	۲	۲۲۰
۲۷	آشنایی با مقررات قانون کار در زمینه ایمنی و بررسی مسئولیت های حقوقی و قانونی کارفرمایان در قبال کارگران- نقش مشارکت کارفرما و کارگر در ایجاد محیط کار ایمن	۱۱۰	۲	۲۲۰

عملکرد روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز در دی و بهمن ماه سال ۱۴۰۲

اطلاعیها منتشر کرده است. ۱۵۵ مورد تولید محتوا در شبکه‌های اجتماعی اتاق شامل تلگرام و واتس‌آپ و تولید ۷۴ پست و استوری در شبکه اجتماعی اینستاگرام از دیگر اقدامات روابط عمومی طی این مدت بوده است.

حضور فعال استودیو کسب و کار اتاق تبریز و ضبط و پخش ۴ برنامه و گفتگو با فعالان بخش خصوصی، مربوط به حوزه‌های اقتصاد و صنعت و اساتید اقتصاد دانشگاه از دیگر اقدامات روابط عمومی بوده است. انتشار نشریه شماره ۱۵ اتاق تبریز، از دیگر فعالیت‌های دفتر روابط عمومی اتاق بوده است.

واحد روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، به عنوان حلقه وصل و رابط بین دفاتر، امور مختلف اتاق، سازمان‌های دولتی و اعضای اتاق، وظیفه هماهنگی، اطلاع‌رسانی و فرهنگسازی را بر عهده دارد.

این واحد طی دو ماهه دی و بهمن سال ۱۴۰۲ بیشترین فعالیت را طی سال‌های اخیر داشته است، به طوریکه طی این دو ماه ۱۴۰ مورد خبر و اعلان شامل ۶۳ خبر و مربوط به جلسات و رویدادهای مهم اتاق را تولید کرده است. همچنین ۷۷ مورد اعلان مربوط به آخرین اتفاقات حوزه بخش خصوصی از قبیل برگزاری نمایشگاه‌های داخلی و بین‌المللی قوانین، بخشنامه‌ها و

ردیف	عملکرد دی و بهمن	مجموع
۱	خبر و اعلان منتشر شده در سایت	۱۴۰
۲	تولید محتوای کانال تلگرام	۱۵۵
۳	تولید محتوای کانال واتس‌آپ	۱۵۵
۴	تولید محتوای اینستاگرام	۷۴
۵	استودیو کلیپ و تیزر	۴
۶	چاپ و انتشار	۱
۷	ضبط جلسه استودیو	۴

عملکرد دفتر مرکز دآوری اتاق ایران در اتاق تبریز در دی و بهمن ماه سال ۱۴۰۲

کلیه شهرک‌های صنعتی و انجمن‌ها و سندیکاها و تکلیف آن‌ها به ابلاغ مراتب به تکتک واحدهای فعال زیرمجموعه برای معرفی مرکز اقدام با همکاری روابط عمومی اتاق انجام شد. بر این اساس با تهیه موشن گرافی چند دقیقه‌ای تصویری معرفی مرکز توسط واحد روابط عمومی، شرایط پیش‌بینی برای رسیدگی در صورت حدوث اختلاف در قراردادهای انعقادی تهیه و از طریق پیام‌رسان‌ها به کلیه اعضاء اتاق ارسال شد. در حال حاضر با گذشت چند ماه از شروع فعالیت مجدد مرکز دآوری اتاق تبریز، تعدادی از پرونده‌های چند سال گذشته مطرح و به داوران ذیصلاح جهت رسیدگی، ارجاع شده است. همچنین هماهنگی و همکاری لازم نیز با داوران مرکز صورت گرفته است. ضمناً جلسه‌ای با داوران توسط رئیس دفتر مرکز تشکیل شده و طی آن مشکلات موجود بررسی و راهکارهای پیشنهادی مطرح شده است تا با هماهنگی هیئت‌رئیس اتاق تبریز در حد امکان عملیاتی شود.

در راستای تبیین عملکرد دفتر مرکز دآوری اتاق ایران در اتاق تبریز گفتنی است که مرکز دآوری از سال ۹۱ در این اتاق تشکیل شده است و در طول مدت فعالیت جمعاً ۲۲ فقره پرونده تشکیل و تعدادی از آن‌ها رسیدگی و منجر به صدور رأی دآوری و برخی از آن‌ها نیز در جریان رسیدگی است.

از تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۰۱ با ابلاغ مسئولیت عزیز امن‌الهی به‌عنوان رئیس دفتر مرکز دآوری اتاق ایران در اتاق تبریز از طرف دبیر کل مرکز دآوری اتاق ایران، این مرکز اقدام به بررسی علل عدم استقبال فعالان اقتصادی از مرکز دآوری اتاق بازرگانی کرد و مشخص شد که اکثر فعالان اقتصادی اطلاعی از وجود و فعالیت و مزایای چنین مرکزی ندارند، لذا با هماهنگی و همکاری هیئت‌رئیس اتاق و دبیر اتاق تبریز، اقدامات لازم در راستای معرفی دفتر و مزایای آن از طریق حضور در کمیسیون‌های تخصصی اتاق و تبیین موضوع، توسط رئیس دفتر مرکز دآوری به اعضاء حاضر در کمیسیون‌ها و نیز مکاتبه با

مرکز داوری اتاق بازرگانی نوعی داوری سازمانی را ارائه می‌کند. این مرکز متشکل از دو بخش دبیرخانه و داوران است و در قبال هزینه‌های اخذ شده از مراجعان، پرونده در دبیرخانه مرکز به ثبت می‌رسد و شماره کلاسه آن طرفین اعلام می‌شود. سپس پس از ثبت پرونده در دبیرخانه تبادل لوایح و ابلاغ تشکیل جلسات داوری به طرفین دعوا انجام می‌شود.

هیئت داوری نیز با توجه به تکالیف قانونی پس از اعلام قبولی پرونده جهت داوری، با دریافت پرونده از دبیرخانه و با حفظ حریم شخصی و به صورت محرمانه به پرونده‌ها رسیدگی می‌شود. البته باید گفت مرکز داوری خود قضاوت و داوری را بر عهده ندارد، بلکه فرایند داوری را مدیریت و نظارت می‌کند.

لازم به ذکر است که در داوری‌های سازمانی اهم خدمات مرکز شامل تشکیل جلسات، تبادل لوایح، در اختیار قرار دادن خدمات کارشناس به داوران، در صورت لزوم انتخاب داور یا داوران، رسیدگی به ادعای جرح، نظارت بر تنظیم رای، ابلاغ رای و ... است.

برای اطلاعات بیشتر
اسکن کنید.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
Tabriz Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
تبریز

Tabriz Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

جناب آقای صمد حسن زاده

عضو محترم هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

انتخاب بجا و شایسته جنابعالی را به سمت

رئیس اتاق بازرگانی

صنایع، معادن و کشاورزی ایران

که نشان از لیاقت، درایت و توانمندی شما دارد، به مردم تبریز

و آذربایجان و بخصوص فعالان اقتصادی و بخش خصوصی

و اعضای محترم اتاق تبریز تبریک و تهنیت عرض می‌نماییم.

از درگاه ایزد منان، برای شما در مسند جدید آرزوی توفیق و سربلندی در جهت

رشد و شکوفایی بخش خصوصی استان و کشور مسئلت داریم.

هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز